

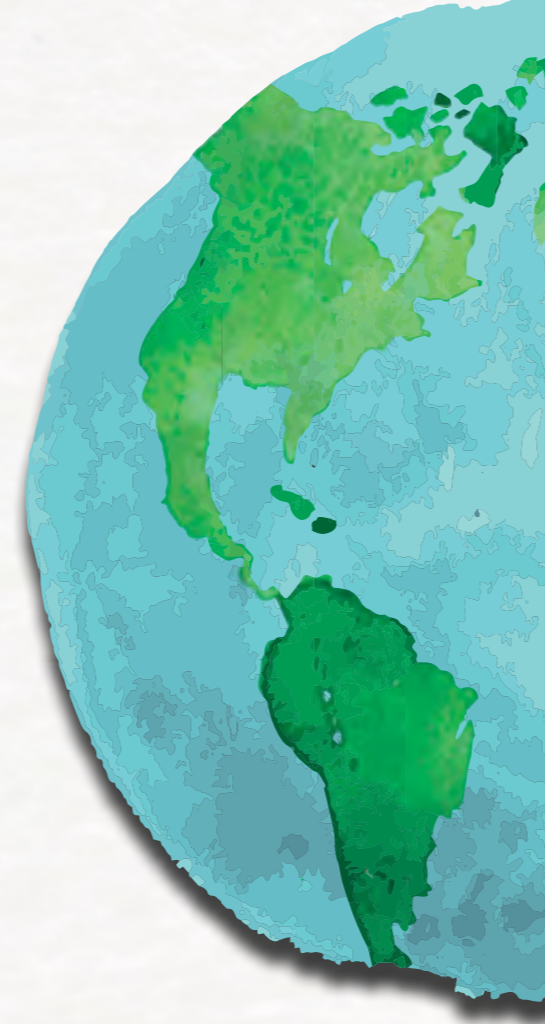

Yaşar

DAHA İYİ BİR YAŞAM İÇİN

**YAŞAR 2020
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU**

Ürettiğimiz her ürün gibi tükettiğimiz her şey dünya kaynaklarını etkiliyor. Hepimiz, sadece yaşadığımız alandan değil, gelecek nesiller ve daha iyi bir yaşam için tüm dünyaya karşı sorumluyuz.

Bu bakış açısıyla Yaşar Holding, sorumluluk alanı olarak gördüğü Dünya'da üzerine düşen görev ve sorumluluğun farkında olarak yaşamın her alanına "iyi bakmayı" sürdürüyor.

- Tüm dünyada çiftçiler, uğur böceğinin çok olması, bolluk ve bereketin geleceğini gösterir, derler. Biz de önümüzdeki yıla bir dilek olarak uğur böceği bırakıyoruz.

İÇİNDEKİLER

2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında	6
Yönetimin Mesajı	8
Yaşar Topluluğu Hakkında	10
Yaşar Topluluğu'nun Vizyon, Misyon ve Kurumsal Değerleri	12
Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil	14
2020 Yılında Yaşar Holding'e Bakış	20
Sürdürülebilirlik Yolculuğu	24
2020 Yılında Alınan Ödüller	28
2020 Yılında Öne Çıkan Sürdürülebilirlik Başarıları ve Gelişmeler	30
Sürdürülebilirlik Yaklaşımı ve Yönetimi	34

Çam kozalağı tarih boyunca hemen hemen tüm medeniyetlerde bereket ve çoğalma simgesi olarak kullanılmış. İçindeki çam fıstığının besin değeri bir yana, kozalakta farklı pek çok gıdayı da üretmeyi başarmış. Türklerin kadim besini yoğurt da doğada çam kozalağı ile sütün mayalanması yoluyla yapılabiliyor. Kozalak hayatımızın değerli bir parçası olmayı sürdürüyor.

İŞE İYİ BAKMAK	46
Kurumsal Yönetim	48
Etik ve Uyum	50
Risk Yönetimi	52
Paydaş Diyalogu	54
Kurumsal Üyelikler	56
Ekonomik Performans	60
Dijital Dönüşüm	62
ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK	72
İnsan Kaynakları Yaklaşımı	76
Çalışan Hakları	76
Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi	76
Uygun Çalışma Koşulları	80
İşe Alım	82
Çalışanlara Sunulan Haklar	83
Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi	84
İş Sağlığı ve Güvenliği	94

TOPLUMA İYİ BAKMAK	108
Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	112
Kalite, İnovasyon ve AR-GE	116
Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama	130
Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti	131
Yayınlar	142
Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık	144
Toplumsal Yatırım	146
Yerel Ekonomiye Katkı	146
Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları	147
Sponsorluklar ve Fuarlar	158
Pınar Enstitüsü	160
Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı	166
Yaşar Üniversitesi	168
İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK	180
Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	182
ÇEVREYE İYİ BAKMAK	196
Çevre Yönetimi	198
Su Yönetimi	200
Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	214
Atık Yönetimi	228
EKLER	240
Performans Verileri ve Göstergeler	242
GRI İçerik Endeksi	256
BM KİS Endeksi	264

İçeriklere hızlı ulaşmak için konu başlıklarına tıklayınız.

2020 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU HAKKINDA

Yaşar Holding, 2007 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalayarak ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik çatısı altında gerçekleştirdiği faaliyetlerini 2009 ve 2010 yılları için İlerleme Bildirimi Raporu, 2011 yılından itibaren Sürdürülebilirlik Raporu ile kamuoyuyla paylaşmaktadır.

Bu rapor Yaşar Topluluğu'nun 2020 yılına ait sürdürülebilirlik ve toplumsal katkı alanındaki yaklaşımını, stratejilerini, çalışmalarını ve performans sonuçlarını paydaşlarıyla paylaşmak amacı ile hazırlanmıştır. Yaşar Holding 2020 Sürdürülebilirlik Raporu 1 Ocak 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasındaki 9 holding şirketinin sürdürülebilirlik performansını kapsamaktadır.

Bu kapsama, Yaşar Holding A.Ş., Altın Yunus Çeşme Turistik Tesisler A.Ş. (Altın Yunus Çeşme), Bintur Turizm ve Catering Hizmetleri A.Ş. (Bintur), Çamlı Yem Besicilik A.Ş. (Çamlı Yem Besicilik), Desa Elektrik Enerjisi Tedarik ve Toptan Satış Tic. A.Ş. (Desa Elektrik), Desa Enerji Elektrik Üretimi A.Ş. (Desa Enerji), DYO Africa Paints and Varnishes (DYO Afrika), DYO Boya Fabrikaları A.Ş. (DYO Boya), HDF FZCO, HADAF Foods, Pınar Et ve Un Sanayi A.Ş. (Pınar Et), Kemipex Joint-Stock Co. (AO Kemipex), Pınar Foods GmBH (Pınar Foods), Pınar Su ve İçecek Sanayi A.Ş. (Pınar Su), Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. (Pınar Süt), S.C. DYO Bakan S.R.L (DYO Balkan), Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. (Viking Kağıt), Yadex International GmBH (Yadex), Yaşar Bilgi İşlem ve Ticaret A.Ş. (Yaşar Bilgi), Yaşar Birleşik Pazarlama Dağıtım, Turizm ve Ticaret A.Ş. (Yaşar Birleşik Pazarlama), Yaşar Dış Ticaret A.Ş. (Yaşar Dış Ticaret), Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı dâhildir.

Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik stratejisini ve iş yapış biçimini yönlendiren sürdürülebilirlik modeli ve performans sonuçları; "İşe İyi Bakmak", "Çalışanlara İyi Bakmak", "Topluma İyi Bakmak", "İş Ortaklarına İyi Bakmak" ve "Çevreye İyi Bakmak" başlıkları altında sunulmuştur. "Daha iyi bir yaşam için değer yaratma" odaklı bakış açısı ile Topluluk şirketlerinin ve paydaşlar için öncelikli konular ile ilgili yaklaşımları ve performans sonuçlarını içeren Yaşar Topluluğunun 10. sürdürülebilirlik raporu, Yaşar Holding'in sürdürülebilirlik performansını daha da ileriye taşıyabilmeleri amacı ile hazırlanmıştır.

Raporun kapsamındaki gıda, içecek ve boya başta olmak üzere turizm, temizlik kağıdı, dış ticaret ve enerji gibi sektörlerde faaliyet gösteren şirketler; Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. (Pınar Süt), Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş. (Pınar Et), Pınar Su ve İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Pınar Su ve İçecek), Yaşar Birleşik Pazarlama Dağıtım Turizm ve Ticaret A.Ş. (YBP), Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş. (Çamlı Yem), DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (DYO Boya), Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. (Viking Kağıt), Yaşar Bilgi İşlem ve Ticaret A.Ş. (Yaşar Bilgi) ve Desa Enerji Elektrik'tir.

Altın Yunus Çeşme Turistik Tesisler A.Ş. (Altın Yunus) şirketi bu yılki raporun kapsamına dâhil edilmemiştir. Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, Pınar Enstitüsü ve Yaşar Üniversitesi'nin sürdürülebilirlik performansı, rapor kapsamında ele alınmamış, ancak bu kuruluşların sürdürülebilirlik alanında yürüttüğü faaliyetler ve gelişmeler bilgi paylaşımı amacıyla rapora dâhil edilmiştir.

Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative - GRI) Standartları "Temel" seçeneğine uyumlu olarak hazırlanan raporda, kap-

sama dâhil olan göstergeler, raporun son bölümünde yer alan GRI Standartları İçerik Endeksi Tablosunda detaylı olarak açıklanmaktadır. 12 Kasım 2007 tarihinde (UNGC) Birleşmiş Milletler (BM) Küresel İlkeler Sözleşmesini imzalayan Yaşar Topluluğu, bu kapsamda 2009 ve 2010 yılları için İlerleme Bildirimi Raporu, 2011 - 2019 yılları için ise Sürdürülebilirlik Raporu yayınlamıştır. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (BM KİS) prensiplerine uygun olarak hazırlanmış bu rapor, aynı zamanda 2020 BM KİS İlerleme Raporu olarak geçmektedir. Raporun BM KİS Prensipleri ile uyumluluğu BM KİS İlkeleri Endeksi Tablosunda verilmiştir.

Yaşar 2020 Sürdürülebilirlik Raporu, topluluk bünyesinde yer alan şirketlerin çalışanlarının katkıları, derledikleri bilgiler ve Mikado Danışmanlık firmasının desteği ile hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgiler hazırlanırken, GRI, BM KİS, BM Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları, ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), İnsan Hakları Beyannamesi ve GHG Protocol (Sera Gazları Protokolü) gibi uluslararası sözleşmeler, standartlar ve metodolojiler temel alınmıştır. Rapor için bir dış denetim hizmeti alınmamıştır.

Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanan raporumuza www.yasar.com.tr sürdürülebilirlik adresinden ulaşabilirsiniz.

Geri bildirimleriniz sürdürülebilirlik performansımızı iyileştirmek adına bizim için çok önemli bir yer teşkil ettiğinden, rapor ile ilgili sorularınızı, görüş ve önerilerinizi "dahaiyibiryasamicin@yasar.com.tr" adresine iletebilirsiniz.

YÖNETİMİN MESAJI

Mustafa Selim Yaşar
Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Mehmet Aktaş
Yaşar Holding İcra Başkanı

Değerli Paydaşlarımız,

Yaşar Topluluğu olarak sürdürülebilirliği stratejimizin odak noktasında görüyor ve faaliyetlerimizi gelecek kuşaklara daha yaşanabilir bir dünya ve daha iyi bir yaşam bırakma hedefiyle sürdürüyoruz. “Değer zincirine iyi bakmak” olarak benimsediğimiz iş anlayışımızı tüm faaliyetlerimizde ortaya koyarak sürdürülebilir bir gelecek için odağımıza aldığımız insan kaynağımız ile ekonomik, çevresel ve sosyal performansımızı her geçen yıl geliştiriyoruz. Bu bilinçle, ilk olarak 2009 yılında yayımladığımız Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (KİS) İlerleme Raporu’nu takiben 2011 yılı itibarıyla her yıl yayımlamakta olduğumuz Yaşar Sürdürülebilirlik Raporumuzu tüm paydaşlarımıza sunmaya devam ediyoruz.

2020 yılı boyunca Covid-19 pandemisinin zorluklarının üstesinden gelmek üzere tüm şirketlerimizde güvenli üretim süreci için gerekli önlemleri aldık. Başta çalışanlarımız olmak üzere tüketicilerimiz ve tüm paydaşlarımızın pandemi sürecini sağlıklı bir şekilde geçirmesi için çaba gösterdik.

Yaşar Topluluğu Sürdürülebilir Kalkınma Politikası ışığında, daha iyi bir yaşam için yarattığımız değeri, topluma, tüketicilerimize, çalışanlarımıza, çevremize, müşteri ve iş ortaklarımıza iyi bakarak geliştiriyor ve paylaşıyoruz. Bu altı ana başlık ve her bir şirketimiz için geçerli olan kilit başarı göstergelerini sürdürülebilir kalkınma amaçları ile ilişkilendirdik ve yol haritamızı geliştirdik.

Yaşar Topluluğu Sürdürülebilirlik Komitemizin yanı sıra 2020 yılında topluluk genelinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve İklim Krizi çalışma gruplarımız çalışmalarına başladı. Komitelerimizde tüm şirketlerimizin temsilcileri konuya odaklı bir şekilde çalışarak projeler oluşturmaya başladılar.

Topluluk olarak karbon ve su ayak izimizi hesaplamaya devam ederken 2020 yılı için hedeflediğimiz birim ton üretim başına ortalama karbon emisyonunu yüzde 15 azaltma hedefimize çok yaklaştık. Öte yandan topluluk şirketlerimiz Pınar Süt ve Pınar Et, Karbon Saydamlık Projesi (CDP)’ne programına bu yıl da gönüllü katılımcı oldular. Pınar Süt Tür-

kiye 2020 CDP (Karbon Saydamlık Projesi) Programında İklim ve Su Liderleri arasında yer alarak A- notu alırken, Pınar Et, CDP Karbon ve Su Ayak İzi çalışmalarıyla B notu aldı.

İnovasyon, dijitalleşme ve sağlam altyapı hedefleri kapsamında AR-GE merkezlerimizin çalışmaları toplum sağlığını ve refahını korumaya hizmet ediyor. Aynı zamanda Toplumsal Yatırım Programlarımızı daha ileri taşıyarak daha çok insana fayda sağlamak üzere geliştiriyor ve eğitimlerimizi çeşitlendiriyoruz. Pınar Enstitüsü’nün “Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde” projesi “Birleşmiş Milletler Genel Kurul Haftası” etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen yıllık forumda, “The Impact Management Journey” oturumunda “örnek kapsayıcı iş modeli” olarak Türkiye’yi temsil eden tek proje oldu.

Projelerimizin Topluluk dışı kurumlarca da değer bulması bizlere gurur veriyor. Tüm iyi niyetimiz ve anlamlı eylemlerimizle sürdürülebilir büyümeye inanıyor, Dünya’ya iyi bakmak için siz paydaşlarımızla birlikte çalışmaya devam ediyoruz.

Saygılarımızla,

YAŞAR TOPLULUĞU HAKKINDA

Temelleri 1927 yılında İzmir Kemeraltı Çarşısı'nda açılan Durmuş Yaşar Müessesesi'ne dayanan, Türkiye Cumhuriyeti'nin sanayileşme sürecine yön veren topluluklardan olan Yaşar Topluluğu, 1945 yılında kurucusu ve onursal başkanı Selçuk Yaşar'ın vizyonu ile başladığı faaliyetlerini gıda ve içecek, boya, tarımsal üretim, kağıt, turizm, dış ticaret ve enerji iş kolalarında sürdürmektedir. Türkiye'nin ilk 500 büyüğü arasında dört şirketi bulunan Yaşar Topluluğu toplamda 21 şirketi, 25 fabrika ve tesisi, 2 vakfı, 7.500 kişiye sağladığı iş imkânı ile ülkemizin öncü sanayi topluluklarından biridir. 1000'i aşkın bayii ve tüm faaliyetleri ile ulaştığı 200 bini aşkın satış noktası ile ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlayan lider aktörlerdendir. 70'ten fazla ülkeye ihracat gerçekleştiren Yaşar Topluluğu'nun yurt dışında yerleşik yedi şirketi (Kemipex, Hadaf, HDF, Pınar Foods, Yadex, DYO Balkan, DYO Africa) bulunmaktadır.

Yaşar Topluluğu, köklerinden aldığı güç ve her biri sektörünün öncüsü olan şirketleriyle, tüm paydaşlarına daha iyi bir yaşam sunmak için çalışmakta ve gelecek nesillere aktarılacak sürdürülebilir değerler yaratmaktadır, etkileşimde bulunduğu tüm sektörlerin kalkınmasına katkı sağlarken, topluma karşı sorumlu, etik değerlere bağlı ve çevreye duyarlı bir yaklaşımla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekonomik gelişim kadar toplumsal gelişime de önem veren Topluluk, Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı ve Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı ile eğitim, kültür, sanat ve sporu desteklemekte, gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleri ile topluma katkı sağlamaktadır. Yaşar Topluluğu'nun eğitim alanında yaptığı en önemli yatırımlardan olan Yaşar Üniversitesi ise uluslararası normlarda sağladığı eğitim ile Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri arasında yer almaktadır.

Yaşar Topluluğu'nun ve tüm menfaat sahiplerinin çıkarlarının şeffaflık, adillik, hesap verebilirlik ve sorumluluk çerçevesinde gözetildiği Yaşar

Holding kurumsal yönetim yapısı Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde sürekli olarak gözden geçirilmektedir.

12 Kasım 2007 tarihinde Birleşmiş Milletler (BM) Küresel İlkeler Sözleşmesi (KİS) imzacısı olan Yaşar Topluluğu, 2012 yılında imzaladığı Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyannamesi doğrultusunda, kadının iş yaşamına katılımı, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve kadının iş yaşamında güçlenmesi amacıyla küresel hedeflerle uyumlu olarak çalışacağını beyan etmiştir.

Yaşar Topluluğu, 2019 yılında plastik kirliliği ile mücadelede aktif rol almak üzere TÜSİAD, Global Compact ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) iş birliğinde oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi'nin ilk imzacılarından olmuştur.

Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik anlayışı kapsamında gerçekleştirdiği tüm faaliyetlere ve bugüne kadar yayınlanan ilerleme bildirim ve sürdürülebilirlik raporlarına www.yasar.com.tr adresinden ulaşılabilir.

YAŞAR TOPLULUĞU'NUN VİZYON, MİSYON VE KURUMSAL DEĞERLERİ

"Daha iyi bir yaşam için" yenilikçi ürün ve hizmetler sunarak sürdürülebilir bir dünya yaratmayı hedefleyen ve "ilklerin ve yeniliklerin öncüsü" ünvanını kararlılıkla taşıyan Topluluk, "Güvenilir markalarımızla tüketicilerimizin yaşamına değer katan kaliteli ürün ve hizmetler sunarız" misyonu ve kurumsal değerleri olarak belirlediği "Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz", "Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz", "İnsan Kaynağımız", "Etik Duruşumuz" ve "Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz" değerlerine bağlı kalarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yonca, özellikle kuzey yarım kürede yetişen bir otluk çiçek. Tarih boyunca üç yaprağının her birine "umut", "inanç" ve "sevgi" kavramları yüklenmiş. Bulunması neredeyse imkânsız olan dört yapraklı yoncanın dördüncü yaprağına da ender olduğu için "şans" kavramı yüklenmiş ve bulana şans getireceğine inanılmış.

Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz!

Tüm birimlerimizle, tüketicilerimizin ve iç ve dış müşterilerimizin ihtiyaçlarını hızlı ve doğru algılar, onların daha iyi bir yaşama yönelik değişen beklentilerini karşılamada çevik, proaktif ve yenilikçi bir yaklaşım içerisinde olunuz.

Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz

Operasyonel mükemmellik anlayışımızın temelini, teknolojinin tüm alanlarda etkin kullanımı, yalın iş süreçleri, tanımlı iş yapma disiplini, veriye dayalı ve hızlı karar verme sistemlerimiz oluşturur. Çeviklik temel yetkinliklerimizdendir.

İnsan Kaynağımız

Bilim, Birlik, Başarı meşalemizin ışığında; eğitilmiş, deneyimli, aidiyet ve sahiplik duygusu yüksek, bilime dayalı tüm gelişimlere açık, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimsemiş insan kaynağımızın en önemli değerlerimizden biri olduğuna inanırız.

Etik Duruşumuz

Faaliyet gösterdiğimiz her coğrafyada sosyal, politik ve kültürel değerlere saygı gösterir, yasalara, iş etiği kurallarına uygun ve şeffaf davranırız. Dürüstlüğe, açık iletişime ve adaletli yönetime büyük önem veririz.

Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz

Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapar, bugünden daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunuruz. Sosyal sorumluluk bilinciyle toplumsal yaşam kalitesini artırmaya yönelik olarak çağdaş eğitime, spora, kültür ve sanata destek verme geleneğimizi sürdürürüz.

KURUMSAL PROFİL

Şirket İsmi

Yaşar Holding A.Ş.

Faaliyet Alanı

Gıda ve İçecek, Boya, Temizlik Kâğıtları,
Turizm, Dış Ticaret, Enerji, Bilgi Teknolojileri

Çalışan Sayısı

7.500

KİS Üyelik Tarihi

12 Kasım 2007

Adres

Şehit Fethi Bey Cad. No:120 35210 İzmir, Türkiye

İrtibat Bilgileri: Tel

0 232 495 00 00

E-posta

kurumsal.iletisim@yasar.com.tr

Gıda ve İçecek

Firma Adı

Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş.
(Pınar Süt)

Halka Açık

Evet

Kuruluş Yılı

1973

Merkez

İzmir

Fabrika

İzmir, Eskişehir, Şanlıurfa

Toplam Kapasite

550 milyon litre/yıl çiğ süt işleme

Markalar

Pınar Organik, Pınar Çocuk, Pınar Denge, Pınar Kido,
Pınar CAFE ART, Pınar PROTEİN, Pınar Beyaz,
Pınar Labne, Pınar Kahvaltı Keyfi, Pınar GO, Pınar Multi

SKU Sayısı

300'ü aşkın

İstihdam (2020)

1.514

Dağıtım ve Hizmet Ağı

YBP aracılığıyla

İnternet Sitesi

www.pinar.com.tr

Firma Adı

Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.
(Pınar Et)

Halka Açık

Evet

Kuruluş Yılı

1985

Merkez

İzmir

Fabrika

İzmir

Toplam Kapasite

58.000 ton/yıl

Markalar

Pınar, Aç bitir, Şölen, Pınar Doyum, Yörük

SKU Sayısı

350'yi aşkın

İstihdam (2020)

1.019

Dağıtım ve Hizmet Ağı

YBP aracılığıyla

İnternet Sitesi

www.pinar.com.tr

KURUMSAL PROFİL

Gıda ve İçecek

Firma Adı

Pınar Su ve İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(Pınar Su ve İçecek)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Evet	1984	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
Aydın, Sakarya, Isparta, Bursa	2.000.000 ton/yıl

Markalar

Pınar Yaşam Pınarım, Pınar Denge, Pınar Frii,
Pınar Güzellik Pınarım, Pınar Zindelik Pınarım,
Pınar Bağışıklık Pınarım, Pınar Rahatlık Pınarım

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
50	362

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
400'e yakın bayi	www.pinarsu.com.tr

Firma Adı

Yaşar Birleşik Pazarlama Dağıtım Turizm ve Ticaret A.Ş.
(YBP)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Hayır	1983	İzmir

Fabrika
Depolar; İzmir, Ankara, Bursa, Antalya, Bodrum, Konya, İstanbul (Dudullu), İstanbul (Esenyurt) Ofisler; Adana, Ankara, Antalya, İzmir, İstanbul, Trabzon, Bursa, Muğla, Urfa, Konya, Samsun

Toplam Kapasite	Markalar
306.894 ton/yıl	Pınar, Nar'ca

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
500	983

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
100 bayi, 155.000 nokta	www.ybp.com.tr

Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık

Firma Adı

Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş.
(Çamlı Yem Besicilik)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Hayır	1983	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
İzmir, Manisa	445.000 ton/yıl

Markalar

Çamlı, Pınar Balık, Biofarm,
Cooldog, Coolcat,
Bioaqua, Çamlı Çiftliği

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
396	432

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
209 Bayi	www.camli.com.tr

Boya

Firma Adı

DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(DYO Boya)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Evet	1954	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
İzmir, Kocaeli	301.260 ton/yıl

Markalar

DYO, Dewilux, Casati, DYO Klimatherm,
Dyotherm, DYO Guard, DYO Transocean

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
12.449 ürün, 2.200 ham madde	1.031

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
9 Ana Bölge, 532 Bayi, 241 Yapı Market, 297 Direkt Müş- teri, 13000'den fazla satış noktası ve son kullanıcı müşteri	www.dyo.com.tr

KURUMSAL PROFİL

Temizlik Kağıtları

Firma Adı

Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.
(Viking Kağıt)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Evet	1969	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
İzmir	45.800 ton/yıl

Markalar

Premia, Lily, Senso, Select, Pufla

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
98	320

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
230 Bayi+Direkt Müşteri	www.viking.com.tr

Ticaret ve Hizmet

Firma Adı

Altın Yunus Çeşme Turistik Tesisler A.Ş.
(Altın Yunus Çeşme)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Evet	1974	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
İzmir (Tesis)	1021 kişi/gün

Markalar

-

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
-	131

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
-	www.altinyunus.com.tr

Firma Adı

Desa Enerji Elektrik Üretim A.Ş.
(Desa Enerji)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Hayır	1996	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
İzmir (Tesis)	318 Milyon kWh/Yıl

Markalar

-

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
-	27

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
Ege Bölgesi ağırlıklı olmak üzere tüm Türkiye	www.desaenerji.com.tr

Firma Adı

Yaşar Bilgi İşlem ve Ticaret A.Ş.
(Yaşar Bilgi)

Halka Açık	Kuruluş Yılı	Merkez
Hayır	1983	İzmir

Fabrika	Toplam Kapasite
İzmir (Ofis)	-

Markalar

Astron Dijital, Dijital.bayi, Dijital.şirket,Dijital.asistan, Dijital.zeka,Dijital.kahin, Dijital.mobilsatis, Dijital.tedarik, Dijital.iş takip,Dijital.kurum, Run Dijital Run Better

SKU Sayısı	İstihdam (2020)
-	124

Dağıtım ve Hizmet Ağı	İnternet Sitesi
-	www.yasARBilgi.com.tr

93
YILLIK
TECRÜBE

7.500
ÇALIŞAN

21
ŞİRKET

25
FABRİKA
VE TESİS

1.000'i
aşkın BAYİ

200
bini
aşkın

4 AR-GE
MERKEZİ

SATIŞ
NOKTASI

Lider Markalar
Güçlü İnsan Gücü
Güçlü Dağıtım Ağı
İleri Teknoloji
“Daha İyi Bir Yaşam İçin”
Sürdürülebilir Uygulamalar

7,5+Milyar TL
Konsolide Brüt Ciro

7.500
İş Gücü

70+
Ülkeye İhracat

Toplam
47.282
Saat Eğitim

26.342
Saat İSG
Eğitimi

1.000'den Fazla İş Ortağı

AR-GE Merkezleri Çalışmaları

Pınar Et: 42 yeni ürün ve 3 patent başvurusu

Pınar Süt: 21 yeni ürün ve 42 yeni ambalaj ve 4 patent başvurusu

DYO Boya: Toplam 22 proje

Verimlilik Projeleri

PINAR ET

- Ambalaj malzemeleri optimizasyon projeleri ile
  - 36,6 ton daha az plastik ambalaj
  - 13,4 ton daha az kağıt ambalaj kullanımı
  - Toplam 144,6 ton CO₂ salımı azaltımı
  - Ürünlerle ilgili verimlilik çalışmaları sonucunda 9,8 milyon TL tasarruf
  - Ambalajlarla ilgili verimlilik çalışmaları sonucunda 2,4 milyon TL tasarruf

DYO BOYA

- %7,6 birim su tüketiminde azalma
- Baz yıla göre karbon ayak izinde %6,23 oranında azalma

PINAR SÜT

- 500 gr peynir kâselerinde 24 ton daha az plastik kullanımı ve 75 ton CO₂ salınımı azaltımı
- Ürünlerle ilgili 14 Verimlilik Projesi ile Toplam 8.165.562 TL tasarruf
- Ambalajlarla ilgili Verimlilik Projeleri ile 1.188.311 TL'lik tasarruf

PINAR SU VE İÇECEK

- Ürün ambalajlarında kullanılan shrink ve stretch miktarında %25 ile %30 arasında azalma
- 2020 yılı karbon emisyonu yoğunluğunda baz yıl 2010'a kıyasla %33 azalma

1960-1974

- Yaşar Topluluğu'nda sosyal sorumluluk çalışmaları, 1960'lı yıllarda resmiyet kazanarak kurumsal sosyal sorumluluk çatısı altında toplanmaya başlamıştır.
- Topluluğun ilk kurumsal sorumluluk çalışmaları DYÖ'nun 1960'lı yıllarda okuma-yazma kursları ve çalışanlara tanıdığı sosyal olanaklarla başlamıştır.
- 1967 yılında DYÖ, özel sektörde bir ilk olarak düzenlediği resim yarışmalarıyla sanatın toplumda gelişmesine dair adımlar atmıştır.
- 1969 yılında İzmir Bademler Köyü'nde yapılan tiyatro ise kurumsal sosyal sorumluluk anlayışının köklerini göstermektedir.
- Çiftçilerin dönemin Süt Endüstrisi Kurumu'na kapasite limitleri nedeniyle veremedikleri ve değerlendiremedikleri için derelere dökülen sütler, uzun ömürlü süt üretecek bir tesis kurma fikrini beraberinde getirdi. 1973 yılında Pınar Süt'ün temelleri atılmış, süt kalitesi ve veriminde artış sağlama amaçlarıyla hayvan refahı, besleme ve süt sağımı konularında bilinçlendirme ve bilgilendirme eğitimlerine başlanmıştır. 1973 yılından itibaren Pınar Süt'ün çiğ süt üreticilerine sağladığı destekler ve eğitimler, Topluluğun değer ve hedeflerinin sürdürülebilir kurumsal sorumluluk anlayışını göstermektedir.
- 1974 yılında, sosyal dayanışma, manevi değerlere saygı, kamu hizmetlerine katkı ve fertle devlet bütünleşmesini pekiştirme amacıyla eğitim ve kültür çalışmaları gerçekleştirmek üzere kurulan Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, eğitim yatırımları ve burslar ile eğitime destek olurken, Selçuk Yaşar Müzesi ve Sanat Galerisi ve DYÖ Sanat Ödülleri ile kültür hizmetleri gerçekleştirmektedir.

• Günün doğuşundan batışına kadar güneşi izleyen ayçiçeği, aydınlığın, özverinin ve mutluluğun simgesidir.

1975-1999

- Pınar Resim Yarışması 1981 yılında, ilköğretim çağındaki çocukların resim sanatına ve güzel sanatlara olan ilgisini artırmak ve geleceğin ressamalarını yetiştirmek amacıyla düzenlenmeye başlanmıştır.
- 1985 yılında açılan Selçuk Yaşar Resim Müzesi aynı zamanda Türkiye'nin ilk özel resim müzesidir. Vakıf ayrıca, 1998 yılından bugüne arkeolojik kazılara desteğini sürdürmektedir.
- 1987 yılında kurulan Pınar Çocuk Tiyatrosu, çocuklara sanat sevgisini aşılamak için 30 yılı aşkın sürede Türkiye'nin dört bir yanından üç milyondan fazla çocuğa ulaşmış, çocuklarımızın ücretsiz olarak tiyatro ile buluşması sağlanmıştır. Sorumlu işletme anlayışının bir parçası olarak, Yaşar Topluluğu'nun kurucusu ve onursal başkanı Selçuk Yaşar'ın liderliğinde 60 yılı aşkın süredir Karşıyaka Spor Kulübü'ne destek verilmektedir.
- Pınar, 1998 yılından bu yana ana sponsor olarak Karşıyaka Basketbol Takımı'na ve altyapıda spor yapan binlerce minik sporcuya destek sağlamaktadır. 1998 yılında kurulan Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı ise, İzmir'in iki vakıf üniversitesinden biri olan Yaşar Üniversitesi'ni eğitime kazandırmıştır.

2000 - 2008

- 2000 yılında OECD'nin belirlediği Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum ile uluslararası standartlar doğrultusunda kurumsal sürdürülebilirlik çalışmalarına başlanmıştır.
- Yaşar Topluluğu'nun eğitime katkısının en güzel örneklerinden biri olan Yaşar Üniversitesi, 2001-2002 akademik yılında eğitime başlamıştır.
- 2007 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (BM KİS) imzalanmıştır.

2009 - 2011

- 2009 yılında ilk BM KİS İlerleme Raporu yayınlanmıştır.
- 2010 yılında 'Kurumsal İtibar' projesini hayata geçirmek üzere Kurumsal İletişim, Sürdürülebilir Kalkınma, Sosyal Sorumluluk, Kurumsal Yönetim ve Etik, Kurumsal Değerler alt komiteleri oluşturulmuştur.
- 2010'da Topluluk içerisinde karbon ayak izi hesaplamaları başlatılmıştır.
- Karbon ekipleri ve liderleri aracılığıyla söz konusu süreçler, tüm değer zinciri içinde yaygınlaştırılmıştır.
- 2011 yılında ilk Yaşar Sürdürülebilirlik Raporu yayınlanmıştır.

2012 - 2014

- 2012 yılında Birleşmiş Milletler tarafından başlatılan Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyannamesi imzalanmıştır.
- 2012 yılında Dünya Ekonomik Forumu tarafından gündeme getirilen ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı liderliğinde sürdürülen "İş'te Eşitlik Platformu"na katılım gösterilmiştir.
- 2013 yılında Topluluk genelinde Su Yönetimi yaklaşımı ihtiyaç analizi gerçekleştirilmiştir.
- Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplum bilincini ve farkındalığını artırmak için bilimsel çalışmaları desteklemek üzere Pınar Enstitüsü 2013 yılında faaliyete geçmiştir.
- 2014 yılında sera gazı envanter yönetim sistemi oluşturmak ve su ayak izini hesaplamak üzere çalışmalara başlanmıştır.
- DYO Boya AR-GE Merkezi, AR-GE merkezlerini değerlendiren "AR-GE Merkezi Performans Endeksi" sonuçlarına göre 2014 yılında kimya sektöründe en başarılı AR-GE merkezi olmuştur.

2015 - 2018

- Pınar Su ve İçecek Bursa Tesisi'nde 2015 yılında Geri Dönüşümlü Ambalajlı Doğal Kaynak Suyu üretimi, 2016 yılında ise PET Ambalajlı Doğal Kaynak Suyu üretimi başlamıştır.
- Pınar Süt AR-GE Merkezi, 2017 yılında sektöre yeni ve farklılaşmış kategoriler ve ürünler kazandırmak, süt ve sütlü ürünler sektöründeki inovasyonu desteklemek üzere kurulmuştur.
- Karbon Şeffaflık Programı CDP'ye su şeffaflık projesi de dâhil olmak üzere katılan ilk süt ve süt ürünleri üreticisi olan Pınar Süt, CDP 2015 İklim Değişikliği Türkiye Raporu'nda gönüllüler arasında ilk sırada yer almıştır.
- 2017 yılında Pınar Süt CDP Türkiye İklim Liderleri Ödülü ve CDP Türkiye Su Liderleri Ödülü'ne layık görülmüş, 2018 yılında ise her iki alanda B skorunu elde etmiştir.
- Pınar Et AR-GE Merkezi, sektörünün ilk AR-GE Merkezi olarak 2017 yılında kurulmuştur.
- 2018 yılında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çerçevesinde Topluluğun iş hedefleri ile 2030 Kalkınma Amaçları arasında uyumlandırma ve güncelleme gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalara bağlı olarak Yaşar Topluluğu 2030 İş Hedefleri hazırlanarak, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uyumluluk stratejileri belirlenmiş ve Topluluk hedefleri tüm paydaşlar ile paylaşılmıştır.

2019 - 2020

- Yaşar Holding 2019 yılında, ESİAD-İZİKAD yürütücülüğünde oluşturulan Global Compact Türkiye Kadının Güçlenmesi İzmir Platformu'nun sözcülerinden olmuştur.
- Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından yaptırılan, Eskişehir/Tepebaşı Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi inşaatı tamamlanarak 2018 yılında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlanmıştır.
- 2019 yılında Yaşar Holding, TÜSİAD-Global Compact-SKD iş birliğinde oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi'ni imzalayarak plastik kirliliği ile mücadelede gönüllü ilk 26 şirket arasında yer almıştır.
- Pınar Süt ve Pınar Et, 2019 yılında da gönüllülük esaslı olan CDP (Carbon Disclosure Project – Karbon Saydamlık Projesi) İklim Değişikliği ve Su Güvenliği Programı Raporlamaları yapmıştır. CDP Su Programında Pınar Et'in derecelendirme notu B olarak gerçekleşmiştir.
- Pınar Enstitüsü'nün "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Business Call to Action Platformu tarafından 2019 yılı Impact Champions (Etki Şampiyonları) programına dâhil edilmiştir. Proje ile ilgili detaylı bilgi için [tıklayınız](#).
- 2019 yılında Pınar Su ve İçecek AR-GE çalışmaları ile birlikte su ve içecek sektörlerinde yeni ürün geliştirmeyi ve inovasyonu desteklemek amaçlarıyla bir merkez kurulmuştur.

- Pınar Süt Türkiye 2020 CDP (Karbon Saydamlık Projesi) Programında İklim ve Su Liderleri arasında yer alarak A- notu alırken, Pınar Et, CDP Karbon ve Su Ayak İzi çalışmalarıyla B notu almıştır.
- Pınar Enstitüsü'nün "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi "Birleşmiş Milletler Genel Kurul Haftası" etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen yıllık forumda, "The Impact Management Journey" oturumunda "örnek kapsayıcı iş modeli" olarak Türkiye'yi temsil eden tek proje oldu ve Türkiye tarımının yol haritasına katkı sağlamak amacıyla İzmir'de gerçekleştirilen Tarım Ormanın Geleceği Zirvesi'nde "Tarımı Geleceğe Taşıyanlar" ödülü ile de taçlandırılmıştır.

www.pinarenstitusu.org.tr

2020 YILINDA ALINAN ÖDÜLLER

- Yaşar 2019 Sürdürülebilirlik Raporu, Türkiye iş dünyasındaki kurumların ve markaların, pazarlama süreçlerini dikkate alarak, bu sürece katkı sağlayan çalışmaların değerlendirildiği İstanbul Marketing Awards 2020’de Sürdürülebilirlik Raporu Tasarımı kategorisinde Gold ödüle layık görüldü.
- Capital Dergisi’nin öncülüğünde, Zenna Araştırma ve Danışmanlık tarafından gerçekleştirilen “İş Dünyasının En Beğenilen Şirketleri” araştırmasında Pınar Et, Paketlenmiş Et Ürünleri Kategorisi’nin “En Beğenilen Şirketi” olmuştur.
- Pınar Et, karbon ve su ayak izini azaltarak çevresel sürdürülebilirliğe sağladığı fayda ile Türkiye Kalite Derneği (KALDER) tarafından verilen “Yılın Başarılı Ekibi” gümüş ödülünü almaya hak kazanmıştır.
  - Pınar Et, Türkiye İtibar Akademisi tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi İstatistik Bölümü’nün akademik denetiminde dokuz yıldır gerçekleştirilen ve 72 ilde 12 bin kişinin katıldığı Türkiye İtibar Endeksi Araştırması kapsamında “İşlenmiş Gıda” kategorisinde sektörünün en itibarlı kurum ve markaları arasında yer almıştır.
- Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından 2001 yılından beri farkındalık oluşturmak amacıyla çevreye duyarlı davranan ve gerçekleştirdikleri projelerle örnek teşkil eden sanayi kuruluşlarını ödüllendirmek için verilen EBSO Çevre Ödülleri’nde Pınar Et, üçüncülük ödülünün sahibi olmuştur.
- Pınar Et, kâr amacı gütmeyen Londra merkezli uluslararası bir kuruluş olan CDP (Karbon Saydamlık Projesi)’nin Türkiye girişimi tarafından başvuran şirketler arasında iklim değişikliğinin ve suyun yarattığı riskle-

rin yönetimi konularında Su Ayak İzi ‘B’ ve Karbon Ayak İzi ‘B-’ notuna layık görülmüştür.

- Pınar Et 2020 yılında Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Yarışması’na “Sevkiyat Paletlerinin Optimizasyonu” projesi ile çevresel sürdürülebilirlik kategorisinde katılım sağlayarak 3.lük ödülünü almaya hak kazanmıştır.
- Pınar Süt CDP (Carbon Disclosure Project – Karbon Saydamlık Projesi) Su Programı’nda Türkiye’deki şirketler içerisinde en başarılı grupta yer almış ve “A-” derecelendirme notu olarak CDP Türkiye 2020 Su Liderlerinden biri olmuştur.
- Capital Dergisi’nin farklı sektörlerden 600’ün üzerinde şirketi temsilen 1.470 yöneticinin katılımıyla çevrim içi (CAWI) anket tekniğiyle gerçekleştirilen “İş Dünyasının En Beğenilen Şirketleri” araştırması sonuçlarına göre Pınar Süt, “Süt ve Sütlü Mamuller” kategorisinde en beğenilen şirket olmuştur.
- Tüketicilerin yaşam tarzına, tüketim alışkanlıklarına, iyi yaşamı yeniden tanımlayan ve şekillendiren değerlerine odaklanan “Good Life Brands/İyi Yaşam Markaları” araştırmasının sonuçlarına göre Good Life Brands ödülleri’nde, Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe ödülün sahibi Pınar Süt olmuştur.
- Türkiye İtibar Akademisi tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi İstatistik Bölümü’nün akademik denetiminde 72 ilden 12 bin kişinin katılımıyla gerçekleştirilen Türkiye İtibar Endeksi Araştırması sonuçlarına göre Pınar Süt, İşlenmiş Gıda ve Süt Ürünleri kategorilerinde sektörlerinin en itibarlı kurum ve markaları arasında yer almıştır.
- Turkishtime Türkiye (Ekonomi ve İş Kültürü Portalı) tarafından düzenlenen “AR-GE 250, Türkiye’nin En Çok AR-GE Harcaması Yapan

Şirketleri” araştırmasında Pınar Süt, ilk 100’de yer almıştır.

- Pınar Süt, Eskişehir fabrikası bünyesindeki atık su arıtma tesisinde kimyasal ve enerji optimizasyonu çalışmaları yapılarak, hem karbon ayak izi hem gri su ayak izi hem de atık azaltımı çalışmaları sonucunda “Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Yarışması”nda Çevresel Kategoride Birincilik Ödülü alınmıştır.
- 2020 Yaşar Holding Sürdürülebilirlik yarışmasında Yaşar Birleşik Pazarlama Dağıtım Turizm Tic. A.Ş. tarafından geliştirilen Dijital Saha İş Modeli projesi birinci olmuştur.
- Pınar Su ve İçecek, İngiltere merkezli Lux Life Magazine dergisi öncülüğünde gerçekleştirilen araştırma sonucunda, 2020 yılında Yiyecek & İçecek kategorisinde En İnovatif Dijital İçecek Şirketi olmuştur.
- DYO, “Turkishtime Türkiye AR-GE 250” araştırmasında, yürütülen AR-GE proje sayısına göre 6. olmuştur. Türk iş dünyasının AR-GE harcamalarının nabzını tutan raporda DYO, AR-GE Merkezi’nde alınan marka sayısına göre 20. sırada yer alırken, En çok AR-GE harcaması yapan 500 şirket arasında 67. sırada yer almıştır.
- Kullanıcıların daha iyi bir deneyim yaşayabilmesi için DYO kurumsal websitesi www.dyo.com.tr, 2020 yılında yenilenmiştir. Tasarıma ve işlevselliğe önem verilen site, 19. Altın Örümcek Ödülleri’nde “Üretim & Sanayi” kategorisinde Bronz ödülün sahibi olmuştur.
- 2020 MIXX Awards reklamcılık ödülleri’nde, DYO’nun üç farklı yapay zekâ teknolojisi ile hazırladığı 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı “Tüm Renkleriyle Cumhuriyet” reklam filmi “Özel Gün İletişimi” kategorisinde Bronz MIXX ödülü kazanmıştır.

2020 YILINDA ÖNE ÇIKAN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BAŞARILARI VE GELİŞMELER

- “2020 yılına kadar birim ton üretim başına ortalama karbon emisyonunu %15 azaltmak” hedefi ile çalışmalarını sürdüren Yaşar Topluluğu’nun 2020 yılı itibarıyla karbon ayak izi, baz yıla göre %13,22 oranında azalmıştır.
- DYO, Pınar Et, Pınar Su ve İçecek, Pınar Süt, Desa Enerji ve Çamlı Yem Şirketleri Türk Standartlar Enstitüsü (TSE) tarafından hazırlanan kılavuzdaki kriterleri yerine getirerek “TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi”ni almaya hak kazanmıştır.
- DYO Boya, Pınar Et, Pınar Süt ve Çamlı Yem, tesislerinde doğal kaynakların en verimli şekilde kullanılmasını, atıkların azaltılmasını ve geri dönüşümünü sağlayarak “Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi” almaya hak kazanmıştır.
- Yaşar Topluluğu genelinde 2020 yılında toplamda 47.282 saat eğitim gerçekleştirilmiş, çalışan başına ortalama eğitim saati 7,6 olmuştur.
- Yaşar Topluluğu şirketlerinde çalışanlara toplam 26.342 saat İSG Eğitimi verilmiştir.
- Yaşar Topluluğu sürdürülebilirlik yaklaşımının Topluluk çalışanları nezdinde süreçlere yansıtılması hedefi ve sürdürülebilirlik hedefleri kapsamında 2020 yılında Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Komitesi

şirketlerden katılımın artırılmasıyla genişlemiş, her şirkette sürdürülebilirlik komitesi oluşturulmuştur. Topluluğun iklim krizi ve toplumsal cinsiyet eşitliği başlıklarını önceliklendirmesiyle Yaşar Holding’de ve Yaşar Topluluğu şirketlerinde İklim Krizi Çalışma Grubu ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu kurulmuştur. Topluluk’tan yaklaşık 180 çalışanın aktif katılımıyla oluşturulan çalışma grupları belirli periyodlarla toplanmakta, şirketlerde konuya ilişkin farkındalığın sağlanması, çalışma grubu konusyla ilgili projeler üretilmesi ve yürütülmesi konularında çalışmaktadır.

- Pınar Müşteri Memnuniyet Oranı %92,97 olarak gerçekleşmiştir.

DYO Boya

- **DYO Boya AR-GE Merkezi tarafından toplam 22 proje gerçekleştirilmiştir.**
- Biobazlı mobilya boyası ile ilgili sistem kurma çalışmaları başlatılmıştır.
- Enerji verimliliğine katkı sağlamak amacıyla paydaşların boya uygulama proseslerinde enerji tüketimini azaltmaya yönelik yeni ürünler piyasaya sürülmüştür.
- Koruyucu olarak kullanılan ve “alerjik cilt reaksiyonuna yol açabilen” biyosit ham maddesini içermeyen su bazlı boyanın formülasyon çalışmaları yapılmıştır.

- TS ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi alınmıştır.
- Baz yıla göre karbon ayak izinde %6,23 oranında azalma sağlanmıştır.
- 2020 yılında Çiğli tesisinde, bir önceki yıla göre iş kazası sayısında %53, iş kazası sebebiyle iş günü kaybında %38 azalma sağlanmıştır.
- “İş kazası sonrası özel eğitim” çalışmaları sonucunda Dilovası tesisinde bir önceki yıla göre iş kazası sayısı %19, iş kazası sebebiyle iş günü kaybı %76 azalmıştır.
- 2019-2020 yılları arasında birim su tüketiminde %7,6 azalma sağlanmıştır.

Pınar Su ve İçecek

- Pınar Su ve İçecek’in kurumsal yönetim notu 9,53 olarak güncellenmiştir.
- **Cam ambalajlarda üretilen 0,33L, 0,75L, Frii ve fonksiyonel içeceklerde Gold Standart’dan sertifikalandırılmış karbon kredisi kullanan Pınar Su ve İçecek, karbon denkleştirmesi yaparak ürünlerini “Karbon Nötr” olarak sertifikalandırmıştır.**
- Ambalaj gramaj optimizasyon çalışmaları, teknolojik yatırımlar ve AR-GE çalışmaları sonucunda pet şişelerin ambalaj ağırlıkları, 0,5L ürün grubunda %26, 0,33L ürün grubunda %23 ve 1,5L ürün grubunda da %18 oranında azaltılmıştır.

2020 YILINDA ÖNE ÇIKAN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BAŞARILARI VE GELİŞMELER

- Ürün paketlerinde yapılan gramaj optimizasyon çalışmaları ile shrink ve stretch kullanımında, belirli ürün gruplarında, %25 ile %30 arasında azaltım sağlanmıştır.
- 2020 yılı karbon emisyonu yoğunluğu, baz yıl 2010'a kıyasla %33 oranında azaltılmıştır.
- Pınar Su ve İçecek'te ürün çeşitliliği artmasına karşın, atık su miktarlarının izlenerek, üretim hattı yıkamaları, evsel kullanım alanları ve dolum firelerinin azaltılmasına yönelik iyileştirmelerle 2020 yılı atık su miktarı 2019 yılına göre %20 azaltılmıştır.
- Pınar Su'da üretim proseslerinden kaynaklanan atık su miktarı ise Aydın Madran Tesisi'nde birim üretim başına %14 oranında, Sakarya Gökçeada Tesisi'nde birim üretim başına %2 oranında azaltılmıştır.

Pınar Süt

- Pınar Süt'ün Kurumsal Yönetim Notu 9,33 olarak güncellenmiştir.
- **Pınar Süt, Pazarlama, AR-GE Merkezi ve Üretim departmanlarının inovatif proje odaklı çalışmaları sonucunda 2020 yılında 21 yeni ürün ve 42 yeni ürün ambalajı piyasaya sunulmuştur.**

- AR-GE ve verimlilik çalışmaları sonucunda ürünlerle ilgili gerçekleştirilen 14 verimlilik projesi ile 8.165.562 TL, ambalajlarla ilgili verimlilik projeleri ile 1.188.311 TL'lik tasarruf sağlanmıştır.
- Pınar Süt AR-GE Merkezi'nde yapılan ambalaj gramajı azaltım çalışmaları sonucunda; 24 ton daha az plastik kullanımı, 75 ton CO₂ salımı azaltımı ve 215.000 TL maliyet kazancı sağlanmıştır.

Pınar Et

- Pınar Et'in Kurumsal Yönetim Notu 9,36 olarak güncellenmiştir.
- **Pınar Et 2020 yılında 3 adet buluş fikri içi patent başvurusunda bulunmuş, AR-GE projeleriyle 42 adet yeni ürünü pazara sunmuştur.** Pınar Et AR-GE Merkezi, üniversiteler ve TÜBİTAK ile ortak proje çalışmalarına devam ettiği 2020 yılında, TÜBİTAK 1501-Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı çerçevesinde "Doğal Bileşenlerin Kullanımı" proje çalışmalarını başlatmıştır.
- AR-GE ve verimlilik çalışmaları sonucunda 36,6 ton daha az plastik ambalaj, 13,4 ton daha az kağıt ambalaj kullanımı ve CO₂ salımında toplam 144,6 ton azaltım sağlanmıştır.

- Ürünlerle ilgili verimlilik çalışmaları sonucunda toplam 9,8 milyon TL tasarruf sağlanmıştır.
- Ambalajlarla ilgili verimlilik çalışmaları sonucunda toplam 2,4 milyon TL tasarruf sağlanmıştır.
- Pınar Et, karbon emisyonunu baz yıla göre 2020 yılı sonuna kadar %15 azalma sağlama hedefine yaklaşarak karbon emisyon değerini %14,34 azaltmayı başarmıştır.
- Orman Bölge Müdürlüğü aracılığıyla sertifikalandırılmış fidan dikimi gerçekleştiren Pınar Et, 2020 yılında 1.510 adet pil karşılığında 151 adet fidan dikilmesini sağlamıştır.

Çamlı Yem Besicilik

- Çamlı Yem Besicilik, 2020 yılında sera gazı yoğunluğunu 2019 yılına göre %1,4, 2010 baz yılına göre %21,4 azaltmıştır.
- **Çamlı Yem Besicilik'in Manisa Beydere'de bulunan Organik Süt Hayvancılığı Tesisi, Avrupa Birliği Organik Tarım Komisyonu'na akredite IMO Control tarafından gerçekleştirilen denetim sonunda "Organik Tarımsal ve Hayvansal Üretim Sertifikası" almaya hak kazanmıştır.**

Viking Kağıt

- Viking Kağıt, 2010 baz yıla göre toplam sera gazı emisyonunu (CO₂ kg) %31,5, ürün başı sera gazı yoğunluğunu ise (ton CO₂/ton ürün) %19,8 azaltmıştır.
- 2020 yılı itibarıyla 2014 baz yılına göre toplam su ayak izinde %32 azalma sağlanmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

- Yaşar Birleşik Pazarlama 2020 yılında sera gazı yoğunluğunu baz yıla göre %10,42, toplam CO₂ emisyonunu ise %6,45 oranında azaltmıştır.
- **2020 yılının başında dijitalleşme operasyonlarını etkin yönetebilmek amacıyla Lojistik, İş Yönetim Sistemleri, Ticari Pazarlama ve Satın Alma departmanları bir araya toplanarak Tedarik Zinciri Kanalı kurulmuştur.**

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI VE YÖNETİMİ

Yaşar Topluluğu kurumsal değerlerinin temelinde yer alan sürdürülebilirlik, iş stratejilerinin de merkezinde yer alır. Topluluk sürdürülebilirlik stratejisi çerçevesinde, daha iyi bir yaşam, yaşanılabilir bir dünya, gelecek kuşaklara sağlıklı ve sürdürülebilir bir çevre bırakmayı temel sorumluluğu olarak görmektedir. Topluluk, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarıyla ele aldığı sürdürülebilirlik yaklaşımını iş süreçleriyle bütünleştirerek, tüm faaliyetlerinin temelini almaktadır ve süreçlerinin tamamını 'iyi bakmak' esasına göre yönetmektedir. Yaşar Topluluğu, şirketlerinde üst yönetimden başlayarak, faaliyetlerini yöneten, uygulayan ve kontrol eden her kademedeki çalışanın, sürdürülebilirlik yaklaşımını benimseyerek çalışmasını sağlamakta ve faali-

yetlerini sürdürülebilir değer yaratma ve bu değeri tüm paydaşlarıyla paylaşma felsefesiyle sürdürmektedir.

Yaşar Topluluğu, Sürdürülebilirlik Kalkınma Politikası çerçevesinde, "daha iyi bir yaşam için" anlayışıyla yarattığı değeri, değer zincirinde yer alan tüketicilerine, müşterilerine, çalışanlarına, topluma, iş ortaklarına ve çevreye "iyi bakarak" sunmaktadır. Yaşar Holding Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'nda yer alan "etik, hesap verebilir ve dürüst iş yapma anlayışından ödün vermemek" ilkesine bağlı kalarak "uluslararası gelişmeleri takip etmek, uluslararası standartları uygulamak ve Topluluğun iş alanlarıyla Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na hizmet etmek", stratejinin bel kemiğini oluşturmaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI VE YÖNETİMİ

Yaşar Holding, Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'nı uluslararası ilkeler ve trendler doğrultusunda misyon ve hedefleri ile uyumlu olarak oluşturmuştur. [Yaşar Holding Sürdürülebilir Kalkınma Politikası](#) için tıklayınız.

"Güvenilir markalarımızla tüketicilerimizin yaşamına değer katan kaliteli ürün ve hizmetler sunmak" olarak belirlenen misyonumuz çerçevesinde kurumsal değerlerimiz; Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz, Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz, İnsan Kaynağımız, Etik Duruşumuz, Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz'dur. Yaşar Holding'in Sürdürülebilirlik Performansı ve Çalışmaları "İşe İyi Bakmak", "Çalışanlara İyi Bakmak", "Topluma İyi Bakmak", "İş Ortaklarına İyi Bakmak" ve "Çevreye İyi Bakmak" başlıkları altında ele alınmaktadır.

1

Eğitim, kültür ve sanata yatırım yaparak geçmişte olduğu gibi gelecekte de yeni nesillerin gelişimine destek olmaya devam etmek.

2

Çalışanlara adil bir çalışma ortamı sunarken, kendilerini geliştirmelerine imkan tanımak.

3

Toplumun ihtiyaçlarına yönelik kaliteli ürün ve hizmet sunarken yereli desteklemek, yerel değerleri korumak.

4

Geliştirilen iş birlikleri ile toplumun ilerlemesine katkıda bulunmak.

5

Tüm bu faaliyetleri yerine getirirken çevresel etkiyi ölçmek, iyileştirmek, doğal kaynakların korunmasına katkı sağlamak.

6

Uluslararası gelişmeleri takip etmek ve Topluluğun iş alanlarıyla Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na hizmet etmek hizmet etmek.

BM SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI İLE UYUMLULUK

İşe İyi Bakmak

Çalışanlara İyi Bakmak

Topluma İyi Bakmak

İş Ortaklarına İyi Bakmak

Çevreye İyi Bakmak

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI VE YÖNETİMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

Yaşar Holding Yönetim Kurulu, Sürdürülebilirlik Komitesi'nin öncelikleri kapsamında şirketlerin sürdürülebilirlik çalışmalarını yürütmelerini sağlamak ve taahhüt ettiği Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'nın uygulanmasına liderlik etmektedir. Hedefler ve stratejiler, Sürdürülebilir Kalkınma Politikası çerçevesinde Yönetim Kurulu düzeyinde belirlenirken, Üst Yönetim tarafından bu stratejilerin uygulanması sağlanmaktadır. 2010 yılından bu yana çalışmalarını sürdürmekte olan Sürdürülebilirlik Komitesi, belirlenen öncelikler çerçevesinde sürdürülebilirlik faaliyetlerinin koordinasyonunu gerçekleştirmektedir. Komite, aynı zamanda stratejilerin uygulanmasını, hedeflerin gerçekleştirilmesini ve sürdürülebilirlik yaklaşımının Topluluk genelinde hâkim olmasını teşvik etmektedir. Sürdürülebilirlik Komiteleri sürdürülebilirlik alanındaki iyi uygulamaların Topluluk şirketlerine yaygınlaşması konusunda çalışırken, şirketlerde yer alan Sürdürülebilirlik Liderleri hedeflere ulaşmak için tespit edilmiş olan performans göstergelerinin takibi ve yıllık sürdürülebilirlik raporunun koordinasyonu konularında çalışmalar yürütmektedir.

Sürdürülebilirlik Komitesi, Topluluk genelinde sürdürülebilirlik politikasının benimsenmesi ve geliştirilmesi için ayrıca risk ve fırsat değerlendirme yaparak stratejinin iyileştirilmesini ve çalışanlar için kolay uygulanabilir olması için çalışmaktadır. Düzenli yapılan risk ve fırsat değerlendirmesi çalışmaları sonunda toplantılar düzenlenerek gerekli iyileştirmeler tespit edilmekte ve şirketlerde yer alan alt komiteleri ile birlikte risk ve fırsatlara yönelik aksiyonlar alınmaktadır.

Yaşar Topluluğu şirketleri dış pazarlardaki varlıklarını, içinde buldukları pazarların çerçeve metinlerine, uluslararası yasal, standart ve sertifikaların gereklerine uygun olarak devam ettirmektedir. Birçok Topluluk şirketindeki sürdürülebilirlik uygulamaları yerel zorunlulukların dışında yüksek standartlara uyum amacıyla özverili çalışmalar gerektirmektedir. Bu anlamda sektöre özel ve genele uyarlanabilecek iyi uygulamaların Topluluk şirketlerinde yaygınlaşması çalışmaları sürdürülmektedir. Süreçleri doğru yönetmek ve koordinasyonu sağlamak amacıyla komi-

teler ve çalışma grupları oluşturan Yaşar Topluluğu, stratejik hedeflerini bu iç yapılandırma sistemleri aracılığı ile düzenlemekte, uygulamakta ve gözden geçirmektedir.

2020 yılında Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Komitesi, Yaşar Topluluğu şirketlerinden temsilin artmasıyla genişletilmiş, komite altında İklim Krizi Çalışma Grubu ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu kurulmuştur. Merkez uygulama şirketlerde de aynı yöntemle uygulanmış ve Yaşar Topluluğu şirketleri, sürdürülebilirlik çalışmalarını Şirket Sürdürülebilirlik Komitesi ve komiteye bağlı Şirket İklim Krizi Çalışma Grubu ve Şirket Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu koordinasyonunda yürütmeyi sürdürmüştür. Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Komitesi iki ayda bir, İklim Krizi Çalışma Grubu ayda bir ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu iki ayda bir toplanmakta, şirketlerin uygulamaları paylaşılmaktadır. Her iki komitede de tüm şirketlerin temsilcileri hedeflerini takip ederek konuya odaklı bir şekilde projeler oluşturmak üzere birlikte hareket etmektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI VE YÖNETİMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNCELİKLERİ

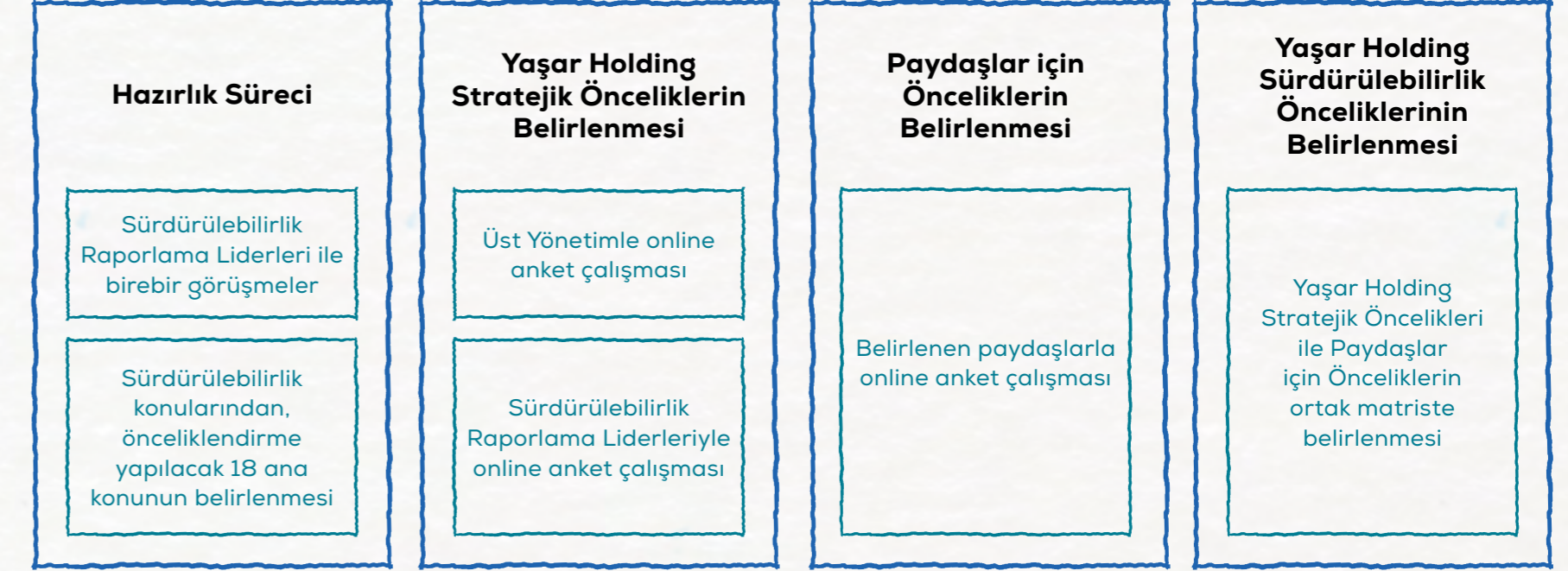
Yaşar Topluluğu, faaliyet gösterdiği tüm sektörlerde paydaşların ihtiyaç, beklenti ve taleplerini, değişen küresel trend, yasal gereklilikler ve standartları yakından takip etmekte ve sürdürülebilirlik stratejilerini her yıl gözden geçirmektedir. Bu doğrultuda sürdürülebilirlik öncelikleri, tüm paydaş gruplarını kapsayacak şekilde 2019 yılında gerçekleştirilen paydaş diyalogu sürecinde güncellenmiştir. Sürdürülebilirlik öncelikleri, Topluluğun sürdürülebilirlik stratejisinin geliştirilmesi ve yenilenmesi sürecinde de yönlendirici olmaktadır. Sürdürülebilirlik öncelikleri belirlenirken Yaşar Topluluğu'nun hizmet vermekte olduğu sektörlerin dinamikleri ve paydaşlardan farklı platformlarda alınan geri bildirimlerin yanı sıra GRI Standardı Sürdürülebilirlik Raporlaması Rehberi ile GRI tarafından yayımlanan "Sektörler için Sürdürülebilirlik Konuları: Paydaşlar Ne Bilmek İstiyor?" raporundan faydalanılmıştır.

Yaşar Holding için stratejik öneme sahip sürdürülebilirlik konularının belirlenmesi sürecinde üst yönetimin katıldığı anket çalışmaları ve farklı

paydaş gruplarının öncelikli konular ile ilgili görüşlerinin alındığı çevrim içi anketler yapılmıştır. Önceliklendirme çalışmalarına dâhil edilecek paydaş grupları seçilirken görüşülecek kişi ve kurumların paydaş gruplarını temsil etmelerine önem verilmiştir.

Yaşar Holding'in paydaşlarla iletişimini güçlendiren ve stratejilerine yön veren paydaş diyalogu çalışmaları ile toplamda 859 paydaş temsilcisi Yaşar Holding'in sürdürülebilirlik öncelikleri ile ilgili görüşlerini bildirerek önceliklerin belirlenmesine katkı sağlamıştır. Sürdürülebilirlik önceliklendirme sürecine katılan paydaş grupları; Yaşar Holding üst yönetimi, sürdürülebilirlik liderleri, çalışanlar, eğitim ve kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, bayiler, tedarikçiler, müşteriler ve tüketici temsilcilerinden oluşmaktadır. Paydaşlar tarafından tespit edilen öncelikli konular ve üst yönetimin görüşleri konsolide edilerek "Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Öncelikleri" güncellenmiştir.

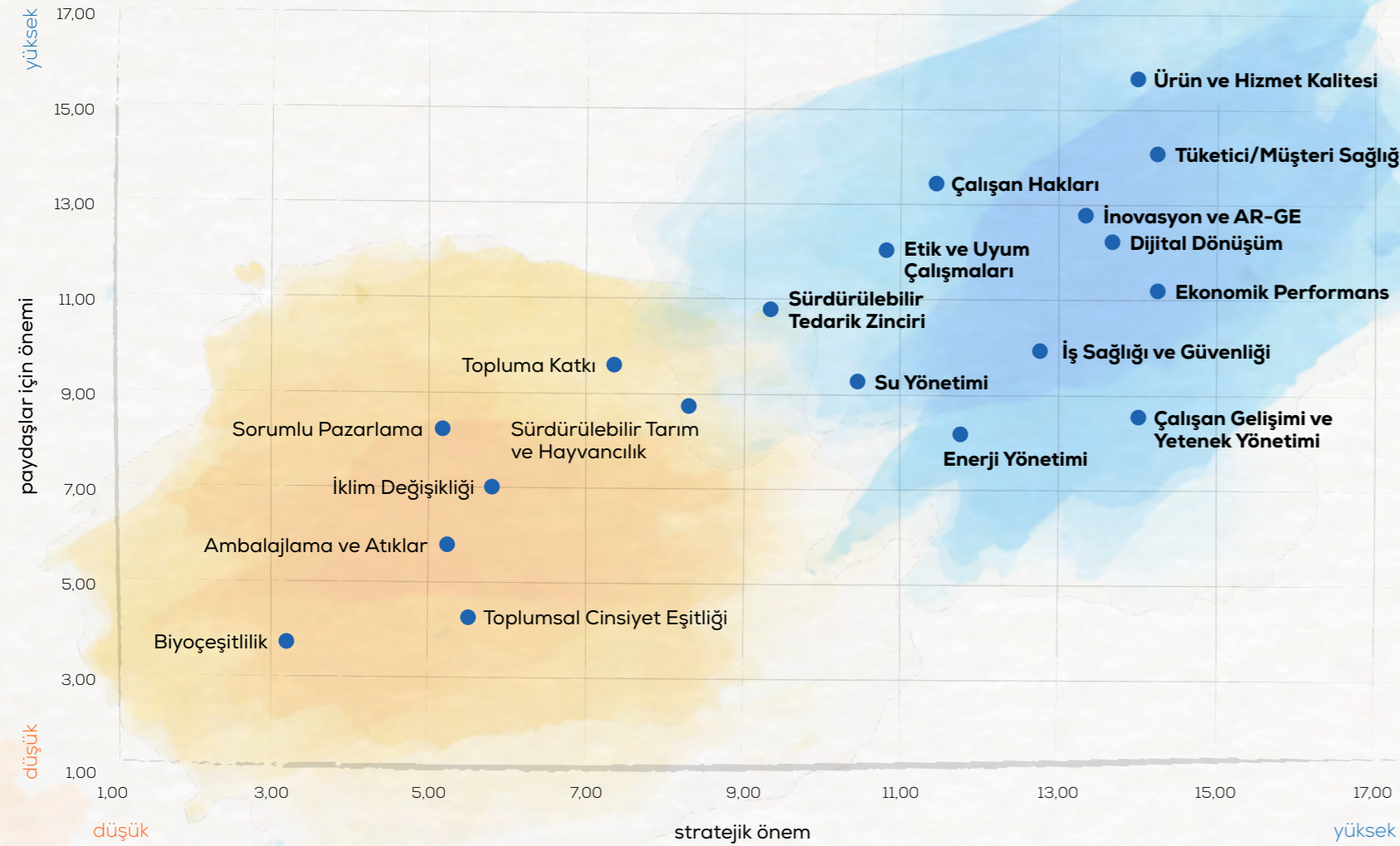
Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Öncelikleri Belirleme Süreci

2019 yılında tüm paydaş gruplarını kapsayan paydaş diyalogu ile güncellenen ve 2020 yılında gözden geçirilen sürdürülebilirlik öncelikleri aşağıdaki matriste özetlenmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI VE YÖNETİMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNCELİKLERİ MATRİSİ

Yaşar Holding Öncelikli Sürdürülebilirlik Konuları

Yönetişim

Etik ve Uyum
İnovasyon ve AR-GE
Ekonomik Performans
Dijital Dönüşüm

Çalışanlar

Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi
Çalışan Hakları
İş Sağlığı ve Güvenliği

Müşteriler

Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği
Ürün ve Hizmet Kalitesi

İş Ortakları

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri

Çevre

Su Yönetimi
Enerji Yönetimi

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI VE YÖNETİMİ

Yaşar Sürdürülebilirlik Günü

daha iyi bir yaşar için
YAŞAR SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÜNÜ 2020
Yaşar 18 ARALIK
YAŞAR SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÜNÜ 2020'YE DAVETLİSİNİZ

PROGRAM
18 ARALIK-CUMA

14.30 Açılış Konuşması
Dr. Mehmet Aktaş
Yaşar Holding İcra Başkanı

14.45-15.15 **Filiz Öztürk**
Nielsen Türkiye Araştırmaları Direktörü - FNCS
"Pandemi Döneminde Sürdürülebilir Tüketim"

15.15-16.15 Webinar- **DÖNGÜSEL EKONOMİ**
Moderatör - **Serra Titiz**
Mikado Sürdürülebilirlik Katılma Danışmanlığı Kurucusu ve Yönetici
Konuşmacıları - **Orkun Kaymakçı**
Arçelik AR-GE, Polimer ve Kimya Teknolojileri Takım Lideri
- **Dr. Uygur Özemesi**
Good4Trust Kurucusu ve Kurucu
- **Berna Aşıroğlu**
D-Cube Kurucusu Ortak

16.20-16.50 "Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması 2019" Ödül Töreni

Yaşar Topluluğu, sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde tüm paydaşlarını sürdürülebilirlik çalışmalarına dâhil etmek ve toplumsal farkındalık yaratmak amaçlarıyla düzenlediği "Yaşar Sürdürülebilirlik Günü"nü üçüncü kez gerçekleştirmiştir. Yaşar Sürdürülebilirlik Günü'nde fikir önerileri, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörü bir araya getirerek toplumsal bilinci geliştirmek ve sürdürülebilirliğin kurum, birey fark etmesinin herkesin gündeminde yer almasını sağlanması hedeflenmiştir.

2016 yılından bugüne düzenlenmekte olan "Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması" ve 2018 yılından bu yana düzenlenen "Yaşar Sürdürülebilirlik Günü" ve yıl içerisinde gerçekleştirilen proje ve eğitimler ile Topluluk şirketlerinde sürdürülebilirlik bilincinin çalışanlar arasında yerleşmesi ve yaygınlaştırılması sağlanmaktadır. Sürdürülebilirlik Yarışması kapsamında kurumsal sürdürülebilirliğe katkı sağlayan, etkin ve verimli kaynak kullanımının yanı sıra toplumsal katkı projeleri ile gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına etki eden ve Topluluğun kurumsal değerlerinin yaşatılmasına yönelik çalışmaların ödüllendirilmesi hedeflenmektedir.

Kurumsal sürdürülebilirliğe katkı sağlayan, etkin ve verimli kaynak kullanımının yanı sıra toplumsal katkı projeleri ile gelecek nesillerin de ihtiyaçlarının karşılanmasına etki eden, Topluluğun kurumsal değerlerinin yaşatılmasına yönelik çalışmaları ödüllendirmeyi, bu çalışmaların

Topluluk içinde örnek teşkil etmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlamayı, çalışanlarda sürdürülebilirlik anlayışının gelişimini hedefleyen yarışmaya Yaşar Topluluğu'nun 8 şirketinden 36 proje katılmıştır.

"Sürdürülebilirlik stratejisine katkı", "Özgünlük", "Başka şirket/fonksiyonlarda uygulanabilirlik", "Mevcut durumu iyileştirmedeki katkı", "Ekonomik, çevresel veya sosyal getirinin sürekliliği", "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişki", "Kurumsal Değerlerin Sergilenmesi" kriterlerine göre değerlendirilen projeler aldıkları puana göre sıralanarak ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik kategorilerinde birincilik ödüllerini; Ekonomik Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde Pınar Et - Dilimli Ürünler Paketleme Otomasyonu Projesi; Sosyal Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde Pınar Süt - Eğitim Şart, Biltek Akademi Art Projesi; Çevresel Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde Pınar Süt- Çevre Dostu Pipetto Projesi ile almaya hak kazanmıştır.

Yarışmanın ikincilik ödülleri; Ekonomik Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde DYO Boya - Tedarik Krizinden İnovasyona; Sosyal Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde Pınar Süt - Bir Kitap da Sen Bağışla! Çevresel Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde ise Pınar Süt - Atık Çamur Optimizasyonu projelerinin olmuş; üçüncülük ödüllerini; Ekonomik Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde Pınar Süt - Eskişehir Peynir Grubu Ürünlerde Yağ-Kuru Madde Optimizasyonu ile Maliyet İyileştirme Projesi; Sosyal Sürdürülebilirlik

Kategorisi'nde DYO Boya - Yanma Direnci Yüksek ve Ir Boya Sistemi Projesi; Çevresel Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde ise Pınar Süt - Peyniraltı Suyunun Endüstriyel Simbiyozu Projesi almıştır.

"Döngüsel Ekonomi" temasıyla düzenlenen 2020 Yaşar Sürdürülebilirlik Günü ve Sürdürülebilirlik Yarışması Ödül Töreni, Covid-19 pandemisi sebebiyle çevrim içi olarak gerçekleştirilmiş, etkinlikte pandemi döneminde sürdürülebilir tüketim ve döngüsel ekonomi konuları konuşulmuştur. Açılış konuşmasını Yaşar Holding İcra Başkanı Dr. Mehmet Aktaş'ın yaptığı 2020 Yaşar Sürdürülebilirlik Günü'ne, Nielsen Türkiye Hızlı Tüketim Ürünleri Tüketici Araştırmaları Direktörü Filiz Öztürk, "Pandemi Döneminde Sürdürülebilir Tüketim" başlıklı sunumuyla katılmıştır.

Moderatörlüğünü Mikado Sürdürülebilirlik Danışmanlığı Kurucusu, Sosyal Girişimci Serra Titiz'in yaptığı "Döngüsel Ekonomi" başlıklı oturuma ise, "Good4Trust.org" platformunun kurucusu Uygur Özemesi, D-Cube; döngüsel ekonomi kooperatifi kurucu ortağı Berna Aşıroğlu ve Arçelik AR-GE, Polimer ve Kimya Teknolojileri Takım Lideri Orkun Kaymakçı konuşmacı olarak katılmıştır.

İŞE İYİ BAKMAK

- Kurumsal Yönetim
- Etik ve Uyum
- Risk Yönetimi
- Paydaş Diyalogu
- Kurumsal Üyelikler
- Ekonomik Performans
- Dijital Dönüşüm

• Tarihte pek çok medeniyette bolluk, bereket ve paylaşma gibi kavramların simgesi olan nar, özellikle sağlık ve güzellik dünyasının da sembolüdür.

İŞE İYİ BAKMAK / KURUMSAL YÖNETİM

Türkiye’de kurumsal yönetim ilkelerinin gündemde olmadığı tarihlerden itibaren en iyi yönetim yaklaşımlarını uygulamada gönüllü olarak önemli adımlar atan Yaşar Topluluğu, vizyonu ve misyonu, köklü ve sağlam kurumsal değerleri, kültürü, etik anlayışı, yasalara ve mevzuata uyumu ve şeffaflık, hesap verebilirlik, paydaşlara karşı sorumluluk ve adillik ilkelelerini temel alan kurumsal yönetimi tüm faaliyet alanlarına yansıtmakta, kurum itibarını yönetmektedir.

Altı kişiden oluşan Yaşar Holding Yönetim Kurulu, şirketin tüm süreçleri için en üst düzey karar alma ve kontrol organıdır. Yaşar Holding’de İcra Başkanlığı ile Yönetim Kurulu’nun sorumlulukları OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri’ne uygun olarak birbirinden ayrıdır. Yönetim Kurulu Başkanı’nın aynı zamanda kurumun içinde icra görevi olmayıp, icra fonksiyonlarının başında bulunan Yaşar Holding İcra Başkanı, Yaşar Topluluğu’nun tüm icra faaliyetlerinden Yönetim Kurulu’na karşı sorumludur. Sermaye Piyasası Mevzuatı ve SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği doğrultusunda, Yaşar Topluluğu’nun halka açık şirketlerinde Denetimden Sorumlu Komite, Riskin Erken Saptanması Komitesi ve Kurumsal Yönetim Komitesi kurulmuştur. Yaşar Holding kurumsal yönetim yapısı, Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Denetim Alt Komitesi, Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi ve Kurumsal Yönetim Alt Komitesi, faaliyetlerini Yaşar Holding Yönetim Kurulu’na bağlı olarak yürütmektedir. Yaşar Topluluğu’nun halka açık şirketlerinin yönetim kurullarında iki bağımsız üye bulunmaktadır.

Ayrıca topluluk şirketlerine göre değişiklik göstermekle birlikte iki veya üç kadın Yönetim Kurulu üyesi bulunmaktadır.

Yönetim ve organizasyon yapısına ilişkin tüm süreç ve sorumluluklar, kurumsal yönetim işleyiş esasları, yönetim kurulu ve icranın karar süreçleri, Yaşar Holding Yönetim Kurulu’nun yetki ve sorumlulukları ile alt komiteleri ve rolleri “Yaşar Topluluğu Kurumsal Yönetim El Kitabı” ile belirlenmiştir bağımsız üyeler SPK’nın yayımladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri’ndeki tüm bağımsızlık kriterlerini karşılamaktadır.

Yaşar Topluluğu’nun halka açık olan şirketlerinden Pınar Su ve İçecek, Pınar Süt ve Pınar Et için her yıl kurumsal yönetim ilkeleri temel alınarak kurumsal yönetim derecelendirmesi yapılmaktadır. Türkiye’de Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Kurumsal Yönetim İlkeleri’ne uygun olarak derecelendirme yapmak üzere faaliyet izni bulunan derecelendirme kuruluşu Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş. tarafından Pınar Su ve İçecek değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucuna göre Pınar Su ve İçecek’in kurumsal yönetim derecelendirme notu 10 üzerinden 9,53 olarak açıklanmıştır. Saha Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. (SAHA A.Ş.)’nin yaptığı derecelendirmeye göre Pınar Süt’ün Kurumsal Yönetim Derecelendirme notu 10 üzerinden 9,33 olarak güncellenmiştir. Pınar Et’in derecelendirme notu ise yine SAHA A.Ş. tarafından revize edilerek 10 üzerinden 9,36’ya yükselmiştir.

2020 Kurumsal Derecelendirme Notu

Yaşar Topluluğu’nun halka açık şirketlerinin kurumsal yönetim sürecinde katettiği mesafeler, Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde hazırlanan ve yıllık faaliyet raporlarında yer verilen Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporları vasıtasıyla kamuya açıklanmaktadır.

Yaşar Topluluğu’nun tüm halka açık şirketlerinde, Sermaye Piyasası Mevzuatı kapsamında ve yatırımcılar ile ortaklık arasındaki iletişimin sağlıklı ve güvenilir şekilde yürütülmesinden Yatırımcı İlişkileri Bölümleri sorumludur. Ayrıca pay sahiplerinin, kamunun ve diğer paydaşların zamanında, eksiksiz, doğru, anlaşılabilir ve eşit koşullarda erişilebilir bir şekilde bilgilendirilmeleri sağlanmaktadır. Yaşar Holding’in kurumsal internet sitesinde Topluluk Şirketlerinin faaliyet alanlarına dair bilgiler yer almakta olup, Topluluğun halka açık şirketlerinin internet sitelerinde yer alan ve mevzuatın gerektirdiği çerçevede hazırlanmış “Yatırımcı İlişkileri” modüllerinden detaylı bilgilere Türkçe ve İngilizce olarak, kurumsal derecelendirme raporlarına, halka açık şirketlerinin internet sitesi www.pinar.com.tr, www.dyo.com.tr, www.viking.com.tr, www.altinyunus.com.tr adresinden ulaşılabilir.

İŞE İYİ BAKMAK / ETİK VE UYUM

Etik Duruşumuz

“Faaliyet gösterdiğimiz her coğrafyada sosyal, politik ve kültürel değerlere saygı gösterir, yasalara, iş etiği kurallarına uygun ve şeffaf davranırız. Dürüstlüğe, açık iletişime ve adaletli yönetime büyük önem veririz.”

İş etiği kuralları, toplumların sahip oldukları değerlere uygun olarak ve ilkeler çerçevesinde faaliyet göstermenin çerçevesini çizmektedir. Birden çok sosyal ve kültürel dinamik içinde gelişimini sürdüren toplumlarda etik kurallar; eşitlik, şeffaflık, tarafsızlık gibi evrensel ilkelerin iş dünyasında öncelik bulmasına olanak tanımaktadır. Yaşar Topluluğu şirketleri, rüşvet ve haraç dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele etmekte ve yolsuzluğun önlenmesi için gereken tüm yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

Faaliyet gösterdiği coğrafyada toplumsal değerlere saygı gösteren Yaşar Topluluğu, bu ilkeler çerçevesinde iş etiği kurallarına uygun hareket etmekte ve şeffaflığı gözetmektedir. Tüm Yaşar Topluluğu Şirketleri bünyesinde ayrı ayrı oluşturulan Şirket Etik Kurulları, bir Başkan, bir Genel Sekreter olarak atanan kişiler olmak üzere toplam en az 3 üyeden oluşmaktadır. Şirket Etik Kurulu Başkanlığı Genel Müdür tarafından yürütülmekte olup; üyeler ise Genel Müdür önerisi ve Şirket Yönetim Kurulu onayı ile belirlenmektedir.

2009 yılında hazırlanıp, 2010 yılında kitapçık olarak basılarak Topluluk

bünyesindeki tüm çalışanlara dağıtılan “İş Etiği Kuralları Kılavuzu”, Yaşar Topluluğu’nun iş etiği yaklaşımını ortaya koymaktadır. İş Etiği Kuralları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele konusunda da gerekli düzenlemeleri kapsamaktadır. İşe alımlarda yapılan oryantasyon eğitimleri kapsamında bu kitapçıktan yararlanılmaktadır.

Topluluk şirketlerinde çalışanlar, belirlenen iş etiği kurallarına uymadığını düşündükleri ve ihlal olduğunu tespit ettikleri konuları e-posta, mektup ya da telefon aracılığı ile Şirket Etik Kurullarına bildirmektedir. Etik Kurul’a bildirilen konular, en geç bir hafta içinde kılavuzda yer alan kurallar çerçevesinde çözümlenmektedir.

Etik Kurul’a 2009-2019 yılları arasında toplam 17 konu iletilmiş ve gerekli incelemeler tamamlanarak çözülmüştür. 2020 yılında Şirket Etik Kurullarına herhangi bir konu iletilmemiştir.

İş yaşamı ve kültüründeki değişiklikler, güncellenen yasalara uyum ve Topluluk yaklaşımlarımız göz önünde bulundurularak Yaşar Topluluğu İş Etiği Kuralları Kılavuzu 2019 yılında revize edilmiştir.

Yaşar Topluluğu İş Etiği Kuralları

- 1 İç ve dış paydaşlarımızla sağlıklı, güvenli ve profesyonel bir iş ortamında çalışırız.
- 2 Kişisel verilerin korunmasını gözetir, süreçleri gizlilik ve yasal düzenlemelere uygun işletiriz.
- 3 Şirket kaynaklarını verimli kullanırız.
- 4 Çıkar çatışmasından kaçınır, şirket bilgilerini menfaat sağlamak amaçlı kullanmayız.
- 5 Şirket bilgi, varlık ve kayıtlarının doğru hazırlanması için özen gösterir, onları gizlilik prensibi içinde koruruz.
- 6 Müşteri memnuniyetine önem verir, müşterilerimize ve tüketicilerimize karşı her zaman duyarlı ve dürüst davranırız.
- 7 Rüşvete ve yolsuzluğa karşı duruşumuzla topluma örnek oluruz.
- 8 Tüm faaliyetlerimizi toplumsal yararı gözeterek sürdürülebilirlik bilinciyle gerçekleştiririz.
- 9 Sosyal yaşamımıza dikkat eder, şirket hakkında olumsuz kanaat yaratmayan, içinde bulunduğumuz toplumun kurallarına uygun bir yaşam tarzı benimseriz.

İŞE İYİ BAKMAK / RİSK YÖNETİMİ

Küreselleşen dünyada risklerin belirlenmesi, bu risklere hazırlık yapılabilmesi, risklerin birbiri ile bağlantısı, uzun süreli trendlerin risk oluşumuna veya giderilmesine etkisinin değerlendirilmesi konuları, risk yönetimini belirleyen önemli hususlardır. Bu kapsamda risk farkındalığı olan bir

Risk Yönetimi Anlayışımız

Yaşar Topluluğu'na bağlı şirketlerde kurumsal risk yönetimi; risklerin tanımlandığı, analiz edildiği ve kontrol edilerek izlendiği sistematik bir süreç olarak ele alınmaktadır. Bu yönetim anlayışı, hem beklenmedik

kültür yaratılması, kurumsal risk yönetim yapısının, maruz kalınan tüm riskleri değerlendirerek ve yöneterek; entegre, sistematik ve proaktif olarak kurulması ve uygulanması önem kazanmaktadır.

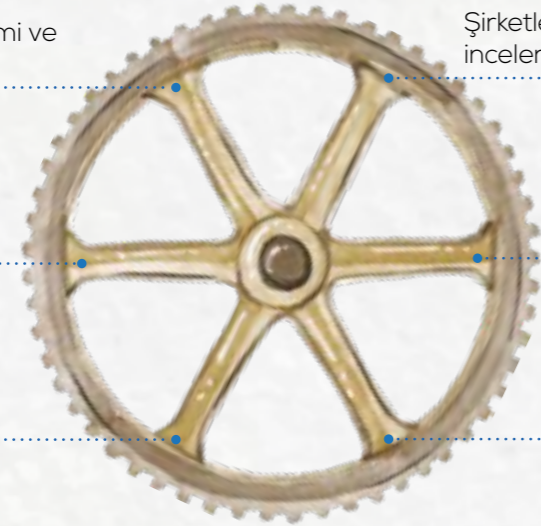
risklerin hem de şirketlerin varlık değerlerine yönelik olumsuz etkilerin kontrol edilebilmesini sağlamaktadır.

Topluluk şirketlerindeki risk yönetim süreçlerinin amaçları

Yeni ve etkin kontrollerin tasarlanması ile etkin bir risk yönetimi ve izleme sürecinin kalıcı olarak uygulanması.

Kurum içi iletişimin yaygınlaştırılması, risk yönetimi sürecinin sistematik ve dinamik bir yapıda olmasının sağlanması.

Risklerin tutarlı ve en uygun şekilde yönetilmesi için kurum genelinde ortak risk algısı oluşturularak stratejik hedeflere ulaşılması ve sürdürülebilir kârlılığın sağlanması.

Şirketlerin tüm faaliyet alanlarının, iş ünitelerinin, kâr merkezlerinin incelenmesi ile mevcut risklerin belirlenmesi.

Sürecin sistematik ve devamlı kılınması için risk yönetimi yapısının kurulması, görev ve sorumlulukların net olarak ifade edilmesi ve yaşatılması.

Neden ve sonuçları belirlenen risklerden kaçınmak için var olan kontrollerin değerlendirilmesi.

Bu yaklaşım şirketlere rekabet avantajı sağlarken diğer taraftan hissedarlara şirket değerlerinin iyi korunduğuna ve geliştirildiğine dair güvence vermektedir.

Yaşar Holding Yönetim Kurulu Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi, risk yönetimi yapısı ve işleyişinin takibinden, temel politika ve stratejilerin belirlenmesinden, olası risklere karşı gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığının takip ve kontrolünden ve tüm bu işleyiş ve sonuçların Yönetim Kurulu'na sunulmasından sorumludur.

Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde hisse senedi borsada işlem gören şirketlerimizde Yönetim Kurulu üyelerinden oluşan Riskin Erken Saptanması Komiteleri 2013 yılında oluşturulmuş olup, ilgili komiteler risk kontrol sistemlerinin etkinliğini, raporlanan kritik risklerin kontrol yöntemlerini ve aksiyonlarını değerlendirmektedir.

Yaşar Topluluğu'nda riskler Stratejik, Operasyonel, Dış Kaynaklı, Finansal ve Mevzuat Uyum kategorilerine göre takip edilmektedir. İlgili kategoriler bazında önceliklendirilmiş olan riskler, şirketler tarafından yönetilmekte ve riske ilişkin kontrol yöntemleri, alınan tedbirler ve sonuçları Yaşar Holding Risk Yönetimi fonksiyonu tarafından gözetilmekte; risk unsurlarına dair mevcut durum ve gelişmeler Yaşar Holding ve ilgili şirketlerin Yönetim Kurullarına bağlı olarak faaliyet gösteren Riskin Erken Saptanması Komiteleri'nde değerlendirilmektedir.

2020 yılında risk yönetimi ile ilgili yapılan çalışmalar şu şekildedir:

- Topluluk genelinde Covid-19 pandemi başlangıcı ve süresince iş sürekliliğinin sağlanmasına ilişkin çalışmalar

- Mevzuat uyum risklerinin bertarafına yönelik olarak şirketlerimizin faaliyet gösterdiği sektörler ile ilişkili yasal tebliğ ve düzenlemelerin gerektirdiği çalışmalar
- Kurumsal Bilgi Güvenliği riskinin maksimum seviyede kontrolü ile yönetilmesine ilişkin eylem planlarının uygulanması ve alınan tedbirlerin takibine ilişkin çalışmalar
- Topluluğun marka ve itibar riskinin etkin bir şekilde yönetilmesine ilişkin çalışmalar
- Şirketlerimizin kârlılıklarını olumsuz etkileyecek olan finansal ve operasyonel risklerin bertarafına ve/veya uygun kontrol ve izleme yöntemleri ile yönetilmesine ilişkin çalışmalar

Yukarıda yer alan çalışmalar Yaşar Holding ve Şirketler düzeyinde gerçekleştirilmiş ve Yaşar Holding Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi tarafından izlenerek Yaşar Holding Yönetim Kurulu'nun bilgi ve değerlendirmelerine sunulmuştur. 2020 yılında Yaşar Holding Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi beş kez toplanmıştır.

Risk yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacına yönelik sistemli ve disiplinli bir yaklaşım getirerek şirketlerin amaçlarına ulaşmasına yardımcı olmak için Topluluk şirketlerinde düzenli aralıklarla iç denetim gerçekleştirilmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketleri kapsamında 14 denetim ve 31 iç kontrol çalışması gerçekleştirilmiştir. Rapor periyodunda şirketlerimizde çalışan 2 kişinin iş prensiplerimiz ve etik kurallarımız çerçevesinde iş ilişkisi sonlandırılmıştır.

İŞE İYİ BAKMAK / PAYDAŞ DİYALOĞU

Paydaş diyalogu, Yaşar Holding'in iş süreçleri, faaliyetleri ve performans sonuçları ile ilgili olarak iç ve dış paydaşlarıyla kurduğu iletişim sürecidir. Yaşar Holding'in faaliyetleri ile ilgili paydaş görüşlerinin alınması ve paydaş beklentilerinin karşılanması sürdürülebilir kalkınma başarısının anahtarıdır.

Yaşar Topluluğu "işe, çalışanlarına, topluma, iş ortaklarına, çevreye iyi bakmak" felsefesiyle yürütmekte olduğu sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında tüm paydaşlarıyla kurumsal değerleri ile uyumlu, uzun süreli iş birlikleri geliştirmekte ve paydaşlarla iletişim kurarken açık, şeffaf, adil olma ve hesap verebilirlik ilkelerini temel almaktadır.

Topluluğun faaliyetlerinden, hedeflerinden, politikalarından ve aldığı

kararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen ve aynı zamanda bu kararları etkileyen her türlü kişi, kuruluş ve topluluk paydaş olarak tanımlanmaktadır. Yaşar Holding'in paydaşları çalışanları, hissedarları, Topluluk şirketleri, bayileri, müşterileri, tüketicileri, kamuoyu, tedarikçileri, alt işverenleri, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları, akademik kuruluşlar ve üniversiteler, finansal kuruluşlar, sektörel kuruluşlar, meslek örgütleri ve medyadan oluşmaktadır.

Paydaş diyalogu sürecini daha proaktif yönetebilmek adına paydaşlar sınıflandırılmış ve bu sınıflandırmaya göre iletişim sıklığı ve diyalog platformları belirlenmiştir. Topluluğun genel bir paydaş yönetim politikası olmakla beraber paydaşlarla iletişim şekli ve sıklığı faaliyet yürütülen şirket ve sektöre göre değişiklik göstermektedir.

Paydaş Grupları	İletişim Platformu	İletişim Sıklığı
Çalışanlar	Eğitimler, çalışan görüşleri anketi, bültenler, kurum içi organizasyonlar, iç iletişim materyalleri, elektronik iletişim araçları, sosyal etkinlikler	Sürekli
Tüketiciler	Memnuniyet anketleri, telefon görüşmeleri, iletişim ve çağrı merkezleri, internet siteleri, sosyal medya platformları, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, reklamlar, bayi ilişkileri ve iletişim kanalları	Sürekli
Yatırımcılar ve Hissedarlar	Yönetim Kurulu toplantıları, faaliyet raporları, performans raporları, sürdürülebilirlik raporları, CDP İklim Değişikliği Raporu, CDP Su Raporu, yatırımcı sunumları, genel kurul toplantıları, Yatırımcı İlişkileri modüllerinin bulunduğu internet siteleri	Sürekli
Tedarikçiler, Müşteriler ve Bayiler	Tedarikçi toplantıları, ziyaretleri ve eğitimleri, fabrika ziyaretleri, müşteri ziyaretleri, memnuniyet anketleri, katılım sağlanan kongre, toplantı ve paneller, telefon görüşmeleri, iletişim ve çağrı merkezleri, internet siteleri, sosyal medya platformları, bayi toplantıları ve eğitimleri, bayi portalı, bayi memnuniyet anketleri, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları	Periyodik
Kamu Kurum ve Kuruluşları	Mevzuat görüş bildirimleri, sektörel toplantılar, kongre, konferans ve seminerler, sektörel raporlar, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, üyelik ilişkileri	Periyodik
STK'lar ve Üye Olunan Dernekler	Ortak geliştirilen projeler, sektörel raporlar, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, üyelik ilişkileri	Periyodik
Medya	Basın bültenleri, ziyaretler, basın toplantıları, lansmanlar, Pınar'la Yaşam Dergisi, Güzel Yaşa Dergisi, Pınar Üretici Gazetesi, Dyorum Dergisi, internet siteleri, sosyal medya platformları, dijital ajanslar	Periyodik
Eğitim Kurumları	Kariyer günleri, konferans ve paneller, üniversite kulüp ve toplulukların etkinlikleri, Topluluk şirketlerinde sağlanan staj imkânları, ortak projeler	Periyodik
Sendika	Toplu İş Sözleşmeleri, sendika temsiliyeti, fabrika ziyaretleri, özel gündemli toplantılar	Düzenli

İŞE İYİ BAKMAK / KURUMSAL ÜYELİKLERİMİZ

ADANA TİCARET BORSASI	BORNOVA ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA DERNEĞİ
AİLE İŞLETMELERİ DERNEĞİ (TAİDER)	BORNOVA ZİRAAT ODASI
ALİAĞA TİCARET ODASI	BORSAYA KOTE ORTAKLIK YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ (KOTEDER)
ALÜMİNYUM YÜZEY İŞLEM DERNEĞİ (AYİD)	BOYA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (BOSAD)
AMBALAJ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ASD)	BURSA TİCARET BORSASI
AMBALAJLI SU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ (SUDER)	BURSA TİCARET VE SANAYİ ODASI
AMBALAJLI SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ASÜD)	COATINGS RESEARCH INSTITUTE (CoRI)
AMERICAN TURKISH COUNCIL	ÇEŞME TURİSTİK OTELCİLER BİRLİĞİ
AMERİKA İŞ KONSEYİ (DEİK)	ÇEVRE KORUMA VE AMBALAJ ATIKLARINI DEĞERLENDİRME VAKFI (ÇEVKO)
ANKARA TİCARET BORSASI	ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
ANKARA TİCARET ODASI	DENİZ TEMİZ DERNEĞİ (TURMEPA)
ANTALYA TİCARET BORSASI	DENİZ TİCARET ODASI
ANTALYA TİCARET ODASI	DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK)
AVRUPA GIDA BİLGİ KONSEYİ (EUFIC)	DOĞU ANADOLU İHRACATÇILAR BİRLİĞİ
AVRUPA İŞ KONSEYİ (DEİK)	DUBAI TİCARET ODASI
AYDIN SANAYİ ODASI	DUBAI TÜRK İŞ KONSEYİ
BATI ANADOLU SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU (BASİFED)	ECCA EUROPEAN COIL COATING ASSOCIATION
BEBEK BESİNLERİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (BEBESAD)	EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
BEYAZ ET SANAYİCİLERİ VE DAMIZLIKÇILAR BİRLİĞİ (BESD-BİR)	EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI VAKFI
BODRUM TİCARET ODASI	EGE İHRACATÇI BİRLİKLERİ

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ (ESİAD)	İSTANBUL MADEN VE METAL İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EGE TURİSTİK İŞLETMELER KONAKLAMALARI BİRLİĞİ	İSTANBUL SANAYİ ODASI
EGE ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ	İSTANBUL TİCARET BORSASI
EĞİTİM VE GELİŞİM PLATFORMU DERNEĞİ (TEGEP)	İSTANBUL TİCARET ODASI
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	İZMİR İLİ KIRMIZI ET ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ
ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI	İZMİR İŞADAMLARI DERNEĞİ
ESKİŞEHİR TİCARET ODASI	İZMİR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ (İZSİAD)
ETİK VE İTİBAR DERNEĞİ	İZMİR SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ
EV DIŞI TÜKETİM DERNEĞİ (ETÜDER)	İZMİR TİCARET BORSASI
GEBZE TİCARET ODASI	İZMİR TİCARET ODASI
GIDA GÜVENLİĞİ DERNEĞİ	İZMİR ZİRAAT ODASI
GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI	KAĞITHANE AYAZAĞA VADİSİ KENTSEL GELİŞTİRME DERNEĞİ
GLOBAL İLİŞKİLER FORUMU	KAPLICA TALASSO VE KÜR MERKEZLERİ DERNEĞİ
GSİ TÜRKİYE VAKFI	KARTON AMBALAJ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (KASAD)
ISI SU SES VE YANGIN YALITIMCILARI DERNEĞİ (İZODER)	KEMALPAŞA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (KOSBİ)
ISPARTA TİCARET VE SANAYİ ODASI	KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI
İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR VAKFI	KOCAELİ SANAYİ ODASI
İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI	KOMPOZİT SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
İNTERAKTİF REKLAMCILIK DERNEĞİ	KONYA TİCARET ODASI
İSTANBUL İHRACATÇILAR BİRLİĞİ	MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

İŞE İYİ BAKMAK / KURUMSAL ÜYELİKLERİMİZ

MANİSA ORGANİZE SANAYİCİLER DERNEĞİ	TEMEL İHTİYAÇ DERNEĞİ (TİDER)
MANİSA ŞEHZADELER ZİRAAT ODASI	TOBB GLOBAL STANDARTLAR MERKEZİ
MANİSA TİCARET VE SANAYİ ODASI	TURGUTLU 1.ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
MERSİN KÜLTÜR BALIKÇILARI DERNEĞİ	TURGUTLU TİCARET VE SANAYİ ODASI
MERSİN TİCARET BORSASI	TURKTRADE
MEYVE SUYU ENDÜSTRİSİ DERNEĞİ (MEYED)	TÜRK AFRIKA İŞ KONSEYİ (DEİK)
MİLLETLERARASI TİCARET ODASI (ICC)	TÜRK AMERİKAN İŞADAMLARI DERNEĞİ
MUSİKİ ESERİ SAHİPLERİ GRUBU MESLEK BİRLİĞİ	TÜRK KÖRFEZ İŞ KONSEYİ (DEİK)
MUTFAK DOSTLARI DERNEĞİ	TÜRK MİSİR İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
MÜYAP BAĞLANTILI HAK SAHİBİ FONOGRAM YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ	TÜRK ORTA DOĞU VE KÖRFEZ İŞ KONSEYİ (DEİK)
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ	TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ (TÜSİAD)
NAZİLLİ TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRK VE ORTADOĞU İŞ KONSEYLERİ (DEİK)
ORGANİK ÜRÜN YETİŞTİRİCİLERİ VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ORGÜDER)	TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ	TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI
PAINT RESEARCH ASSOCIATION	TÜRKİYE DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
REKLAM VERENLER DERNEĞİ	TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU (TEK)
SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRKİYE GIDA SANAYİ İŞVERENLERİ SENDİKASI (TÜGİS)
SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİ İMALATÇILAR DERNEĞİ	TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİ DERNEKLERİ FEDERASYONU (TGDF)
SELÜLOZ VE KAĞIT SANAYİ VAKFI	TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ (TİDE)
SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ MERKEZ BİRLİĞİ	TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM)

TÜRKİYE İNSAN YÖNETİMİ DERNEĞİ (PERYÖN)	ULUDAĞ İHRACATÇILAR BİRLİĞİ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (İMSAD)	ULUSAL GIDA TEKNOLOJİ PLATFORMU (UGTP)
TÜRKİYE KALİTE DERNEĞİ (KALDER)	ULUSAL KIRMIZI ET KONSEYİ (UKON)
TÜRKİYE KİMYA, PETROL, LASTİK VE PLASTİK SANAYİ İŞVERENLERİ SENDİKASI (KİPLAS)	ULUSAL SÜT KONSEYİ (USK)
TÜRKİYE KURUMSAL YÖNETİM DERNEĞİ	UN GLOBAL COMPACT (UNGC)
TÜRKİYE MADENSUYU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ	UN GLOBAL COMPACT TÜRKİYE
TÜRKİYE MUSİKİ ESERİ SAHİPLERİ MESLEK BİRLİĞİ (MESAM)	YATIRIMCI İLİŞKİLERİ DERNEĞİ
TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB)	YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
TÜRKİYE PETROL KİMYA LASTİK İŞÇİLERİ SENDİKASI (PETROL-İŞ)	YENİDEN BİZ DERNEĞİ
TÜRKİYE SEYAHAT ACENTELERİ BİRLİĞİ	YURT DIŞI YATIRIMLAR İŞ KONSEYİ (DEİK)
TÜRKİYE SÜT, ET, GIDA SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ (SETBİR)	ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
TÜRKİYE YEM SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ	

İŞ DÜNYASI PLASTİK GİRİŞİMİ

Yaşar Holding olarak şimdiden etkileri hissedilmekte olan iklim değişikliği ile mücadele için tüm operasyon ve faaliyetlerde enerji etkin uygulamalara öncelik verilmektedir. 2019 yılında TÜSİAD-Global Compact-SKD iş birliğinde oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi imzalanmış olup, plastik kirliliğini önleme konusunda üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeyi taahhüt etmekteyiz.

İŞE İYİ BAKMAK / EKONOMİK PERFORMANS

2019 yılı sonlarında ortaya çıkan ve kısa sürede tüm dünya ülkelerini etkisi altına alan Covid-19 salgını, tüm sektörleri etkilemiş, perakende sektörü olumlu yönde etkilenirken, turizm sektörü ile ihracat ve ev dışı tüketim kanallarında kayıplar yaşanmıştır. Önemli değişimlere sahne olan bu süreçte Yaşar Topluluğu şirketleri hızla aksiyon alarak üretim ve hizmetlerine aralıksız devam etmiş, portföy ve kanal stratejilerini gözden geçirmiş, güçlü tedarik zinciri sayesinde yeni normale hızla uyum sağlamış ve faaliyet gösterdiği tüm iş kollarında güçlü konumunu sürdürmüştür. 2020 yılını %25 seviyesinde bir büyüme ile tamamlayan Topluluğun konsolide

Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerine Etkisi

Yaşar Topluluğu, faaliyette bulunduğu sektörlerin kalkınmasını sağlamak ve paydaşları için ekonomik değer sağlamak amacıyla iş ortakları ile sürdürülebilir iş birlikleri kurmaktadır. Topluluk, başta süt ve et üreticileri olmak üzere toplumun geniş bir kesimine istihdam ve düzenli gelir kaynağı sağlamaktadır. Üreticilere sağlanan sağlıklı, kaliteli yemler ve yenilikçi ürünlerle katma değer yaratılırken, tedarikçilerin bulunduğu bölgelerde üreticiler ile sözleşmeli çalışılarak bölge çiftçisine iş imkânı sağlanmaktadır. Topluluk şirketleri öncelikli olarak yerel tedarikçilerle çalışmaya özen göstermektedir.

net satışlarının %94,6'sını ana iş kolları olan Gıda ve İçecek ile Boya iş kolundaki şirketleri gerçekleştirmiştir. Gıda ve İçecek iş kolundaki büyüme oranı %19,8 seviyesinde gerçekleşirken, Boya iş kolunda bu oran %30,6 olmuştur. Temizlik Kağıtları iş kolunda ise %13 ciro büyümesi gerçekleşmiştir. İhracat pazarlarında varlığını kuvvetlendiren ve 70'den fazla ülkeye ihracat gerçekleştiren Topluluk, yaklaşık 40 yıldır faaliyet gösterilen Körfez Bölgesi'nin yanı sıra AB ülkeleri, Orta Asya Cumhuriyetleri, Rusya ve Irak pazarlarında da büyümeyi sürdürmüştür, ABD ve Çin gibi büyük pazarlarda da ürünleriyle yer almıştır.

Örneğin; Pınar Süt, en küçük ölçekte üretim yapan aile işletmelerinden, büyük ölçekli çiftliklere kadar, 126 çiftlikten süt tedarik ederek ve 20.000'den fazla çiğ süt üreticisi ile geniş bir çiğ süt tedarik ağı oluşturarak üreticilerinin ekonomik gelişmelerini desteklemektedir. Et ihtiyacını Türkiye çapında farklı bölgelerdeki yerli besi çiftliklerinden karşılayan Pınar Et, satın alma bölgelerini genişletmeyi hedefleyerek ülke genelinde hayvan üreticilerini desteklemektedir. DYO Boya, yıl boyunca 350'den fazla tedarikçiden alım yapmayı sürdürmüştür, 2020 yılında da, "Satın Alma

Operasyonlarını Dijitalleştirme Projeleri" ile satın alma hacminin büyümesine, tedarik zincirinin gelişmesine katkı sağlamaya devam etmiştir.

Müşteri ve tüketici odaklı yaklaşımından taviz vermeyen Yaşar Topluluğu, müşteri ve tüketicilerin beklentilerini ve ihtiyaçlarını doğru analiz ederek, değişen tüketim alışkanlıklarına uygun yeni ürün ve hizmet geliştirmeyi ve güçlü AR-GE merkezleri ile faaliyet gösterdiği sektörlerin öncüsü olmayı 2020 yılında da sürdürmüştür.

2020 yılında, Topluluk olarak faaliyet gösterilen iş kollarında alınan verimlilik odaklı tedbirlerin brüt kârlılığa olumlu etkisi görülmüş ve 1,62 milyar TL brüt kâr elde edilen bu dönemde 832,5 milyon TL FAVÖK gerçekleştirilmiştir. Farklı ve zorlu geçen 2020 yılında önceki yılın 2 puan üzerinde %13,5 seviyesinde FAVÖK marjı elde edilmiştir.

Toplumsal, siyasi ve ekonomik açıdan yoğun bir gündemle başlanan 2020 yılında, ülkeler arasındaki ticaret savaşları, ABD'deki seçimler ve Brexit sürecinin yanı sıra, Çin'de ortaya çıkan ve hızla yayılan pandeminin etkisiyle tüm dünyada dengeler değişmiştir. Uygulanan destek paketleri, teşvikler ve son dönemde artan aşı çalışmalarına karşın, pandemi ile ilgili toparlanma sürecinin tam olarak öngörülememesi, pan-

demiden gelişmiş ülkelere göre gelişmekte olan ülkelerin daha olumsuz etkilenmesi, jeopolitik ve küresel riskler ve kurlarda yaşanan dalgalanmalar ülkemiz açısından 2020 yılının zor geçmesine neden olmuştur. Tüm dünyaya gıda ve tarım sektörlerinin stratejik önemini, gıda güvenliği ve gıda güvenliği kavramlarının değerini ve bu sektörlerde kendi kendine yeter olmanın önemini bir kez daha gösteren pandemi sürecinde, temel gıda ürünlerine talebi artmış ve bu sektörlerin aynı zamanda sosyal refahın da anahtarı olduğu bir kez daha görülmüştür. Gıda ve tarım sektörlerinin gelişimine önemli katkısı olan Yaşar Topluluğu, başta gıda, içecek ve tarım olmak üzere boya ve temizlik kağıtları iş kollarında da öncelikle üretmekten, tüketicilerini sağlıklı ve güvenilir ürünlerle buluşturmaktan, bunun için de mottosu olan ve pandemi sürecinde önemi daha da anlaşılan "tüm değer zincirine iyi bakmak"tan vazgeçmemiş, bunu aynı zamanda toplumsal sorumluluğu olarak da görmüştür.

Alınan yerinde kararlar ile verimlilik ve kaliteden taviz vermeden atılan adımlar başarılı sonuçlar almada önemli pay sahibi olurken, pandemi ile mücadele kapsamında öncelikle çalışanların sağlığını korumaya ve işi en iyi şekilde sürdürmeye yönelik önlemler ve aksiyonlar hızla hayata geçirilmiş, tedarik zinciri iyi yönetilmiş, tüm paydaşların katkısı ile süreç etkin şekilde yönetilmiştir.

ÖNCE TÜKETİCİLERİMİZ VE MÜŞTERİLERİMİZ

"Tüm birimlerimiz ile tüketicilerimizin, iç ve dış müşterilerimizin ihtiyaçlarını hızlı ve doğru algılar, onların daha iyi bir yaşama yönelik değişen beklentilerini karşılama da çevik, proaktif ve yenilikçi bir yaklaşım içerisinde oluruz."

Yaşar Topluluğu Şirketleri tüm boyutlarıyla sürdürülebilirliği, dijital dönüşüm ve inovasyonu iş stratejilerinin odağına almakta, operasyonel ve dijital altyapılarını geliştirip faaliyetlerini geleceğe taşımakta, AR-GE çalışmalarıyla sektörlerine yön verecek yeniliklere imza atmakta, inovasyon, verimlilik ve kalite odaklı projelerine devam etmektedir. Topluluk şirketleri dijital dönüşüm stratejisi kapsamında her yıl dijitalleşme ve inovasyon projeleri geliştirerek iş süreçlerini iyileştirmekte ve değer yaratmaktadır.

2020 Yılında Şirketlerde İyi Uygulamalar

Yaşar Bilgi

Yaşar Topluluğu bünyesinde yer alan teknoloji şirketi Yaşar Bilgi, müşterilerinin dijital dönüşümü konusunda uzmanlaşmıştır. Sektördeki kırk yıla yakın tecrübesi ile binlerce kullanıcısı olan mobil saha satış ve saha yönetim otomasyon sistemlerini hayata geçiren Yaşar Bilgi, bulut tabanlı dijital iş yönetimi yazılım çözümleri sunarak Topluluk içi ve Topluluk dışı müşterilere hizmet vermektedir. Yaşar Bilgi, dijital iş yönetimi yazılımları ve inovatif mobil uygulamaları geliştirerek Endüstri 4.0'ın dijital dünyadaki gelişimlerini hızlandırmaktadır.

Dijital Saha İş Modeli Projesi

Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması'nda, Yaşar Bilgi tarafından geliştirilen Dijital Saha İş Modeli projesi birinci olmuştur.

Robotik Süreç Otomasyon

2020 yılında inovatif bir yaklaşımla çalışanların yaptığı işi tekrar etmesine neden olan, ciddi süre alan kritik işler için Robotik Süreç Otomasyon teknolojisi kullanılmaya başlanmıştır. Yaşar Topluluğu şirketlerinde bu kapsamdaki süreçler modellenerek yazılım robotlarına aktarılmaktadır. Robotik süreç otomasyonu projeleriyle, çalışanın üzerindeki tekdüze olan iş yükünü, robot yazılımlara aktarır, çalışana daha katma değerli işler sunarak, çalışan verimliliğinin artması sağlanmıştır.

Dijital Ürün Ailesi

Dört yılı aşkın süredir geliştirdiği "Dijital Ürün Ailesi", güncel teknolojiler ve özgür yazılımlar kullanılarak Topluluk içi ve Topluluk dışı müşterilerde kullanılmaktadır.

Yeni Teknoloji Eğitimleri

Şirket çalışanları yeni teknoloji ve yaklaşımları içeren eğitimler ve zirvelere katılarak kamu veya özel kuruluşlar tarafından düzenlenen projelere destek vermektedir. 2020 yılında %100 Dijital Dönüşüm Danışmanlığı Sertifika Programı, GDG Days, PMI Summit 2019 Zirvesine katılım ve sponsorluk sağlanmıştır.

Sipariş Kartı Açma

Bu proje ile Planlama Departmanının "Sipariş Kartı Açma" süreci (bir çalışanın bir günde toplam 6 saatlik zamanını alan süreç) yazılım robotlarına aktarılmıştır. Bunun gibi süreçlerin robota aktarılması ile çalışanlara katma değerli işler için zaman kalması hedeflenmiştir. Buna ek olarak İnsan Kaynakları Departmanı puantaj, Planlama Departmanı satış analizi ve Satınalma Departmanına ait süreçlerin modellenmesi yapılmıştır.

İŞE İYİ BAKMAK / DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Satış Koşullarının Dijital Platforma Aktarılması

SAP Satış Dağıtım Sistemi'nde kullanılmakta olan satış koşullarının (iskonto, fiyat ve vade) dijital platforma taşınması, sistem üzerinde onaylardan geçirilerek Çamlı Yem Besicilik SAP sistemine aktarılmasını kapsamaktadır. Bu çalışma ile şirkette kağıt üzerinde imza - onaylar kaldırılarak, imza ve onay sürecinin web ve mobil üzerinden yürütülmesi ve kağıt israfının önlenmesi sağlanmıştır.

Sayım Projesi

Dijital Ürün Ailesi içerisinde geliştirilen Sayım Projesi ile depo görevlileri tarafından ortalama 2-3 günde yapılan sayım işlemi 3 saat gibi bir sürede el terminalleri ile yapılabilir hale gelmiştir.

Mobil İK Uygulamaları

İK uygulamalarının bazı fonksiyonları (seyahat talep, izin talep, izin onay gibi) yeni geliştirilen mobil uygulamalara taşınarak özellikle pandemi döneminde süreçlerin hızlanması sağlanmıştır.

Covid-19 Anketi

Dijital platform üzerinden her gün gerçekleştirilen "anket uygulaması" ile çalışanların özellikle Covid-19 pandemi sürecine ve sağlık durumlarına ilişkin geri bildirimleri alınmakta olup, aynı zamanda bu platform aracılığıyla çalışanların diğer tüm konular hakkında öneri ve görüşleri alınabilmektedir.

Yazılım Ürünlerinin Kalite Kontrol ve Memnuniyet Ölçüm Süreci

Geliştirilen yazılım ürünlerinin kalitesi için kalite kontrol ve test süreçlerine önem verilmektedir. Yazılım geliştirme sürecinde iki aşamalı kalite kontrol süreci bulunmaktadır. Birim testler ve entegrasyon testleri yapılmaktadır. Yazılım ürünü kullanıma alınmadan önce geliştirilen yeni iş süreçleri ve geliştirme sürecinde etkilenebilecek iş süreçleri test edilmektedir. Test sürecinde insan dikkatine olan bağlılığı azaltmak için test otomasyonlarından faydalanılmaktadır. Selenium yazılımı kullanılarak arayüz testleri yapılmaktadır. Yazılım ürünlerinin daha az hata içermesi hedeflenmektedir.

İlgili tüm paydaşların dâhil olduğu İnternete Açık Uygulamaların Güvenliği grubu oluşturularak rutin toplantılar yapılmaktadır. Gelişmeler yakından takip edilmekte ve yazılımın güvenlik dokümantasyonu güncellenmektedir. TÜBİTAK gibi kurumların yayınladığı güvenlik standartlarından da faydalanılmaktadır. OWASP ZAP güvenlik / kalite araçları kullanılarak açıklar önden tespit edilip, gerekli önlemler alınmaktadır.

Ayrıca anket uygulaması (dijital.kurum / iştakip) kullanılarak geliştirilen yazılım ürünleri ile proje ve siparişler için müşteri memnuniyeti ölçümlenmektedir.

Her türlü memnuniyet ve değerlendirme anketini (yemek, eğitim, sağlık, güvenlik, personel memnuniyeti vb.) esnek bir şekilde hazırlamaya yönelik anket yazılımı geliştirmesi 2020'nin son çeyreğinde tamamlanmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama, satış ve dağıtım ile ilgili yüksek teknolojiye dayalı, entegre sistemlerle çevreye duyarlı, yüksek katma değerli, güvenli ve sürdürülebilir bir süreç yönetimini misyon edinmiştir.

Dijital Dönüşüm liderliği Topluluk ana stratejileri arasında yer alarak hem Topluluk içerisinde hem de Türkiye genelinde dijitalleşme seviyesinde ilk sıralarda yer almaktadır. Bu liderliğin sürekliliğinde müşteriyi tanıyan, dijital operasyonlara hakim, iş analiz ve geliştirme yöntemlerinde tecrübeli, uyum ve kontrollü süreç yönetimi için ayrı bir departman bulunmaktadır.

2020 yılının başında YBP organizasyonunun bölge yapısından kanal yapısına geçişi ile birlikte, dijital operasyonların yoğun yaşandığı Lojistik, İş Yönetim Sistemleri, Ticari Pazarlama, Satınalma gibi departmanlar bir araya toplanmış ve dijitalleşme odaklı süreçlere yoğunlaşan tedarik zinciri kanalı kurulmuştur. Tüm birimlerle beraber hareket edilerek, karar alma süreçlerini veriye ve ileri tahmin modellerine dayalı ilerletmek, şirketin bir standardı olmuştur.

Dijital iş süreçlerinin stratejik plan çerçevesinde sistem ihtiyaçlarına göre yıllık proje planlanması, takvimlendirilmesi ve bütçesinin takibi YBP'nin yönetimindeki en önem verdiği verimlilik takibi süreçlerinden biridir.

Dijitalleşme ile ilgili yazılımlarda Yaşar Topluluğu şirketlerinden Yaşar Bilgi ile çalışan Şirket, kendi yazılımlarını üretmeye çalışarak, dijitalleşme

stratejilerinin de kanal yönetimini destekleyecek şekilde geliştirilmesini sağlamaktadır.

E-Arşiv ve E-İrsaliye Geçişi

E-Fatura uygulamasına dâhil olan tüm firmaların E-Arşiv Fatura ve E-İrsaliye sistemine geçişi ile beraber, gerçekleştirilen entegrasyonlardaki deneyimler ile YBP, Bayi ve GIB paydaşlarının yer aldığı süreçte küçük ve orta ölçekli bayilere danışmanlık yapılmış ve eğitimler verilmiştir. Böylelikle üçüncü parti entegratör firmalara da istihdam sağlanmıştır.

Ulaştırma Elektronik Takip ve Denetim Sistemi (U-Etds)

U-ETDS sistemi, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu (KTK) ve KTY çerçevesinde taşımacılık faaliyetinde bulunan firmaların taşıdıkları eşya, kargo ve yolcu hareketlerinin elektronik olarak gerçek zamanlı takibi, değerlendirilmesi ve denetimi imkânlarının sağlandığı bir sistemdir.

Yaşar Birleşik Pazarlama L1 Belgesi'ne (Lojistik İşlemcileri) sahip olduğu için ilgili kanun ve yönetmelikte belirtilen şartlara uyarak bu belge kapsamı altında müşterilere yapılan her nakliyeye ait; yükün gönderici bilgilerini, yükün alıcı bilgilerini, irsaliye ve fatura/e-fatura bilgilerini, diğer yük bilgilerini web üzerinden U-ETDS sistemine aktarmaktadır.

Dijital PARS Projesi

Dijital PARS uygulaması, Yaşar 2019 Sürdürülebilirlik Yarışması'nda

İŞE İYİ BAKMAK / DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Ekonomik Sürdürülebilirlik Kategorisi'nde birincilik ödülü alan Dijital Saha uygulamasının devamı niteliğinde ve entegre çalışan, sahadan fiyat toplamak için kurulmuş olan bir sistemdir.

PARS elemanları, tabletleri ile PARS ikonu gördükleri müşteriler için, kendilerine belirlenmiş olan rutlara çıkarak, tayin edilmiş olan rakip ve Pınar ürünlerinin fiyatlarını toplamaktadır. Fiyatı toplanan ürünler sistem aracılığıyla Dijital Saha sisteminde raporlanmaktadır.

Mobil Bayi Projesi

Mobil Bayi Projesi; YBP geleneksel ve kilit dışı ev dışı tüketim (EDT) satış kanallarına, YBP satış personeli harici çalışılan mobil bayi olarak adlandırılan tüccarların, kendi araçlarıyla ürünlerin belirlenen bölge ve rutlar dâhilinde sıcak satışının yapılmasını kapsamaktadır.

Mobil Bayi süreçlerinin bayilerin kullandığı Dijital Şirket programına uyarlanmasıyla Temmuz 2020'de Mobil Bayi'nin Dijital Şirket'e geçişi tamamlanmış, sistem aktif hale gelmiştir.

Batı Marmara Bölge Müdürlüğü'nde faaliyete başlamış olan 6 mobil bayinin Dijital Şirket eğitimleri tamamlanmıştır. Bu proje aynı zamanda, araç ve ehliyeti olan, satış profiline uygun kişilerin, dijital ortamlarda satış süreçleri eğitimi ile sahada, kurumsal bir firmaya bağlı olarak satış ve dağıtım faaliyetlerini gerçekleştirerek istihdamı destekleyici bir özelliğe de sahiptir.

Sanal POS

Sanal POS Tahsilat Sistemi, günlük yaşamda kredi kartlı alışverişlerde kullanılan POS sistemlerinin dijital halidir. Bu sistem sayesinde müşteri firma arasındaki alışverişler internet üzerinden, elektronik ortamda çevrim içi olarak yapılabilmektedir. Geçmiş yıllarda kullanılmaya başlanan Sanal POS uygulaması 2020 yılı içerisinde SAP ile entegre hale getirilmiştir.

Bu sayede Sanal POS, şirketin müşteri tahsilatlarını yönetmeyi sağlayan ve SAP ile entegre oluşturulmuş dijital bir ürün haline gelmiştir.

Sipariş Hatları

2020 yılı pandemi sürecinde, satış ekiplerinin sahadaki sipariş alma süreçleri ile birlikte, müşteri memnuniyetini de artırmak amacıyla müşterilerin siparişlerini verebilmeleri için, Türk Telekom iş birliği ile sanal santral kurulmuş ve kolayca ulaşabilecekleri YBP Telefon Sipariş Hattı (444 6 154) oluşturulmuştur.

Bu şekilde müşterilerin özel bir numaradan arayarak siparişlerini hızlı bir şekilde verebilmeleri sağlanmaktadır.

Dijital Ödeme İsteği

Dijital Ödeme İsteği programı ile kasadan geçen evrak karşılığı ödemelerin ve iş akışlarının çevrim içi olarak devam etmesi, onay süreçlerinin ve muhasebeleştirilmelerinin otomasyona geçirilmesi, veznedenden yapılan

ödemelerin sonlandırılarak Finansman tarafından banka havalesi ile ödemelerin yapılması ve özellikle pandemi sebebi ile para dolaşımının engellenmesi hedeflenmiştir.

Pınar Su ve İçecek

Temassız Teslimat

Temassız teslimatın tüketiciler tarafından daha fazla tercih edilir olmasıyla birlikte, Türkiye'deki su markaları arasında kredi kartı ile ödeme imkânını sunan ilk firma olan Pınar Su ve İçecek, Covid-19 pandemi döneminde temassız teslimat ile ürünlerin dağıtımını gerçekleştirmiş ve mobil bayi sayısı artırılmıştır. Bu dönemde tüketicilerin ürünlere erişimini kolaylaştırmak amacıyla Pınar Süt ürün çeşitleri de Pınar Su Sipariş uygulamasında satılmaya başlanmıştır. Tüketici beklentileri ve tüketici memnuniyeti doğrultusunda daha kapsamlı, uzun süreli ve kalıcı iş birliği geliştirilmiştir. Dijitalleşme sürecine uyum sağlanarak bayilerin sistem kullanım oranlarının yükseltilmesi için çalışmalar yapılmıştır.

Pınar Süt

SCM Rota Optimizasyon Programı

Mart 2019 döneminde çiğ süt tanker operasyonlarında kullanılmak üzere SAP tabanlı bir program olan SCM rota optimizasyonuna geçilmiştir.

Tanker rota programı ile en kısa mesafe, en yüksek tanker doluluk oranı, uygun araç, en düşük yakıt tüketimi ve karbon salımı hedeflenmiştir.

Robotik Proses Optimizasyonu

Teknoloji ve yapay zekâ kullanımını arttırmak amacıyla bazı teknik malzemelerde robotik proses otomasyonu kullanımına başlanmıştır. 2020'de İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa fabrikalarında toplam 1.411 malzemenin tekliflendirme aşaması (onaylanmış tedarikçilerden ticari teklif alma işlemi) robot aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

Pınar Et

Mobil İK Uygulaması

İK uygulamalarının bazı fonksiyonları (seyahat talep, izin talep, izin onay gibi) yeni geliştirdiğimiz mobil uygulamalara taşınarak özellikle pandemi döneminde süreçlerin hızlanması sağlanmıştır.

Şarküteri Üretim Gramaj Kontrol Otomasyonu

Şarküteri üretim dolun makineleri otomasyonu tamamlanmıştır. Sistem eklenecek teraziler ve bu terazilerden alınan verileri işleyip makinenin çalışma parametrelerini optimize eden bir bilgisayar programından oluşmaktadır. Programın yaptığı optimizasyon ile dolun performansında iyileşme sağlanmıştır.

İŞE İYİ BAKMAK / DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Paketleme Hatları Modifiye Atmosfer Otomasyonu

Şarküteri paketleme bölümünde, modifiye atmosferde paketleme amacıyla kullanılan gaz setlerinin bittiğinde kesinti yaşatmadan diğer sete geçmesini sağlayan ve ilgili bölüme bu değişimi bildiren otomasyon sistemi kurulmuştur.

Modifiye Atmosferde Sosis Paketleme Otomasyonu

Paketleme bölümünde, MAP sosis üretiminde sosis porsiyonlamasını otomatik olarak yapan, daha hızlı, verimli ve hat sonu otomasyonu ile tam uyumlu bir dolum ve paketleme makinası kurulmuştur. MAP sosis bütçesinin özellikle küçük paketlerde artması sonucu yaşanan darboğaz ortadan kalkmış ve özellikle bu ürünün üretiminde mevcut tek makineye alternatif yaratılmıştır.

Sucuk Salam Sosis Hatları Paketleme Otomasyonu

Şarküteri ürünleri hat sonu otomasyonu kapsamında kutu yapma, koliye dizme, kutu kapatma ve paketleme otomasyonu projesine başlanmıştır. Sosis ve sucuk hatlarına ait ekipmanların montajı 2020 yılında tamamlanmıştır. El işçiliği yerine robotlar ile sürecin yönetilmesi sonucu verim artışı ve çalışanların daha etkin kullanımı sağlanmıştır.

Dana Rendering Otomasyonu

1985 yılında kurulan ve ekonomik ömrünü dolduran dana rendering

tesisi tamamen yenilenmiştir. Daha verimli üretim yapılmasını sağlayan bu yatırım kapsamında ayrıca, ekipmanların kurulan yazılım sayesinde tablet üzerinden kontrolü sağlanmıştır. Proses verileri de düzenli olarak yine yazılım tarafından kayıt altına alınmaktadır.

Rendering Yağ Otomasyonu

Dana ve hindi rendering tesislerinden elde edilen yağın kontrollü olarak tanklara alınması için ağırlık kontrol sistemi kurulmuş ve mevcut transfer sistemine entegrasyonu sağlanmıştır.

Arıza Bakım Süreç Otomasyonu

Fabrika bünyesinde kullanılan SAP bakım modülü güncellenmiş ve sisteme yeni başlıklar eklenmiştir. Bu sayede üretimde yaşanan duruşların tamamının sisteme girilebilmesi ile daha etkin bir süreç takibi yapılabilmektedir. Oluşturulan arıza ve bakım kayıtlarının takibi, siparişe çevrilmesi ve teyit verilerek kapatılması gibi işlemlerin tek bir ekrandan yönetildiği bir parça eklenmiştir. Ayrıca mevcutta manuel olarak takip edilen kapı çıkış kayıtları için de yeni bir yapı oluşturulmuştur.

DYO Boya

Satınalma Operasyonlarını Dijitalleştirme Projeleri

Kalite standartları yüksek ham madde ve ambalaj temini konusunda yaygın bir tedarikçi ağına sahip olan DYO Boya, 2020 yılında 350'nin

üzerinde tedarikçiden alım yapmayı sürdürmüştür. Şirket, "Satın Alma Operasyonlarını Dijitalleştirme Projeleri" ile satın alma hacminin büyümesi, tedarikçi sayısının artması ve operasyonel faaliyetlerin yeni teknoloji ile sürdürülmesini amaçlamaktadır. Şirket'in dijitalleşme sürecinde, geleceğe yönelik projelendirme altyapısının hazırlanmasıyla devreye alınan Tedarikçi Portalı'na ilişkin projenin ikinci fazı olan Tedarikçi Performansı Değerlendirme Modülü 2019 yılında devreye alınırken, RFOA (Teklif Talebi) ve FI (Finansal Süreçler) modüllerinin çalışmaları 2020 yılında tamamlanmıştır.

DYOBİL Mobil Uygulama (Mobil Saha Satış Yönetim Programı)

DYO satış kadrolarının sahada yürüttükleri görevleri mobil yazılım üzerinden gerçekleştirmelerini sağlayan uygulamadır. Uygulama sayesinde ofis dışındayken sipariş girişi, ciro raporlarına erişim, cari hesap inceleme, stok sorgulama gibi temel fonksiyonlar yerine getirilebilmektedir.

Renklendirme Makineleri Uzaktan Erişim Yazılımı

Satış noktalarında bulunan 3.000 adeti aşkın renklendirme makinelerine yüklü simkartlar sayesinde makinelere uzaktan erişim sağlanabilmektedir. Geliştirilen bir ek yazılımla da makinelerin üretim performansları, arıza durumları takip edilebilmekte, yazılımsal arızalara uzaktan çözüm getirilebilmektedir. Tek tuşla aynı anda tüm makinelere

yeni renkler ve ürünlerin tanımlanması sağlanmaktadır. Tüm bu işler için gerekli olan iş gücü ve zamandan tasarruf elde edilmektedir.

DYO Zafer Yıldızları Uygulaması

Saha satış çalışanlarının hedeflerle yönetimi için geliştirilmiş bir yazılımdır. Bölge bazlı hedefler verilerek markanın mikro coğrafyalardaki ihtiyaçlarına özel hedef belirlemeyi mümkün kılmaktadır. Bu sayede hem personelin hedeflere odaklanması ve yüksek konsantrasyonu sağlanmakta hem de lokasyon bazlı farklı stratejilerin uygulanması ve bu coğrafyalarda verimlilik artışı öngörülmektedir.

Bayi SAP Sistemi

Toptancı bayilerde kurulu SAP sistemlerinin aktif ve düzenli kullanımı ile bayilerde sistem altyapıları güçlendirilmekte, çeşitli raporlama imkânları kazandırılması ile bayilere iş yapış modelleri adına katkılar sağlanmaktadır.

DYO E-Bayi

DYO ile bayilerin entegrasyonunu sağlayan B2B yazılımdır. Bayiler bu yazılım sayesinde internet üzerinden sipariş verebilmekte, sipariş ve sevk durumlarını takip edebilmekte, cari hesaplarını yönetebilmekte ve sanal POS üzerinden ödeme yapabilmektedir. Bununla birlikte DYO'daki gelişmeleri anlık olarak takip edebilecekleri ve haberdar olabilecekleri bir platform olarak da hizmet vermektedir.

İŞE İYİ BAKMAK / DİJİTAL DÖNÜŞÜM

PınarOnline

Dijitalleşmenin yaşamın her alanına yön verdiği ve tüketicilerin hayatına her geçen gün daha hızlı ve akıllı çözümler aradığı günümüzde, önemli bir satış kanalı haline gelen ve her geçen gün etkinliği artan e-ticaret pazarında tüketici odaklı bakış açısı ve Pınar'ın güçlü dijital varlığı ile yeni nesil bir alışveriş deneyimi sunmak için tasarlanan PınarOnline, Pınar kalitesini doğrudan

tüketicie ulaştırma, tüketiciyle doğrudan bağ kurma, ülke ekonomisinin rekabet gücünün ve katma değerinin artırılmasına katkı sağlama amaçlarıyla oluşturulmuştur.

Teknoloji ve dijitalleşmenin Yaşar Topluluğu'nun tüm paydaşlarını "daha iyi bir yaşam" idealine ulaştırmada en önemli unsurlar olduğuna inanılarak, Pınar'ın alışılmış satış kanallarında marka ve ürünleriyle yarattığı başarı hikayesi dijital kanala taşınmıştır.

Konusunda uzman ekiplerle tüketicilerine en iyisini sunmak için çalışılırken, web sitesi ve mobil uygulama olarak erişilebilecek PınarOnline ile, e-ticaretin temel yapı taşlarına uygun, geliştirmeye açık, kullanıcı dostu bir platform tasarlanmış, satış sonrası hizmetlerde de yeni nesil bir müşteri deneyimi hazırlanmıştır.

PınarOnline'da kullanıcıların Pınar ürün portföyüne ek olarak, yeni ürünler ve hizmetlerle de buluşması, e-ticaretin temel yapı taşlarına uygun olarak, sürdürülebilirliği amaç edinerek rakiplerinden farklılaşması hedeflenmiştir.

Farklı ürünleri, çeşitli temalarla gruplayan Pınar Box; damak zevkine düşün tüketicilerin sofralarına gurme etleri en taze ve lezzetli haliyle sunan Pınar Kasap; birbirinden lezzetli tariflerle mutfaktaki destekçi Pınar Chef, PınarOnline altında tüketici ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak konumlandırılmıştır.

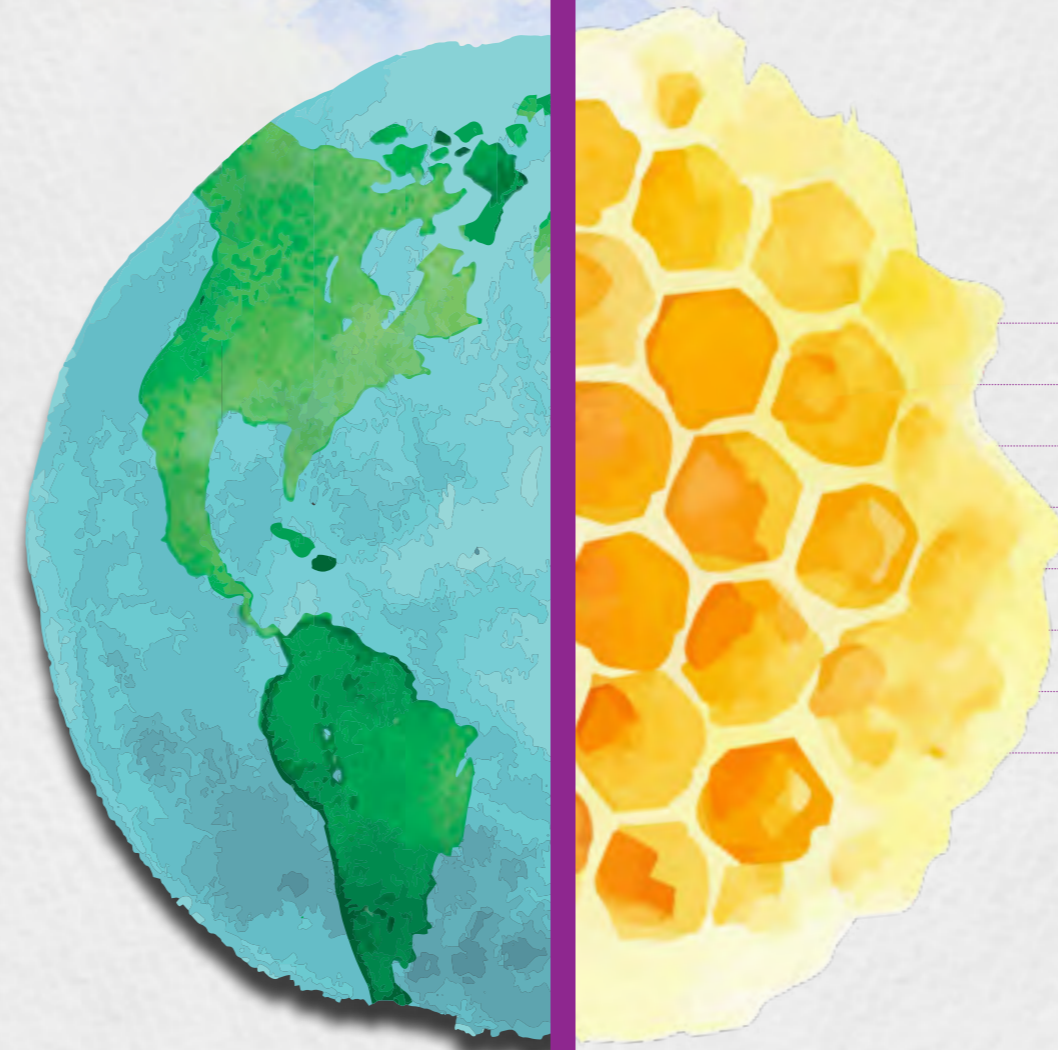
PınarOnline iki farklı teslimat modeliyle tüketicilere ulaşmaktadır.

Kuryeler kanalıyla İstanbul'dan başlayarak +4 ° / -18 ° ürün siparişlerinin dağıtımını PınarOnline Logolu arabalar ve elektrikli araçlarla doğrudan ve en geç ertesi gün teslim edecek şekilde sağlarken, kargo araçları ile Türkiye'nin farklı bölgelerine, kargoyla taşınabilir ürün gruplarının dağıtımını sağlanacaktır.

2021 yılı içinde Ankara ve İzmir'in de ekleneceği dağıtım ağına 2022 yılı içinde de potansiyeli değerlendirilerek 6 farklı ilin daha eklenmesi planlanmaktadır.

Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik anlayışını da süreçlerine yansıtan PınarOnline'ın, 2025 yılında %100 elektrikli teslimat ağına sahip, güçlü teknolojik alt yapısı ile tüketici odaklı ve çevre dostu bir marka konumuna gelmesi hedeflenmektedir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK

- İnsan Kaynakları Yaklaşımı
- Çalışan Hakları
- Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi
- Uygun Çalışma Koşulları
- İşe Alım
- Çalışanlara Sunulan Haklar
- Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi
- İş Sağlığı ve Güvenliği

Arılar da tıpkı örümcekler, karıncalar ve kuşar gibi doğanın en önemli mimarları arasındadır. Fizik kuralları gereği en başarılı yapılardan biri olan arı petekleri ise birlik ve beraberlikle oluşturulan yapıyı simgeler.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İNSAN KAYNAKLARI YAKLAŞIMI

İnsan Kaynağımız

"Bilim, Birlik, Başarı meşalemizin ışığında; eğitilmiş, deneyimli, aidiyet ve sahiplik duygusu yüksek, bilime dayalı tüm gelişmelere açık, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimsemiş insan kaynağımızın en önemli değerlerimizden biri olduğuna inanırız."

İmzaladığı ve uyum sağlamayı taahhüt ettiği Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nde geçen "insana yakışır iş" anlayışı Yaşar Topluluğu'nun iş yapış biçimini belirleyen en temel değerlerindedir. Bu kapsamda Topluluk, çalışanlarının temel haklarını, sağlık, güvenlik ve refahını gözeterek ve her zaman ön planda tutarak, insan kaynağı yönetimini, çalışma ilkelerini ve şartlarını Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'ne uygun olarak yürütmektedir.

Yaşar Topluluğu için insan; sürekli olarak gelişen ve zenginleşen en önemli kurumsal değerlerinden biridir. Topluluk "Bilim-Birlik-Başarı" temelinde oluşturduğu insan kaynağının; eğitilmiş, deneyimli, aidiyet ve sahiplik duygusu yüksek, bilime dayalı tüm gelişmelere açık, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimsemiş bireylerden oluşmasına önem vermektedir.

"İnsan Kaynağı"nı kurumsal değerleri arasında konumlandıran Yaşar Topluluğu; katılımcılığı, yaratıcılığı ve verimliliği esas alan bir insan kaynakları politikası benimsemiştir. Topluluk, insan kaynağı stratejisi ile

yenilikçi, motivasyonu ve performansı yüksek, nitelikli iş gücünü istihdam etmeyi ve bu iş gücünü sürdürülebilir kılarak bağlılığını artırmayı amaçlamaktadır. "Doğru işe doğru insanları yerleştirmek" ilkesi ekseninde şekillenen insan kaynakları stratejisi, adil ve fırsat eşitliğini gözetilen insan kaynakları politika ve uygulamaları ile çalışılmak istenen şirketler arasında ilk sıralarda bulunmayı hedeflemektedir. Yaşar Topluluğu, hedeflere ulaşmada çalışanlarının Topluluk değerlerini benimsemiş olmasını ve tüm performansı ile bu hedeflere ulaşmayı amaçlamasını öncelikleri arasına almaktadır.

Yaşar Topluluğu'nda işe alım, ücretlendirme, performans değerlendirme, eğitim ve gelişim gibi tüm insan kaynakları süreçlerinde çalışanlara fırsat eşitliği tanınmakta ve özellikle kadınların iş yerinde ve toplumda güçlenmesi desteklenmektedir. Topluluk şirketlerinde çocuk istihdamına ve zorla ve zorunlu çalıştırma uygulamasına izin verilmemektedir. Yaşar Topluluğu şirketlerinden DYO Boya'da 1968, Pınar Süt'te 1974, Pınar Et'te 1985 ve Viking Kağıt'ta 2014 yılından itibaren sendikali çalışanlar bulunmaktadır.

Yaşar Topluluğu şirketleri, insan kaynakları politikaları doğrultusunda ve çalışan gelişimi ve yetenek yönetimi kapsamında düzenli olarak çeşitli eğitim programları düzenlemekte ve iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi performansını iyileştirme çalışmalarına devam etmektedir.

Tüm dünyayı etkisi altına alan, yaşamın bütünü olumsuz etkileyen pandemi dönemi, çalışma düzenini de değiştirmiş, çalışanlarla kurulan iletişimi de farklılaştırmıştır. Hissedilen yoğun belirsizlik ve tedirginlik ortamında öncelikle çalışanlarının güvenli ve huzurlu hissetmelerini sağlamayı hedefleyen Yaşar Topluluğu, 2020 yılının mart ayında çeşitli izin uygulamaları ile çalışanların hem birey hem de aile olarak bu yeni duruma uyum sağlamalarını kolaylaştırmış, sonrasında ise uzaktan çalışmaya uygun rollerde görev yapan çalışanları uzaktan çalışma modeline geçirerek dönüşümlü çalışmayı desteklemiştir. Sosyal etkileşimi sağlayabilmek amacıyla uzaktan erişim sağlayan teknoloji kullanımı artırılmış, uzaktan çalışma konusunda eğitimler düzenlenmiş, iletişim artırılarak çalışanların kendilerini ve sevdiklerini koruyabilmeleri için bilgilendirmeler yapılmış, bilinmezliğin azaltılması ve güven duygusunun korunması hedeflenmiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN HAKLARI / Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi

Yaşar Topluluğu'nda işe alım, ücretlendirme, performans değerlendirme, terfi, atama, eğitim ve gelişim gibi tüm insan kaynakları süreçlerinde çalışanlara fırsat eşitliği tanınmaktadır.

Sürekli gelişim ilkesine inanan Yaşar Topluluğu; eşitlik ilkesiyle tüm çalışanların sağlık, güvenlik, eğitim ve kişisel gelişimlerini teşvik etmektedir. Topluluğun kurumsal internet sitesinde de belirtildiği şekilde; her açık pozisyon için belirlenmiş yetkinlik ve nitelikler bulunmaktadır. İşe alım sürecinde, pozisyonun gerektirdiği nitelik ve yetkinlikler adayın uygunluğu baz alınarak değerlendirilirken, erkek ve kadın çalışanlar arasında işe giriş ve terfide ücret farklılığı bulunmamaktadır.

2018-2020 Yılları Arasında Kadın Çalışan Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı

Yıl	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Kadın Çalışanların Oranı %
2018	1.167	5.178	6.345	18,4
2019	1.120	5.046	6.166	18,2
2020	1.095	5.064	6.159	17,8

*Toplam Bordrolu Çalışanlar tablosu, yönetici, beyaz yaka, mavi yaka ve geçici çalışanları içerir.

Din, cinsiyet, yaş ve medeni hal gibi kriterlerin insan kaynakları süreçlerinde belirleyici olmadığı Topluluk'ta; 2020 yılında çalışanlar tarafından ayrımcılıkla ilgili herhangi bir şikâyet bildirimi yapılmamıştır.

Kadın Çalışanların Güçlenmesi

Faaliyet gösterdiği her sektörde kadının güçlenmesini destekleyen Yaşar Topluluğu; 2012 yılında "BM Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyannamesi"ni imzalamış, Dünya Ekonomi Forumu tarafından gündeme getirilen ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı liderliğinde sürdürülen "İş'te Eşitlik Platformu" ve Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan "Kadının Güçlenmesi Çalışma Grubu" içinde yer almıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, Yaşar Topluluğu'nun kurulduğu günden bu yana önemsendiği ve tüm faaliyet alanlarında desteklediği konular arasındadır. Yıllar içinde toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farklı çalışmalar yapılmış ve uygulamaya alınmıştır. Yaşar Topluluğu, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sürdürülebilirlik kavramı altında ele alınmaya başlanması ile birlikte BM (Birleşmiş Milletler) tarafından koordine edilen Kadının Güçlenmesi İlkeleri (WEPS) CEO Destek Beyannamesi'ni 2012 yılında imzalayarak bu konuda da öncü kurumlardan biri olmuştur. Topluluk bu girişimle birlikte kadının güçlenmesi ile kadının iş yaşamına kazandırılması konularına daha çok odaklanarak bu alanda çeşitli çalışmalar yürütmeye başlamıştır.

- 2019 yılı itibari ile ESIAD ile İZİKAD yürütücülüğünde hayata geçirilen "Global Compact Kadının Güçlenmesi İzmir Platformu"nun sözcülerinden biri olan Yaşar Topluluğu, kadının güçlenmesindeki sorumluluğunu sadece Topluluk nezdinde değil, il ve bölge nezdinde de arttırmıştır.
- Yeni misyonuyla ve "Kadının güçlenmesi için yarınlarımıza sözümüz var" sloganıyla kadının güçlenmesi kapsamında öncülüğünü sürdürürken, Topluluk şirketlerinde de Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin öncelikli konular arasında yer almasını ve tüm şirketlerin öncelikle kadın çalışanlarının güçlenmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi yönünde çalışmasını desteklemiştir. Bu kapsamda Topluluk şirketlerinde çalışmalarına devam eden "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grupları"nın yapısı değiştirilerek 2020 yılında Topluluk genelinde tüm şirketlerden 110 temsilcinin katılımı ile kapsayıcı bir Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu faaliyete geçmiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN HAKLARI / Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi

- Yaşar Holding, 45 ülkede UN Global Compact üye şirketlerine özel performans analizi, kapasite geliştirme atölyeleri, birbirinden öğrenme ve çok paydaşlı diyalog ortamları sunan hedef koyma ve bu hedeflere ulaşma yolunda şirketleri destekleyen ve 2020 yılında başlatılan Target Gender Equality Programı'na ilk katılan şirketlerden olmuştur. İş dünyasının önemli bir temsilcisi olarak kadınların üst düzeyde temsili ve liderliğine yönelik iddialı ve gerçekçi hedefler belirlenmesi için şirketlere yol gösteren ve 2020 yılında ilki gerçekleştirilen program kapsamında, dünyada ve Türkiye'de şirketlerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki çalışmalarını görerek iyi uygulamaları Topluluk şirketlerine taşımak için değerlendirme imkânı bulunmuştur. Konuya sadece cinsiyet eşitliği olarak değil "eşitlik" olarak bakılarak kapsayıcı olmak hedeflenmektedir.

2020 Yılında Kadın Çalışanların Kariyer Gelişiminin Güçlenmesine Yönelik çalışmalar ile; raporlama döneminde uzman ve üzeri kademelerine gerçekleşen terfilerin %27'sini kadın çalışanlar oluşturmuştur. Topluluk içi terfi sürecinde, önerilen adaylar içerisinde mutlaka kadın adayların da olmasına özen gösterilmektedir.

Raporlama döneminde gerçekleşen toplam işe alımların %23'ü (75 kişi) kadın çalışanlardan oluşmaktadır. Yönetici rollerine yapılan işe alımlarda ise kadın çalışan oranı %20'dir.

Topluluk bünyesinde istihdam edilen hamile ve emziren çalışanlar yasada belirtilen süreler dâhilinde çalışmakta, kadın çalışanlar doğum izninden döndükten sonra aynı pozisyonda işlerine devam etmektedir. 2020 yılında kadın çalışanların doğum sonrası işe dönüş oranı %74, erkek çalışanların ise %100 olmuştur.

İşe Dönüş Oranı

	2018	2019	2020
KADIN	%76	%94	%74
ERKEK	%100	%100	%100

İşte Kalma Oranı

	2018	2019	2020
KADIN	%89	%95	%86
ERKEK	%88	%96	%88

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / UYGUN ÇALIŞMA KOŞULLARI

Yaşar Topluluğu'nun insan kaynakları uygulamaları ile ilgili hedefi; "doğru işe doğru insanları" yerleştirmek ilkesinden hareket ederek çalışanın aklını ve kalbini kazanan adil insan kaynakları politika ve uygulamaları ile işveren markası oluşturmak, pazardaki en yetenekli, kalifiye, yaratıcı, yenilikçi, motivasyonu ve performansı yüksek iş gücünü Topluluğa çekmek ve bünyesinde bulunan kalifiye iş gücünü geliştirerek ve bağlılığını arttırarak devamlılığını sağlamaktır.

Ülkemizde çocuk istihdamı 4857 sayılı İş Kanunu ile düzenlenmektedir. İlgili hükümler uyarınca 15 yaşını doldurmayanlar işe alınamamakta ancak istisna olarak 14 yaşını doldurmuş ve ilköğretimini tamamlamış olanlar, gelişimine ve eğitimine engel olmayacak hafif işlerde ve sınırlı çalışma süreleri ile çalıştırılabilmektedir. Yasal olarak herhangi bir zorunluluk olmamasına rağmen Yaşar Topluluğu şirketleri 18 yaşını doldurmamış personelin çalıştırılmaması ilkesini benimsemiştir.

Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren tüm şirketlerde çalışma günleri ve saatleri, resmi, genel ve hafta tatili tanımlanarak çalışanlara duyurulmaktadır. Topluluk şirketlerinde işin niteliği ya da üretimin artırılması gibi nedenlerle çalışanların da onayının alınması suretiyle fazla çalışma yapılabilmektedir. Çalışma saatleri İş Kanunu'nda belirtilen gereklilikler çerçevesinde düzenlenmekte ve fazla mesai ücretleri öde-

meleri yine İş Kanunu ile uyumlu olacak şekilde yapılmaktadır. Topluluk şirketlerinde çalışanlar için görev tanımları ile ilgili dokümanlar ISO 9001 gereği kullanılan ve çalışanın erişimine açık olan ortak sistem ile şirket içinde güncel olarak paylaşılmaktadır.

Yaşar Topluluğu bünyesinde 2020 yılında zorla çalıştırma konulu yarıya intikal etmiş bir olay mevcut değildir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında tüm çalışanlarla belirsiz süreli iş sözleşmesi yapılmaktadır. Topluluk şirketleri ile iş ortaklığı kuran müteahhit ve taşeron firmaların işçilerinin sigortalı olması da zorunlu tutulmaktadır.

Bulunduğu sektörlerde ilklerle bilinen Yaşar Topluluğu Şirketleri sendikalaşma konusunda da önemli adımlar atmaktadır. Boya sektöründe toplu iş sözleşmesinin uygulandığı ilk şirket DYO Boya'dır. Topluluk şirketlerinde yasal sendikalara üye olan çalışanlar ile daima yapıcı ilişkiler kurulmakta, çalışanların sendikaya üye olma haklarına saygı duyulmaktadır. Bu kapsamda DYO Boya'da Petrol-İş Sendikası, Gıda iş kolu şirketleri Pınar Süt ve Pınar Et'te Tek Gıda İş Sendikası ve Viking Kağıt'ta Selüloz İş Sendikası ile işveren arasında yapılan iş yeri ve işletme toplu iş sözleşmeleri ile çalışanların hakları güvence altına alınmıştır.

2018-2020 Yılları Arasında Yaşar Topluluğu Şirketlerinde Toplu İş Sözleşmesi Kapsamında Yer Alan Çalışanların Kırılımı

Yıl	PINAR ET		VİKİNG KAĞIT		PINAR SÜT		DYO BOYA	
	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK
2018	%13,3	%58,9	%1,0	%61,9	%6,6	%56,1	%0,6	%46,6
2019	%13,1	%59,4	%0,6	%40,0	%4,2	%37,4	%0,6	%40,9
2020	%12,9	%58,9	%0,9	%41,4	%4,0	%35,7	%0,6	%40,6

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / UYGUN ÇALIŞMA KOŞULLARI / İşe Alım

İnsan kaynağını, "bilim, birlik, başarı" ilkesi ışığında pozisyonun gerektirdiği bilgi, beceri ve deneyim kriterlerini objektif bir biçimde ele alarak değerlendiren Yaşar Topluluğu, insan odaklı yönetim yaklaşımı ile bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, bilime dayalı tüm gelişmelere açık, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimseyen, eğitilmiş ve deneyimli çalışanları bir araya getirmeyi hedeflemektedir.

Tüm faaliyetlerini evrensel insan hakları standartları ışığında yürüten topluluk şirketlerinde çalışmak isteyen adaylar başvurularını; Yaşar Holding'in kurumsal internet sitesinden direkt olarak veya işe alım sitelerinden gerçekleştirebilmektedir. Yaşar Holding internet sitesi üzerinden staj ilanları ve iş ilanları yayınlanmakta olup adaylar başvuru havuzuna öz geçmişlerini kaydedebilmektedir.

Topluluk şirketlerinin insan kaynakları departmanları tarafından yapılan ön değerlendirmeler sonucunda uygun bulunan adaylarla ilgili departman yöneticileri ile birlikte görüşmeler gerçekleştirilmekte, referans kontrolünün ardından uygun görülen adaylara iş teklifi yapılmaktadır. Başvurusu olumlu değerlendirilemeyen adaylara ise kariyer portalı, e-posta veya telefon ile bildirimde bulunmaktadır.

İşe alım süreçleri tamamlandığında çalışanlar, çalışma şartlarını, haklarını, görev ve sorumluluklarını, geçerli olan personel politika ve prensiplerini düzenleyen Şirket Personel Yönetmelikleri ile bilgilendirilmektedir.

Çalışanlara Sunulan Haklar

ÇALIŞANLARA SUNULAN SOSYAL HAKLAR	KİLİT*	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA (**)	GEÇİCİ
Hayat sigortası		Uygulanmamaktadır		
Sağlık hizmetleri	✓ (şirket öder)	✓ Belirli Kademeler (şirket öder)		
Engellilik ve maluliyet sigortası		Uygulanmamaktadır		
Doğum izni	✓	✓	✓	✓
Emeklilik hakkı		Uygulanmamaktadır		
Hisse senedi sahipliği		Uygulanmamaktadır		
Diğerleri				
Yılbaşı Hediyesi	✓	✓	✓	✓
Bayram Hediyesi	✓	✓	✓	✓
Yakacak Yardımı	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Kademeler
Bayram Harçlığı	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Kademeler
Yemek Yardımı	✓	✓	✓	✓
Yol Parası		✓	✓	✓
Evlenme	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Şirketler
Doğum	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Şirketler
Ölüm	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Şirketler
Araba	✓	✓ Belirli Pozisyonlar		
Benzin	✓	✓ Belirli Pozisyonlar		
Telefon Cihaz Ve Hat	✓	✓ Belirli Pozisyonlar		
Kıdem Teşvik İkramiyesi	✓	✓	✓	
Melbusat		✓ Belirli Pozisyonlar	✓ Belirli Pozisyonlar	✓ Belirli Pozisyonlar
Satış Primi	✓ Belirli Pozisyonlar	✓ Belirli Pozisyonlar		

*Müdür ve Müdür Üzeri Yöneticiler - ** Sendikalı Mavi Yaka Sosyal Hakları Belirtilmemiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE YETENEK YÖNETİMİ

Eğitim ve Gelişim Faaliyetleri

Türkiye'nin önde gelen toplulukları arasında yer alan Yaşar Topluluğu; çalışanlarının sürekli mesleki gelişiminin yanı sıra kişisel gelişimini de desteklemekte, öğrenme yöntemlerinin odağını açıklayan 70:20:10 Etkili Öğrenme Modeline göre gelişim planlarını oluşturmaktadır. Bu yaklaşıma göre; gelişimin %70'i deneyim edinerek, uygulayarak ve iş başında öğrenerek, %20'si ilişki yönetimi ve iletişim sırasında öğrenilerek, %10'u ise formel eğitim yöntemleri ve sınıf içi eğitimle sağlanmaktadır. Topluluk bünyesinde oryantasyon eğitimlerinden iş başı eğitimlerine, kişisel gelişim eğitimlerinden yönetim becerileri eğitimlerine kadar çalışan yetkinliklerinin artırılmasına yönelik çok sayıda eğitim programı hayata geçirilerek Topluluğun rekabet üstünlükleri sürdürülebilir kılınmaktadır.

Yaşar Topluluğu'nda 2020 yılında toplamda 47.282 saat eğitim gerçekleştirilmiş, çalışan başına ortalama eğitim saati 7,6 olmuştur. Kadın çalışan başına ortalama eğitim saati 8,7; erkek çalışan başına ortalama eğitim saati ise 7,4'tür.

2020 Yılında Toplam Eğitim

Toplam Eğitim Saati
47.282 Saat

Ortalama Eğitim Saati
7,6 Saat/Çalışan

Cinsiyete ve Çalışan Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati

ORTALAMA EĞİTİM SAATİ 2020	YÖNETİCİ	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA	GEÇİÇİ	TOPLAM
KADIN	10.9	10.1	4.7	30.2	8.7
ERKEK	8.6	7.8	6.5	17.7	7.4
TOPLAM	9.2	8.4	6.3	19.4	7.6

Cinsiyete ve Çalışan Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Toplam Eğitim Saati

ORTALAMA EĞİTİM SAATİ 2020	YÖNETİCİ	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA	GEÇİÇİ	TOPLAM
KADIN	764	6,429	1,840	634	9,667
ERKEK	2,033	14,119	19,130	2,334	37,615
TOPLAM	2,797	20,547	20,970	2,967	47,282

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE YETENEK YÖNETİMİ

Kariyer Yönetim Sistemi: Yaşar Yetenek Yönetimi

Yaşar Topluluğu'nun liderlik bilgi birikiminin sürekliliğini garantilemek, kurumun bilgi ve deneyimini korumak/geliştirmek, gelecek dönemin ihtiyaçlarını öngörmek ve pozisyonları yedekleyecek iş gücünü hazır bulundurmak amacıyla, 2017 yılında pilot olarak seçilen 5 şirketimizde Yaşar Yetenek Yönetimi hayata geçirilmiş ve sonrasında 6 şirkete yaygınlaştırılmaya başlanmıştır. Yaşar Yetenek Yönetimi ile organizasyonun devamı için gerekli olan ihtiyaçların karşılanması yanı sıra yönetici ve çalışanın da kariyer beklentilerinin ve gelişim ihtiyaçlarının karşılanması söz konusudur.

Future Class Genç Yetenek Programı

Yaşar Topluluğu geleceğini oluşturacak yeni nesil genç yetenekleri aralarına katmak için "Future Class" Genç Yetenek Programı tasarlamıştır. İlgili program için iş ilanları; Yaşar Kariyer, Kariyer.Net ve LinkedIn platformları üzerinden açılarak başvurular alınmış, dijital platform üzerinden yürütülen seçim sürecinde adaylara çeşitli dijital deneyimler sunulmuştur. İlk olarak; çevrim içi İngilizce sınavı uygulanmış, adaylardan barajı geçenler genel yetenek sınavına girmeye hak kazanmıştır. Yetenek sınavını da başarı ile tamamlayan adaylar ise çevrim içi video mülakat uygulamasına katılmış, olumlu değerlendirilen adaylar ile mülakat aşamasına geçilmiştir. Bu kapsamda Topluluk şirketlerinde proje bazlı başlayan yeni yeteneklerin %80'i devam ederek 2020 yılında şirketlerde aktif kadrolarda görev almıştır.

Şirketlerden İyi Örnekler

DYO Boya

- Tüm dünyayı etkisi altına alan ve 2020 yılı ilk çeyreği itibari ile ülkemizde hemen hemen tüm sosyal hayatı ve iş hayatını olumsuz etkileyen Covid-19 pandemisinde DYO Boya Fabrikaları, öncelikle tüm çalışanlarının sağlığını, ardından üretim, tedarik, satış ve pazarlama süreçlerinin devamlılığını koruyarak ülkemizin istihdam ve ekonomi seferberliğine omuz vermek adına 40'i aşkın tedbir uygulamaya almıştır.
- DYO Boya, tesis ettiği bu tedbirler zincirinin yeni normal düzene uygunluğunun tespiti ve fabrikadaki tüm süreçlerin güvenli üretime imkân sağlar nitelikte olduğunun belgelendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen TSE denetimi sonucunda boya sektöründe ilk "Güvenli Üretim Belgesi" alan firma olmuştur. TSE denetçileri, şirkette yer alan izole araç tasarımı, acil müdahale ekibi & özel koruyucu ekipman planlaması ve toplantı salonu uygulamalarını TSE Örnek Uygulamalar Listesi'ne eklemiştir.
- İnsan Kaynakları süreçlerinin dijitalleşmesi için iyileştirme çalışmalarına başlanmıştır. Çalışanların bordro ve izin yönetimi süreçlerini cep telefonu

- aracılığı ile gerçekleştirdikleri Mobil İK uygulaması hayata geçirilmiştir.
- 2020 yılında Teknik ve Kişisel Gelişim Eğitimleri ile çalışan başı ortalama 11,64 saat olmak üzere toplam 11.207 saat eğitim gerçekleştirilmiştir.
- Pandeminin ülkemizde etkisini göstermeye başladığı 2020 yılı itibarıyla geçici ve sözleşmeli hariç toplam 38 çalışanın işe alımı gerçekleştirilmiştir.
- Pandemi şartlarında pazarlama faaliyetleri ile satış hacmini artırmak ve üretim sürekliliğine katkı sağlamak amacıyla Pazarlama Bölge Sorumlusu pozisyonu oluşturulmuş ve ilave istihdam sağlanmıştır.
- Tüm KVKK süreçleri, pandemi şartları göz önünde bulundurularak revize edilmiştir.
- Pandemi döneminin çalışanlar ve aileleri üzerindeki olumsuz etkilerini azaltabilmek, içsel motivasyonu arttırmak için çevrim içi söyleşiler düzenlenmiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE YETENEK YÖNETİMİ

Pınar Süt

- Pınar Süt 2020 yılında Covid-19 pandemisinin yoğun yaşandığı zorlu süreçte çalışan bağlılığını ve memnuniyetini artırmak hedefiyle öncelikli olarak çalışanlarının sağlığına ve pandeminin en iyi şekilde yönetilmesine odaklanmıştır. Pınar Süt'te;
  - › Sağlık önlemlerine dikkat çekmek ve bilinci artırmak amacıyla iş yeri hekimleri tarafından çalışanlar için kısa bilgilendirme videosu hazırlanarak Covid-19 ile ilgili "Covid 19 Bilgilendirme" ve "Hijyen Eğitimleri" düzenlenmiştir.
  - › Personel işlemlerinin dijital platform üzerinden yürütülmesi ile temas önlenmiş ve enfeksiyon bulaşıcılık riski minimuma indirilmiştir. Bu nedenle çalışanın yıllık izin-mazeret izni-evlilik-doğum gibi izin taleplerini ayrıca bordrolarını doğrudan oluşturarak yöneticileri ile mutabık

kalmalarını ve işlemleri daha kısa sürede tamamlamalarını sağlamak amacıyla Mobil İK uygulamasına geçilmiş ve tüm çalışanların kullanımı teşvik edilmiştir.

- › Pandemi döneminde fiziki görüşmelerin oluşturabileceği riskler nedeniyle çevrim içi mecra kullanımı artmış olup toplantılar, mülakatlar, eğitimler ve grup içi haberleşmeler video konferans programları üzerinden devam etmiştir.
- 2020 yılında Teknik ve Kişisel Gelişim Eğitimleri ile çalışan başı ortalama 8 saat olmak üzere toplam 12.531 saat eğitim sunulmuştur.
- "Pınar Latte ile Kahve Keyfi" etkinliği düzenlenmiş, Dünya Kahve Gününde çalışanlara yeni Türk Kahvesi ürünü olan "Truva" sunulmuştur.

Yaşar Birleşik Pazarlama

- Yaşar Topluluğu 2013 yılında Kadının Güçlenmesi İlkeleri (WEPS) / CEO Destek Beyannamesi'ni imzalayarak öncü kurumlardan biri olduğu Toplumsal Cinsiyet Eşitliği kapsamında tüm Topluluk şirketlerinde olduğu gibi YBP de, gönüllülük esasına dayalı "YBP Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi"ni kurmuş, 2020 yılında komitenin ismi "YBP Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu" olarak değiştirilmiştir. 10 kişiden oluşan bu komitede şirket içi farkındalık eğitimleri verilmesi, kadın girişimciliğinin desteklenmesi, hamilelik, annelik, babalık ve çocuk bakım destekleri sağlanması, kadınların iş hayatında güçlenmesi için mentorlük verilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun ürün ve servis geliştirilmesi gibi konuları destekleyici projeler üretilmiş ve hayata geçirilmesine katkıda bulunulmuştur. Bu çerçevede 2019'da hayata geçirilen "YBP AİLE OKULU ve YBP'DE FARKINDAYIM" projeleri, 2020 yılında devam etmiştir.

› **YBP AİLE OKULU projesi kapsamında "Mutlu Çocuk, Başarılı Gelecek!" hedefiyle Anne - Baba Okulu eğitimleri etkinliği düzenlenmiştir.** Bu kapsamda ilk olarak Kozyatağı Central Hospital Hastanesi'nden Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Dr. Yaren Tuğba Bektaş, Uzm. Psikolog Aycan Bulut ve Hemşire Gülşah Umar tarafından "gebelik süreci", "doğum", "yeni doğan bakımı", "bebekli hayatta bizi bekleyenler" ve "(0-3 yaş) çocuk gelişimi" başlıkları altında eğitimler verilmiştir.

› YBP'DE FARKINDAYIM Projesi "Değişim ve Belirsizlikte Bilinçli Farkındalık ve Enerjimiz" etkinliği kapsamında Profesyonel Erickson Koçu Damla Özden Kayacan ve Profesyonel Gestalt Koçu Ayşıl Tokcan iş birliği ile eğitim ve etkinlik düzenlenmiştir.

- "8 Mart Dünya Kadınlar Günü" kapsamında "Üreten kadın özgürdür."

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE YETENEK YÖNETİMİ

- cümlesinden yola çıkılarak çalışanlara üretici kadınların üretmiş olduğu ürünler hediye edilmiştir.
- “Kadına Şiddete Hayır” kampanyası kapsamında tüm YBP çalışanları turuncu kurdeleleri ile kampanyaya destek vermiştir.
- Çalışanlara salgın döneminde destek olabilmek amacıyla psikolojik destek webinarı düzenlenmiştir. Devamında Covid-19 hastalığına yakalanan çalışanlar için normal yaşamlarına dönebilmeleri için birebir destek verilmiştir. İzmir depreminin yaşanmasından sonra İzmir Bölgesi’nde yaşayan çalışanlar ile özel bir çalışma yapılmıştır. Sürecin devamında çalışanlardan yakınlarını kaybedenlere profesyonel psikolog ve danışmanlık hizmeti sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2020 yılında Pandemi Gerçeği ve Hayatımız & Doğal Afetler ve Hayatımız seminerlerine 74 çalışan katılmıştır. Yaklaşık 24 kişiye de bireysel hizmet sunulmuştur.

- 2020 yılında düzenlenen toplam 4.227 saat eğitimin %46’sı zorunlu eğitimlerden, %54’ü ise bireysel ve mesleki eğitimlerden oluşmaktadır.
- Sağlıklı yaşamı teşvik etmek amacıyla 2016 yılında başlayan, çalışanlar için düzenlenen Pilates Eğitimi, İzmir ofisinde 2020 Mart ayına kadar devam etmiş, pandemi sebebi ile kaldırılmıştır.
- Çalışanlar için verilen “Diyetisyen Hizmeti” kapsamında 2018 yılı Ağustos ayından 2020 Mart ayına kadar ayda 2 tam gün çalışanların randevu alarak sağlıklı beslenme ve yeme alışkanlıkları ile ilgili destek alması sağlanmıştır.
- YBP bünyesinde organize edilen diğer etkinlikler arasında, çalışanlar için Sağlıklı Yaşam Eğitimi, kadınlara özel düzenlenen çalıştay ve Meme Kanseri farkındalığı için çevrim içi seminer yer almaktadır.

Yaşar Bilgi

- Yaşar Bilgi’de çalışan memnuniyetini, bağlılığı ve katılımı artırmak amacıyla yıllık izin dönemlerini belirlemek için çalışanlara anket yapılmakta ve çalışanlar oylama yöntemi ile yapılan anket sonuçlarına göre izin dönemi belirlenmektedir.
- Bunun dışında, çalışanların projelerde çalışırken takım arkadaşlarını değerlendirmek için veya gelecek projelerde hangi takım arkadaşlarıyla çalışmaktan memnun olacaklarına dair anket e-posta ile gönderilmektedir. Şirket yönetimi bu sayede şirkette projelerde etkin takım üyeleri hakkında detaylı bilgi edinmektedir.
- Doktora veya yüksek lisans yapan çalışanlara haftalık 4,5 saat izin verilmektedir.
- Doğum günü hafta içi çalışma gününe denk gelen çalışanlar 15:00’ten sonra idari izinli sayılmaktadır.
- Yetiştirilmek üzere işe alınan çalışanlara Topluluk genelinde uygulanan 70-20-10 Etkili Öğrenme Modeli uygulanmaktadır. Yaşar Bilgi’de uzmanlık bilgisinin arttırılabilmesi için kıdemli uzmanlar eşliğinde uzman yardımcılarının projelerde bizzat yer alarak, deneyimleyerek tecrübe kazanması esastır. Projeye dâhil olan çalışanlar, proje devam ederken takımı, proje yöneticisi ve müşteri ile sürekli iletişim halindedir. Bilgi sistemleri alanında teknik bilgiyi arttırmak adına dünya standartlarında eğitim portallerinden yararlanılmaktadır. 2020 yılında pandemi nedeniyle öncelikler değişmiş, formal eğitimler yapılamamış, deneyimleme ve mentor destekli işe doğrudan dâhil edilme yöntemi benimsenmiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE YETENEK YÖNETİMİ

Pınar Et

- Yaşar Topluluğu şirketlerinde oluşturulan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu, Pınar Et'te de gönüllülük esasına göre oluşturulmuş olup çalışmalarına başlamıştır. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddet konusunda farkındalık yaratmak hedefiyle "Kadının Güçlenmesi Farkındalık Atölyeleri" gerçekleştirilmiştir.
- Yeni işe başlayan çalışma arkadaşımızın şirkete ve işine uyum sürecine destek olmak amacıyla bağlı olduğu departmanından bir çalışma arkadaşı kendisine pusula olarak atanmaktadır.
- Portal sisteminde bulunan İnsan Kaynakları uygulamalarına mobil ortamdaki erişimin sağlanması amacıyla "Mobil İK Uygulaması" devreye alınmış olup çalışanların tüm devam-devamsızlık bilgilerine erişimleri sağlanmıştır.

- Uyguladığı temel iş politikaları ve stratejileri doğrultusunda 2020 yılında sınıf içi eğitimlerine devam eden Pınar Et, dijital platform üzerinden de çevrim içi eğitimler gerçekleştirmiştir.
- İnsan kaynağına yatırımını aralıksız sürdürerek, 2020 yılında çalışanlarının kişisel, mesleki ve yönetim becerilerini artırmaya yönelik çalışmalarda bulunulmuştur. Teknik eğitim ihtiyaçları doğrultusunda çalışanların mesleki gelişimleri sağlanarak çalışanlara mesleki yeterlilik belgeleri kazandırılmıştır. Oluşan ihtiyaçlar doğrultusunda ve personelin sürekli gelişmesini sağlamak amacıyla tüm çalışanlar için belirlenen plan çerçevesinde şirket içi ve dışı eğitim programları uygulanmıştır.

Pınar Su ve İçecek

- Yasal zorunluluk gereği yapılması gereken eğitimler dışında, satış departmanı çalışanlarına kademelere göre satış eğitimleri; kalite güvence departmanı çalışanlarına enerji yönetim sistemi eğitimleri, çevre yönetim sistemleri, atık yönetimi gibi belgelendirme eğitimleri; tesis çalışanlarına teknik eğitimler; tüm çalışanlara pandemi kaynaklı Covid-19 eğitimleri verilmiştir. Çalışanın ihtiyaçları doğrultusunda talep bazlı kişisel, mesleki ve teknik eğitimler de verilmektedir.
- Tüm satış ekibine; yöneticiler ve ekip ayrı ayrı olmak üzere satış teknikleri, ikna, iletişim, itirazı karşılama vb. konuları kapsayan satış eğitimleri verilmiş, süreç pandemi sebebiyle durdurulmuştur. Eğitimler ilerleyen tarihlerde devam edecektir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İnsan kaynağını en önemli değerlerinden biri olarak tanımlayan Yaşar Topluluğu için çalışanların sağlığının korunması ve iş güvenliğinin sağlanması en önemli önceliklerindedir. Çalışanları için sağlıklı çalışma koşulları sunmayı en büyük sorumluluğu olarak gören Topluluk, bu alandaki bakış açısını ve taahhütlerini özetlediği tüm şirketlerini kapsayan bir İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası yayınlamıştır. Topluluk İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası'na uygun olarak konusunda uzman iş güvenliği ve sağlığı profesyonellerinden oluşan kadrosu ile faaliyetlerinin tümünde ulusal ve uluslararası mevzuata uygun çalışmalar planlayarak yürütülmektedir.

Topluluk şirketlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması amacıyla ilgili mevzuata uygun olarak İSG Kurulları oluşturulmuştur. İSG kapsamında yürütülen çalışmalar ve bu alandaki performans, Yönetim Kurulu seviyesinde düzenli olarak takip edilmektedir. Yaşar Topluluğu'nun tüm şirketlerinde yasal mevzuat kapsamında bulunması zorunlu olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları her ay toplanarak iş sağlığı ve güvenliği performansını iyileştirmek amacıyla belirlediği gündem maddelerini değerlendirmekte ve iş sağlığı ve güvenliği programlarını takip etmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde alt işveren sayısı 50 kişinin üzerinde olan iş yerlerinde alt işveren firmalarının kendi İSG Kurulları bulunmaktadır. Şirketlerdeki İSG Kurulları kadrolu çalışanların %100'ünü temsil etmektedir. Topluluk şirketleri ilgili yönetmelik kapsamında tehlike sınıflarına göre sınıflandırılmıştır.

Şirket	İşyeri Tehlike Sınıfı	İSG Kurulu	İSG Kurulu'nun Temsil ettiği Çalışan Yüzdesi
DYO BOYA	Çok Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
PINAR SÜT	Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
PINAR ET	Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
PINAR SU VE İÇECEK	Az Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
ÇAMLI YEM	ÖREN İŞLETMESİ -Çok Tehlikeli, diğer işyerleri az tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
VİKİNG KAĞIT	Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
YABİM	Az Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
DESA ENERJİ	Çok Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
YBP	Az Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar
YAŞAR HOLDİNG	Az Tehlikeli	Var	Tüm Çalışanlar

Yaşar Topluluğu şirketlerinde iş kazalarının ve yaralanmaların önlenmesi kapsamında İSG kurulları ve İş Sağlığı ve Güvenliği birimleri tarafından detaylı kaza analizleri yapılmaktadır. Bu kapsamda 2020 yılında Topluluk şirketleri tarafından yapılan kaza ve risk analizleri sonucunda en sık meydana gelen yaralanma türleri belirlenmiştir.

Yaralanma Türleri	
Kadın	Erkek
ÇARPMA	KESİ
KESİ	DÜŞME / BURKULMA / KIRIK
İNCİNME	YANIK
KİMYASAL TEMASI	KALPKRİZİ
EZİK	KİMYASAL TEMASI
YUMUŞAK DOKU TRAVMASI	YUMUŞAK DOKU TRAVMASI
MALZEME DÜŞMESİ	GÖZ TAHRİŞİ
SIKIŞMA	EL SIKIŞMASI
	ÇARPMA
	BEL TRAVMASI

Yaşar Topluluğu, sıfır iş kazası ve endüstriyel kaza hedefine ulaşmak, meslek hastalıklarının önlemek ve çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği bilincini artırmak amacı ile çalışanları ve alt işverenleri için düzenli olarak eğitimler düzenlemektedir. 2020 yılında Yaşar Topluluğu şirketlerinde gerçekleştirilen toplam iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim saati aşağıdaki tabloda verilmiştir:

2020 Yılında Toplam İSG Eğitim Saati

26.342
Saat

Toplam İSG Eğitim Saati		Toplam Çalışan Sayısı		Ortalama İSG Eğitim Saati	
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
4.445	21.897	1.116	5.115	4,0	4,3

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Covid-19 Tedbirleri

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve yaşam standartlarının yeniden şekillenmesine neden olan Covid-19 pandemisi, Yaşar Topluluğu faaliyetlerinin belirli sınırlar içerisinde gerçekleşmesini de beraberinde getirmiştir. Çalışanların sağlığı ve güvenliğini her zaman en öncelikli konular arasında gören Yaşar Topluluğu, 2020 yılında bu alanda daha detaylı çalışmalar yürütmüştür. Tüm Yaşar Topluluğu şirketlerinde Covid-19 Tedbirleri kapsamında risk değerlendirme çalışması yapılmış ve Acil Durum Eylem Planları hazırlanmıştır. Bu kapsamda Bakanlık önerileri göz önünde bulundurularak, çalışanlara maske ve dezenfektan temin edilmiştir. İş yerlerinde sosyal mesafe işaretlemeleri yapılarak oturma düzenleri (yemekhane, ofisler ve toplantı salonları) yeniden düzenlenmiştir. İş yeri hekimleri tarafından pandemiye yönelik eğitimler verilmiş, e-posta üzerinden bilgilendirmeler yapılmıştır. Yine tüm Yaşar Topluluğu şirketlerinde fabrikadaki riskli alanlar için önlemler alınmıştır. Çalışanların,

şirket girişinde düzenli olarak termal kamera ile ateş ölçümleri yapılmış, çalışanlar, alt işverenler ve misafirler için HES kodu sorgulanmıştır. Yemekhanede oturma düzeni, soyunma odaları ve sosyal alanlar yeniden düzenlenmiştir. Üretim çalışma alanları, ofisler ve servis araçları düzenli olarak dezenfekte edilmiştir. Topluluk şirketlerinden Pınar Su ve İçecek, Pınar Süt, Pınar Et, Çamlı Yem Besicilik, DYO ve Desa Enerji TSE T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan kılavuzdaki kriterleri dikkate alarak ve risk analizlerini gerçekleştirerek "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi" almaya hak kazanırken; Altın Yunus Çeşme, Güvenli Turizm Sertifikası almaya değer görülmüştür. Yaşar Topluluğu şirketlerinde bu alanda yapılan iyileştirmeler, Çalışanlar ve İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümünde "Şirketlerden İyi Uygulamalar Bölümü"nde detaylı olarak verilmiştir.

Şirketlerden İyi Örnekler

DYO Boya

İş sağlığı ve güvenliği açısından "çok tehlikeli" sınıfta yer alan DYO Boya, iş kazalarını ve büyük endüstriyel kazaları önlemek amacıyla fabrika ve tesislerde kapsamlı iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri kurmuş olup, her yıl bu alanda çalışmalar yürütmektedir. DYO Boya planladığı iş güvenliği programları ile iş kazası sayısında ve oluşan iş kazası şiddetinde azalma, kaza sıklık ve ağırlık oranlarında düşme ile birlikte "0 (sıfır) İş Kazası" hedefine ulaşmayı hedeflemektedir.

2020 yılında "iş kazası sonrası kısımlara özel eğitim çalışmaları" başlatılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda 2020 yılında, bir önceki yıla göre iş kaza sayısı %19, iş kazası sebepli iş günü kaybı %76 azalmıştır.

- Şirket 2020 yılı içerisinde büyük endüstriyel kazaların önlenmesi amacıyla Seveso III yönetmeliği uyarınca gerekli güncellemeler yapılarak önlemler almaya devam etmiştir. Seveso ve İş Ekipmanları Yönetmeliği'ne uygun olarak ilgili ölçümler, kontroller ve gerekli düzenlemeler 2020 yılında planlanan program dâhilinde gerçekleştirilmiştir. HAZOP (Tehlike ve İşletilebilirlik Analizi) Risk Değerlendirme çalışmaları güncellenmiş olup program kapsamında çalışmaların 2021 yılı içerisinde de devam etmesi planlanmıştır.
- ATEX (Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Çalışanların Korunması) Direktifi uyum çalışmaları ve exproof ekipmanların uygunluk kontrolleri sonucu oluşturulan planlamalar aksiyona dönüştürülmüştür. Belirlenen riskli ekipmanların kontrolleri planlanan program doğrultusunda yapılmış, ATEX ve EX ekipmanların uygunluk kontrolleri sonucu

oluşturulan planlamalar yatırım bütçelerine konularak 2021 yılı için hayata geçirilmeleri konusunda üst yönetim desteği sağlanmıştır.

DYO Boya, planlanan çalışmalar ile iş kazası sayısında ve iş kazası şiddetinde azalma, kaza sıklık ve ağırlık oranlarında düşme ile birlikte "0 İş Kazası" hedefine daha çok yaklaşmayı hedeflemektedir.

DYO Boya'da 2020 yılı içerisinde TS ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi alınmış, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi geliştirilmiştir.

- DYO Boya'da iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliğine uygun olarak İSG Kurul toplantıları düzenli olarak yapılmaktadır. Bu kapsamda;

- İSG Kurulu'na tüm taşeron firmaların İSG uzmanları davet edilerek temsil çokluğu sağlanmaktadır.
- İSG Kurul Toplantılarının içeriği KVKK kapsamında düzenlenmiştir.
- İSG Kurul Toplantılarında Sendika ve İşçi Temsilcilerine, sahadan kendilerine gelen İSG kapsamında ihbar, şikâyet ve önerileri olup olmadığı sorulmakta ve beyanları kayda alınmaktadır.

- 2020 yılı içerisinde İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'ne uygun olarak ilgili ölçümler, kontroller ve gerekli düzenlemeler ile ilgili çalışmalar 2020 yılında planlanan program dâhilinde yapılmıştır. 5X5 matris risk değerlendirmeleri Fine Kinney yöntemine göre güncellenmiş olup 2021 yılında çalışmalar devam edecektir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

TSE tarafından hazırlanan, sanayi işletmelerinin Covid-19 ile mücadelesine rehberlik eden “Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu” doğrultusunda, “Covid-19 Güvenli Üretim Belgelendirme” denetimi, 17.06.2020’de Çiğli Üretim Tesisi’nde, 18.06.2020 tarihinde Dilovası Üretim Tesisi’nde gerçekleşmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın önderliği ile TSE tarafından yayınlanan kılavuza göre belirlenen kriterleri yerine getiren DYO Boya, yapılan denetimler sonucu “TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi”ni alan ilk boya markası olmuştur.

• DYO Boya Fabrikaları’nda Sağlık Bakanlığı’nın belirlediği gerekliliklere göre Covid-19 pandemisi ile ilgili aşağıdaki kapsamlı tedbirler alınmıştır:

• DYO Boya Fabrikaları tarafından, alınması gereken hijyen ve güvenlik koşulları ile bağlı lokasyonlarda çalışmakta olan tüm çalışanların, taşeron ve alt yüklenici firmaların ve ziyaretçilerin uymaları gereken kuralları ve sergilemeleri gereken güvenli davranışları içeren bir rehber olması amacıyla “Covid-19 Salgınıyla Mücadele Kapsamında Yeni Normal Düzen Çalışma Talimatı” hazırlanmıştır.

• Pandemi sürecinde Sağlık Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı rehberleri ışığında tüm çalışanlar Covid-19 hakkında bilgilendirilmiştir.

• Acil Eylem Planı ve Müdahale Ekipleri belirlenmiştir. Ekiplere, riskli çalışan tespiti durumunda yapılacaklar hususunda eğitimler verilmiştir.

• Tüm risk tanımlamaları salgın hastalık kapsamında yeniden düzenlenmiştir. Tüm iş ortaklarının da risk tanımlamalarının güncelliği ve iş yapış şekilleri de kontrol edilerek DYO’nun almış olduğu tedbirlere uygun hale gelmesi sağlanmıştır.

• Fabrika girişinde güvenli sosyal mesafenin korunması amacıyla zeminde bekleme noktaları işaretlemesi yapılmıştır. Fabrikaya giriş yapan herkesin termal kamera ile vücut sıcaklıklarının ölçülmesi sağlanmıştır. Ayrıca çalışanlar, alt işverenler ve misafirler için HES kodu sorgulanması gerçekleştirilmektedir.

• İşletme genelinde çalışanların kolay ulaşabilecekleri noktalara el dezenfektanları yerleştirilmiştir. Ofisler, ortak kullanım alanları ve şirket araçlarının belirli periyotlarda dezenfeksiyonu sağlanmıştır.

• Tüm çalışanlar için maske temin edilmiştir. Kullanılan maskelerin, hijyenik bertarafı için Çevre Bakanlığı’nın talimatına uygun pedallı gri atık kutuları tüm fabrikaya yerleştirilmiştir.

• Yemekhanede her masada tek kişi oturacak şekilde güvenli mesafeye göre düzenleme yapılmıştır. Self servis gibi temasın yoğun olduğu alanlarda tek kullanımlık malzeme veya paketli ürün sağlanmıştır.

• Kalabalığı ve teması önlemek için çalışanların çay molası ve yemek saatlerinde düzenlemeye gidilmiştir.

• Çalışan servisleri maksimum %50 kapasite ile hizmet vermiş olup; söz konusu uygulama sebebiyle, takviye servis planlaması yapılmıştır.

• Dışarıdan iş amaçlı ziyaret hariç tüm ziyaretçi girişleri durdurulmuştur. İş amaçlı ziyaret süreci için ise, bazı şartlar getirilip yurtdışından gelen ziyaretçiler kabul edilmemiştir, zorunlu ise fabrika dışında görüşme sağlanmıştır.

Pınar Et

Pınar Et ve Un San. A.Ş. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu ve mevzuatlarını, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi gerekliliklerini, çalışma prensiplerine ve tüm faaliyetlerine entegre ederek etkin bir şekilde uygulamaktadır. Şirket, iş sağlığı ve güvenliği konusunda önleyici yaklaşımı benimseyerek sürekli iyileştirmeye odaklanmaktadır. Pınar Et, “İş sağlığı ve güvenliği hedefi olarak bir iş kazası bile yoktur” düşüncesi ile “0 İş Kazası”ni hedeflemektedir. Mükemmelliğe ulaşmanın yolunun insana ve teknolojiye yatırım yapmaktan geçtiğine inanan Pınar Et, bu kapsamda teknolojik donanımdaki ekipmanları otomasyonlu işlere entegre etmiştir.

• Raporlama döneminde tehlike ve risk değerlendirme çalışmaları kapsamında Finne Kinney risk değerlendirme metodolojisi kullanılarak her süreçte çalışanların katılımı ile tehlikeler belirlenip riskin büyüklüğüne göre önceliklendirme yapılmıştır.

• Pınar Et tesislerinde çalışanların da katılımıyla sağlık ve güvenlikle ilgili her türlü konu İş Sağlığı Güvenliği Kurulu ve İSG Birimi tarafından değerlendirilmekte olup ramak kala bildirimleri ve DÖF sistemini de kullanarak tehlikenin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Her olay ya da kaza ayrıntılı olarak İSG Kurulu ile birlikte incelenmekte ve bir daha yaşanmamasına yönelik kararlar alınmaktadır.

• 2020 yılında yaşanan pandemi sürecinde Pınar Et, T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan kılavuzdaki kriterleri dikkate alarak ve risk analizlerini gerçekleştirerek tüm önlemleri almıştır. Bu sayede “TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi” alan Pınar Et süreci en uygun şekilde yöneterek belgeyi alan ilk entegre et ürünleri firması olmuştur.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Pınar Et tesislerinde T.C.Sağlık Bakanlığının belirlediği gerekliliklere göre Covid-19 pandemisi ile ilgili kapsamlı tedbirler alınmıştır.
  - › Covid-19 vakalarıyla ilgili ilk bildirimler gelmeye başlar başlamaz genel müdür ve direktörlerin katılımı ile olağanüstü kurul toplantısı gerçekleştirilmiş ve Pınar Et Kriz Ekibi oluşturulmuştur.
  - › Acil Durum Planları ve Sivil Savunma Planları güncellenmiştir.
  - › Fabrikadaki riskli alanlar için önlemler alınmıştır: Çalışanların, şirket girişinde düzenli olarak termal kamera ile ateşi ölçümleri yapılmış, çalışanlar, alt işverenler ve misafirler için HES kodu sorgulanmıştır. Yemekhanede oturma düzeni, soyunma odaları ve sosyal alanlar yeniden düzenlenmiştir. Üretim çalışma alanları, ofisler ve servis araçları düzenli olarak dezenfekte edilmiştir.
  - › Risk değerlendirmesi yapılarak üretimde maske ve eldivenler dışında çalışanlara görüş açılarını etkilemeyecek kaza olasılığını artırmayacak kişisel koruyucu gözlük veya siperlik verilmiştir.

- › İş yeri Hekimi tarafından tüm çalışanlara Koronavirüs Korunma Yöntemleri eğitimi verilmiştir. Üretim girişlerinde ve yemekhanelerde bulunan ekranlarda bilgilendirme videoları her vardiyada izletilmiştir.
- › Ayrıca çalışanlara sağlık durumları ile ilgili sağlık anketi yapılmıştır.
- › Tedbir alma ve çalışanı koruma amacıyla yıl içerisinde sağlık taramaları gerçekleştirilmiştir. Mesai saatleri değiştirilmiş, servis kapasiteleri yarıya düşürülerek doluluk oranları azaltılmıştır.
- › Sosyal alanların genişletilmesi projesinde yeni sigara içme alanları oluşturulmuştur.

Pınar Süt

Pınar Süt; T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı önderliğinde, Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan kılavuzun kriterlerini yerine getirerek İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa'daki fabrikalarındaki denetimi başarıyla geçerek "Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi"ni almaya hak kazanmıştır. Pınar Süt, üç fabrikasında da Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Belgelendirme Programının şartlarını sağlamıştır. Pınar Süt'te 2020 yılında Covid-19 kapsamında yürütülen çalışmaların takibi ve iyileştirmeleri yapılmıştır.

- Fabrikadaki riskli alanlar için önlemler alınmıştır.
- Çalışanların, şirket girişinde düzenli olarak termal kamera ile ateş ölçümleri yapılmış, çalışanlar, alt işverenler ve misafirler için HES kodu sorgulanmıştır.
- Yemekhanede oturma düzeni, soyunma odaları ve sosyal alanlar yeniden düzenlenmiştir.
- Üretim çalışma alanları, ofisler ve servis araçları düzenli olarak dezenfekte edilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen Covid-19 vakalarının ülkemizde de görülmeye başlaması ile birlikte İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamında Pınar Süt olarak İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa Fabrikalarında önlemler alınmaya başlamıştır. Bu kapsamda;

- Mart 2020 tarihi itibarıyla İSG Kurulu olağanüstü kurul toplantısı 3 fabrikanın katılımı ile yapılmış, alınan kararların dağıtımı ve uygulaması başlatılmıştır.
- İnsan Kaynakları Müdürü, Fabrika Kalite Müdürü ve Fabrika İş yeri Hekiminden oluşan Acil Durum Ekibi kurulmuştur.
- Sivil Savunma Planları her fabrika için güncellenmiş ve İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Pınar Süt fabrikalarında iş yeri hekimleri tarafından tüm çalışanlara verilen enfeksiyon ve virüslerle ilgili bilgilendirme eğitimleri video, afiş ve broşür yöntemiyle devam etmektedir.
- Fabrika ana güvenlik kapılarında kullanılmak üzere termal kamera kurulumları gerçekleştirilmiştir.
- Tesis ana giriş kapılarına monotizer yerleştirilmiş, tüm servis araçlarında kızılötesi vücut temassız ateş ölçer ile ateş ölçümü sonrası çalışanların servislerle ulaşımı sağlanmıştır. Ateş ölçümü sonrası kampüse giriş yapılmaktadır.

- Her gün fabrika girişinde tek kullanımlık "cerrahi maske" verilmektedir. Maske kullanımı ile ilgili hazırlanan broşür tüm çalışanlara dağıtılmıştır.
- Pınar Süt fabrikalarında birçok noktaya T.C. Sağlık Bakanlığı kaynaklı "Yeni Koronavirüs Riskine Karşı 14 Kural" bilgilendirme afişleri asılmıştır.
- Yemekhane kullanımı, servis ilaçlama ve oturma düzeni prosedüre bağlanmıştır. Hijyen koşulları üst safhada korunmaktadır.
- Pınar Süt çalışanlarına ve ailelerine ulaşmak ve doğru bilgilendirmek için "Covid-19 Evden Dışarıya Çıkma" ve "Dışarıdan Eve Dönme Kuralları" bastırılmış ve tüm fabrika çalışanlarına dağıtılmıştır.
- Dijital bilgilendirme ekranlarının olduğu yemekhane girişlerinde, üretim ünitelerinde ve bekleme salonlarında Koronavirüs'ten korunma yöntemleri hakkında video gösterimleri devam etmektedir.
- Ortak kullanım alanı olan yemekhanede güvenli sosyal takip mesafesini korumak için sarı çizgilerle bekleme alanları çizilmiştir.
- Kaza sıklık oranının %10 azaltılması 2021 Pınar Süt hedefleri arasındadır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama'da iş kazalarını azaltmak üzere yasal gerekliliklere ve iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemine uyum çalışmaları yürütülmektedir. 2020 yılı içerisinde meydana gelen iş kazalarının %68'i dağıtım ekibinde yaşanmıştır. İş kazalarının tekrarının önlenmesi için çalışmalar planlanmıştır. Bunun dışında Covid-19 pandemisinde çalışanların korunması amacıyla bazı önlemler alınmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama'da Covid-19 pandemisi önlemleri kapsamında yapılan iyi uygulamalar:

- Pandemi başlangıcından sonra T.C. Sağlık Bakanlığı ve T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı rehberleri ile işyeri hekimlerinin katkılarıyla tüm çalışanlar Covid-19 hakkında bilgilendirilmiştir. Pozitif ve temaslı olan tüm çalışanlar ile hızlıca iletişime geçilerek filyasyon çalışmaları yürütülmüştür.
- Çalışma alanları seyreltilmiş ve saha çalışanlarının iş yerine uğramadan doğrudan evden çalışma alanlarına gitmeleri sağlanmıştır.
- Çalışanlara Covid-19 virüsünden korunmaları için gerekli malzemeler (maske, eldiven, dezenfektan, siperlik, tulum vd.) temin edilmiştir.
- Çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimleri Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gerekliliklerine uygun olarak çevrim içi verilmiştir.
- Ofis ve yemekhanelerde mesafe korumada sıkıntı olan masalara şeffaf separatör konulmuştur.
- Dudullu bölge havalandırma sistemine UVC - Ozon dezenfeksiyon sistemi takılmıştır.

Viking Kağıt

Viking Kağıt 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve buna bağlı yönetmelikler, tebliğler ve ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi gereklilikleri ile uyumlu olacak şekilde iş sağlığı ve güvenliği sürecini yönetmektedir. Şirket raporlama yılı içinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili etkili bir kontrol sistemi oluşturularak pek çok iyileştirme çalışması yapmıştır.

Viking Kağıt 2020 yılı içinde İSG faaliyetleri kapsamında 2 ayda bir olmak üzere düzenli olarak asıl işveren sıfatıyla İSG Kurul toplantıları düzenlemiştir. İSG Kurul toplantılarına işveren vekili olarak Konverting Müdürü, İnsan Kaynakları Müdürü, İSG Uzmanı, İş Yeri Hekimi, İSG Destek Elemanı, Çalışan Temsilcileri, İş Yeri Hemşiresi, Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı ve Makina Bakım Müdürlüğü temsilcileri katılmaktadır. Gerekli durumlarda birim yöneticileri de kurul toplantılarına katılabilmekte olup toplantı kararları oy çokluğu ile alınmaktadır.

Viking Kağıt 2020 yılında KKD (Kişisel Koruyucu Donanım) kullanımının, taşeron çalışmalarının ve iş izinlerinin kontrollerini, iş araçları ve forkliftlerin düzenli bakım ve kontrollerini sağlamıştır. Yapılan risk analizleri sonunda LPG'li forkliftler, patlama riskinden dolayı tehlike sınıfının yüksek bulunması sebebiyle dizel forkliftler ile değiştirilmiş, LPG Tankı faaliyet dışı bırakılmıştır. Viking Kağıt Acil Durum Ekipleri Listesi tekrar düzenlenmiş, ekipte yer alan çalışanlara konunun uzmanları tarafından eğitimler verilerek tatbikat yapılmıştır.

2020 yılında Covid-19 pandemisi sebebiyle Viking Kağıt şirketlerinde "Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu"na uygun olarak kapsamlı önlemler alınmıştır:

- Temas edilen yüzeyler ile bulaşma ihtimali olan yüzeylerin hijyenik hale getirilmesi için dezenfektan içeren (alkol bazlı veya hipoklorit içeren) sıvılarla virüs bulaşma riski olan yüzeylerin sık sık temizlenmesi için düzenlemeler yapılmış, bu görevde çalışanlara eğitimler verilmiştir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- Çalışanların kolay ulaşabilecekleri noktalara el dezenfektanları yerleştirilmiş, tüm çalışanlara maskeler temin edilmiştir. Kullanılan tüm KKD'lerin hijyenik bertarafı için atık kutuları tüm alanlara yerleştirilmiştir.
- Fabrikalara dışarıdan ziyaretçi kabulünün minimum düzeyde tutulmasına dikkat edilmiştir.
- Viking Kağıt çalışanlarının ulaşımını sağlayan araçların düzenli olarak havalandırılmaları ve dezenfeksiyonu sağlanmıştır.
- Yemek servisi ile görevli firma ile yemeklerin hazırlık aşamasında aldıkları önlemler görüşülmüş, yemekhanedeki masa ve sandalye sayıları azaltılarak yemekhanede oturma düzeni yeniden düzenlenmiş, çalışanların yemekhaneye geliş süreleri bölümlere göre ayarlanarak minimum temas sağlanmıştır. Yemekhanede salata bölümü kullanımdan kaldırılmıştır. Tüm alanlardaki bardaklar için tek kullanımlık karton bardaklara ve kapalı ambalaj bardak sulara geçilmiştir.
- Sigara içme alanlarındaki brandalar ve banklar kaldırılmış ve çalışanlara toplu olarak alanlarda bulunmamaları ve aralarında en az 1,5m mesafe olması konusunda bilgilendirmeler yapılmıştır.
- 21.03.2020 tarihinde T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan "65 Yaş ve Üstü ile Kronik Rahatsızlığı Olanlara Sokağa Çıkma Yasağı Genelge" kapsamına giren çalışanların listesi sağlık birimi tarafından çıkarılarak üst yönetime iletilmiş ve bu çalışanların işten uzak tutulması zorunluluğu bildirilmiştir.
- Ayrıca Viking Kağıt fabrika girişinde çalışanlar, tedarikçiler, alt işverenler ve ziyaretçileri kapsayan ateş kontrolü uygulaması başlatılmıştır.

Ateşi 37,7°C ve üzeri olan kişiler sağlık birimine yönlendirilmiştir. Bunun yanı sıra pandemi kapsamında Acil Durum Eylem Planı ve Risk Değerlendirmesi hazırlanmıştır.

Viking Kağıt'ta 2020 yılında çalışanlara ve alt işveren çalışanlarına toplam 2.662 saat iş sağlığı ve güvenliği konulu eğitimler verilmiştir.

- Covid-19 pandemisi kapsamında Dr. İnci Köseoğlu tarafından 209 Viking Kağıt çalışanına 418 saat, 107 alt işveren çalışanına ise 214 saat bilgilendirme ve etkin el yıkama eğitimi verilmiştir.
- 2020 yılı içerisinde Viking Kağıt bünyesinde yaşanan iş kazaları ve ramak kala olaylar için araştırma raporları düzenlenerek çalışanlara yaşanan iş kazalarının detayları ve önleme prensipleri konusunda bilgilendirme yapılmış, iş kazası geçiren çalışanlara "Uygulamalı Kazazede Eğitimleri" verilmiştir.
- Raporlama yılı içinde 6 şirket ve alt işveren çalışanına forklift kullanma belgesi verilmiş, 77 şirket ve alt işveren çalışanının Kağıt Üretim Otomasyonu Proses Elemanı Mesleki Yeterlilik Sertifikası ve 74 personelin Tavan Vinci Operatörlük Belgesi almaları sağlanmıştır.
- İyileştirme çalışmaları neticesinde 2020 yılında yaşanan kaza türleri hafif yaralanma veya kayıp günlük iş kazası olarak gerçekleşmiştir. Kaza oranı sık bölgeler ve kaza türleri incelendiğinde tespit edilen riskler (el, parmak kesi ve sıkışmaları, ayak burkmaları gibi) hakkında gerekli önlemler alınmış ve çalışanlar bu konularda bilinçlendirilmiştir.
- Viking Kağıt, 2020 yılında İş Kazası Sıklık Oranını %30'un altına, İş Kazası Ağırlık Hızı oranını ise %0,3'ün altına düşürmeyi hedeflemiştir.

Çamlı Yem Besicilik

Çamlı Yem Besicilik'te kurulan ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Pınarbaşı Yem İşletmesi, Organik Süt İşletmesi, Bitki Besleme İşletmesi, Deniz İşletmesi'ndeki tüm faaliyetleri kapsamaktadır. 2020 yılında Turgutlu Yem İşletmesi'nde belge alımı ile ilgili çalışmalar devam etmiştir.

ISO 45001 Yönetim Sistemi tüm çalışanları, alt işveren firma çalışanlarını, tedarikçileri, ziyaretçileri ve stajyerleri vb. dâhil olmak üzere işletme sınırları içerisinde bulunan tüm çalışanları kapsamaktadır. Şirket ISO 45001 sistemi kapsamında Risk Değerlendirme Raporu, Patlamadan Korunma Dokümanı, Acil Durum Tatbikat Raporları, Ortam Ölçümleri Raporları, Periyodik Kontrol Raporları vb. hazırlayarak belirlediği tehlike ve risklere karşı gerekli önlemleri almaktadır.

Çamlı Yem Besicilik'te çalışanlara düzenli aralıklarla Temel İş Güvenliği Eğitimleri, Acil Durum Eğitimi, Yüksekte Çalışma Eğitimleri, İş Makinalarının Güvenli Kullanımı, Çalışma İzni Sistemi Eğitimi, hijyen, ilkyardım ve Covid-19 bilgilendirme eğitimleri verilmektedir.

Çalışanlar, çalışan temsilcilerine, üst amirlerine ve/veya İş Güvenliği Uzmanlarına öneri ve taleplerini işletmelerde bulunan İSG öneri-talep

kutuları ile sözle ya da mail yoluyla iletmektedirler. Gelen öneri ve talepler İSG Kurullarında değerlendirilmektedir. İSG Kurul toplantılarında gündem, çalışanların çalışan temsilcisine ilettiği konuları da içerecek şekilde belirlenmektedir. İşletmelerde yılda en az bir kez yapılan ve çalışanlar ile üst yönetimin bir araya geldiği açık kapı toplantılarıyla çalışanların istek ve görüşlerinin doğrudan üst yönetime aktarılması sağlanmaktadır.

Çamlı Yem Besicilik'te risk değerlendirme raporları hazırlanırken, iş ile ilgili doğrudan bağlantılı tehlikeler ve düzeltici/önleyici aksiyonlar da belirlenmektedir. Bunun dışında şirket, yangın, deprem, salgın hastalık vb. acil durumlar için acil durum planları hazırlamakta, acil durum ekipleri ve çalışanlar için eğitimler ve tatbikatlar düzenlemektedir. Düzenli olarak organize edilen risk değerlendirme çalışmaları ve eğitimler alt işveren firmaları çalışanlarını da kapsamaktadır.

2020 yılı yıllık kaza ağırlık oranı hedefi 0,01 olarak belirlenmiştir. İşletmelerde gerçekleşen kaza ağırlık oranları hedefin üzerinde kaldığından 2021 yılında iş kazalarını önleme çalışmalarına devam edilecektir.

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK / İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Pınar Su ve İçecek

İşçi Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi çerçevesinde, iş güvenliği risklerinin önlenmesi ve çalışan sağlığının korunması için yasal tedbirler yerine getirilerek, risk bazlı önleyici yaklaşım ile faaliyetlerini devam ettiren Pınar Su ve İçecek, hijyen, kalite ve iş sağlığı konularında aldığı geniş önlemler ile çalışanlarını, tedarikçilerini ve tüketicilerini koruyup, gıda güvenliğinin sürekliliğini pandemi döneminde de sağlamıştır. Bu çalışmaları sonucunda, tüm üretim tesisleri için Türk Standartları Enstitüsü'nün Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazanmıştır.

Raporlama döneminde;

- Çalışan, Üretim ve Ürün Güvenliğinin Sağlanması, Çalışma Ortamının Düzenlenmesi: Gıda güvenliği risk analizleri ve çalışan/çalışma ortamı güvenliği risk analizleri pandemi süreci riskleri ve gereklilikleri dikkate alınarak gözden geçirilip ek önlemler belirlenmiştir.
- Kriz Yönetimi, İletişim ve Bilgi Paylaşımının Sürdürülmesi: Pandemi sürecinin seyri, gerçekleşen/beklenen yasal düzenlemelerin takibi ve değerlendirilmesi ve vaka/yakın temaslı yönetimi prosedürlerinin uygulanması sağlanmıştır. Bilimsel yayınlar/ulusal-uluslararası sağ-

lık otoritelerinin bilgilendirmeleri takip edilerek iş süreçlerine entegre edilmiştir. Sektör birlikleri aracılığıyla, kamu otoritelerine sektörel ihtiyaçların iletimi ve karar süreçlerinde dikkate alınması talepleri iletilmiştir.

- Bilgilendirme/Farkındalık Çalışmalarının Sürdürülmesi: Salgının ulusal ve uluslararası ölçekte kontrol altına alınması ve tedavi yöntemlerinin uygulamaya alınması sürecine kadar çalışma ortamı ile ilgili ek önlemler devam ettirileceğinden, salgının seyri ile ilgili güncel bilimsel veriler ve yasal düzenlemeler ile ilgili bilgilendirme ve eğitimler kesintisiz devam ettirilerek çalışanların farkındalığı artırılmıştır.

Pınar Su ve İçecek 2020 yılı şirket hedefleri arasında iş kazalarının "0-sıfır" olması için gerekli faaliyetleri planlamış ve sürdürmüştür. 2020 yılında ağır yaralanmalı bir kaza meydana gelmemiştir.

2020 yılında Pınar Su ve İçecek çalışanlarına verilen toplam eğitim 1.567 saat olmuştur.

Yaşar Bilgi

Sıfır iş kazası prensibinin sürdürülebilirliğini sağlamak Yaşar Bilgi'nin önceliği olarak belirlenmiştir. Az tehlikeli sınıfta bulunan şirket, faaliyetlerini yasal gerekliliklere uygun olarak yürütmekte olup, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında OSB hizmeti almaktadır.

Yaşar Bilgi'de çalışan temsilcisi ve işveren vekili katılımı ile düzenli olarak kurul toplantıları yapılmaktadır. Kurul üyeleri şirket çalışanları arasından oylama ile seçilmektedir. Tespit edilen riskler 3 ayda bir yapılan kurul toplantılarında görüşülmekte, aksiyon planı hazırlanmakta ve takip edilmektedir. Çalışanlar tehlikeli durumları doğrudan çalışan temsilcisi ya da İSG uzmanı aracılığı ile paylaşmaktadır.

Yaşar Bilgi tarafından yürütülen diğer iş güvenliği çalışmaları arasında risk değerlendirme çalışmasının yapılması, düzeltici, önleyici faaliyetlerin alınması, temel iş güvenliği, Covid-19 eğitimleri, acil durum ekipleri ve yangın eğitimlerinin düzenlenmesi yer almaktadır.

2020 yılında,

- Covid-19 pandemisi nedeniyle çalışanlar için çevrim içi eğitimler düzenlenmiştir. Acil durum ekipleri için eğitim kitapçığı hazırlanmış, Covid-19 Risk Analizi ve Acil Durum Eylem Planı oluşturulmuştur.
- Pandemi sebebiyle ofis içerisinde ve toplantı odalarında aynı anda çalışan sayıları kısıtlanmıştır. Tüm çalışan masaları arasına fiberglas separatörler yerleştirilmiştir.
- 2020 hedefleri olarak pandemi sebebiyle değişen çalışma koşullarına adaptasyonun sağlanması, ofis ergonomisinin ve yangın algılama sistemlerinin iyileştirilmesi hedeflenmiş ve tüm hedeflere ulaşılmıştır.
- Şirket bünyesinde yaralanmayla sonuçlanan herhangi bir iş kazası olmamıştır.

Desa Enerji

Desa Enerji'de 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında OSGB den hizmet alınmaktadır. Her ay İSG Kurul toplantıları katılım sağlanmakta, saha denetimleri yapılarak iyileştirme alanları takip edilmektedir. Şirkette yıl içerisinde çalışanlar için 16 saatlik temel İSG eğitimi dışında yüksekte çalışma, mesleki eğitimler, yangın eğitimleri, ilk yardım eğitimleri de düzenlenmektedir. İşletmenin çalışma alanlarının tümünde risk analizi yapılmaktadır.

2020 yılında;

- Desa Enerji TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazanmıştır.
- Çalışanlar için planlanan İSG eğitimleri tamamlanmıştır.
- Desa Enerji'de herhangi bir iş kazası yaşanmamıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK

- Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği
- Kalite, İnovasyon ve AR-GE
- Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama
- Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti
- Yayınlar
- Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık
- Toplumsal Yatırım
- Yerel Ekonomiye Katkı
- Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları
- Sponsorluklar ve Fuarlar
- Pınar Enstitüsü
- Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı
- Yaşar Üniversitesi

Günümüzde yağmurdan korunmak için kullandığımız şemsiye aslında ilk olarak Orta Doğu ve Uzak Doğu'da güneşten korunmada kullanılıyordu. Yine günümüzde bir çatı altında korunmaya almanın simgesi olan şemsiye, gök kubbeyi çağrıştırdığı için mitolojide Tanrıça Nüit'i simgeliyordu.

TOPLUMA İYİ BAKMAK

Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz

"Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapar, bugünden daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunuruz. Sosyal sorumluluk bilinciyle toplumsal yaşam kalitesini artırmaya yönelik olarak çağdaş eğitime, spora, kültür ve sanata destek verme geleneğimizi sürdürürüz."

Yaşar Topluluğu kurulduğu tarihten itibaren kurumsal sosyal sorumluluk bilinci ile faaliyet gösterdiği toplumda çağdaş eğitime, spora, kültür ve sanata destek vererek toplumun yaşam kalitesini artırmayı, gelişimini sağlamayı ve topluma değer katmayı görev edinmiştir.

Topluluk ürün ve hizmetlerini sunduğu tüm coğrafyaların ve kültürlerin ihtiyaçlarına, müşteri ve toplum sağlığı ilkesi doğrultusunda yenilikçi ve eşitlikçi bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Topluluğun iş anlayışı; içinde bulunduğu çağ ile uyumlu, toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilen, AR-GE çalışmalarıyla bilim temelli, sürdürülebilir üretim için kaliteli bir yaklaşımla iş faaliyetlerini sürdürmektir. Yaşar Topluluğu, çalışmalarını bu iş anlayışı ve yaklaşımıyla Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uyumlu olacak şekilde yürütmektedir. Topluluk müşteri ve toplum sağlığı ilkesi çerçevesinde tüm paydaşları ile birlikte hareket ederken, kaynaklarını paylaşmakta ve toplumsal konu ve çalışmaları da yakından takip ederek destek olmaktadır.

Topluluk şirketleri, üretim ve dağıtım faaliyetlerini sürdürürken, tüketici ve müşterilerinin sağlığını ve güvenliğini birincil öncelik, olarak kabul ederek, ürün ve hizmetleri ile tüketicilerin ve müşterilerin hayatlarına değer katmayı amaçlamaktadır.

Yaşar Topluluğu, yenilikçilik stratejileri ve hedefleri doğrultusunda, şirketlerinde sürdürülebilirlik performansına önemli katkılar sağlayan inovasyon ve AR-GE çalışmalarına yatırım yaparken, operasyonel mükemmelliği sağlamanın ve sürekli iyileştirmenin en önemli aracı olarak gördüğü kalite, gıda güvenliği, çevre, iş sağlığı ve güvenliği, müşteri memnuniyeti ve enerji yönetim sistemlerini kurmuştur.

Yaşar Topluluğu'nun öncü olduğu sektörlerden biri olan tarım ve hayvancılık alanında sürdürülebilirliği sağlamak, Topluluğun toplumsal sorumluluk önceliklerinden biridir. Topluluk, doğal kaynakların verimli ve sorumlu kullanımının, etkin iklim değişikliği ile mücadele

çalışmalarının ve sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın desteklenmesinde anahtar rol üstlendiğinin bilinci ile başta üreticileri olmak üzere tüm paydaşlarını bu konularda desteklemekte ve geliştirmektedir. Yaşar Topluluğu tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin ekonomik kârlılığının korunmasına dikkat ederken, tarımsal sürdürülebilirlik ve hayvan refahının sağlanması alanında faaliyetlerinden kaynaklanan etkileri en aza indirgeyebilmek için uluslararası ve AB direktif, standart ve uygulamalarını takip etmekte ve üretici destek programları yürütmektedir.

Yaşar Topluluğu hayata geçirdiği toplumsal yatırımlarının yanı sıra, Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı, Pınar Enstitüsü ve Yaşar Üniversitesi toplumsal gelişimi ve refah artışını desteklemekte, topluma değer katmaktadır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz!

"Tüm birimlerimizle, tüketicilerimizin ve iç ve dış müşterilerimizin ihtiyaçlarını hızlı ve doğru algılar, onların daha iyi bir yaşama yönelik değişen beklentilerini karşılama da çevik, proaktif ve yenilikçi bir yaklaşım içerisinde olunuz."

Yaşar Topluluğu yenilikçi ve en yüksek kalitede ürün ve hizmetlerini tüketici ve müşterilerinin sağlığını ve güvenliğini gözetme birincil önceliği ile sunarken, ürünlerinin kalitesini ve kurmuş olduğu yönetim sistemlerinin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından denetlenmesini sağlamak ve faaliyetlerini ilgili, yerel ve uluslararası direktif ve yönetmeliklerle uyumlu olarak yürütmektedir.

Topluluk 2020 yılında da dünyadaki ve Türkiye'deki trendleri sürekli takip etmiş, dünya geneline yayılan ve tüm topluluklar için değişim ve dönüşümün zeminini hazırlayan Covid-19 salgını nedeniyle Topluluk şirketleri dijital dönüşümü odak noktalarına alarak, operasyonel verimlilik esasıyla çalışmaya devam etmiştir. Bu değişim ve dönüşüm sürecinde, 2020 yılında da tüketici ve müşteri ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda tüketici ve müşterilerin sağlığının korunması ve güvenliğinin sağlanması na yönelik olarak ürün portföyü yenilenerek zenginleştirmiştir.

2020 Yılında Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

Pınar Süt Covid-19 pandemisi sürecinde sağlıklı yaşam ve bağışıklığı destekleyici yeni ve inovatif ürünleri tüketicileri ile buluşturmuştur. Ayrıca 21. yüzyılın ve tüketici trendlerinin getirdiği yenilikçi uygulamalar, ürün ve ambalaj çalışmalarına da yansımıştır.

- Müşteri memnuniyeti ve sağlıklı yaşam bakış açısı kapsamında çeşitli ürün kategorilerinde ürünlerin şeker, tuz ve yağ miktarlarında azaltma yapılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda meyve suyu kategorisinde şeker kullanımını azaltmaya yönelik çalışmalar tamamlanırken fermente ürünler ve peynir kategorilerinde ise doymuş yağ miktarının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.
- Pınar Süt, daha fazla protein içeren, şeker ilavesiz, düşük yağlı ve laktozsuz süt ürünlerinin yanı sıra, çocukların bağışıklık sistemini destek-

lemek ve gelişimlerinde yanlarında olabilmek için pandemi döneminde D Vitaminli sade süt ürünlerini ve B1, B12, C, D, kalsiyum ve çinko gibi vitamin ve mineralleri ihtiva eden fonksiyonel süt ve süt ürünlerini tüketicilerine sunmuştur.

- Ambalaj hedefli AR-GE çalışmaları kapsamında ise ürünün birebir temas ettiği birincil ambalaj malzemelerinde plastik kullanımının azaltılması ve alüminyum lidlerde kalınlığı düşürerek, plastik ve alüminyum materyallerin kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar ile üretim ve tedarik zincirinde operasyonel esneklik sağlanması amacıyla birçok ürün ve ambalaj kaleminde alternatif tedarikçi, yerleştirme çalışmaları yürütülmüştür.

Pınar Et

"Lezzetli ve sağlıklı yaşam" ilkesi üzerine kurduğu ürün çeşitlendirmesi çalışmalarında farklı tüketici gruplarını ve değişen eğilimleri göz önünde tutan Pınar Et, 2020 yılında da projelerini bu yönde sürdürmüştür. Şirket, 2020 yılı içerisinde et, unlu mamuller ve deniz ürünlerinden oluşan dondurulmuş ürün kategorisi, konserve ürünleri ve geliştirilen şarküteri ürünlerini zengin bir yelpazede tüketicilerin beğenisine sunmaya devam etmiştir. 2020 yılında yaşanan Covid-19 pandemisi nedeni ile Ev Dışı Tüketim kanalı kapsamında yer alan otel, restoran, catering şirketleri, okullar gibi farklı alt kanallara ulaşmak için küçük ve dilimlenmiş şarküteri ürünleri portföye eklenmiştir.

Pınar Et 2020 yılında ürünlerinde "Sağlık Konsepti"ne yönelik ürün çalışmalarına devam etmiştir. Çalışmaların konu başlıkları aşağıdaki gibidir:

- "Doğal Bileşenlerin Kullanımı" projesi kapsamında ürünlerde kullanılan katkı maddeleri yerine doğal bileşenler kullanımına yönelik araştırmalar ve çalışmalar yapılmıştır.
- Bitkisel bazlı ürün geliştirme çalışmaları yürütülerek hem iç piyasadaki hem de ihracat kanalındaki tüketicilerle yeni ürünler buluşturulmuştur. Bitkisel bazlı ürün geliştirme çalışmalarına devam edilmektedir.
- Bağışıklık sistemini desteklemeye yönelik ürün çalışmalarına başlanmıştır.
- Gıda katkı malzemelerinin kullanımının azaltılması çalışmalarına devam edilmektedir.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Pınar Su ve İçecek

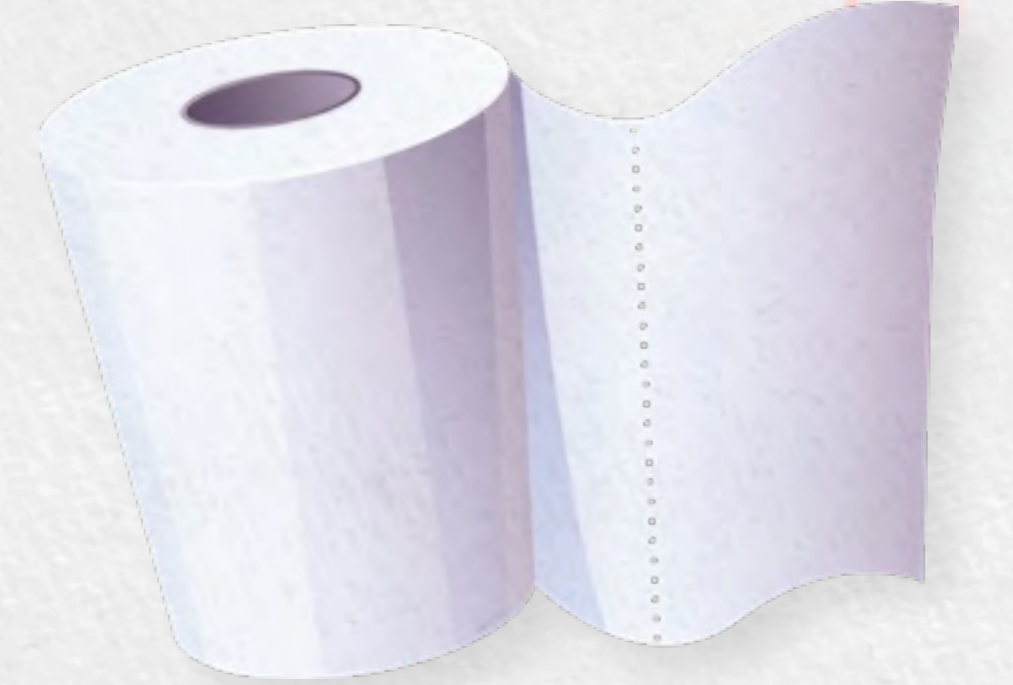
Pınar Su ve İçecek'te, sorumlu üretici anlayışı ile su kaynaklarından ve ham madde tedarikinden başlayarak üretimin her aşamasında ilgili tüm süreçler ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak yürütülmektedir. İzleme, kontrol ve analiz süreçlerinde bilimsel ve teknik gelişmeler yakından takip edilmekte ve uygulanmaktadır. Ürün güvenliği ile tüketici sağlığı ve güvenliğinin korunmasına yönelik faaliyetler, üniversiteler, araştırma kurumları ve diğer yasal ulusal ve uluslararası otoriteler ile birlikte yürütülmektedir.

Tüketici ihtiyaç ve beklentilerini aralıksız takip eden Pınar Su ve İçecek, sağlıklı yaşam trendinin yükselişine paralel olarak 2020 yılı içerisinde doğal kaynak suyu ve meyve sularının birleşiminden oluşan yeni ürünlerini pazara sunmuştur.

Vücudun bağışıklık sistemlerini güçlendiren, içerisinde C vitamini, B vitaminleri, çinko, lif gibi vücudun sağlık fonksiyonlarını destekleyen içerikler barındıran ürünlere karşı artan tüketici ilgisini de dikkate alarak tüketicilerinin beklenti ve ihtiyaçlarına uygun ürünler geliştirmiştir. Gazlı içecek kategorisindeki meyveli içecekler, şekersiz içecek olarak revize edilmiştir. Özellikle Covid-19 pandemisi süreci ile tüketicilerin hızlanan farklı hizmet beklentilerini de karşılamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda, temassız teslimatın tüketiciler tarafından daha fazla tercih edilir olmasıyla birlikte, su markaları arasında Türkiye'de kredi kartı ile ödeme imkânı sunan ilk içecek şirketi olan Pınar Su ve İçecek, temassız teslimat ile ürünlerin dağıtımını gerçekleştirmiştir.

Viking Kağıt

- Viking Kağıt'ta tüm geri dönüşümlü ürünlerde kullanılan kağıtlar için Alman analiz firması Smitners PIRA tarafından yapılan migrasyon analizleri ile ürünlerin gıda temasında migrasyon yaratmadığı kanıtlanmaktadır.
- Tuvalet kağıtları (parfümlü olanlar dâhil) DERMATEST tarafından herhangi bir dermatolojik etkisinin olmadığına dair sertifikalandırılmıştır.
- Baskılı peçetelerde kullanılan boyaların migrasyon yaratmadığı belgelendirilmiştir.
- Kağıt havluların gıda ile yaş ve kuru halde temaslarında migrasyon yaratmadığı belgelendirilmiş olup 2020 yılında belge yenilenmiştir.

AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri

Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz

“Operasyonel mükemmellik anlayışımızın temelini, teknolojinin tüm alanlarda etkin kullanımı, yalın iş süreçleri, tanımlı iş yapma sistematiği, veriye dayalı ve hızlı karar verme sistemlerimiz oluşturur. Çeviklik temel yetkinliklerimizdendir.”

“Durmaksızın çalışmak, üretmek, ülkesine yararlı olmak” prensibiyle hareket eden Yaşar Topluluğu, ürün, hizmet ve faaliyetlerini tüm paydaşları, toplum ve çevre için değer yaratan, sürekli iyileştirmeye dayalı ve yenilikçi bir yaklaşım ile sürdürmektedir. Topluluk, kurumsal değerlerini operasyonel mükemmellik ve verimlilik yaklaşımı ile birleştirerek “Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz” odaklı bir kalite yönetimi belirlemiştir. Yaşar Topluluğu ürün ve hizmetlerini uluslararası kalite standartlarına uygun olarak kalite yönetim sistemleri çerçevesinde sunmakta ve en yüksek kaliteye ulaşma hedefi doğrultusunda sürekli iyileştirmektedir.

Yaşar Topluluğu’nun yenilikçi vizyonuna ulaşmanın AR-GE faaliyetleri ile gerçekleştirebileceğine inanan Topluluk şirketleri, başta boya, gıda ve içecek sektörleri olmak üzere şirketlerinde en yeni teknolojilere yaptıkları yatırımlar ve yürüttükleri inovasyon çalışmaları ile fark yaratarak sektörlerin gelişimine ve Türkiye’nin sürdürülebilir büyümesine yön vermektedir. AR-GE merkezlerinde sürdürülen bilimsel çalışmalarla, yüksek kalitede, verimli, sağlıklı, güvenli ve çevre dostu yenilikçi ürünler üretilmektedir. Yaşar Topluluğu, bu bilimsel ve yenilikçi çalışmalarını veriye dayalı ve hızlı karar alma kabiliyeti ile sentezlemesi ve ürün kalitesinin sürdürülebilirliğini göz önünde bulundurması sonucunda fark yaratarak yurt dışı pazarlarda da yer almaktadır.

Topluluk, gerek üniversite ve araştırma merkezleri ile yapılan çalışmalarla, gerekse ulusal ve uluslararası araştırma-geliştirme iş birliği programlarına katılım sağlayarak mevcut AR-GE deneyim ve birikiminin zenginleştirilmesi için yeni planlamalar yapmakta ve stratejilerini bu doğrultuda düzenlemektedir. AR-GE çalışmaları için ayrılan payı her geçen yıl artırarak, bu konudaki yetkin ve donanımlı insan gücüne yatırım yaparak gelişimlerini sürekli kılmaktadır.

Yaşar Topluluğu Şirketlerinde Yönetim Sistemleri ve Ürün/Hizmet Uygunluk Belgeleri

Yönetim Sistemleri ve Ürün / Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	YBP	Çamlı Yem Besicilik	DYO Boya	Viking Kağıt	Desa Enerji
Kalite Yönetim Sistemi	ISO 9001	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-
Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 27001	-	-	-	-	-	✓	-	-
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi	FSSC 22000	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 22000	-	-	✓	-	✓	-	-	-
Çevre Yönetim Sistemi	ISO 14001	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-
İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 45001	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-
TSE Deney Hizmeti Alınabilecek Laboratuvar Onay Belgesi	ISO 17025	✓	-	-	-	-	-	-	-
Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi	ISO 10002	-	-	✓	-	-	✓	-	-
Enerji Yönetim Sistemi	ISO 50001	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	-

TOPLUMA İYİ BAKMAK / KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

Yönetim Sistemleri ve Ürün / Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	YBP	Çamllı Yem Besicilik	DYO Boya	Viking Kağıt	Desa Enerji
Uygunluk Değerlendirmesi Personel Belgelendirme Yapan Kuruluşlar için Genel Şartlar	TS EN ISO/ IEC 17024	-	-	-	-	-	✓	-	-
Otomotiv Sektörü ve Yan Sanayi Kalite Yönetim Sistemi	IATF 16949	-	-	-	-	-	✓	-	-
Organik Üretim Müteşebbus Sertifikası	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	-
FSC-CoC (Forest Stewardship Council) Yönetim Sistemi	STD-50-001 STD-40-004 STD-40-007	-	-	-	-	-	-	✓	-
GlobalG.A.P	CFM Tarım	-	-	-	-	✓	-	-	-
Helal Gıda Belgesi	TSOIC/SMIC1	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Friend Of The Sea (Deniz Dostu)	FOS	-	-	-	-	✓	-	-	-
İyi Tarım Uygulamaları	EOS	-	-	-	-	✓	-	-	-
Türk Standartları Uygunluk Belgesi	TSE TSEK	-	-	✓	-	-	✓	✓	-
İyi Tarım Uygulamaları (İTÜ)	Su Ürünleri	-	-	-	-	✓	-	-	-

Yönetim Sistemleri ve Ürün / Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	YBP	Çamllı Yem Besicilik	DYO Boya	Viking Kağıt	Desa Enerji
Mavi Bayrak	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gıda ve Ambalaj Güvenliği Standartı	BRC	-	-	✓	-	-	-	✓	-
Hygenic Product GC İşareti	-	-	-	-	-	-	-	✓	-
Yeşil Yıldız	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecolabel	-	-	-	-	-	-	✓	-	-
Vejeteryan Ürün Sertifikası	V-LABEL.EU	-	-	✓	-	-	-	-	-
ESMA (BAE Standartı)	ESMA	-	-	✓	-	-	-	-	-
US National Sanitation Foundation	BNSF	-	-	✓	-	-	-	-	-
Endüstriyel Ölçüm Standartı (BAE Standartı)	IMS Sertifikası	-	-	✓	-	-	-	-	-
TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi	TSE	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓
Sıfır Atık Belgesi	TC Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Temel Seviye)	✓	✓	✓	-	2021	✓	2021	-

TOPLUMA İYİ BAKMAK / KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

Şirketlerde Operasyonel Mükemmellik ve Yönetim Sistemleri Alanında İyi Uygulamalar ve Gelişmeler

Pınar Su ve İçecek

Covid-19 salgınının tüm dünyayı etkisi altına aldığı 2020 yılında yenilikçilik yaklaşımını sağlık ve hijyenle birleştiren Pınar Su ve İçecek, 2020 yılında ulusal ve uluslararası kalite yönetim sistemi denetimlerini başarı ile geçmiştir. Uluslararası Sağlık ve Gıda Güvenliği Uygunluk Belgesi'ni (NSF) alan ilk Türk içecek markası olan Pınar Su ve İçecek, pandemi nedeniyle üretimden sevkiyata tüm iş süreçlerinde hijyen konusunda ilave önlemler geliştirmiştir. Şirket gerekli tüm kriterleri yerine getirerek, raporlama yılında üretim tesisi ve ürünleri için "Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi" almaya hak kazanmıştır.

Pınar Et

Pınar Et'te stratejik hedefler doğrultusunda belirlenmiş süreç performans göstergeleri, entegre kalite yönetim sistemleri ve operasyonel mükemmellik modeli çerçevesinde izlenmekte ve sistem performansı sürekli olarak iyileştirilmektedir. Şirket, gıda güvenliği, çevre, iş sağlığı ve güvenliği, enerji, bilgi güvenliği, laboratuvar yönetim sistemlerinde uluslararası alanda kabul görmüş standartların güncel versiyonlarını takip ederek yönetim sistemi belgelerini güncellemektedir. Pınar Et'te sektörün temel sürdürülebilir kalkınma alanlarından biri olan hayvan refahı konusunda uluslararası standartlar takip edilmekte, bu konuda uluslararası uzmanlardan eğitimler alınarak edinilen bilgiler sisteme entegre edilmektedir.

Pınar Et 2020 yılında organik üretim gerekliliklerini yerine getirerek belge almaya hak kazanmış ve tüketicilerine organik ürünler sunmaya başlamıştır.

Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından sanayi işletmelerinin Covid-19 ile mücadelesinde rehber olması için hazırlanan Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'na göre uygunluğun sağlandığını gösteren bir belgedir ve Pınar Et, 2020 yılında, et ve et ürünleri sektöründe bu belgeyi almaya hak kazanan ilk şirket olmuştur.

Şirket yine raporlama yılında, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan "Sıfır Atık Yönetmeliği" gerekliliklerini yerine getirerek Sıfır Atık Belgesi almıştır.

Pınar Süt

Üretim tesislerinde doğal kaynakların verimli kullanılmasını ön planda tutarak maksimum verimlilik esasıyla çalışan Pınar Süt, tüm üretim hatlarında günlük verimlilik ölçümleri yaparak analizler gerçekleştirmektedir. Şirket 2020 yılı içinde pandeminin etkilerinin yoğun hissedildiği dönemde üretim hatlarında verimlilik kayıplarına neden olan faktörlerin giderilmesi ve mevcut değerlerin iyileştirilmesi hedefleriyle eylem planları oluşturmaya devam etmiştir. Bu çalışmanın bir neticesi olarak, operasyonel maliyet ve teknoloji iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilerek verimlilik artışı sağlanmıştır. Bu süreçte otomasyon ve gelişmiş robot teknolojisi yatırımlarının hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüş ve gelecek için uygulama alanları belirlenmiştir.

Pınar Süt, sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda, 2020 yılında doğal kaynak kullanımını iyileştirerek üretim tesislerinde Sıfır Atık projesini uygulamış, belgelendirme için gerekli çalışmaları tamamlayıp Sıfır Atık Belgesi almıştır.

Viking Kağıt

Viking Kağıt, 2018 yılında Alman belgelendirme kuruluşu DQS tarafından yapılan denetimler sonucunda, BRC Tüketici Ürünü (Consumer Product) ve Hijyenik Ürün (Hygienic Product) GC-MARK sertifikalarını almaya hak kazanmıştır. ISO 9001:2018 standardı ile uyum gösteren BRC standardı, tüketiciyi korurken, üretici ve perakendecilerin yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerine yardımcı olmaktadır. DQS tarafından verilen Hijyenik Ürün GC-MARK(Global Conformance) sertifikası ise üretim tesislerinde üretilen tüm ürünlerin risk analizine tabi tutulduğu ve ürün güvenliği anlamında risk taşımadığını, ürünün ilgili risklerden arındırılıp, gereken koşullarda üretildiğini belgelemektedir. GC-MARK sertifikası kapsamında HACCP (Tehlike Analizleri ve Kritik Kontrol Noktaları) tabanlı risk analizi ve GMP-İyi Üretim Uygulamaları denetlenmektedir. BRC ve GC-MARK belgeleri ve aynı zamanda FSC-CoC belgesi 2020 yılında yenilenmiştir. Ayrıca Viking Kağıt, gerekli tüm kriterleri yerine getirerek, raporlama yılında "Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi" almaya hak kazanmıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

Şirketlerde AR-GE ve İnovasyon Alanında İyi Uygulamalar ve Gelişmeler

Pınar Süt

Pınar Süt AR-GE Merkezi çatısı altında, yeni ürün ve ambalajların geliştirilmesi, mevcut ürün ve ambalajların iyileştirilmesi ile ilgili ve şirketin pazarlama ve sürdürülebilirlik stratejileri ile örtüşecek nitelikte inovatif projeler yürütülmektedir. AR-GE merkezinde, ambalaj seçiminde karbon ayak izi, geri dönüşüm ve kullanım ömrü sona ermiş atık gibi çevresel etkiler de göz önünde bulundurulmakta, kullanılan ambalajların tümünün geri dönüştürülebilir olmasına dikkat edilmektedir. Küresel Covid-19 pandemisinin etkili olduğu raporlama döneminde, özellikle tüketicilerin sağlığını korumaya ve bağışıklığı destekleyici ürünlere yönelik çalışmalar yapılmıştır.

2020 yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

Pınar Süt, Pazarlama, AR-GE Merkezi ve Üretim departmanlarının inovatif proje odaklı çalışmaları sonucunda 2020 yılında 21 yeni ürün ve 42 yeni ürün ambalajı pazara sunmuştur.

21
Yeni Ürün

42
Yeni Ürün
Ambalajı

- 2020 yılında AR-GE ve inovasyon alanında ulusal ve uluslararası teşvikler kapsamında bilimsel ve teknolojik niteliği yüksek 6 ulusal ve 1 uluslararası proje için çalışmalar yürütülmüştür.
- Pınar Süt'te yeni ürün çeşitliliğinin artırılması, mevcut ürün ve ambalajlarda optimizasyon projelerinin yürütülmesi ve "daha iyi bir yaşam" amacına hizmet edecek şekilde mevcut ürünlerde yağ, tuz ve şeker azaltılmasına yönelik reformülasyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
- 2020 yılında yapılan ürün ve ambalaj çalışmalarında; ürün projelerinin %23'ü ürün ve maliyet iyileştirme ve alternatif yerli tedarikçi ile daha sürdürülebilir çalışma yapılması üzerine gerçekleşmiştir. Ambalaj çalışmalarının %67'si tüketicilere inovatif ve nitelikli ürünler sunma amaçlı yeni ürün geliştirilmesi, ambalaj alanında yapılan inovatif çalışmaların %41'i ise alternatif tedarikçi oluşturulması, yerlileştirme, sürdürülebilirliğin artışı ve ambalaj kalitesi iyileştirilmesi üzerinedir. Gerçekleştirilen projelerin %59'unda yeni ambalaj ürünlerinin üretilmesi amaçlanmıştır.
- Pınar Süt AR-GE çalışmaları kapsamında çeşitli projelerde Yaşar Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İYTE, Celal BAYAR gibi üniversitelerle iş birliğinde ve etkileşimde bulunmuştur.
- Pınar Süt AR-GE 2020 yılında 3 adet üretim yöntemi ve 1 adet yeni ürün fikri için toplamda 4 adet patent başvurusunda bulunmuştur.

- AR-GE Merkezi çalışmaları kapsamında; enerji, zaman ve ham madde sürdürülebilirliği için proses iyileştirme çalışmaları yapılmış, tüketicilere daha iyi ürün sunabilmek, Türkiye ve dünyada üretilen ürün süreçlerini incelemek ve firmayı daha da ileriye taşımak için "benchmark" çalışmaları yapılmıştır.
- Alternatif malzeme ve tedarikçi geliştirmeye yönelik çalışmalar da yine 2020 yılı kapsamında gerçekleştirilmiş, aynı zamanda AR-GE Merkezi faaliyetleri içerisinde Endüstri 4.0'a entegrasyon kapsamında çeşitli projeler üretilmiştir. Bazı üretim hatlarında paletleme aşamasında robotik kol devreye alınmış, aynı zamanda yerli kâse dolm ve paketleme makinası üretilmiştir.
- 2020 yılında AR-GE Merkezi faaliyetleri ile ithal malzeme kullanımının azaltılması ve yerlileştirmeye yönelik çalışmalar kapsamında farklı projeler hayata geçirilmiş ve ekonomik sürdürülebilirliğe katkıda bulunulmuştur.
- Pınar Süt, 2020 yılında da ambalajlarla ilgili, tüketici talepleri, sürdürülebilirlik hedefleri ve küresel ekonomik dalgalanma çerçevesinde ürünlerinde plastik kullanımını azaltma, gramaj düşürme, multipak ürün çeşitliliği arttırma ve koli içi adet düşürme çalışmalarını sürdürmüştür.
  - › 500 g Süzme Peynir kâselerinde daha düşük gramajlı kâse kullanımı ile yılda yaklaşık 24 ton daha az plastik kullanılmış ve 75 ton CO₂ salımı azaltılmıştır. Yapılan bu gramaj revizyonu ile yıllık potansiyel 215.000 TL maliyet iyileştirmesi yapılmıştır.

24 ton daha az plastik

500 g Süzme Peynir kâselerinde

75 ton CO₂ salımı azaltıldı

215.000 TL maliyet iyileştirme

TOPLUMA İYİ BAKMAK / KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

- Taze Peynir ünitesinde kâselerin Gasti ve Waldner dolum hatlarında kullanılan lidlerde 38 mikrondan 35 mikrona düşürme çalışmaları tamamlanmıştır. 2021 ilk çeyrekte 35 mikron lid kullanımına kademeli olarak başlanması planlanmaktadır.
- Ayrıca ambalaj materyallerinin çevreye etkileri konusunda ve plastik bazlı ambalaj materyallerinde kullanılan bir katkı maddesi olan titanyum dioksit maddesinin ambalaja ve insan sağlığına etkileri konusunda bilgi notları hazırlanmış ve yönetim ile paylaşılmıştır.
- 2020 yılında ürün projeleri çalışmalarında; Peynir, UHT Süt, Fermente Ürünler, Meyve Suyu ve Sos kategorilerinde gerçekleştirilen verimlilik, reçete optimizasyonu, alternatif malzeme ve proses optimizasyonları ile 14 maliyet tasarrufu projesi yürütülmüş ve toplam 8.165.562 TL tasarruf elde edilmiştir. Ambalaj çalışmaları kapsamında ise, Pınar Süt ambalaj malzemelerinde; alternatif tedarikçi, alternatif malzeme geliştirme ve koli dizilimi optimizasyonu çalışmaları yapılmış ve 1.188.311 TL'lik tasarruf sağlanmıştır.

Pınar Su ve İçecek

Pınar Su ve İçecek 2020 yılında yerli ham madde tedarikçilerine geçiş çalışmalarını da içerecek şekilde içecek ürünlerinde yalınlaştırma çalışmaları gerçekleştirmiştir. Şirket bayilerin hizmet kalitesini artırmak ve tüketici şikâyetlerini düşürmek amacıyla 'Kusursuz Müşteri Deneyimi Projesi'ni hayata geçirmiştir.

Pınar Et

Pınar Et, vizyonu, iş ve sürdürülebilirlik stratejileri ile paralel olarak verimliliğin artırılması, yeni ürün gruplarının ortaya çıkarılması ve mevcut hizmet kalitesinin artırılması amacıyla AR-GE Merkezinde ürün ve süreç inovasyon çalışmaları yürütmektedir. Pınar Et AR-GE ekibi, yurt içi ve yurt dışında alanında uzman kişiler ile iletişim halinde kalarak ve bilgi birikimlerini arttırarak yeni projeler ve ürünler sunabilmeyi hedeflemektedir.

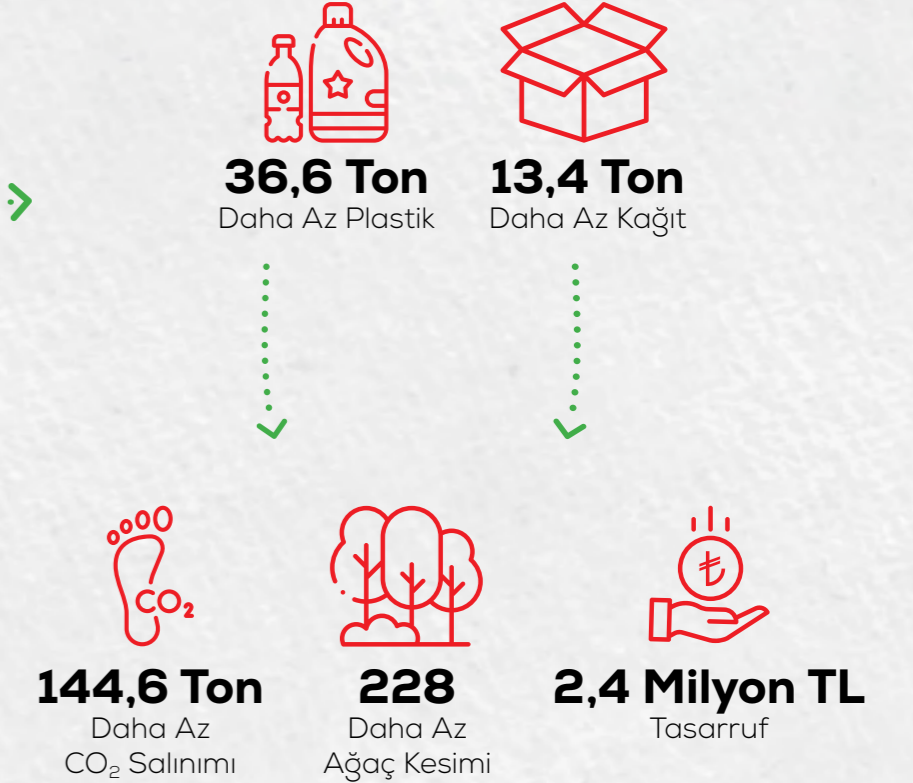
2020 yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Pınar Et 2020 yılında 3 adet buluş fikri için patent başvurusunda bulunmuş, AR-GE projeleriyle 42 adet yeni ürünü satışa sunmuştur. Bu ürünlerden 15 adedi perakende, 6 adedi özel müşteri, 14 adedi ihracat ve 7 adedi EDT kanalı için geliştirilmiştir.

3
Patent
Başvurusu

42
Yeni Ürün

- Pınar Et AR-GE Merkezi üniversiteler ve TÜBİTAK ile ortak proje çalışmalarına devam etmiştir. TÜBİTAK 1501-Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı çerçevesinde "Doğal Bileşenlerin Kullanımı" proje çalışmaları başlatılmıştır.
- Pınar Et'te mevcut ambalaj malzemelerinde optimizasyon çalışmaları yapılarak yaklaşık 36.6 kg daha az plastik, 13.4 kg daha az kağıt kullanılmış ve 2.000.000 TL tasarruf sağlanmıştır.
- Plastik azaltımı ile 112 ton kağıt azaltımı ile 32,6 ton olmak üzere toplam 144,6 ton CO₂ emisyon salımı azaltılmış ve 228 adet ağacın kesilmesi önlenmiştir. Bu çalışmalar yaygınlaştırılarak 2021 yılında da devam edecektir.
- 2020 yılında alternatif tedarikçi firma oluşturma çalışmaları kapsamında 54 adet ambalaj malzemesi için 6 adet alternatif tedarikçi firma, 10 adet gıda katkı malzemesi için 9 adet alternatif tedarikçi firma olmak üzere toplam 15 adet tedarikçi firma sisteme kazandırılmış, yaklaşık 522.000 TL tasarruf sağlanmıştır.
- 2020 yılında Pınar Et'in akademik çalışmaları sonucunda "3 Boyutlu (3D) Yazıcı Teknolojisinde Et Ürünleri Üretimi" ve "Fonksiyonel Özellik Sağlayan Doğal Bileşenlerin Et Ürünlerinde Kullanımı" konulu derleme makalesi "Türk Tarım - Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi"nde, "Geleceğin Alternatif Protein Kaynağı: Yapay Et" konulu derleme makalesi ise "Akademik Gıda Dergisi"nde yayınlanarak okuyucular ile buluşmuştur.
- AB Horizon 2020 Çerçeve Programları kapsamında MONİTOR projesi çağrısına ait RUR-07 -" Gıda Tedarik Zinciri Boyunca Kayıp ve Atıkların Azaltılması" konu başlıklı proje ile başvuru yapılmıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

Çamlı Yem Besicilik

Çamlı Yem Besicilik'te şirketin faaliyet alanlarındaki AR-GE çalışma konusu ve benzer çalışmalar ulusal ve uluslararası kaynaklardan ve literatür taraması yapılarak takip edilmekte, AR-GE kaynaklarının yönetimi, bütçe ve insan kaynağı planlaması ile devam etmektedir.

Çamlı Yem Besicilik Yem İşletmesi hayvan sağlığı ve refahı ile birlikte hayvansal ürünlerin üretimindeki verimi de artıracak şekilde yemler tasarlamaktadır. Bu anlamda müşteri memnuniyeti, ürün kalitesinin sürekli iyileştirilmesi için yerli ve yabancı teknik uzmanlarla ortak çalışmalar yürütülmektedir.

2020 yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Çamlı Yem Besicilik, Yaşar Topluluğu şirketlerinden DYO Boya ile kafeslerdeki ağların boyanmasında kullanılabilir yerli ağ boyası üretimi ile ilgili bir AR-GE projesi yürütmektedir.
- Covid-19 nedeniyle bitiş süresi Ağustos 2021'e kadar uzatılan HORIZON 2020 projesi devam etmektedir. Proje ile sürdürülebilir entegre kültür balıkçılığı üretimi için çok amaçlı, çok algılayıcı ve çok fonksiyon-

lu bir yönetim platformunu üretim alanında geliştirmek ve kullanılabilir hale getirmek amaçlanmaktadır. Pilot tesisin işletmede kurulumu tamamlanmış olup veri alınması ve Akıllı Yönetim Sistemi'ne (IMS) aktarım çalışmalarına başlanmıştır. Projenin detaylarına buradan erişilebilir: <https://impactproject.eu/>

- Çamlı Yem Besicilik, AR-GE balık yemi formülasyonlarında balık unu alternatiflerinin araştırılması ile ilgili bir deneme çalışmasını tamamlamıştır. Çıktılara göre alternatif bir protein kaynağının balıklarda herhangi patolojik ve olumsuz etkiye neden olmadığı belirlenmiş ve bu alandaki araştırmaların sürdürülmesine karar verilmiştir.
- Ürünlerde raf ömrünü arttırmaya yönelik AR-GE çalışmaları yapılmış olup raf ömrünü uzatma potansiyeline sahip doğal ürünler ile ilgili çalışmalara devam edilecektir.
- Bazı ürünlerinde ergonomik yapıda ambalaj kullanımına geçerek sektörde bir ilk daha gerçekleştirilmiştir.

DYO BOYA

DYO Boya AR-GE Merkezi'nin çalıştığı projeler, sektörün ihtiyaçlarını karşılamak, tüketiciler ve kullanıcılar için ekonomik ve çevresel faydalar sağlamak, sektörün ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğine katkı sağlamak temel prensipleriyle oluşturulmaktadır.

- 2020 yılında Çiğli tesisinde ulusal ve uluslararası olmak üzere toplamda 6 adet kamu destekli proje hayata geçirilmiştir. Dilovası AR-GE Merkezi'nde ise 16 AR-GE projesi tamamlanırken, 17 yeni AR-GE projesi başlatılmış olup 1 adet TÜBİTAK projesine devam edilmektedir.

DYO Çiğli Tesisi

6

Kamu destekli
AR-GE Projesi

DYO Dilovası Tesisi

16

AR-GE Projesi

- Sanayi boya alanında, tehlikeli kimyasallara yönelik yapılan yasal düzenlemeler (özellikle Kimyasalların Kaydı, Değerlendirmesi, İzin ve Kısıtlanması-KKDİK Yönetmeliği) sonucunda çevreye ve insan sağlığına zararlı kimyasalların azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüş ve bu kapsamda yeni tip boya sökücü ve aerosol'le uygun sprey boya ürünleri pazara sunma aşamasına getirilmiştir.
- REACH ve KKDİK Yönetmeliği kapsamında yapılan çalışmalar şu şekildedir: İlgili yönetmeliklerle kullanımı kısıtlanan malzemeler yerine alternatif ürünlerin kullanımına geçilmiştir. Ayrıca yerli ürünlerin geliştirilmesine yönelik projeler gerçekleştirilmiştir. İhracat kapsamındaki ürünler için veya REACH konusunda hassas yurt içi müşterilere yönelik olarak kurşunsuz renk çalışmaları yapılmaktadır.
- Kullanımı önce AB'de, sonra da Türkiye'de engellenen malzemeler, alternatif çalışmalar sonucunda yasaklı olmayan diğer kimyasallarla ikame edilmiştir. Yeni formüllerin T.C. Sağlık Bakanlığı envanterine kaydedilmesi sağlanarak ürünlerin 2023 sonuna kadar pazarda kalmaya devam etmesinin önü açılmıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

- 2020 yılında su bazlı ürünler ve solvent içermeyen %100 UV ürünlerin tüketiminin artması ile uçucu organik bileşenlerin (VOC) emisyonu önemli oranda azaltılmış, belli uygulamalarda çevresel etki asgariye indirilmiştir. AR-GE bünyesinde yüksek katılı polimerler bu amaçla tasarlanmış olup çevreye duyarlı, düşük VOC içerikli ürünlerin üretimi ağırlık kazanmıştır.
- Azalan dünya kaynakları dikkate alınarak biobazlı Mobilya Boya sistem çalışmalarına başlanılmıştır.
- Savunma Sanayiine yönelik, kimyasal maddeye karşı dirençli kaplamalar (CARC) ve IR (infrared) özellikli boya geliştirilmesi çalışmaları 2020 yılı içerisinde büyük bir oranda tamamlanmış olup savunma sanayine üretim yapan öncü firmalarla iş birliklerine girilmiştir.
- Enerji verimliliğine katkı sağlamak amacıyla paydaşların boya uygulama proseslerinde enerji tüketimini azaltmaya yönelik yeni ürünler piyasaya sürülmüştür.
- Koruyucu olarak kullanılan ve "alerjik cilt reaksiyonuna yol açabilen" biyosit ham maddesini içermeyen su bazlı boyanın formülasyonu çalışmaları yapılmıştır.
- İç hava kalitesini iyileştiren bağlayıcı geliştirme çalışmaları yürütülmüştür.
- Düşük VOC'li ve VOC içermeyen boya geliştirme çalışmaları yapılmıştır.
- TURKISHTIME TÜRKİYE AR-GE 250 Araştırması 2020 yılı verileri açıklanmıştır.

Turkishtime Türkiye AR-GE 250 Araştırması 2020 verilerine göre sıralamamız;

En çok AR-GE Harcaması Yapan İlk 250 Şirket Arasında	AR-GE Merkezinde Yürütülen Proje Sayısına Göre	AR-GE Merkezinde Alınan Marka Sayısına Göre
67.	6.	20.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA

Kurumsal değerlerinde tüketici ve müşterilerini önceliğine alan, Yaşar Topluluğu şirketleri, ürünlerin tanıtımında ve pazarlamasında, ilgili mevzuatlara ve etik ilkelere uygun davranmaktadır ve ürünlerin pazarlama araçları ile tüketiciye sunulmasında, sorumluluk bilinci ile hareket etmektedir. Topluluk, sunduğu ürün ve hizmetlerin tümünde gerekli bilgilendirmeleri, ürün paketlerinin üzerindeki etiketler, reklamlar, internet sitesi ve sosyal medya aracılığı ile tüketicilerine sunmaktadır.

Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği'nde ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çıkartılan Etiketleme Kılavuzu'nda, bir gıda ürününün etiketinde bulunması gereken bilgiler açıklanmıştır. Topluluk şirketleri, yönetmelik hükümleri ile uyumlu olarak gıda ürünleriyle ilgili hazırladığı bilgileri etiketler aracılığıyla tüketicilerle paylaşmaktadır.

Topluluğun üyesi bulunduğu "Reklamverenler Derneği" tarafından yayınlanan Reklam Öz Denetim Kurulu İlkeleri'ne tam uyum sağlanmaktadır. 2020 yılında da ürün ve hizmet bilgilendirmelerini ve gıda etiketlemelerini sektöre özel düzenlemelere, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği'ne ve gönüllü kurallara tam uyum ile gerçekleştiren Topluluk şirketleri, konuyla ilgili herhangi bir uyumsuzluk vakası yaşamamıştır.

Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Yasal mevzuatlar, Yönetim Sistemleri Standartları, uluslararası standartlar ve ürün spesifikasyonları çerçevesinde üretim yaparak, tüketicilerin kaliteli ve güvenilir ürün beklentilerini karşılamak, dolayısıyla memnuniyetini sağlamak ve artırmak Yaşar Topluluğu'nun öncelikli hedeflerindedir.

Yaşar Topluluğu şirketleri tüketici ve müşteri memnuniyetine üst düzeyde önem vermekte, müşteri ve tüketicilerin beklentilerini ölçmek üzere düzenli anketler düzenlemekte, gelen şikâyet, beklenti ve geri

bildirimleri değerlendirerek, ürün ve hizmetlerinin sürekli iyileştirilmesi konusunda çalışmalar yapmaktadır. Her yıl olduğu gibi 2020 yılında da yapılan tüketici ve müşteri anketleri, şikâyet ve yorum mekanizmaları ile alınan paydaş geri bildirimleri değerlendirilerek gerekli iyileştirmeler yapılmıştır.

Pınar İletişim Merkezi, Pınar Süt, Pınar Et ve Pınar Su ve İçecek şirketleri ve markaları için müşteri memnuniyeti ölçümü gerçekleştirmektedir. 2020 yılı verilerine göre müşteri memnuniyeti oranı %94,11'dir.

"Pınar" 2020 Yılı Müşteri Memnuniyet Oranı

%94,11

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA / Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Tecrübeli ekibi ve 1.200'ü aşkın dağıtım aracıyla Türkiye'nin en büyük satış ve dağıtım şirketlerinden olan Yaşar Birleşik Pazarlama, 6 bölge müdürlüğü, 100'ü aşkın bayisi ile 155 bin satış noktasına ulaşarak Pınar Süt ve Pınar Et ürünlerinin dağıtımını yapmaktadır. Şirket her yıl direkt satış yaptığı müşterilerine ve bayilerine İş Yönetimi Sistemleri tarafından belirlenen örnekleme sayıları üzerinden anket yapmaktadır. Yaşar Birleşik Pazarlama şirketi üzerinden yapılan anket hem Topluluk içi hem Topluluk dışı ürünlere ait satış ve dağıtım yapılan kanal müşterilerine fiyat, ürün, dağıtım, satış ekibi gibi parametreler için yapılan bir memnuniyet anketidir.

2020 yılında Kanal Bazında Memnuniyet Endeksi; **Geleneksel %86, Bayi %73, Modern %87 ve EDT %90** olarak hesaplanmıştır.

KANAL	AKTİF MÜŞTERİ SAYISI	ANKET YAPILAN NOKTA SAYISI
Geleneksel	24.723	2.429
Bayi	108	103
Modern	7.533	284
Ev Dışı Tüketim	21.114	1.531
Toplam	53.478	4.347

DYO Müşteri İletişim Faaliyetleri

DYO Boya Fabrikalarında TS ISO 10002, Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi belgesi var olup standardın talep ettiği erişebilirlik, cevap verilebilirlik, objektiflik, gizlilik, müşteri odaklılık vb. tüm maddelerinin karşılanması için kurulu sistem mevcuttur. Sistemin tarif edildiği el kitabı, prosedürler ve talimatlar oluşturulmuş olup ilgili bölümler tarafından bilinmekte ve uygulanmaktadır.

DYO faaliyet gösterdiği tüm alanlarda müşteri memnuniyeti odaklı bir anlayış benimsemektedir. Müşterilerden anketler, çağrı merkezi ve sosyal medya kanalları ile alınan geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerekli iyileştirmeler yapılmaktadır. Müşteriler, DYO İletişim Hattı **DYOFON 444 0 396** numaralı telefon hattından ulaşabilmektedir.

Müşteri şikâyetlerinin yönetimi için SAP-CRM sistemi kullanılmaktadır. SAP-CRM sisteminden Dijital Promosyon'a geçiş ile müşteri şikâyetlerinin daha etkin ve TS ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi standartlarına uygun olarak yönetiminin sağlanması hedeflenmektedir. Çalışmaların aktif olarak 2021 ilk ayı içerisinde başlaması planlanmıştır.

Müşteri memnuniyeti için ise farklı bölümlerin sorumluluğunda olan başarı göstergelerinden (anketler, KPI'lar vb.) oluşturulan konsolide tablolarımız mevcuttur.

Müşteri şikâyeti kapsamında Çiğli tesisinde takip edilen "Müşteri Şikâyeti İlk Tepki Süresi", "Müşteri Şikâyeti Tamamlanma Süresi", "Tüketici Danışma Hattı Memnuniyet Oranı" vb. performans göstergeleri bulunmaktadır.

DYO'nun 2009 yılında faaliyete geçirdiği Dyolog bağlılık sistemi, DYO'nun usta ve tezgâhtarlar ile olan ilişkisini güçlendirmek ve yeni müşteriler kazanarak sürdürülebilir ilişkiler kurmak amacıyla yapılmıştır. Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun (KVKK) ön planda tutulduğu sistemde 2020 yılında yapılan değerlendirmeye göre Dyolog üye memnuniyet oranı 91,5'tur.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA / Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Dyolog Çağrı Merkezi gelişen teknolojiye uygun, hızlı, güvenilir, müşteri odaklı bir hizmet sunulabilmesi amacı ile yenilenmiştir. Bu güncelleme ile kaçan çağrılar otomatik aranması, anlık çağrı raporlarının alınması, çağrı sonrası anket değerlendirmesi gibi müşteri memnuniyetini sağlamaya yönelik geliştirmeler yapılmıştır. 2020 yılı verilerine göre Dyolog üyelerinin DY0 Çağrı Merkezi'nden memnuniyet oranı %94'tür.

Danışma hattı, sosyal medya üzerinden iletilen tüm şikâyetler ve bilgi amaçlı arayanların, %98'ine aynı gün içinde geri dönüş sağlanmaktadır. Yapılan bu görüşmeler sonucu, müşterilere uygulanan anket ve geri bildirimler değerlendirildiğinde, müşterilerin %94 oranında memnun oldukları görülmüştür.

Ayrıca, müşteri memnuniyetinin artması ve ürünlerin doğru yüzeylere, doğru şekilde uygulama yapılmasını öğretmek, yeni ürünlerimizi ve yeni teknolojileri tanıtmak amacıyla; ilgili paydaşlara teknik eğitimler verilmektedir. Pandemi nedeniyle online ve daha küçük gruplar halinde organizasyonlar yapılmıştır. Yıl boyunca 376 kişiye (1266 kişi*saat) eğitim verilmiştir.

SAP CRM sisteminden Dijital Promosyon'a geçiş ile müşteri şikâyetlerinin daha etkin ve TS ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi standartlarına uygun olarak yönetiminin sağlanması hedeflenmektedir. Çalışmaların aktif olarak 2021 ilk ayı içerisinde başlaması planlanmıştır.

2020 yılı sonunda startı verilen; sürekli iyileştirme ve dijital dönüşüm fırsatlarının belirlenmesi amacıyla iyileştirmeye açık konularda ekip çalışmaları ile projelerin belirlenmesi ve üst yönetime sunulması çalışmaları hayata geçirilmiştir.

Pınar İletişim Merkezi

Türkiye'nin her yerinden alan kodu çevirmeden 444 76 27 no'lu telefon hattından ulaşılabilen Pınar İletişim Merkezi (PİM) ile "Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz" ilkesi ışığında çalışmalara devam edilmiştir. Ürün ve ürünlerle ilgili hizmetler sonucu oluşan ve Pınar İletişim Merkezi'ne iletilen şikâyet, öneri, bilgi, eleştiri ve teşekkür (övgü) konulu çağrılar, 07.00 – 23.00 mesai saatleri arasında PİM operatörü tarafından karşılanmaktadır. Pınar İletişim Merkezi'ne gelen istek ve öneriler, şirket içinde titizlikle incelenip dikkate alınmaktadır.

Gelen her türlü geri bildirim KVKK kapsamında; istek ve öneriler SAP CRM sisteminde kayıt altına alınmakta ve titizlikle incelenip değerlendirilmektedir. Çözüme kavuşmayan şikâyetler ilgili birimlere yönlendirilerek tüm şikâyet yönetimi süreci şikâyetin başlangıcından sonlandırılmasına kadar takip edilmektedir.

2020 yılı verilerine göre PİM'de başarılı çağrı karşılama oranı %93,57, ilk 15 saniyede cevaplanan çağrı oranı ise %88,23 olmuştur. Bu kanalda müşteri memnuniyeti oranı %94,11 olarak gerçekleşmiştir. Pınar İletişim Merkezi'ne twitter.com/InfoPinar ve facebook.com/PınarİletişimMerkezi adreslerinden de ulaşılabilir. PİM, resmi Twitter ve Facebook hesaplarıyla sosyal medya üzerinden gelen istek ve önerileri de inceleyip çözüme kavuşturarak tüketicilere en hızlı şekilde dönüş sağlamaktadır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA / Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Pınar İletişim Merkezi'nden "Engelsiz İletişim Hattı"

Türkiye'de ilklerin öncüsü olan Pınar, 2020 yılında hayata geçirdiği yeni uygulama ile PİM üzerinden görme ve işitme engelli bireylere özel "Engelsiz İletişim Hattı" hizmeti ile sektöründe bir ilke daha imza atmıştır. Türkiye'deki görme ve işitme engelli bireylerin hayatını kolaylaştırma hedefiyle yola çıkan uygulamada PİM üzerinden görme engelli bireylere haftanın 7 günü 07.00 - 23.00 saatleri arasında hizmet vermeye başlanmıştır. Tüketiciler, Pınar İletişim Merkezi'nin 444 76 27 no'lu telefonunu arayarak veya Türkiye'deki Görme ve İşitme Engelliler Derneklerine bildirilen çağrı hizmeti numarasıyla operatöre bağlanabilmektedir. Görme ve işitme engelli bireyler, operatöre ürünleri göstererek görüntülü destek alabilmekte, ürün içeriği ile ilgili detaylar ve ürünler hakkında bilgi sahibi olabilmekte ve son tüketim tarihi gibi akıllara takılabilecek sorularına anlık olarak yanıt bulabilmektedir.

Şirketlerden İyi Uygulamalar

Pınar Su ve İçecek

Pınar Su ve İçecek'te müşteri memnuniyeti yönetim sisteminin etkinliğinin değerlendirilmesi ve iyileştirme alanlarının tespit edilmesi için bildirim süreci tamamlanan tüketiciler geri aranarak süreç ile ilgili değerlendirmelerini içeren bir çalışmaya katılımları sağlanmaktadır. Pınar İletişim Merkezi (PİM) yönetim süreçlerinin daha etkin izlemesi için, bildirimlerin kaydı ve takibinde kullanılan CRM programında; şikâyetlerin güncel durumları, ortalama çözüm süreleri, müşteri cevaplama süreleri, gecikme durumları, müşteri memnuniyet düzeyi gibi başlıklarda periyodik raporlamalar yapılmaktadır. Şikâyet süreci genel memnuniyetini en çok etkileyen konular incelendiğinde, en etkili unsurun şikâyet konusu ile ilgili yeterli düzeyde bilgi verilmesi olduğu görülmüştür. Bunu sırayla personel davranışlarının olumlu olması, ihtiyaç ve isteklere uygun öneri getirilmesi ve hızlı iletişime geçilmesi takip etmektedir. 2020 yılında;

- Hizmet şikâyetlerinin yaklaşık %50'sini oluşturan "bayi şikâyeti" konusunun ele alınması için bayi denetim uygulama içeriği revize edilmiştir.
- Bayi prim sistemine bayi denetim skorlarının ve hizmet şikâyetleri oranının entegre edilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır.
- Sektöründe kredi kartı ile ödeme, temassız teslimat gibi konularda e-ticaret kanalı olarak öne çıkan Pınar Su Mobil Sipariş Uygulamasın-

da yapılan teknik geliştirmeler, pandemi sürecinin etkisi ile hızlanarak devam etmiştir. Uygulamanın daha çok tüketici tarafından kullanılmasını sağlamak için farklı markalar ile iş birlikleri yapılmıştır ve yıl boyu çeşitli sadakat kampanyaları gerçekleştirilmiştir.

- Pınar Su ve İçecek, teknolojik bayi altyapısı ile müşterilerine yüksek servis kalitesi düzeyi ve denetlenebilir hizmet sunmayı amaçlamaktadır. Hizmet kalitesi açısından önem taşıyan "teslimat süresi" ve "stok yönetimi" kriterleri anlık olarak takip edilmektedir. Şirket, ürün gamının tamamını mobil sipariş uygulaması, çağrı merkezi, internet sitesi ve yaygın bayi ağı sayesinde, 2020 yılında pandemi nedeniyle sokağa çıkma kısıtlaması uygulanan dönemlerde de tüketicilerine kesintisiz ulaştırmıştır. Tüm tüketicilerin temassız teslimat özelliğinden faydalanabilmesi için mobil ödeme imkânını sunan bayilerin sayısı artırılmıştır. Dijitalleşme sürecine uyum sağlanarak bayilerin sistem kullanım oranlarının yükseltilmesi çalışmaları yapılmıştır. Bayilerin hizmet kalitesini artırmak ve tüketici şikâyetlerini düşürmek amacıyla 'Kusursuz Müşteri Deneyimi Projesi' hayata geçirilmiştir. 2020 yılında da düzenli olarak sertifikasyon, yasal yükümlülükler, depolama koşulları ve sevkiyat standartları açısından bayi ağının denetlenmesine ve puanlandırmasına devam edilmiştir. Denetimler neticesinde gerekli iyileştirmeler, bilgilendirmeler ve eğitimler bayilerle paylaşılmıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA / Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Pınar Et

Pınar Et'te ürünlerin yasal gerekliliklere ve mevcut kalite ve gıda güvenliği yönetim sistemlerinin gerekliliklerine uygun şekilde üretilmesi sağlanmaktadır. Ürünlerin kullanım sürelerini belirlemek için AR-GE ile birlikte raf ömrü çalışmaları yapılmaktadır. Çalışma süresince ürünlerin duysal, mikrobiyolojik ve kimyasal analizleri yapılmakta ve yasal yönetmelikler ve bilimsel veriler ile karşılaştırılarak değerlendirilmektedir. Ürünler ile ilgili kullanım süreleri boyunca durum değerlendirilmesi yapılmakta, bölge kalite uzmanları tarafından izlenmekte ve izleme sonuçlarına göre iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Pınar Et, gıda ve hayvancılık sektörünü ilgilendiren tüm mevzuatlarla ilgili bakanlık alt komisyonlarında görev almakta ve mevzuatlarla ilgili güncelleme çalışmalarında aktif görev almaktadır. Sektörel toplantılara katılım ve STK'lar aracılığıyla görüşler ilgili Bakanlığa iletilmektedir.

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birlik Pazarlama, 2017 yılında devreye alınan internet sitesinde, 2020 yılında da müşterilerine, tüketicilerine ve çalışanlarına güncel faaliyetler, haberler ve sürdürülebilirlik konularında bilgi sunmaya devam etmiştir.

Kısık Ateş

Yaşar Birleşik Pazarlama, ev dışı tüketim kanalı pazarlama faaliyetlerini Kısık Ateş çatısı altında geliştirmeye devam etmektedir. Ayda 230.000'in üzerinde tekil hedef kitle kullanıcısı internet sitesini ve mobil uygulamaları ziyaret etmektedir. Sosyal medya (Instagram ve Facebook) takipçileri 120.000 kişiye, YouTube kanalı üzerinden Kısık Ateş TV, 2020 yılı içinde 20.000 abone sayısına ulaşmıştır.

Türkiye'de gastronominin buluşma noktası olarak görülen Kısık Ateş'in hedef kitleleri; profesyonel şefler, geleceğin şefleri (gastronomi öğrencileri), akademisyenler, işletme sahipleri, gastronomiye meraklı tüm bireylerdir. Kısık Ateş'in temel amacı Türk gastronomisinin sürdürülebilir ve sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak, geleceğin şeflerini günümüz şefleri ile iletişime geçirebilmek, bu yolla bilgi ve tecrübelerin

ve Anadolu mutfak kültürü ve lezzetlerinin gelecek nesillere aktarılabilmesini sağlamaktır.

2020 yılında pandeminin de etkisi ile tüm çalışmalar çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Bilgi yarışması, seminer ve genişleyen marka elçisi ağı ile öğrencileri bilgilendirme ve geliştirme çalışmaları devam etmiştir. Ev Dışı Tüketim kanalı özelinde yapılan tüm faaliyetler Kısık Ateş'te (internet sitesi ve mobil uygulamalarda) yayınlanarak daha geniş kitlelere ulaştırılması sağlanmıştır. 2020 yıl sonu itibari ile eşsiz 1.130 tarif, Türkiye'nin başarılı şeflerinin hikâyelerinin ve sektör trendlerinin paylaşıldığı 300 blog yazısı, mutfakta lezzeti yakalamak isteyenler için 100 püf noktası ve 27 uzman editör ile Kısık Ateş platformu öğrencilerin ve gastronomi meraklarının gelişimlerine destek olmuştur.

Kısık Ateş internet sitesi için [tıklayınız](#).

Ev Dışı Tüketim (EDT) Pazarlama Faaliyetleri

- Mart ayında pandemi nedeniyle EDT kanallarında yaşanan kapanmalar, müşteri, bölge ve fabrika depo ürün stoklarında risk yaratmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarda, stok ve üretim planlarına yapılan müdahaleler, ürün zayı edilmeden sürecin tamamlanmasını sağlamıştır.
- Pandemi dolayısıyla yoğun mesai içinde olan hastanelere "Toplumsal Sorumluluk" projeleri kapsamında ürün ve malzeme desteği sağlanmıştır. Bu projelerde YBP demo şefleri de aktif olarak görev almıştır. Bu kapsamda yapılan araştırmalarda "PINAR" markası müşterisine en çok destek veren tedarikçiler arasında yerini almıştır.
- Satış ekibi rutin eğitimleri pandemi nedeniyle çevrim içi mecraaya taşınmış olup, "Kahve Süt uyumu / Temel Barista Eğitimi" ve "Temel Mutfak Eğitimi" projeleri çevrim içi olarak tamamlanmıştır.

Üniversite Ziyaretleri

Gastronomi Bölümü öğrencilerine marka sadakati yaratmak kapsamında başlatılan üniversite ziyaretlerine 2020 yılında pandemi sebebi ile çevrim içi olarak devam edilmiştir. Pınar markası olarak gençlere mesleklerinde yol göstermek amacıyla kariyer seminerleri düzenlenmiş, Yaşar Üniversitesi dâhil İzmir, İstanbul, Ankara, Sivas, Trabzon ve Afyon'dan toplam 10 üniversitenin Gastronomi Bölümü öğrencileri ile buluşma gerçekleştirilmiştir.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA / Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Viking Kağıt

Viking Kağıt en üst düzeyde önem verdiği tüketici ve müşteri memnuniyetini, düzenli anketler ve geri bildirimler aracılığı ile ölçmekte, anket ve geri bildirim sonuçlarına göre ürün ve hizmetlerini sürekli iyileştirmektedir. Her yıl yapılan tüketici ve müşteri anketleri yoluyla iletilen ya da Tüketici Danışma Hattı'na ve sosyal medya hesaplarına gelen müşteri talep ve şikâyetleri çözüme kavuşturulup tüketicilere dönüş sağlanmaktadır.

Viking Kağıt, toplumun hijyen farkındalığını artırmak amacıyla, güvenli üretim ve ürünlere kazandırılan katma değerlerin mesajını da yıl boyunca yayınlanan dergi ve gazete gibi mecralardan duyurmaktadır. Bunların yanında sosyal medya hesaplarından gerçekleştirilen paylaşımlar ile tüketicilere sağlıklı yaşam, çocuklarda hijyen eğitimi, sürdürülebilirlik ve çevre bilinci gibi konularda faydalı ve güncel bilgiler verilmektedir. Üretim ve operasyonlara ilişkin bilgiler www.viking.com.tr ve www.lily.com.tr üzerinden yıl boyunca tüketicilerle düzenli olarak paylaşılmaktadır.

Çamlı Yem Besicilik

Çamlı Yem Besicilik için müşteri şikâyetleri önemli ve değerli verileri içinde barındırmaktadır. Şirketin amacı, müşteri şikâyetlerini azaltarak marka güvenilirliğini arttırmak ve olumsuz geri dönüşlerin ve müşteri kaybının önüne geçmektir. Müşteri memnuniyeti müşterilere yıllık bazda gönderilen anketler ve satış departmanından gelen finansal tablolar ile takip edilmektedir. Müşteri şikâyetleri alt başlıklar altında incelenerek değerlendirilmekte ve en fazla şikâyete konu olan alan ile ilgili geliştirmeler planlanmakta, marka değeri ve piyasadaki payının korunması sağlanmaktadır. 2019 yılında 19 ülkeye ihracat gerçekleştirirken 2020 yılında da sayı korunmuş ve İngiltere yeni müşteri olarak listeye eklenmiştir.

Pınar Süt

Pınar Süt sadece tüketicilerine sunduğu kaliteli, sağlıklı ve besleyici ürünleri ile değil, yaptığı iletişim çalışmaları ile de tüketicileriyle kurduğu bağı güçlendirmeye devam etmiştir. Pandemi dönemi ile birlikte hâlihazırda var olan sağlık trendinin yükselmesi ile birlikte, sağlıklı yaşam ve beslenme ile ilgili güvenilir bilgiye ulaşmak tüketiciler için önemli bir ihtiyaç haline gelmiş ve Pınar Süt, bu amaçla özellikle Pınar Hep Yanımda sosyal medya kanalı üzerinden beslenme ve sağlıklı yaşam konusunda uzmanlaşmış profesyoneller ile tüketicileri bir araya getirerek çözüm üretmeyi hedeflemiştir. Bununla birlikte iletişimlerde kefir, yoğurt, süt gibi sağlıklı beslenmede öne çıkan ürünler konusunda çeşitli mecralardan sürekli hatırlatmalar yaparak tüketicilere bu anlamda fayda sağlanmaya çalışılmıştır.

Ayrıca evde geçen zamanları keyifli hale getirmek için Pınar ürünleriyle yapılabilecek lezzetli ve sağlıklı tarif içerikleri, çocukların vakitlerini değerlendirmeleri için "kendin yap" konseptli videolar da yine sosyal medya, paket üzeri çalışmalar ve reklam kampanyaları ile tüketicilere sunulmuştur.

Pınar Enstitüsü

Toplumun sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak üzere kurulan Pınar Enstitüsü, 2013 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir. Pınar Enstitüsü, gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirmeye, kaliteli yaşam farkındalığı yaratmaya yönelik projeler geliştirmekte ve toplumun sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak üzere gıda ve sağlıklı beslenme konularında literatür araştırmaları yapmaktadır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA / Yayınlar

Yaşar Topluluğu, kurum içi ve kurum dışı paydaşları ile iletişim sağlamak, müşteri ve tüketicilerini düzenli olarak bilinçlendirmek ve bilgilendirmek amacıyla çeşitli yayınlardan faydalanmaktadır. Topluluk şirketleri 2020 yılında da bülten, dergi, gazete, dijital platform ve sosyal medya yayınlarına devam etmiştir.

Pınar Gazetesi

Üreticiler için önemli bir başvuru kaynağı olan Pınar Gazetesi, besicilik, süt ve et teknolojileri, besi hayvanı sağlığı gibi konuları işlerken çiftlik röportajları, Pınar'dan haberler gibi içeriklere de yer vermektedir. Üç ayda bir yayınlanan gazete Pınar'ın iş ortaklarına gönderilmektedir. Aynı zamanda Pınar Gazetesi'nin yeni sayısı ve tüm arşivine www.pinar.com.tr adresinden ulaşılmaktadır.

Benim Pınarım Dergisi

Kurum içi iletişimi artırmak üzere 2004 yılından bu yana hazırlanan Benim Pınarım dergisinde Pınar markası ile ilgili tüm haberlere, şirket içi duyurulara ve çalışanların evlilik, doğum gibi bilgilerine yer verilmektedir.

Pınarlayaşam Sosyal Medya Hesapları

Pınar, Twitter, Instagram ve Facebook hesapları ile Youtube kanalında anne - çocuk iletişimi ile ailelere faydalı ve güncel bilgiler vermektedir. Ayrıca gençleri spor, çevre bilinci gibi konularda aydınlatmaktadır. Hesaplarında mutlaka sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik konularına da yer veren Pınar, böylece farklı hedef kitleleri bir araya getirmeyi hedeflemektedir. Instagram hesaplarında çocuklara yönelik atölyeler düzenleyerek çocukların sanatsal gelişimine destek olmaktadır.

Güzel Yaşa Dergisi

Güzel yaşamın sırrının doğru ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları edinmekten geçtiğine inanan Pınar Et, "Güzel Yaşa" konsepti çerçevesinde dergi, internet sitesi, sosyal medya hesapları ve haftalık e-bülten çalışmalarını 2020 yılında da sürdürmüştür. 2017 yılında hayata geçirilen projenin daha geniş kitlelere ulaşması yönünde önemli dijitalleşme adımları atan Pınar Et, üç ayda bir yayınlanan ve dağıtımı yapılan Güzel Yaşa Dergisini dijitalle taşımıştır. Şirketin ve bağlı bulunduğu Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik çalışmalarını da destekleyen bu adımla çok daha fazla okura ulaşılırken, kâğıt tüketimine de engel olunmuştur. Ayrıca üyelik sistemi devreye alınarak haftalık düzenli e-bülten gönderimleriyle takipçi sayısı artırılmış ve hedef kitle iletişimi güçlendirilerek sürdürülmüştür.

Lezzet Fikirleri

Lezzet Fikirleri, Pınar Et'in dijital mecralarda tüketicileri ile kurduğu çift taraflı iletişimin markası haline gelmiştir. Lezzetfikirleri.com internet sayfası ve sosyal medya hesapları üzerinden Pınar Et ürünleri Türk mutfağının yanı sıra dünya mutfaklarının en farklı tarifleri ile harmanlanıp sofralara taşınmaktadır. Pınar Et ürünlerinin kullanıldığı sayısız farklı tarife ev sahipliği yapan dijital mecralar ve internet sitesi; ürün çeşitliliğini nihai tüketicinin doğrudan evinde uygulayabileceği şekliyle sunmaktadır. 2017 yılında Facebook, Instagram, Youtube hesapları ve internet sitesi ile dijital hayatına başlayan proje, 2019 yılında yurt dışı operasyonlarını da kapsayacak hale gelmesi ile dijital dünyadaki etkinliğini yıldan yıla artırmayı başarmıştır. 2020 yıl sonu itibarıyla 25 binden fazla tekil kullanıcıya ulaşan Pınar Lezzet Fikirleri, yemek yapmayı seven, farklı tarifleri denemeye açık kitleleri buluşturmuştur.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE HAYVANCILIK

Yaşar Topluluğu, Türkiye ve dünyadaki sanayi ve tarımsal dönüşüme uyumlu, etik değerlere, çevreye duyarlı, kalite ve verimlilik artışına odaklı bir anlayışla faaliyetlerini sürdürmektedir. Topluluk, tarım ve hayvancılığın sürdürülebilirliğini sağlamak için başta üreticileri olmak üzere tüm paydaşlarını bu konuda desteklemekte ve geliştirmektedir. Topluluk şirketleri paydaşları için değer yaratan bütünsel sürdürülebilirlik yaklaşımları, uluslararası standartlara uygun sürdürülebilir ve organik tarım uygulamaları ve kurdukları hayvan refahı yönetim sistemi ile sektörlerine örnek olmaktadır. Topluluğun Pınar Et, Pınar Süt ve Çamlı Yem Besicilik şirketleri 2020 yılında gerçekleştirdikleri çalışmalar ve iyi uygulamaları ile sürdürülebilir tarım ve hayvancılık alanlarında değer yaratmaya devam etmiştir.

Pınar Et, yaptığı sürekli iyileştirme çalışmaları ve yatırımları ile sektöre birçok konuda olduğu gibi hayvan refahı konusunda da öncülük etmektedir. Hayvan refahı uygulamaları için Avrupa ve Amerika'da konusunda uzman kişi ve kuruluşlardan uygulamalı eğitimler alınmış ve bu eğitimler doğrultusunda gerekli altyapı ve denetimi de kapsayan hayvan refahı sistemi kurulmuştur. Tedarikçilerde yapılan hayvan refahı denetimleri ile bu konuda farkındalık artırılmakta ve gerekliliklerin yerine getirilmesi kontrol edilmektedir.

Tedarik edilen hayvanlarda yasaklı madde kontrolü, laboratuvarlarda düzenli olarak yapılan analizlerle izlenmektedir. Hayvanların nakil işlemlerinde ulusal ve uluslararası yasa ve standartlar takip edilmektedir.

Çamlı Yem Besicilik, bütüncül sürdürülebilirlik anlayışını kendi kurumsal yapı, işleyiş ve ürünlerinin ötesinde etkileşim içerisinde olduğu üreticilerine yaymayı da bir sorumluluk olarak görmektedir. Sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın desteklenmesi çerçevesinde hareket eden şirket, insanlığa ve doğaya olan sorumluluğunun bilinciyle üreticileri desteklemekte ve geliştirmektedir. Uzman teknik ekip ve saha ekibi ile üreticiye çiftlik yönetimi ve hayvan sağlığı uygulamalarında destek verilmekte ve eğitimlerle üreticinin bilinçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Çiğ süt üreticilerinin hayvan sağlığı, hayvan beslemesi, sağım uygulamaları ve hijyen konularında bilinçlendirilmesi amacıyla kamu, üniversite ve özel sektör arasında iş birliği sağlanarak süt üreticilerine doğru uygulamaların aktarılması ve üreticilerin bilinç düzeylerinin artırılması amacıyla Pınar Enstitüsü bünyesinde ve Pınar Süt & Çamlı Yem Besicilik iş birliğinde "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi sürdürülmektedir.

Sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın desteklenmesi çerçevesinde hareket eden Çamlı Yem Besicilik, insanlığa ve doğaya olan sorumluluk bilinciyle

başta üreticiler olmak üzere tüm iş ortaklarını desteklemekte ve geliştirmektedir. Ekonomik olarak büyürken çevre üzerindeki etkinin sürekli azaltılmasına dayanan bu anlayış, aynı zamanda sahip olduğu standartlar ve uygulamalar ile sürekli kontrol ve gelişim altında tutulmaktadır.

Çamlı Yem Besicilik, T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı'nın koordinasyon desteği ile düzenlenen "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" projesi kapsamında kadın çiftçilere, organik kompost üretimi hakkında bilgilendirme eğitimleri gerçekleştirerek tarım sektöründe kadın istihdamının artırılmasına ve kadın iş gücünün nitelikli aktif katılımına destek olmaktadır. Şirket, faaliyetlerinde yerel ekonomiye katkı sağlamayı hedeflemektedir. Hindi üretim sürecinde sözleşmeli üretim modeli kullanılmakta olup üretim hizmeti aldığı üreticilerinin neredeyse tamamı tarım veya büyükbaş hayvancılıkla uğraşma imkânı bulunmayan ailelerden oluşmaktadır. Özellikle tarıma elverişli olmayan dağ köylerinde yaşayan köylüler ile çalışarak, kendilerine hindi bakım hizmeti karşılığında gelir kaynağı sunmaktadır. Ayrıca veteriner hekimler tarafından yılda en az 3 kez hayvan yetiştiriciliği ve hayvan refahı üzerine yetiştiricilere eğitimler verilmekte, tespit edilen olumlu örnekler yaygınlaştırılırken hatalı uygulamaların sonlandırılması sağlanmaktadır. Hayvan refahının korunması için

mevzuata uygun yetiştirme yoğunluğu muhafaza edilirken, özellikle üreticiler için Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile hayvan refahı konulu projeler üzerinde çalışılmaktadır.

Çamlı Yem Besicilik'in Manisa Beydere'de bulunan Organik Süt Hayvancılığı Tesisi, Avrupa Birliği Organik Tarım Komisyonu'na akredite IMO Control tarafından gerçekleştirilen denetim ile "Organik Tarımsal ve Hayvansal Üretim Sertifikası" almıştır. Sözleşmeli üretim yöntemiyle de bölgede organik tarımı destekleyerek kimyasal gübre ve zirai ilaç kullanımının azaltılması hedeflenmektedir.

Çamlı Yem Besicilik "Sürdürülebilir Balıkçılık" konusunda uluslararası "Friend of the Sea" belgesine sahiptir ve Pınar Balık markası ile Türkiye'de "İyi Tarım Uygulamaları" sertifikası alan ilk firmadır.

Çamlı Yem Besicilik, hayvancılık faaliyetleri sonucunda oluşan gübrelerini, çevre kirliliği yaratmayacak şekilde işleyerek organik tarım başta olmak üzere her türlü tarımsal üretimde güvenle kullanılabilen katı çiftlik gübresine çevirmektedir. Bu sayede sağlıklı tarımsal ürünler yetiştirilmekte, aynı zamanda aşırı kimyasal gübre tüketimi ile çoraklaşan topraklarımızda tarımın sürdürülebilmesi sağlanmaktadır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Yerel Ekonomiye Katkı

Yaşar Topluluğu sağladığı istihdam, tedarik zinciri ve ihracat hacmiyle yerel ekonomiye ve kalkınmaya katma değer sağlamaktadır. Sunduğu ürün ve hizmetler için gerekli iş gücü ve ham maddeyi de öncelikle faaliyet gösterdiği bölgeden sağlamaya özen gösteren Yaşar Topluluğu, yerel halk için düzenli gelir kaynağı yaratmakta, “yerinde istihdam” politikası ile Türkiye’nin ihtiyaç duyulan bölgelerinde gerçekleştirdiği yatırımlarda, iş gücünü öncelikli olarak o bölgedeki mevcut insan kaynağından sağlamaya çalışmaktadır.

Özellikle süt sektöründe fabrikalarının bulunduğu İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa illerinde ve illerin bulunduğu bölgelerde doğrudan ve dolaylı istihdam sağlanarak, üreticiler bilinçlendirilerek ve verim artırılarak bölgesel kalkınmaya destek verilmektedir.

Topluluk şirketleri, faaliyet gösterilen bölgelerde istihdamın yanı sıra bayileri, tedarikçileri ve üreticileri için de her zaman iş ve gelişim fırsatları yaratmaktadır. Yaşar Topluluğu şirketleri ayrıca bayileri ve tedarikçileri için çeşitli eğitimler düzenleyerek, denetim ve değerlendirme ziyaretleri gerçekleştirerek iş ortaklarının gelişimlerini sağlamaktadır.

Faaliyet gösterilen bölge ve şehrin gelişimine de katkı sağlayan Yaşar Topluluğu şirketleri, yüksek kaliteli ve yenilikçi ürün ve hizmetleri, geniş dağıtım ağı, AR-GE ve verimlilik çalışmaları, müşteri yönetimi anlayışı ile yerel halk için değer yaratmaktadır. Yaşar Topluluğu, sorumlu, verimli ve etik doğal kaynak kullanım stratejisi ile faaliyetlerinde kullandığı doğal kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamaya özen göstermektedir.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları

“Pınar”, yaşanabilir bir dünya, kaliteli bir yaşam için gelecek kuşaklara daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir fiziki-sosyal çevre bırakacak şekilde faaliyet göstermekte olup, toplumsal gelişime katkı sağlayacak uzun soluklu projeler gerçekleştirmektedir. Pınar’ın sürdürülebilirlik anlayışının sosyal boyutunda ele aldığı faaliyetleri; eğitim, kültür, sanat ve spor alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Pınar Çocuk Tiyatrosu

Pınar Çocuk Tiyatrosu, kurulduğu 1987 yılından bugüne Türkiye genelinde üç milyondan fazla çocuğa ücretsiz olarak ulaşmıştır. Her oyununda çocukların kültürel ve kişisel gelişimine katkıda bulunmayı hedefleyen Pınar Çocuk Tiyatrosu, aynı zamanda tiyatro sanatına birçok ünlü oyuncunun kazandırılmasında bir okul görevi üstlenmiştir.

Pınar Çocuk Tiyatrosu, 2019 - 2020 Eğitim - Öğretim dönemiyle birlikte Ocak ayında “Oyun Makinesi” isimli yeni oyununu İzmir’deki çeşitli okullarda sergileyerek 3 bin 483 minik tiyatro severe şölen yaşatmıştır.

Pandemi nedeniyle Mart ayı itibarıyla ara verilen “Oyun Makinesi” oyunu, Pınar’ın “Her Şey Çocuklarımız İçin” isimli Youtube kanalında dijital olarak sergilenmiştir. Toplamda 90 bin görüntülenme sağlayan oyun, 2020 yılı boyunca minik tiyatroseverlerle buluşmuştur. Pınar Çocuk Tiyatrosu’nun önceki dönemlerde sahne alan oyunları da “Her Şey Çocuklarımız İçin” Youtube kanalında yayınlanarak izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları

Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması

İlköğretim çağındaki çocukların resim sanatına ilgisini artırmak ve geleceğin ressamlarını yetiştirmek amacıyla gerçekleştirilen 39. Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması, 2020 yılında "Serbest" tema ile düzenlenmiştir. Yarışmaya Türkiye'nin yedi bölgesinin yanında Almanya, Özel Eğitim ve Uygulama Okulları, sosyal medya ve kurum içi kategorilerinden 4 bin 916 öğrenci, 5 bin 685 resim ile başvuruda bulunmuştur.

Seçici kurulun değerlendirmeleri sonucunda Pinar Çocuk Resim Yarışması'nı kazanmaya hak kazanan 13 minik ressam, tablet ve profesyonel resim malzemeleriyle ödüllendirilirken; 3 öğrenci de Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı aracılığıyla 1 yıllık eğitim bursunun sahibi olmuştur.

Yarışmada seçilen 30 resim ve jüri tarafından sergilenmeye değer görülen 73 resim ile birlikte toplam 103 eser, www.pinar.com.tr internet sitesi üzerinden erişime açılan "Sanal Sergi" ile ziyaretçilerle buluşmuştur. Aynı zamanda "Her Şey Çocuklarımız İçin" Youtube kanalında serginin videosu yayınlanmaya devam etmektedir.

39. Uluslararası Pinar Resim Yarışması Sosyolojik Değerlendirme Raporu

39. Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması kapsamında, Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü iş birliğiyle sosyolojik bir çalışma da gerçekleştirilmiştir. Bu sosyal sorumluluk projesinde, yarışmaya farklı coğrafi bölgelerden katılım sağlayan çocukların resimlerinin incelenmesi ve elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle "Sosyolojik Araştırma Raporu" hazırlanmıştır.

Ege, Marmara, Akdeniz, Karadeniz, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu olmak üzere Türkiye'nin 7 bölgesi ile Özel Eğitim ve Uygulama Okulları kategorilerinden yarışmaya başvuran resimler arasından seçilen 3 bin 719 resim, Prof. Dr. Fuat Güllüpinar ve ekibi tarafından incelenerek resimlerin içerik analizleri yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda elde edilen araştırma bulguları, 2010 yılında gerçekleştirilen "En Çok İlgini Çeken Çiz" konulu 29. Uluslararası Pinar Çocuk Resim Yarışması'na katılanlardan ön elemeyi aşmış resimlerin sosyolojik değerlendirme projesinin bulgularıyla kıyaslanarak karşılaştırmalı bir analiz raporu hazırlanmıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları

Pınar Çocuk Resim Atölyesi

Çocukları sanatla buluşturma hedefiyle hayata geçirilen bir diğer proje olan Pınar Çocuk Resim Atölyesi, 2020 yılında beşinci kez düzenlenmiştir. İzmir, Konya ve Kayseri'yi ziyaret eden Pınar Çocuk Resim Atölyesi'nin turnesine pandemi nedeniyle ara verilmiştir. Çocuklarla fiziki bir atölye ortamında buluşmaya devam edemeyen Pınar Çocuk Resim Atölyesi, dijital platforma taşınarak; Ressam Betül Güney ile Pınar'la Yaşam sosyal medya hesabı üzerinden çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

Spora Destek

Pınar, kurumsal sosyal sorumluluk çalışmaları kapsamında spor alanındaki desteklerini de sürdürmektedir. 1998 yılından bu yana Karşıyaka Basketbol Takımı'nın ana sponsorluğunu üstlenen Pınar, takımın isim sponsorluğunun yanında içecek tedariki ile basketbol aktivitelere katkı sağlamaktadır. Pınar, gençlerin spora olan ilgisini arttırma amacıyla faaliyetlerini yürütürken, Türk basketbolunun gelişimini de desteklemektedir. Pınar, Karşıyaka Basketbol Takımı ana sponsorluğu yanında farklı spor branşlarına yönelik çalışmalar da yürütmeye devam etmektedir.

Pınar Karşıyaka

Pınar, "sosyal vatandaşlık" anlayışıyla spora ve sporcu yetiştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu kurumsal kültür yaklaşımıyla, Yaşar Holding Kurucusu ve Onursal Başkanı Selçuk Yaşar'ın liderliğinde 1998 yılından bu yana, ana sponsor olarak Karşıyaka Basketbol Takımı ve altyapıda spor yapan binlerce minik sporcuya destek verilmektedir.

İzmir'in bir basketbol şehri olması; İzmir halkının, gençlerin ve çocukların sporla bütünleşmesi hedefi ile destek verilen Pınar Karşıyaka'nın başarıları arasında Türkiye Kupası Şampiyonluğu, Cumhurbaşkanlığı Kupası Şampiyonluğu ve Türkiye Basketbol Ligi Şampiyonluğu yer almaktadır. Bu başarıların yanı sıra Pınar Karşıyaka, ülkemizi Turkish Airlines EuroLeague, 7DAYS EuroCup, FIBA Şampiyonlar Ligi ve FIBA Europe Cup gibi uluslararası organizasyonlarda başarıyla temsil etmektedir.

Pınar, Karşıyaka Basketbol Şubesi altyapısına verdiği destekle bugüne kadar 25 binden fazla çocuğun spor yapmasına da katkı sağlamıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları

Covid-19 Kapsamında Verilen Destekler

Covid-19'un Türkiye'de görülmeye başlandığı ilk günden bu yana çalışanların ve ailelerinin sağlığını korumaya yönelik tedbirler alınmıştır.

Yaşar Topluluğu olarak "Biz Bize Yeteriz Türkiyem" kampanyası kapsamında, topluma ve sağlık konusundaki çalışmalara da katkı sağlamak amacıyla 1,5 milyon TL destek verilmiştir.

Bunun yanı sıra, toplum sağlığı için pandemi ile mücadele kapsamında gece gündüz mücadele veren sağlık çalışanlarına sağlıklı ve besleyici Pınar ürünleriyle destek olunmuştur.

Depremzedelere Yardım

2020 yılının Ekim ayında Ege Denizi'nde gerçekleşen ve İzmir'de can ve mal kaybına neden olan deprem sonrasında Yaşar Topluluğu şirketleri ve çalışanları tarafından depremzedelere yardımda bulunulmuş, İzmir'in etkili sivil toplum kuruluşları tarafından başlatılan ve konut yapımı, sosyal ve eğitim alanlarının yapımı ile gerekli olabilecek ihtiyaçların karşılanması amacıyla başlatılan "Birlikten İzmir Doğar" kampanyasına destek verilmiştir.

Depremin hasarlarının ortaya çıkmaya başladığı ilk saatlerde gıda, su, temizlik kağıdı ve barınma için ihtiyaç duyulan tüm ürünler, ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmak üzere AFAD, Kızılay ve kamu kuruluşlarına teslim edilmiştir.

DYO Okullara Boya Desteği

Temizlik, hijyen ve sağlık, Covid-19 ile birlikte öne çıkan kavramlar olmuştur. DYO Boya, pandemi döneminde okulların daha temiz ve hijyenik bir ortama sahip olması için destek vermeye devam etmektedir. Öğrencilerin sağlıklı sınıflarda ders yapması için okulların kapalı olmasını fırsata

çevirip okul yönetimleriyle iş birliğini sürdürmektedir. DYO Boya, çocukları salgın hastalıklara karşı korumak için 2020 yılında 100'den fazla okula boya desteğinde bulunmuştur.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları

“Yarınlar İçin Değer” Projesi

Eğitimden kültür-sanata, spordan çevreye kadar farklı alanlarda geliştirdiği sosyal sorumluluk projeleriyle Türkiye'nin geleceğine katkı sağlamayı hedefleyen DYO Boya “Yarınlar İçin Değer” çatı projesi kapsamında çalışmalarını kesintisiz sürdürmektedir. “Öğrenmeye Değer” projesi ile bugüne dek 45 bin öğrenciye, “Ustalığa Değer” projesi ile ise 500'e

yakın ustaya renk, mekân, ısı ve ışık kullanımı alanlarında eğitimler düzenlemiştir. DYO Boya, “Okullara Değer” projesi çerçevesinde ise Türkiye’de bir ilk gerçekleştirmiş ve bilimsel verilere dayanan okul boyama ve boya kullanımı standartları kılavuzu hazırlamıştır. Bu kılavuz, Türkiye çapında tüm okul ve öğretmenler ile paylaşılmıştır.

ÖĞRENMEYE DEĞER

“Öğrenmeye Değer” projesi; ilkokullarda öğrencileri, öğretmenleri, idarecileri ve velileri renk, mekan kullanımı, ısı ve ışık unsurları hakkında bilgilendirerek; yaşam alanlarında yapılacak değişimlerin çocuklarda başarıyı artırıcı etmenler olarak algılatılmasını ve estetik değerler hakkında farkındalık sahibi olmalarını sağlamayı amaçlamıştır.

USTALIĞA DEĞER

İnşaat Boyacısı Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi ustalarımıza Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin hazırladığı içerik ile “Ustalığa Değer” eğitimleri verilmiştir. Mesleğine özen gösteren ve ustalığını belgelemiş olan ustalarımıza MSGSÜ akademisyenleri tarafından katma değerli bir eğitim verilerek mesleki itibarlarının artırılması hedeflenmiştir.

OKULLARA DEĞER

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi iş birliğiyle bilimsel bir bakış açısı ile “okul boyama ve boya kullanımı standartları” kılavuzu hazırlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm ilkokullara yönelik hazırlanan bu kılavuza uygun olarak akademik eğitime katılmış ustalar tarafından örnek okul boyama uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

DYO - Aura İstanbul Mimarlık ve Şehircilik Araştırmaları Akademisi İş Birliği

Türkiye'nin en saygın mimarlarının bir arada olduğu, mimarlık öğrencilerine eğitim fırsatı sunan İstanbul Mimarlık ve Şehircilik Araştırmaları Akademisi – AURA İstanbul ile iş birliği, 2019 yılından beri devam etmektedir. Yapı sektöründeki insan kaynağı kalitesine, mimarlığa ve kent kültürüne katkı sunmak üzere yapılan bu iş birliği ile renk, tasarım, mekân, mimari, kentsel tasarım ve kentsel peyzaj konularıyla ilgilenen mimar adaylarına, tasarımcılara ve genç mimarlara yeni bakış açıları sunarken, entelektüel birikimlerine katkı sağlayarak yenilikçi düşüncelerin ortaya çıkması hedeflenmiştir.

İkinci yılında, pandemi döneminde DYO Youtube hesabından canlı olarak yayınlanan “Renkli Dyologlar: Türkiye'nin Renkleri” söyleşi serisinde, toplumun estetik ve entelektüel değerlerinin gelişimine katkıda bulunmak üzere; gastronomiden seyahate, felsefeden edebiyata, arkeolojiden çağdaş sanata, müzikten mimariye, modadan tasarıma, hepsi kendi konularında uzman konuklar tarafından, “renk” kavramı yeniden tanımlanmıştır. “Türkiye'nin Renk Paleti” ile birlikte kitap haline getirilen söyleşi serisi, aynı zamanda Spotify'da yayınlanan ilk boya markası olma özelliği de taşımaktadır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları

DYO Sokak Sanatı Çalışmaları

Yaşam alanlarını renklendiren DYO Boya, 2020 yılında kente ve kent kültürüne katkıda bulunmak üzere yerel yönetimlerle başlatılan sokak sanatı çalışmaları ile sokak sanatını destekleyerek, sanatın adım adım şehre yayılmasını sağlamıştır. "Merdivenler Renkleniyor" projesine destek veren DYO Boya, İstanbul'da mural artistler Rakun, Somon, Cins, Kara Gözüktü Kaptan ve Max on Duty ile 5 gri merdiven renklendirmiştir. Ayrıca, "Sağlık Emekçilerine Saygı Duvarı" projesi hayata geçirilmiştir. Özveri ile çalışan sağlık emekçilerine teşekkür amacı taşıyan projede, Ortaköy Mahallesi Portakal Yokuşu Caddesi'nde bir duvar seçilmiştir. Çalışmayı sanatçı "No More Lies" resmetmiş, ünlü fotoğrafçı Chris McGrath fotoğraflamıştır. 6 metre yükseklik ve 46 metre uzunluğa ulaşan çalışmada DYO boyaları kullanılmıştır. Yapılan iş birlikleri, özellikle Sağlık Emekçilerine Saygı Duvarı çok fazla ilgi görerek, basında geniş yer bulmuştur.

"Türkiye Tarımının Yeni 10 Yıllık Hikâyesi" Paneli

Yaşar Holding Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık Grubu Başkan Yardımcısı ve Çamlı Yem Genel Müdürü Hasan Girenes, Tarım ve Ormanın Geleceği Zirvesi'nde 'Türkiye Tarımının Yeni 10 Yıllık Hikâyesi' konulu panele konuşmacı olarak katılım sağlamıştır. Panelde tarımsal üretimin hayati önemine değinerek ülkemizin tarımsal anlamda zengin kaynaklara sahip oluşundan ve birçok tarımsal ürünlerdeki rekabet üstünlüğünden bahsedilmiş, hayvansal üretimdeki hızlı büyümenin sevindirici olduğunun ancak yem ham maddeleri alanındaki yetersizliğinin de altı çizilmiştir. Tarımdaki dönüşümde etkin iletişim ve iş birliğinin önemine değinilerek verimliliği hızlı şekilde artırmaya ve su kaynaklarının yönetimi için master plana ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

DYO Sanat Ödülleri Yarışması

Yaşar Topluluğu'nun sanata verdiği desteğin önemli örneklerinden olan DYO Sanat Ödülleri 2019 yılında 38. kez düzenlenmiştir. "Denge ve Değişim" temasıyla düzenlenen yarışmaya 944 sanatçı 1585 eserle katılmış, başvuruların Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı internet sitesi üzerinden kabul edildiği 38. DYO Sanat Ödülleri yarışmasında seçici kurul, ön elemenin ardından yapılan nihai seçim ile ödüllü ve sergilenmeye değer bulunan eserleri belirlemiştir.

Prof. Hayri Esmer, Prof. Fevzi Karakoç, Dr. Nazan Ölçer, Denizhan Özer, Prof. Dr. Burcu Pelvanoğlu, Prof. Mümtaz Sağlam ve İhsan Yılmaz'ın yer aldığı Seçici Kurul, 3 eseri ödüle layık görürken 27 eseri de sergilenmeye değer bulmuştur. Pentür dalında Engin Konuklu'nun "Avşa" (en üstte), İrfan Dönmez'in "Bu 'ben'im" ve özgün baskı dalında Hava Küçüköner'in "Sarı Bir Gün" adlı eseri 38.DYO Sanat Ödülleri'nin kazananı olmuştur. Pentür dalında ödül alan eserlerin sanatçıları 25.000 TL, özgün baskı resim dalında ödül alan eserin sanatçısı ise 10.000 TL Başarı Ödülü almaya hak kazanmıştır.

2020 - İrfan Dönmez
Bu 'ben'im 150x130
Tuval Üzerine Yağlı Boya-Akrilik

2020 - Hava Küçüköner
Sarı Bir Gün 50x70
Gravür

2020 - Engin Konuklu
Avşa 100x150
Tuval Üzerine Akrilik

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Sponsorluklar Ve Fuarlar

Yaşar Topluluğu şirketleri, sürdürülebilirlik ve pazarlama gibi alanlarda birçok kongrede hem katılımcı hem sponsor olarak yer alarak Türkiye’de eğitim, kültür, sanat, gıda, beslenme, aktif yaşam ve spor alanlarının gelişimine katkı sağlayan etkinliklere destek vermektedir. 2020 yılında Topluluk şirketlerinin katıldığı fuar, organizasyonlar ve sponsor oldukları etkinlikler aşağıda listelenmiştir:

Pınar Et’in 2020 Yılında Katıldığı Fuarlar ve Organizasyonlar

- 4. Et Ürünleri Çalıştayı / 6 - 8 Ekim 2020
- 13. Türkiye Gıda Kongresi / 21 - 23 Ekim 2020
- 4. Ege Ekonomik Forumu / 30 Kasım - 4 Aralık 2020

Pınar Süt’ün 2020 Yılında Katıldığı Fuarlar ve Organizasyonlar

- 15. Uluslararası Agroexpo Tarım ve Hayvancılık Fuarı
6 - 9 Şubat 2020
- Gulfood 2020 / 16 - 20 Şubat 2020
- COVID - 19 Sonrası Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Çevrim İçi Konferansı
8 Mayıs 2020
- 6. Sürdürülebilir Gıda Zirvesi / 22 Ekim 2020
- Aktif Yaşam, Gıda ve Beslenmede Güncel Yaklaşımlar Kongresi
28 - 29 Kasım 2020
- 4. Ege Ekonomik Forumu / 30 Kasım - 4 Aralık 2020

DYO Boya’nın 2020 Yılında Katıldığı Fuarlar

- TREDER Fuarı - 11 Şubat 2020
- MODEKO 2020 İzmir Mobilya Fuarı - 4/8 Mart 2020
- SAHA EXPO Dünyanın İlk Savunma Sanayii Sanal Fuarı
9 Kasım 2020 - 9 Nisan 2021

DYO Boya 2020 Yılı Sponsorluklar

- Casati Trabzonspor Sponsorluğu
- Ağır Vasıta Zirvesi Sponsorluğu / 11 Şubat 2020
- Yapı Günleri Platin Sponsorluk / 5 - 8 Mart 2020

- İnegöl Belediyespor Forma Sponsorluğu
- Karşıyaka Spor Kulübü Erkek Basketbol A Takımı Sponsorluğu

Yaşar Birleşik Pazarlama 2020 Yılı Sponsorluklar ve Etkinlikler

- Coffex 2020: 27 Şubat - 1 Mart / Etkinliğine Süt Sponsorluğu
- SCA Türkiye Şampiyonası 2020: 27 Şubat - 1 Mart
Barista ve Latte Art Ana Sponsor
- İstanbul Culinary Cup 2020: 29 Şubat - 1 Mart
Yarışma Ürün Sponsorluğu

Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirmek için sosyal sorumluluk anlayışıyla ve toplumun sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak amacıyla kurulan, ticari bir faaliyeti olmayan ve kâr amacı gütmeyen Pınar Enstitüsü, 13 Haziran 2013 tarihi itibarıyla faaliyetlerine başlamıştır.

Pınar Enstitüsü'nün misyonu; gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirmek ve kaliteli yaşam farkındalığı yaratmak amacıyla bilimsel projelere destek vermek, bilgi ağlarında yer almak ve eğitim faaliyetlerinde bulunmaktır. En büyük hedefi ise gıda ve beslenme alanında bir referans noktası olmaktır.

Toplumun doğru beslenme bilincine sahip olmasına yardımcı olmak amacıyla faaliyetlerine başlayan Pınar Enstitüsü, tüketicilerin bilimsel ve güvenilir kaynaklara ulaşmasına olanak tanıyacak, gıda, sağlık ve beslenmeye ilişkin konularda bireylere bilinç ve farkındalık kazandıracak çalışmalarını hayata geçirmekte ve kurumsal bir vatandaş olarak, bu alanlarda disiplinler arası etkin bir iş birliğini desteklemektedir.

"Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim" Projesi Yaygınlaşıyor!

Pınar Enstitüsü'nün gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerinde bulunma misyonu doğrultusunda; beslenme bilincinin küçük yaşta oluşturulması ve sağlıklı bireyler yetiştirilmesi amacıyla hayata geçirdiği Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim projesi, çocuklarla beraber öğretmen ve ailelerin de bilinçlenmesini hedeflemektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile iş birliği içinde hayata geçirilen proje, 2016 yılından bu yana 13 ilde gerçekleşmiş, 607 bağımsız anaokulu, 615 öğretmen eğitim almış ve toplam 16 binin üzerinde çocuğa ulaşılmıştır. Proje kapsamında çocuklardan, velilerden ve öğretmenlerden elde edilen verilerle hazırlanan 4 bilimsel çalışma, ulusal ve uluslararası akademik platformlarda yayınlanmıştır.

Eğitim materyalleri www.hareketetsagliklibeslen.com adresinde öğretmenlerin kullanımına açılan internet sitesi ve öğretmen portalına tüm eğitim materyalleri yüklenmiştir. Proje kapsamında gerçekleştirilen bir diğer çalışma olan ve Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim

Bölümü'nden Doç. Dr. Sibel Sönmez tarafından hazırlanan "Erken Çocukluk Döneminde Yaşam Becerileri ve Sağlığı Geliştirme" konulu video, dijital kanallardan yayınlanmıştır.

Dengeli beslenme ve fiziksel aktivitenin önemi konusunda çocukların oyun yoluyla bilinçlendirilmesi hedefiyle yola çıkılan proje ile erken çocukluk dönemindeki çocuklara dengeli ve sağlıklı beslenme konusunda rehberlik etmek, doğru beslenmelerine ilişkin alışkanlıklar kazandırmak, eğlendirici aktiviteler düzenleyerek beslenmenin yanı sıra fiziksel hareketliliğin de sağlıklı bir yaşam için önemli olduğunu benimsetmek amaçlanmaktadır.

Özellikle erken çocukluk dönemini ele alan proje, gelecekte sağlıklı nesiller yetiştirmeyi hedef alan toplumumuza önemli katkı sağlamaktadır. Projenin en güçlü yönlerinden biri, bireysel gelişimin en hızlı dönemi olan ve temel yaşam becerilerinin kazanıldığı okul öncesi dönemde uygulanıyor olmasıdır. Çocukların özellikle çevreden etkilendiği sağlıklı ve dengeli beslenme konusunda gereksinim duyduğu doğru bilgilere ulaşmasında etkili bir proje olmuştur.

Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde Projesi

1973 yılında kuruluşundan itibaren üreticilerin bilinçlenmesi için eğitime destek veren Pınar, 2014 yılından itibaren kamu-üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde, Pınar Enstitüsü yürütücülüğünde "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesini gerçekleştirmektedir. "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi ile Pınar Süt & Çamlı Yem Besicilik iş birliğiyle 14 ilde 8.000'in üzerinde süt çiftçisine ulaşılmıştır.

"Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi ile süt çiftçilerinin eğitimini destekleyen Pınar Enstitüsü, pandemi döneminde üreticilerin desteklenmesi çalışmalarına dijital kanallar üzerinden devam etmiştir. www.sutumuzungelecegi.com yayına açılarak proje ile ilgili bilgilerin yanı sıra tüm eğitim materyalleri internet sitesine yüklenmiştir. İnternet sitesinde proje tanıtımının yanı sıra süt çiftçiliğine yönelik faydalı bilgiler, eğitim videoları ve sosyal etki araştırmasının sonuçları yer alırken, bu yolla üreticilerin de içeriklerden yararlanabileceği çevrim içi bir platformun temelleri atılmıştır.

Enstitü çatısı altında 2020 yılında hayvancılığın sürdürülebilirliğinde önemli rol oynayan buzağların sağlıklı büyümesi amacıyla "Buzağı Bakım ve Beslemesi" konulu eğitim programı başlatılmıştır. Üreticilere dijital kanallardan da fayda sunmak amacıyla Pınar Enstitüsü YouTube hesabında "Süt Çiftçiliği Eğitim Serisi" başlığıyla eğitimler hazırlanarak kullanıma açılmıştır. Proje kapsamında Birleşmiş Milletler (BM) tarafından desteklenen Business Call to Action (BCtA) platformu ile iş birliğine devam edilmiştir. Proje faaliyetleri ve sosyal etki araştırma sonuçları BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilişkilendirilip vaka analizi olarak yayınlanmıştır. Proje, "Birleşmiş Milletler Genel Kurul Haftası" etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen yıllık forumda, "The Impact Management Journey" oturumunda "örnek kapsayıcı iş modeli" olarak Türkiye'yi temsil eden tek proje olmuştur. Proje, Türkiye tarımının yol haritasına katkı sağlamak amacıyla İzmir'de gerçekleştirilen Tarım Ormanın Geleceği Zirvesi'nde "Tarımı Geleceğe Taşıyanlar" ödülü ile de taçlandırılmıştır. Tüm çalışmalar, ulusal ve uluslararası basında yer almıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Pınar Enstitüsü

Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü

Pınar Enstitüsü; gıda, beslenme ve sağlık konularında toplumda oluşan bilgi kirliliğinin, nitelikli bilimsel çalışmalarla minimum düzeye indirilmesi, yeni teknolojilere dair yapılan yenilik ve iyileştirme çalışmalarının da toplumsal düzeyde duyurulması, desteklenmesi ve teşvik edilerek örnek teşkil etmesi gerektiğine inanmakta ve çalışmalarını bu doğrultuda şekillendirmektedir. Sağlıklı bir toplum için sağlıklı bireyler yetişmesine yönelik bilimsel bir altyapı ile hazırlanan çalışmaların uygulamada çok daha sağlıklı sonuçlar vereceğine inanan Pınar Enstitüsü, bu proje ile bu alanda yapılan çalışmaları ödüllendirmek ve yeni çalışmalar için araştırmacıları motive edici bir rol oynamak istemektedir.

Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü; gıda teknolojisi, beslenme-sağlık ilişkisi (hipertansiyon, diyabet, osteoporoz, kardiyovasküler hastalıklar, obezite vb.) ve gıda güvenliği konularında 2018-2020 yılları arasında hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler arasından bilime katkı, toplumsal yarar, uygulanabilirlik gibi kriterler dikkate alınarak seçilen makalelere verilmektedir.

"Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü"nü ikincisi, 23 Aralık 2020 tarihinde çevrim içi ortamda düzenlenen tören ile sahiplerine ulaştırmıştır. Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödül Töreni kapsamında "Yaşam Boyu

Sağlık" konulu bir panel de gerçekleştirilmiştir. Panelde, sağlıklı beslenmede dikkat edilecek noktaların yanı sıra fiziksel hareketliliğin önemi ve beslenmede farkındalık tekniği bilgileri paylaşılmıştır.

2021 yılında bahsi geçen konularla ilişkili olarak Covid-19 özelinde yayınlanan makalelerin ilave puanla değerlendirilmesi planlanmaktadır. Enstitü'nün temel amaçlarından olan "toplumun sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla araştırmaları ve eğitimleri desteklemek" misyonu çerçevesinde hareket edilmesi ve belirtilen disiplinlerde yapılan çalışmaları destekleyerek araştırmacıları ve ilerleyen dönemlerde yapılacak çalışmaları teşvik etmesi amaçlanmaktadır.

Akademik olarak kabul görmüş bir uluslararası dergi, veri tabanı vb. yerlerde 2018-2020 yılları arasında yayınlanan makaleler değerlendirme kapsamına alınacaktır. Ödül almaya hak kazanan makale sahiplerinden birinciye 12.500 TL, ikinciye 10.000 TL ve üçüncüye 7.500 TL para ödülü verilecek olup, aynı zamanda kazanan ilk 3 makalenin temsilcilerine, ödül töreni ile plaket takdim edilecektir. Ödül için son başvuru tarihi 24 Eylül 2021 olarak belirlenmiştir.

Proje hakkında detaylı bilgi için [tıklayınız](#).

Bilimsel Makale
Ödülü

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Yaşar Eğitim Ve Kültür Vakfı

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, 1974 yılında İzmir’de Durmuş Yaşar tarafından, kamu hizmetlerine katkı ve fertle devlet bütünleşmesini pekiştirme amacıyla kurulmuştur. Vakfın eğitime olan katkısı, düzenlenen sempozyumlar, kongreler ve yürütülen bilimsel çalışmalarla sürmekte, çeşitli alanlarda bilimsel çalışmalar yayınlanmaktadır.

Yaşar Kültür ve Eğitim Vakfı’nın arkeolojik kazı sponsorluğu, Selçuk Yaşar Müzesi restorasyon ve renovasyon çalışmaları, burs desteği ve okullara boya yardımı faaliyetleri 2020 yılında da devam etmiştir.

Arkeolojik Kazı Sponsorluğu

Kültürel mirasımızın ortaya çıkarılması ve gelecek nesillere taşınmasına 1998 yılından bu yana destek veren Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, ülkemiz tarihinde iz bırakan dört antik kentin kazı çalışmalarını desteklemeyi sürdürmektedir. 1998 yılında Aydın’ın Sultanhisar İlçesi’nde yer alan Nysa Antik Kenti ile başlayan destek, 2015 yılında başlayan İzmir Bayraklı Eski Smyrna, 2017 yılında başlayan İzmir Smyrna Agorası ve 2019 yılından bu yana da Konya’nın Çumra İlçesi’nde yer alan Çatalhöyük kazıları ile devam etmektedir.

Selçuk Yaşar Müzesi’nde Restorasyon Çalışmaları

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından, İzmir’in Konak İlçesi Umurbey Mahallesi’nde bulunan “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı” olarak tescilli yapının restore ve renove edilerek Selçuk Yaşar Müzesi olarak kent yaşamına kazandırılması çalışmaları devam etmektedir.

Yaklaşık 6.000 m²’lik alana sahip olacak müzede 2.600 m² geçici ve kalıcı sergi alanları, kütüphane, 300 m² atölye alanları, yönetim bölümü, idari ofisler, 343 kişilik konferans salonu, kafeterya, satış birimleri yer alacaktır. %95’i tamamlanan restorasyon ve renovasyon çalışmalarının sonunda müzenin 2021 yılının ikinci yarısında açılması planlanmaktadır.

Burslar

Kuruluşunun temel amaçlarından olan eğitime desteğini sürdüren Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, üniversitelerde, yüksek ve orta öğretim kurumlarında okuyan, yetenekli, çalışkan, başarılı ancak maddi olanakları kısıtlı olan öğrencilere tamamen karşılıksız burs vermektedir. Bugüne kadar 6000’den fazla burs vererek ihtiyaçlı öğrencilerin eğitimlerine destek olmuştur.

Vakıf 2020-2021 öğretim yılında 28’i şartlı bağış olmak üzere toplam 50 öğrenciye Ekim-Haziran aylarını kapsayan 9 ay boyunca karşılıksız burs vermektedir. Vakfın Burs Yönetmeliği çerçevesinde, 2020-2021 eğitim yılında da devlet üniversitelerinin; işletme, işletme mühendisliği, turizm işletmeciliği, iktisat, kimya, kimya mühendisliği, makina mühendisliği, bilgisayar mühendisliği, gıda mühendisliği, endüstri mühendisliği, inşaat mühendisliği, mimarlık, veterinerlik ve su ürünleri bölümlerinde öğrenim gören yüksek lisans, lisans ve yüksekokul öğrencilerine ve Anadolu Meslek Liselerinde öğrenim gören yetenekli, çalışkan, başarılı ancak maddi desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere karşılıksız burs imkânı sağlanmaktadır.

Boya Yardımı

En önemli amaçlarından biri eğitim yatırımları yapmak olan Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından yaptırılarak milli eğitime kazandırılan 8 okuldan biri olan Alaçatı Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Anadolu Lisesi’nin iç ve dış cephe boyaları yaptırılarak yeni ders yılına hazır hale getirilmiştir. İzmir’in Urla İlçesi Bademler Köyü’nde bulunan Bademler İlkokulu ve Ortaokulu’nun dış cephesinin yenilenmesi için boya yardımı yapılmıştır.

TOPLUMA İYİ BAKMAK / TOPLUMSAL YATIRIM / Yaşar Üniversitesi

Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı tarafından 2001 yılında kurulan Yaşar Üniversitesi, 2002-2003 akademik yılında başladığı eğitim-öğretim çalışmalarına 2020-2021 akademik yılında profesör, doçent ve doktor öğretim üyesinden oluşan toplam 211 öğretim üyesi ile devam etmektedir.

İzmir'deki üç vakıf üniversitesinden biri olan Yaşar Üniversitesi, 1 Enstitü, 9 Fakülte, 1 Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, 2 Meslek Yüksekokulu, 1 Yabancı Diller Yüksekokulu, 41 bölüm 14 ön lisans programı 33 yüksek lisans programı ve 9 doktora programı ile çalışmalarını sürdürmektedir. YÖK'e başvurusu yapılmış ve 2021-2022 Güz döneminde öğretime

başlaması planlanan Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi'nin 4 lisans programı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün ise 14 yüksek lisans ve 6 doktora programı olmak üzere toplam 20 yeni lisansüstü program bulunmaktadır.

155'i (15 Erasmus+ Programı ile gelen öğrencidir) 56 farklı ülkeden gelen uluslararası öğrenci olmak üzere toplam 7.423 öğrencinin öğrenim gördüğü, 447'si akademik, 220'si idari olmak üzere 667 personelin görev yaptığı Yaşar Üniversitesi, tüm eğitim faaliyetlerini Selçuk Yaşar Kampüsü'nde sürdürmektedir.

Eğitim Faaliyetleri

2019-2020 Akademik Yılında 1672 Mezun Verdi

2019-2020 akademik yılında Yaşar Üniversitesi'nden lisans ve ön lisans programlarından 1.591, yüksek lisans ve doktora programlarından 81 öğrenci mezun olmuştur. Bu dönemde üniversitede eğitim gören 7.423 öğrenciden, ÖSYM bursu ve indirimli ile öğrenim gören öğrenci sayısı 4.555 olmuştur.

Nitelikli beyin göçünü tersine çevirme hedefi doğrultusunda yurt içi ve yurt dışındaki saygın üniversitelerde çalışmış, doktora derecelerini yurt içi ve yurt dışının önde gelen üniversitelerinden almış Türk akademisyenler ile alanlarında deneyimli yabancı uyruklu öğretim elemanları istihdam eden Yaşar Üniversitesi, uzman akademik kadrosunu güçlendirmeye devam etmektedir. Üniversiteye yeni katılan genç akademisyenlerin pedagojik açıdan öğrencilere daha kaliteli eğitim vermelerini sağlamak için kurulan Yenilikçi Öğretme ve Öğrenme Merkezi de faaliyetlerini başarıyla sürdürmektedir.

Öğrencilerine ön lisans, lisans ve lisansüstü programların yanı sıra çift ana dal, yan dal ve sertifika programları da sunan Yaşar Üniversitesi,

programlar arası yatay ve dikey geçiş kolaylıklarının yanında dönemsel olarak düzenlenen sektör ve ihtiyaç analizleri sayesinde, eğitim programlarını güncelleyebilme yetkinliğiyle fark yaratmaktadır.

Yaşar Üniversitesi, ortaya çıkan her yeni gereksinimi öğretim programlarına ve mezunlarının yeterliliklerine yansıtma adına lisans veya ön lisans programları çerçevesinde alacakları 'uzmanlık' ve 'seçimlik' derslerinden farklı ama bu programlarla eşgüdümlü öğrenme alanları sunmaktadır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı'nın alınmasını 'zorunlu' tuttuğu ve 'seçimlik' olarak sunulan derslerin dışında "Temel Dersler Programı" altında toplanan ve üniversite eğitiminin yüksek niteliğine uygun olarak, bilimin yöntem ve ilkelerini benimseten ve sanat duyarlılığını kazandırma amacı taşıyan dersleri de bulunmaktadır.

Yaşar Üniversitesi, temel bilimleri bir yaşam biçimine dönüştürerek tüm yaşamsal sorunların çözümüne yönelik bilimsel teorilere dayalı kazanımlar sağlamayı hedefleyen, disiplinler arası özelliğe sahip "Bilim Kültürü" bölümü üzerinden Tasarım Kültürü, Proje Yönetimi, Araştırma ve Yöntembilim, İnsan Bilimleri, Etik ve Estetik bilim disiplininde uygulamalı dersleri tüm öğrencilerine sunmaktadır.

Hayat Boyu Öğrenme ve Sosyal Sorumluluk Projeleri Çalışmaları

Üniversitede üretilen bilgi birikimini topluma aktarmak ve yaşam boyu öğrenim ilkesini topluma benimsetmek amacıyla "Açık Dersler" merkezi bünyesinde geliştirilen dersler, hayatboyu.yasar.edu.tr ortamından kitle-sel açık çevrim içi dersler olarak sunulmaktadır. Açık ve ücretsiz olan bu derslere dileyen herkes katılabilmektedir. Ayrıca, 2018 yılında başlatılan müfredat yalınlaştırma çalışmaları sonucunda tüm üniversite öğrenci-lerinin alabileceği üniversite seçmeli dersleri müfredatlara eklenmiştir.

Sosyal sorumluluk çalışmaları kapsamında 2020 yılının Mart ayın-da başlayan pandemi nedeniyle çalışmalar çevrim içi etkinliklere dönüştürülmüştür. Vatandaşların ihtiyaçlarına yönelik destekler ve dayanışma çalışmalarını içeren listeler "İzmir'de İyilik Var!" etkinlik-leri çerçevesinde iş birliği içinde bulunan kurum ve kuruluşlara ve öğrencilere iletilmiştir. Alınan 170 yanıt içinden 15 kurumun temsil-cisinden oluşan Mutfak Ekibi ile "Corona Günlerinde İyilik Platformu (CoGi)" kurulmuştur ve ihtiyaç sahiplerine yönelik erzak destekleri

sağlanmaya başlanmıştır. Çocuk Kitapları Yazarı Dilge Güney tara-fından CoGi çalışmaları kapsamında "Korona Virüslü Günler Gececek Güzel Günler Gelecek" adlı bir çocuk kitabı hazırlanmıştır. CoGi'nin yaptığı tüm çalışmalar AB Sivil Düşün tarafından sağlanan hibe ile ki-taplaştırılmış ve belgeseli çekilmiştir. www.coronagunlerindeiyilik.com platformu iyi örnek olarak birçok farklı organizasyonda sunulmuştur.

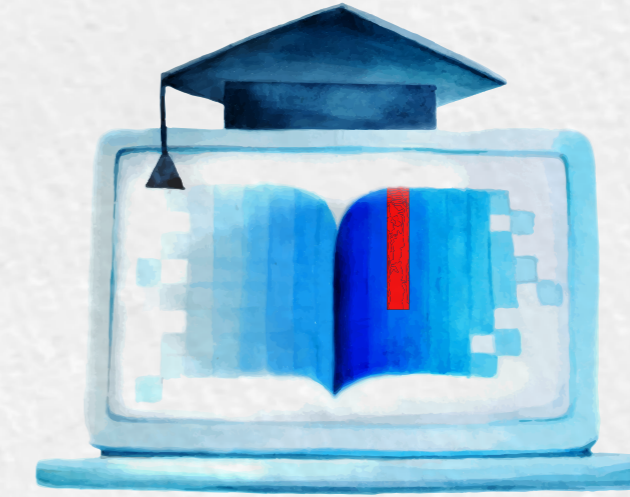
İzmir Üniversiteleri Platformu Sosyal Sorumluluk Operasyon Grubu ile 2020 Ağustos ayında düzenlenen "Sürdürülebilir Yaşam Sanal Genç-lik Yaz Kampı"na kırktan fazla üniversiteden dört yüzden fazla öğren-cinin katılmış ve beş günlük çevrim içi etkinlik düzenlenmiştir. Ekim Ayı sonunda İzmir'de meydana gelen deprem nedeniyle, sosyal sorum-luluk dersi öğrencileri ile deprem bölgesinde birçok çalışmaya destek sağlanmıştır. Akademik, idari kadrolar, öğrencilerimiz ve mezunlarımız-dan oluşan İzmir içinden ya da dışından 450 civarında gönüllü aktif olarak yer almıştır.

Merkez Müdürlüklerinin Çalışmaları

Yaşar Üniversitesi bünyesinde yer alan AB Araştırma ve Uygulama Merkezi, Avrupa Birliği araştırma ve eğitim programlarındaki gelişmeleri takip ederek üniversitenin bu alandaki çalışmalarına yön vermek üzere çalışmalarına devam etmektedir. 2020 yılında yürütülen ve üniversite-nin yenilikçilik, göç, girişimcilik, enerji ve sosyal sorumluluk gibi araştır-ma ve eğitim önceliklerine hitap eden 25 AB fonlu proje çerçevesinde yaklaşık 50 faaliyet düzenlenmiştir.

Yükseköğretim kurumları dışında diğer kamu kurumları, şirketler ve sivil toplum kuruluşlarıyla gerçekleştirilen bu projelerin faaliyetlerine yaklaşık 500 katılımcı katılmıştır. 2020 yılında başlayan ve Yaşar Üni-

versitesi'nin dâhil olduğu en geniş kapsamlı uluslararası projelerden olan Ufuk 2020 – "Araştırma Kuruluşlarında Cinsiyet Eşitliği" başlıklı AB projesi ile kurumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin çalışma grubu kurulmuş ve ilgili stratejilere hazırlık çalışmaları başlamıştır. Bölgesel bütünleşme ve barışı destekleme konularında araştırmalar yapan Akdeniz Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Uluslararası Hukuk Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlükleri ve Açık ve Uzaktan Öğrenme Merkezi ile Sürekli Eğitim Merkezi de (YÜSEM) insan, toplum ve çevre bağlamında daha iyi bir yaşamın sürdürülebilir kılınmasında üniversitenin toplumsal sorum-luluğunun gereği olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yaşar Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitimdeki Başarısı

Yaşar Üniversitesi, açık ve uzaktan öğrenme ortamlarının geliştirilmesi, öğrenme fırsatlarının eğitim teknolojileri ile zenginleştirilmesi, öğrenme içeriklerinin tasarımı, sunumu, değerlendirilmesi süreçlerini yürütmek ve desteklemek amacıyla 2014 yılında Açık ve Uzaktan Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni yapılandırmıştır.

Yaşar Üniversitesi "Öğrenme Deneyimi Yolculuğu" olarak gördüğü bu süreçte dijital dönüşümün önemli bir ayağı olan "Dijital Öğrenme Ekosistemi"ni oluşturmuştur. Paydaşları için etkili ve verimli öğrenmeyi ve öğretmeyi teşvik eden, kampüs içinde ve dışında erişilebilir, eğitim teknolojileri ile destekli yüz yüze, uzaktan, harmanlanmış (blended) ve ters-yüz (flipped) eğitim uygulamalarını hayata geçirmiştir.

2020 yılı başında ortaya çıkan Covid-19 pandemi sürecinde Yaşar Üniversitesi güçlü ve deneyimli altyapısı sayesinde hemen uzaktan eğitime geçmiş ve öğrencilerine kesintisiz bir eğitim sunmuştur. Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı (ÜNİAR) tarafından 2020 Mayıs ayında Türkiye çapında 163 üniversitede (111 devlet ve 52 vakıf) öğrenim gören on sekiz bin öğrenciyle gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre Yaşar Üniversitesi, uzaktan eğitim sürecini en iyi yöneten vakıf üniversiteleri arasında ilk dört içinde yer alarak, büyük bir başarı göstermiştir. Yaşar Üniversitesi öğrencilerine üst düzeyde eğitim vermek için alt yapı olanaklarının geliştirilmesine ek olarak akademisyenlerin dijital yeterliliklerinin taramasını yaparak uzaktan öğretici deneyimlerinin artırılması için programlar düzenlemiş ve sunum etkileşimlerini zenginleştirmek için araç ve cihazlar sağlamıştır.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Eğitim-Öğretim Faaliyetleri

YÖK Başkanlığı tarafından gönderilen 13 Mart 2020 tarihli yazılar üzerine Rektör başkanlığında ilgili birim yöneticilerinin katılımlarıyla oluşan bir Koronavirüs Danışma Komisyonu kurulmuştur. Komisyon, öğrencilerin, akademik ve idari personelin sağlığının korunması amacıyla kampüste maske, mesafe ve hijyen kuralları çerçevesinde alınması gereken başta tüm derslerin uzaktan çevrim içi olarak verilmesi ile dönüşümlü uzaktan çalışmaya geçilmesi olmak üzere ilgili tedbirleri karara bağlamıştır.

Spor Başarıları

Yaşar Üniversitesi, öğrencilerin akademik kazanımları yanı sıra spor faaliyetlerinde de yer alması için farklı branşlarda geçtiğimiz yıllarda (Basketbol, Voleybol, Korumalı Futbol, Tenis, Yüzme, Okçuluk, Triatlon, Atletizm, Yelken, Satranç) spor takımları oluşturmuştur. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu tarafından düzenlenen müsabakalara katılım sağlanarak çeşitli şampiyonluklar ve birincilikler elde edilmiştir.

2020 yılında pandemi sürecinden önce Tenis Erkek Takımı Üniversitelerarası 1. Lig müsabakaları sonucunda birincilik kupası, Tenis Kadın Takımı Üniversitelerarası Süper Lig müsabakaları sonucunda üçüncülük kupası kazanmıştır. Korumalı Futbol Takımı Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu tarafından düzenlenen üniversiteler arası Birinci Lig müsabakaları sonucunda grup üçüncüsü olmuştur. Satranç branşında ise Yaşar Üniversitesi sporcu öğrencileri, düzenlenen Türkiye Şampiyonalarında bireysel 2.lık ve 3. lük dereceleri ile kupalar kazanmıştır.

Yaşar Üniversitesi Senfoni Orkestrası

İzmir’de, vakıf üniversitelerinin müziğe desteğinin ilk örneğini oluşturan Yaşar Üniversitesi Oda Orkestrası, 2006 yılında Yaşar Üniversitesi Kurucusu ve Mütevelli Heyeti Onursal Başkanı Selçuk Yaşar’ın fikriyle kurulmuştur. Oda Orkestrası, başlangıcından bu yana İdil Biret, Suna Kan, Gülsin Onay, Alexander Rudin, Tedi Papavrami, Lauma Skride, Kerem Görsev gibi ülkemizin ve dünyanın önde gelen solistleriyle konserler düzenlemiştir.

Kültürel hayatımızı zenginleştiren çok sesli evrensel müziği, konser, festival ve resitaller aracılığıyla müzikseverlere sunan Yaşar Üniversitesi Senfoni Orkestrası Adnan Saygun Sanat Merkezi’nde dinleyicileriyle buluşmaktadır. Yaşar Üniversitesi Oda Orkestrası, 2019 yılından itibaren Senfoni Orkestrası olarak büyüyerek sanatsal faaliyetlerine devam etmiştir. 2019-2020 sezonunda 4 senfonik konser verip kayıtlar yapmış, pandemi sürecinde de dijital platformlardan seyircilere ücretsiz olarak ulaştırmıştır.

Girişimcilik ve İnovasyon Çalışmaları

Yaşar Üniversitesi’nin 2017 yılında, TÜBİTAK 1601 programından 2 yıl süreyle hibe destek almaya hak kazanması; 2018 yılında 1601-TÜBİTAK Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı, 1512 Teknokrasim Sermayesi Desteği Programı 1. Aşama Uygulayıcı Kuruluş Çağrısı başvurusunun da kabul edilerek hibe desteği alması; Bireysel Genç Girişim (BiGG) programındaki süreçleri iki yıl boyunca TÜBİTAK adına yürütecek ara yüz kuruluş olarak seçilmesi ile ivme kazanan çalışmalar 2020 yılının ilk döneminde 144 adet başvuruya ulaşılmasını sağlamıştır. Üniversitenin hak kazandığı TÜBİTAK 1601 ve 1512 Programları Bilgi ve Teknoloji Transfer Ofisi (BTTO) birimi tarafından yürütülmektedir. Ofis bünyesinde faaliyet gösteren Minerva Kuluçka Merkezi, başta Yaşar Üniversitesi’ndeki öğrenci ve akademisyenler olmak üzere tüm yenilikçi girişimcilere destek olmuştur.

Girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi, akademik personelin bilimsel çalışmaları sonucu ortaya çıkan buluşlarının reel sektöre aktarılması ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi amacıyla oluşturulan “KOSGEB Girişimciliği Geliştirme Desteği” kapsamında, Yaşar Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi ve Karşıyaka Belediyesi birlikte İŞGEM/TEKMER Programına başvurmuş, 2020 Kasım ayında onaylanarak hibe ve destek almaya hak kazanmıştır. “Kuzey İzmir Teknoloji Geliştirme Merkezi-Kuzey

İzmir TEKMER”, İzmir’in AR-GE, inovasyon ve girişimcilik ekosisteminin yeni alt yapısı olarak 2021 yılının Mart ayında faaliyetlerine başlayacaktır. Merkez, pandemi ve deprem gibi doğal felaketlerde önemi gittikçe artan “Akıllı Şehir” temasıyla ilgili projelere ev sahipliği yapacaktır.

Bilgi ve Teknoloji Transfer Ofisi, Yaşar Üniversitesi’nin içinde bulunduğu İzmir ve çevresindeki ekosistemde etkin bir kamu-üniversite-sanayi (KÜSİ) iş birliği oluşturup, akademisyenlerle iş dünyasının birlikte çalışarak üniversitede üretilen bilgiyi teknolojiye, teknolojiyi ticarileşmeye dönüştürme çalışmalarını yürütmektedir.

BTTO’nun kurulduğu 2015 yılından bu yana, 5 yıl içerisinde fikri haklar konusunda yapılan çalışmalar sonucu Fikri ve Sınai Mülkiyet havuzunda; 21 adet ulusal patent başvurusuna, 10 adet uluslararası patent başvurusuna ve 23 adet ulusal faydalı model/tasarım başvurusuna ulaşılmıştır. Lisanslama faaliyetlerinde ise, içinde Pınar Enstitüsü’ne Üniversitenin faydalı modelinin devredildiği sözleşmenin de bulunduğu 6 devir sözleşmesi yapılmıştır.

2019-2020 Bahar Döneminden itibaren üniversite seçmeli dersi olarak SCUL 7000 Sosyal Girişimcilik dersi eklenmiştir.

Yaşar Üniversitesi Bilgi ve Teknoloji Yönetim Tasarım ve Danışmanlık A. Ş. (YUTECH A. Ş.)

Yaşar Üniversitesi'nin başta Yaşar Topluluğu şirketleri olmak üzere, İzmir AR-GE ve inovasyon ekosistemindeki diğer paydaşlarla etkin iş birliği projeleri yapmak için 2019 yılı sonunda Üniversitenin iştiraki olan ve 2020 yılı başında faaliyete geçen YUTECH, İzmir'in ilk Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark İzmir'de bulunan şubesi ile kurulmuştur. YUTECH, Üniversitelerle iş birliği yapılabilecek proje adaylarını olgunlaştırmayı, akademisyenlerin danışman/mentor olarak bu projelerde yer almasını sağlamalarını ve yenilikçi (inovatif) bir uygulamayı gerçekleştirmelerini, birikimlerini ticarileştirmelerine fırsat vermeyi, Kuluçka Merkezlerinde, teknoparklarda yürütülen AR-GE ve tasarım projelerinin çıktılarının ticarileştirilmesini hızlandırmayı, Üniversitede gerçekleştirilen bilimsel araştırma projelerinin çıktılarının değerlendirilip sanayi kuruluşları ve yatırımcılar ile iş birliği yapılarak ticarileştirilmesini gerçekleştirmeyi, AR-GE sistematiğini ölçme, değerlendirme ve geliştirme gibi özel alanlarla ilgili danışmanlık, eğitim, seminer ve etkinlikleri üniversite ve ilgili paydaşlarla düzenlemeyi ve bu etkinliklerin çıktılarını değerlendirerek maddi ve itibari faydaya dönüştürmeyi, Üniversitenin akademik potansiyeline uygun Kalkınma Ajansı projelerine, sosyal sorumluluk içeren projelere

ve AB Destekli H2020 gibi projelere Üniversite adına veya Üniversiteyle birlikte paydaş olmayı hedeflemektedir.

2020 yılı bütçesinde 15 adet proje yapılması öngörüsü, yaşanan pandemi koşullarının olumsuz etkisine rağmen, 16 proje olarak gerçekleşmiş, bunlardan üçü YUTECH Teknopark İzmir Şubesi üzerinden, ikisi ise Bilimpark ve DEPART Teknoparklarında yer alan TGB Şirketleri ile imzalanmıştır. 2020 yılında başlayan 8 Proje 2021 yılında da devam edecektir.

SUSTAIN-CE - Sürdürülebilir Tasarım ve Döngüsel Ekonomi Kavramlarının İnşaat Mühendisliği Müfredatına Entegrasyonu

Erasmus+ KA203: Yüksek Öğretim Alanında Stratejik Ortaklıklar programı kapsamında desteklenen SUSTAIN-CE projesinin amacı, mezunların karmaşık inşaat mühendisliği projelerinin çözümüne sürdürülebilirlik kavramlarını ve ilkelerini uygulama becerisine sahip olmalarını sağlamak için sürdürülebilir altyapı tasarımını kapsayan bir inşaat mühendisliği lisans müfredatı geliştirmektir. SUSTAIN-CE, bu hedefe ulaşmak için Türkiye, Yunanistan ve Portekiz'de, inşaat mühendisliği alanındaki

beceri eksikliklerini azaltmak adına sanayi ve sanayi birlikleri, politika yapıcılar, nihai kullanıcılar ve akademi ile iş birliği içinde küresel ölçütlü uygulamalarla harmanlayarak yenilikçi bir müfredatın geliştirilerek test edilmesine öncülük edecektir.

CE&I44FOODWASTE - Türkiye'de Tedarik Zincirlerinde Gıda İsrafını Azaltmak için Döngüsel ve Endüstri 4.0 Odaklı Sürdürülebilir Çözümler Konusunda Kapasite ve Araştırma Ağının Geliştirilmesi

Birleşik Krallık Newton Fonu kapsamında desteklenen bu projenin amacı, Endüstri 4.0 teknolojileri ve gıda tedarik zincirindeki döngüsel çözümler aracılığıyla gıda israfını azaltmaya odaklanan araştırma faaliyetleri yürüterek İngiltere ve Türkiye'deki akademisyenleri dâhil eden güçlü bir araştırma ağı oluşturmaktır. Bu projede önerilen yaklaşım; araştırma iş birliklerini, öğrenci eğitimini, bilgi transferini, yayınları ve bu araştırma ağı üzerinden sunulacak uzaktan öğrenme kursunu kapsamaktadır. Bu araştırma ağı sayesinde paydaşların anlayışlarını ve kapasitelerini artırarak araştırma ve yenilik ortaklıkları geliştirilecek, bu sayede üreticilerin ekonomik ve sosyal refahlarını artırmalarına ve toplum için sağlıklı ve güvenli bir gıda sağlanmasına destek verilecektir.

Kariyer ve Mezunlar Merkezi Müdürlüğü

Kariyer ve Mezunlar Merkezi Müdürlüğü, Yaşar Üniversitesi öğrencilerinin ve mezunlarının geleceklerini planlamalarında yardımcı olabilmek ve kariyer gelişimlerine yönelik eğitimler düzenlemek amacıyla "Kariyer Günleri" düzenlemektedir. Bu kapsamda; "Kariyer Etkinlikleri" ve kampüste "Staj-İşe Alım Mülakatları" gerçekleştirilmektedir. 2020 yılı Mart-Mayıs döneminde 17 firma staj ve/veya iş ilanı göndermiş, toplam 752 öğrenci ve mezun başvuruda bulunmuştur. Tanıtım fuarları ve liselerin kariyer günlerine "Etkin Kariyer Yönetimi" ile "Takım Çalışması", "Sınavlara Hazırlıkta Stres-Kaygı ve Zaman Yönetimi" başlıklı seminerler verilmektedir. Öğrencilerimize yönelik "Geleceğine Yön Ver!" başlıklı seminerler de 2020 Mayıs-Aralık döneminde çevrim içi platformda toplam 12 kez gerçekleştirilmiştir.

Mezun Bilgi Sistemi'nde 2005-2020 yılları arasındaki toplam mezun sayısı 14.043'tür. T.C. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (CBİKO) tarafından 2019 yılında Üniversitelerin Kariyer Merkezilerine yönelik olarak oluşturulan çevrim içi platform "Yetenek Kapısı" hizmete sunulmuştur.

Covid-19 sürecinde sosyal medya kanalları üzerinden canlı yayın olarak düzenlenen "Evde Kal Söyleşileri" kapsamında da 2020 Nisan-Haziran döneminde 7 "(Evde Kal) Kariyer Söyleşileri: Mezunlar" programı ile 2 "Lisansüstü Kariyer Söyleşileri" programı yapılarak başarılı mezunlarımızın çalışmalarını hakkında bilgiler verilmiştir.

• SUSTAIN-CE - Sürdürülebilir Tasarım ve Döngüsel Ekonomi Kavramlarının İnşaat Mühendisliği Müfredatına Entegrasyonu

• CE&I44FOODWASTE - Türkiye'de Tedarik Zincirlerinde Gıda İsrafını Azaltmak için Döngüsel ve Endüstri 4.0 Odaklı Sürdürülebilir Çözümler Konusunda Kapasite ve Araştırma Ağı'nın Geliştirilmesi

- AgTech7 - Çiftlikten Sofraya Yenilikçi Tarımsal Teknoloji Eğitimi için İşletmeler, Akademi ve İş Melekleri Bilgi Ortaklığı Programı
- CALIPER - Cinsiyet Eşitliği için Araştırma ve Yenilikçilik
- MISSILE - Bilgi Güvenliğinde Kapsayıcı Öğrenme Programı
- SKILLED - Yerel Geliştiriciler için Sürdürülebilir Beceriler Programı
- DiGi YOUTH - Dijital Gençlik Çalışmaları ve Kapsayıcı Gençlik Kuruluşları için Yenilikçi Eğitim Programı

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri

Dişli çarkların ataları değirmenlerde taşı döndüren düzenek olmasına rağmen, sanayi devrimiyle kullanılmaya başlanan çelik görünümlü dişli çarklar, düzenli ve uyumlu çalışmayı simgelemektedir.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Sektörlerinin öncüsü olan Yaşar Topluluğu şirketleri, değer zincirinin en önemli halkalarından birisi olarak kabul edilen iş ortakları ile birlikte büyümeyi, sürdürülebilir bir gelecek için yasalara uygun ve etik davranmayı, çevre ve doğaya önem veren bir yaklaşımla faaliyetlerini sürdürmeyi ideal olarak benimsemiştir. Bu düşünce doğrultusunda “Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz, Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz, İnsan Kaynağımız, Etik Duruşumuz, Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz” olan Yaşar Topluluğu kurumsal değerleri doğrultusunda hareket ederken tedarikçilerinin de aynı bakış açısına sahip olmasına ve bu değerlere uymalarına özen göstermektedir. Tüm iş kollarında sürdürülebilir iş entegrasyonunun sağlandığı bir sektör oluşmasına öncülük eden Yaşar Topluluğu, tedarikçileri ile iki taraf için de verimli olması hedeflenen ve değer yaratan iş birlikleri kurmaktadır.

Tedarikçiler ile yapılan iş birlikleri; sektördeki yeniliklerin takip edilmesini ve yurt dışındaki yeniliklerin öncelikli olarak topluluk şirketlerinde uygulanmasını sağlamaktadır. Kaliteden ödün vermeksizin alternatif ürün yaratılarak, güvenilir ve farklı tedarik kaynakları araştırılarak tedarikçi sayısı arttırılmaya çalışılmaktadır.

Tüm iş süreçlerinde kaliteyi ön planda tutan Yaşar Topluluğu şirketleri, tedarikçi seçim ve çalışma kriterlerini de aynı hassasiyetle uygulamaktadır. Tedarikçilerinin farkındalığını arttırmak ve bilinç uyandırmak üzere sürdürülebilir ve kaliteli tedarik için yeni tedarikçi ve iş ortaklarının seçiminde tedarikçilerin maliyet, kalite, ticari koşullar, teslimat, hizmet, lojistik, çevre, iş güvenliği, teknik ve kapasite yeterlilik kriterleri değerlendirilmektedir. Ayrıca tedarikçilerin iş sonuçlarına etkisinin ve per-

formanslarının değerlendirme çalışması sonuçlarına göre gelişmeye açık alanları belirlenmekte ve firma ile görüşülüp bu konular hakkında iyileştirme talep edilmektedir. Performans düşüklüğünün süreklilik göstermesi tedarikçi ile iş birliğinin düşürülmesi ya da sonlandırılması ile sonuçlanmaktadır.

Yaşar Topluluğu'nda malzeme, ürün ve hizmetler, kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği, etik ve ahlaki kurallar ile ilgili tüm yasal mevzuatlara uygun olarak tedarik edilmektedir. Örneğin; Pınar Et, Pınar Su ve İçecek ve Pınar Süt tedarikçilerinin uymaları gereken standartların ve kuralların tanımlandığı Birleşmiş Milletler Küresel İlkeleri ile uyumlu “PINAR TEDARİKÇİ İLKELERİ KILAVUZU” kullanılmaktadır. Pınar Et, Pınar Su ve İçecek ve Pınar Süt şirketleri, tedarik politikaları gereği, ana tedarikçi-

lere BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin kriterlerini de içeren “Yasalara ve Kanunlara Uyum, İnsan Hakları, Adil Çalışma Standartları, Çevresel Sorumluluk, Yolsuzlukla Mücadele” ilkelerine riayet ettiklerine dair “Tedarikçi Klavuzu Prokolü”nü imzalatmaktadır. Tedarikçiler her zaman kılavuzda belirtilen ilkelere uymakla ve kendi tedarikçilerinin de uymasını sağlamakla yükümlüdür.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde alternatif tedarikçi ve malzeme araştırmaları sürekli olarak yapılmakta ve bu alanda AR-GE ve Kalite Güvence Müdürlükleri ile ortak çalışmalar yürütülmektedir. Belirlenmiş malzeme ve ham madde standartlarında ve şirket kalite kriterlerine uygun malzeme verebilecek firmalar, kapsamlı deneme çalışmaları ve denetim sonuçlarının olumlu olması halinde sisteme dâhil edilmektedir.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar ve Gelişmeler

Viking Kağıt

Tedarikçilerini kalite, teslimat, fiyat performansı eksenlerinde puan sistemi ile derecelendiren Viking Kağıt, kalite sorunlarının tekrarını önlemek amacıyla kendi oluşturduğu DÖF (Düzenleyici, Önleyici Faaliyet) takip sistemini uygulamaktadır. Tespit edilen sorunlar tedarikçiler ile paylaşılarak çözüm için gerekli önlemler alınarak izlenmektedir. Viking Kağıt ISO 9001:2018 kalite standardında öngörülen risk değerlendirme modeline göre revize ettiği tedarikçi değerlendirme çalışmasını 6 ayda bir gerçekleştirerek tedarikçilerin performansını iyileştirmeyi amaçlamaktadır.

ISO 50001 Enerji Yönetim Sistem Belgesi alan Viking Kağıt, ürün satınalma sürecinde sürdürülebilirlik ve enerji tüketim kriterlerini değerlendirmektedir. Enerji tüketimi yapan ekipman ve cihazlar satın alımında tedarikçilere iletilen teklif taleplerinde cihazların enerji sınıflarının belirtilmesi

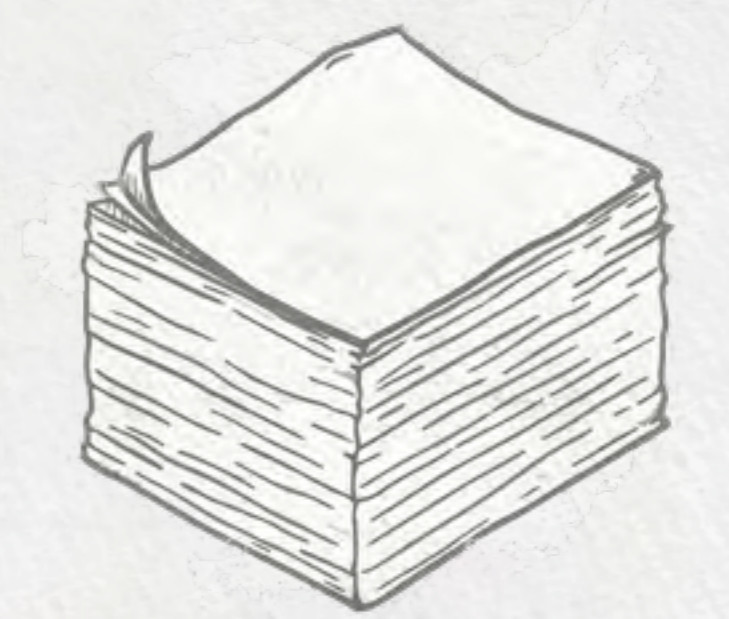
istenmekte ve tedarikçi ve ürünlerin satınalma değerlendirmelerinde ISO 50001 standartlarına uygunluk dikkate alınmaktadır. Ayrıca tedarikçi seçiminde kalite ve enerji yönetim sistem belgeleri dışında BRC CP belgesi de aranmaktadır. Viking Kağıt, BRC CP belgesi sahibi olmayan tedarikçi firmalarını da BRC standartları çerçevesinde sürdürülebilirlik ve ürün kalitesi güvenliği konuları gözden geçirilecek şekilde denetlemektedir.

Viking Kağıt, selüloz, ambalaj ve kimyasal malzeme tedarikçileriyle kazan-kazan esaslı ve uzun vadeli tedarikçi iş birlikleri kurmaktadır. Şirket, alımını gerçekleştirmiş olduğu hurda kağıt ile geri dönüşüm sektörüne ve sürdürülebilirliğe olan katkılarını 2020 yılında da devam ettirmiştir. Hurda kâğıttan elde edilen selüloz hamuru çevreye ve ekonomiye katkı sağlayan doğa dostu kağıt ürünlerin ham maddesi olarak kullanılmıştır. Viking Kağıt aynı zamanda SKD (Sürdürülebilir Kalkınma Derneği) tara-

findan düzenlenen Türkiye Materials Marketplace toplantılarına düzenli olarak katılım sağlamakta, firma atıklarının değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması konusunda gelişme ve imkanları takip etmektedir.

Tedarikçileriyle özellikle fuar ve seminer gibi etkinliklerde bir araya gelen Viking Kağıt, bu şirketlerin üretim, depolama ve yükleme koşullarını sürekli gözlemlemektedir. Bu ziyaretler sırasında tedarikçilerin kalite sertifikaları ve kalite prosedürlerinin gereklerini yerine getirip getirmediğini de düzenli olarak kontrol etmektedir.

Viking Kağıt'ın yerel (Türkiye) tedarikçilerden satınalma oranı %51'dir. Ürün ve hizmet alımında Ege Bölgesi ve Marmara Bölgesi'nden ağırlıklı olarak tedarik gerçekleştirilmektedir.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Pınar Süt

Pınar Süt, üreticilere sağladığı sağlıklı ve yenilikçi ürünlerle katma değer yaratırken, tedarikçilerin bulunduğu bölgelerde üreticiler ile sözleşmeli çalışarak bölge çiftçisine iş imkânı sağlamaktadır. Pınar Süt, kaliteli süt ham maddesine ulaşmak için Avrupa Birliği standartlarında üretim yapan ve Pınar Süt kalite anlayışını benimsemiş 126 çiftlikten süt tedarik etmekte, Türkiye’de 20.000’den fazla çiğ süt üreticisiyle çalışmaktadır. Ayrıca şirket, üreticileri bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla yaptığı çalışmalar kapsamında, süt kalitesi, sürü sağlığı, hayvan beslenmesi ve koruyucu hekimlik gibi önemli konularda tedarikçilere yönelik eğitim programları düzenlemektedir.

Şirketin çiğ süt ve ham madde tedariğinin yanı sıra gıda yardımcı malzemeleri, ambalaj malzemeleri, işletme malzemeleri, yedek parçalar, yatırım ve ekipman ile promosyon malzemeleri alımları gerçekleştirilmektedir. İhtiyaç duyulan nitelik ve miktarın karşılanması amacı ile çiğ süt tedarikçileri ile yıllık veya ihtiyaca göre spot sözleşmeler imzalanmaktadır. Oluşturulan bu sözleşmeler ile çevresel kaynakların korunması ve çevre sağlığına uygun davranılması ve Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Yönetmelik’te belirtilen hükümlere uyulması teminat altına alınmıştır.

Pınar Süt mevcut tedarikçi değerlendirme sisteminde tedarikçi firmanın performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi, Satın Alma ve Kalite Güvence Departmanlarının ortak çalışmasıyla gerçekleştirilmektedir. Ham madde, yardımcı malzemeler ve ambalaj malzemeleri tedarikçileri her yıl mevcut “Tedarikçi Değerlendirme Prosedürü” kapsamında belirlenmiş kriterlere (kalite, fiyat, termin, miktar, servis) göre üçer aylık dönemlerde değerlendirilmekte ve düzeltici önleyici faaliyetler ile geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Pınar Süt, tedarikçilere ait denetim planlarını risk bazlı değerlendirme esasına dayanarak hazırlamaktadır. Bu kapsamda tedarikçiler düzenli olarak denetlenmekte gıda güvenliğine ve Pınar kalitesine uygun üretim yapmaları sağlanmaktadır. Tedarikçi denetimlerinde üretici firmaların Kalite Yönetim Sistemlerinin yanında Çevre Yönetim Sistemleri, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri ve sosyal sorumluluk konuları da Kalite Güvence ekipleri tarafından incelenmektedir. Yeni tedarikçiler seçilirken TS EN ISO 14001 belgesine sahip olanlar tercih edilmektedir. 2020 yılında pandemi nedeniyle tedarikçi ziyaret ve denetimlerine ara verilmiş, sadece 2 tedarikçi denetimi ile 4 tedarikçi ziyareti gerçekleştirilebilmiştir.

Tedarikçi seçiminde yerel tedarikçilere önem veren Pınar Süt, yerel ekonominin büyümesine destek verirken lojistik avantaj da yaratarak karbon emisyonunun azaltılmasını sağlamaktadır. Ayrıca çevre ve insan hakları politikaları doğrultusunda hareket eden, doğal kaynak kullanımını en aza indirmeye çalışan, atıklarının kontrollerini sağlayan ve sürdürülebilirlik çalışmalarına önem veren alternatif tedarikçileri de değerlendirmektedir.

İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa Fabrikaları bünyesinde çiğ süt alımlarının tamamı iç piyasadan gerçekleştirilmektedir. Çiğ süt dışında kalan ham madde, gıda yardımcı malzemeleri, ambalaj malzemeleri, işletme malzemeleri, yedek parçalar, yatırım ve ekipman alımları, promosyon malzeme alımlarında; Türkiye sınırları içerisindeki tedarikçiler ile gerçekleştirilen alımlar, 2020 yılı satın alma tutarının %89,1’lik kısmını oluşturmaktadır. 2020 yılında toplam satınalma içerisindeki iç piyasa alım oranı %96,7’dir. Pınar Süt’te tüm çiğ süt tedarikçilerinin seçiminde fabrikalara uzaklık ve buna bağlı olarak oluşan yakıt tüketimi değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ana, yardımcı ve ambalaj malzemelerinin kara yolu nakliye organizasyonları için Gıda Lojistik Departmanının yurt içi ürün sevkiyatlarında kullandığı araçların geri dönüş lojistiğinden yararlanılmaktadır.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Pınar Et

Tedarikçi risk analizlerini geliştirme çalışmaları yapan Pınar Et, 2020 yılında tedarikçi değerlendirme kriterlerini daha da detaylandırmıştır. Bu değerlendirmeler ışığında yapılacak denetleme sayıları belirlenmiş, ürün ve ham madde tedarikçileri için "Tedarikçi Karneleri" oluşturulmuştur. Mevcut tedarikçi değerlendirme sisteminde tedarikçi firmanın performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi Satın Alma ve Kalite Güvence biriminin ortak çalışması ile gerçekleştirilmektedir. Pınar Et tedarikçileri, "Tedarikçi Değerlendirme Prosedürü" kapsamında belirlenmiş kriterlere göre değerlendirilmekte ve düzeltici-önleyici faaliyetler ile geliştirilmeye çalışılmaktadır. Alternatif tedarikçiler Tedarikçi Değerlendirme Sistemi kapsamında öncelikle yerinde denetlenmekte ve uygunlukları onaylandığı takdirde iş birliği-gidilerek çalışılmaya başlanmaktadır. Mevcut tedarikçiler için risk

analizleri yapılarak değerlendirme sıklıkları ve şekilleri belirlenmektedir. Tedarikçilerin yapılan denetim ve değerlendirmeler sonucunda yasal mevzuatlara, gıda güvenliğine ve Pınar kalitesine uygun üretim yapmaları sağlanmaktadır. Tespit edilen eksiklikler ve düzeltilmesi veya iyileştirilmesi istenen konular tedarikçilere rapor edilerek takip edilmektedir. Verilen süre içinde düzeltilmesi talep edilen konularda gerekli iyileştirmeyi yapmayan firmalar tedarikçi listesinden çıkarılmakta ve istenen iyileştirmeler sağlanıncaya kadar bu firmalardan alımlar durdurulmaktadır.

Tedarikçi değerlendirmelerinde üretici firmaların kalite yönetim sistemlerinin yanında çevre yönetim sistemleri, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri, gıda güvenliği yönetim sistemi, enerji yönetim sistemi, etik ve

sosyal uygunluk kriterleri ve sosyal sorumluluk konuları da Kalite Güvence ekipleri tarafından incelenmektedir. Bu değerlendirme sistemine sürdürülebilirlik kriterlerinin eklenmesi çalışmaları yapılmış ve sistem entegrasyonuna geçilmiştir. Yapılan denetimlerde tedarikçilerin çevre izin belgeleri ve çalışma alanlarında ciddi boyutlarda çevre kirliliğine neden olabilecek problemler olup olmadığı sorgulanmaktadır. Bir problem görülmesi durumunda raporda uygunsuzluk belirtilerek gerekli aksiyonların alınması sağlanmaktadır.

- Pınar Et tedarik zinciri sürecinde, pandemi nedeniyle 2020 yılında ziyaret ve denetimlere ara verilmiş, yalnızca ilk çeyrekte 2 ziyaret ve 2 denetim gerçekleştirilmiştir.

- 2020 yılında Tedarikçi Kılavuzu ve Yönetim Sistemleri Politikaları onaylı tüm tedarikçiler ile paylaşılarak tedarikçilerin gerçekleştirdiği sürdürülebilirlik uygulamaları takip edilmiş ve desteklenmiştir.

Et ihtiyacını Türkiye çapında farklı bölgelerdeki yerli besi çiftliklerinden satın aldığı canlı hayvanlarla karşılayan Pınar Et, satın alma bölgelerini genişletmeyi hedefleyerek ülke genelinde hayvan üreticilerini desteklemektedir. Pınar Et'te 2019 yılı toplam satın alma içindeki ithal alımların oranı %9 iken bu oran AR-GE, Kalite ve Satınalma Departmanlarının birlikte yürütmüş olduğu iyileştirme projeleri sayesinde 2020 yılında %7'ye düşürülerek yerel satınalma oranı %93'e yükseltilmiştir. Bu sayede hem maliyet avantajı sağlanmış, hem de yerli tedarikçiden alım yapılarak yerel ekonomiye katkıda bulunulmuştur.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Pınar Su ve İçecek

Pınar Su ve İçecek'te tedarikçi seçiminde öncelikli olarak kalite, gıda güvenliği, çevre ve iş sağlığı güvenliği standartlarına uygunluk gözletilmektedir. Yaşar Topluluğu kurumsal değerleri ile uyum, kamu sağlığı ve çevresel sorumluluklar da tedarikçi seçimindeki önemli kriterler olarak öne çıkmaktadır. Tedarikçilerin uyguladıkları yönetim sistemlerinin etkinliği, son tedarikçi denetim puanları, yıl boyu izlenen performanslar gibi kritik değerlendirmelere göre denetim sıklığı belirlenmekte, uzaktan ya da yerinde yapılan denetimler ile kalite, gıda güvenliği, iş sağlığı ve güvenliği, çevre sistemleri ile ilgili uyumlulukları sorgulanmaktadır. Denetim skorları ve tedarikçi performans değerlendirmeleri sonucuna göre Onaylı Tedarikçi Listesi belirlenmektedir. Ürün ya da hizmet tedariki Onaylı Tedarikçi Listesi'nde bulunan tedarikçilerden sağlanmaktadır.

Tedarikçi seçimi ve değerlendirme süreçlerinde ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve SA 8000 Sosyal Sorumluluk Standardı ya da eşdeğer standartlara uygun sertifikalarının bulunması tedarikçi genel puanlaması içinde dikkate alınmaktadır. Tedarikçinin faaliyetleri sırasında ve sonucunda önemli bir çevre kazası veya olayı yaşanması durumunda tedarikçinin şirketi bilgilendirmesi gerektiği tedarikçi denetim kontrol listeleri, satın alma sözleşmeleri ve direkt denetimler sırasında belirtilerek tedarikçiye iletilmektedir.

2020 yılında tedarikçi değerlendirme prosedüründe değerlendirme kriterleri genişletilerek tedarikçinin yıl içindeki performansı (termin, fiyat, uygunsuzluklar, uygunsuzluklara dönüş hızı ve düzeltme-düzeltilici faaliyet etkinliği) daha kapsamlı değerlendirilmeye başlanmıştır. Denetim raporları denetim bulgularını içerecek şekilde tedarikçiler ile paylaşılmakta, uygunsuzluklar ya da gelişmeye açık alanlarla ilgili tedarikçilerin düzeltici faaliyet planlamaları istenmektedir. Faaliyet planlarında belirtilen terminlere göre aksiyon takibi gerçekleştirilmektedir. Takip denetimlerinde bu aksiyonların etkinlikleri de yerinde doğrulanmaktadır.

Teslimat şartları, tedarik edilen ürün veya hizmetin kullanımı sırasında ya da sonrasında ortaya çıkan uygunsuzluklarla ilgili tedarikçi düzeltici faaliyet süreci işletilmektedir. Uygunsuzluk bildirimleri ya da iyileştirme talebi tedarikçiye yazılı olarak bildirilerek tedarikçiden kök sebep analizi yaparak düzeltici faaliyetini ya da iyileştirme faaliyetini belirlemesi ve uygulamaya alması beklenmektedir. Termin süresince tedarikçi tarafından gerçekleştirilen aksiyonlar takip edilmektedir.

2020 yılı genelinde tüm üretim malzemeleri içinde yerel tedarikçi satınalma oranı %99,2 olmuştur. Tüm üretim malzemesi tedarik maliyetinin %40'ını oluşturan PET Preform, tamamen yerel tedarikçilerden sağlanmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama Türkiye'nin en büyük ve en güçlü satış ve dağıtım ağına sahip olup 1.000'den fazla araçtan oluşan filosu ve 100'ü aşkın deneyimli bayisi, verimliliği esas alan yaygın dağıtım ve kanal yönetimi stratejisi ile performansını ve etkinliğini her yıl geliştirerek bayiler üzerinden ürünlerin tüm Türkiye'ye dağıtımını sağlamaktadır.

2020 yılında her kanala özel satış ve pazarlama stratejilerine odaklanarak günümüzün müşteri ihtiyaçlarına daha hızlı cevap verebilmek adına YBP organizasyonunda bölge yapıdan kanal yapısına geçiş yapılmıştır. Yaşar Birleşik Pazarlama'nın tüm tedarikçileri ile çalışan Lojistik, İş Yönetim Sistemleri, Ticari Pazarlama, Satın alma gibi departmanlar Tedarik Zinciri Kanalı ile direktörlük çatısı altında toplanmıştır.

Tedarik zinciri operasyonunda özellikle kurumsal satın alma süreçlerinde Bölge Müdürlüklerinin tek tek satın alma yapması yerine tek yerden satın almaya geçilmesi ile raporlama ve analiz süreçlerinin tek yerden ölçümü ve hızlı karar alınması ve maliyet verimliliği sağlanmıştır.

İş Yönetimi Sistemleri dijital süreçler ve donanım ile ilgili firmalardan satın alma yapmaktadır. Lojistik, tedarik ve dağıtım ile ilgili araç kiralama ve satın alma süreçlerini gerçekleştirmektedir. Ticari pazarlama, satışa destek ürünlerin satın alma süreçlerini gerçekleştirmektedir.

Yaşar Birleşik Pazarlama, Yaşar Topluluğu dışından hizmet alacağı iş ortaklarının seçiminde son derece titiz davranmaktadır. İş ortaklarının Pınar marka değerleri ile örtüşmesine, Pınar ürünlerini tamamlayıcı ve destekleyici olmasına, yasalara ve etik değerlere uymasına, tüketici sağlığı ve ürün kalitesine özen göstermesine dikkat edilmektedir. Bu süreçlerin sağlanması amacıyla iş ortaklarının önceden belirlenmiş ve yıl içine yayılmış, tesis ve üretim denetlemeleri sıkı bir şekilde yapılmakta ve denetim raporları dijital ortamda saklanmaktadır. Çalışılmakta olan Topluluk dışı tedarikçi firmalar da ISO 22000 standartlarında kalite denetimlerine tabi tutulmaktadır.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Fiyatlandırmada rekabet avantajı sağlamak, Yaşar Birleşik Pazarlama'ya özel ürün üretebilme fırsatlarını değerlendirmek ve müşteri ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile Yaşar Birleşik Pazarlama'nın kendine ait markaları için yerel tedarikçiler ile çalışılmaktadır. Şirket, Pınar ürünlerinin dışında, sattığı Narca ve Truva markalarının tedarikçilerini yerel firmalardan seçmeye özen göstermektedir.

Tedarikçi seçimi, Genel Müdürlük tarafından onay verilen ürün veya ürün grupları adına şirket prosedürlerine uygun olması, fiyat, ürün, hizmet kalitesi, üretim kalite denetim sonuçları, zamanında ürün ve hizmet teslimatı vb. kriterlere göre yapılır. Seçilen tedarikçiler, Topluluk Dışı Ürünler Satınalma Müdürlüğü tarafından ziyaret edilerek ön denetime tabi tutulmaktadır. Tedarikçi seçiminde en önemli kriter, üretim kalite denetimleri sonuçlarıdır.

Topluluk dışı ürünler için, tedarikçilerin denetimleri ISO 22000 tabanlı oluşturulan bir denetim soru listesi ile gerçekleştirilmektedir. Soru

listesinde yer alan Ana Gereklilikler, Yönetim Gereklilikleri, İnsan Kaynakları Gereklilikleri, Alt Yapı Gereklilikleri, Ürün Geliştirme Gereklilikleri, İzleme-Ölçme Gereklilikleri, Çevre ve İş Güvenliği Yönetimi Gereklilikleri başlıkları altında 157 soruya cevap aranmaktadır. Tedarikçi değerlendirmelerinde Çevre, İş Sağlığı ve Güvenliği başlığı altında yasal izinler, yönetmeliklere uyum, çevre etki değerlendirmesi, çevre kazaları, iş kazaları, iş sağlığı ve güvenliği yönetimi, risk değerlendirme, eğitimler ve acil durum yönetimi gibi konular sorgulanmaktadır.

Lojistik süreçlerinde tedarikçi firmaların sözleşme maddelerine uymunun takibi ve sistem üzerindeki sonuçların mutabakatlaşmasının dışında, müşterilerden de aşağıdaki kriterler baz alınarak denetimleri sağlanmakta ve gerekli önlemler alınmak üzere firmalar ile paylaşılmaktadır.

2020 yılında 213 adet telefon görüşmesi ile yapılan lojistik memnuniyet anketi sonucunda memnuniyet skoru ortalaması %93 olmuştur.

Çamlı Yem Besicilik

Çamlı Yem Besicilik şirket satın alma politikaları gereği tedarikçilerle uzun süreli iş birlikleri kurmaya önem vermektedir. Şirket ham madde, üretici, ithalatçı ve tüccarlardan oluşan tedarikçilerinin yaklaşık %50'si ile 10 yıldan fazla süredir çalışmaktadır. Satın alma süreçlerinde kalite kriterleri ana seçme ve değerlendirme kriterleri olarak belirlenmiştir. Değişen piyasa şartları ve ekonomik krizler tedarikçilerden yapılan satın alma oranlarını etkilemektedir. Tedarikçilerin konumlarını etkileyen en önemli unsurlardan biri finansal yapılarıdır. Tedarikçiler ile ilişkilerde uzun süreli iş birliği yapılabilecek finansal yapıları güçlü olan tedarikçiler tercih edilmektedir.

Yaşar Topluluğu'nun tüm şirketlerinde olduğu gibi, Çamlı Yem Besicilik'te de tedarikçiler "Tedarikçi Seçme ve Değerlendirme Talimatında belirlenen tedarikçi seçme ve değerlendirme kriterlerine göre seçilmekte ve değerlendirilmektedir. Tedarikçi firma performansının izlenmesi ve

değerlendirilmesi amacıyla Kalite Departmanı yılda bir kez, denetlenen tedarikçilerin uygunsuzluklarını ve iyileştirmelerini düzenli olarak takip etmektedir.

- 2020 yılında Çamlı Yem Besicilik, tüm tedarikçilerinin %2'sine denk gelen balık unu ve yağı ithalatı yapılan yurt dışı tedarikçileri ile çalışanlarını AB İş ve Sosyal Güvenlik Direktiflerine ve İnsan Hakları Beyannamesi'ne uygun çalıştırıldıkları ve çocuk işçi çalıştırmadıklarına dair taahhütname imzalamıştır. Raporlama yılında yurt dışı tedarikçilere denetim yapılamadığından herhangi bir sosyal olumsuz etki tespit edilmemiştir.
- Çamlı Yem Besicilik'te yerel tedarik oranı 2020 yılı satın alma tutarının %45'lik kısmını oluşturmaktadır. Ürünler rekolte durumuna bağlı olarak Ege Bölgesi veya Konya çevresinden tedarik edilmektedir.

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK / SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Desa Enerji

Desa Enerji’de yeni tedarikçiler seçilirken aşağıdaki ana konular ve kriterlere göre değerlendirilmektedir:

- Mevcut tedarikçilerin potansiyel tedarikçiler ile karşılaştırılması sonuçları
- Tedarikçinin şirket ile aktif bir bağlantısının olması
- İhtiyaç olan ürün veya ekipmanın zamanında, kaliteli ve uygun bir maliyet ile tedarik edilmesi
- Tedarikçi tarafından teknolojik gelişmelerin ve gündemin takip edilmesi
- Tedarik edilen mal ve hizmet için çevresel faktörlerin değerlendirilmesi

Desa Enerji tehlikeli sınıfta yer alması nedeniyle yeni tedarikçi seçimi esnasında tedarikçilerden yukarıdaki ve genel satın alma maliyet, kalite, lojistik, iş birliği ve çevre kriterlerinin yanı sıra, iş güvenliği kriterine tam uyum ve çeşitli çevre, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili sertifikaları talep etmektedir. Şirket tedarikçilerinin iş sonuçlarına etkisini de periyodik olarak değerlendirmektedir.

DYO Boya

Kalite standartlarının yüksek ham madde ve ambalaj temini konusunda yaygın bir tedarikçi ağına sahip olan DYO Boya, 2020 yılında 350’nin üzerinde tedarikçiden alım yapmayı sürdürmüştür. Tedarikçilerini kalite, servis, fiyatlandırma, zamanında tedarik ve sürdürülebilirlik gibi unsurlara göre seçerek değerlendiren DYO Boya, onların gelişimlerine katkıda bulunmak ve karşılıklı olarak yararlı uygulamaları hayata geçirmek adına hazırladığı yıllık tedarikçi geliştirme planına göre 2020 yılında da denetim ve teknik ziyaretler düzenlemiştir.

DYO Boya Fabrikaları, ham madde ve diğer tedarikçilerinin seçiminde genel satın alma, maliyet, kalite, lojistik, iş birliğinin yanı sıra çevre kriterlerini göz önünde bulundurmaktadır. Ancak sadece atık bertaraf ve geri kazanım hizmeti alınan firmalar, sadece çevre kriterlerinin kullanılmasıyla seçilmektedir. Buna göre bir sonraki yıl çalışılacak potansiyel firmalar 3 ay öncesinden belirlenerek kapsamlı ve belirli bir denetimden geçirilmektedir. Aynı firma ile devam edilecekse, bir önceki yılın denetimi tekrar edilmektedir. Denetimde organizasyon, çevre, proses, insan kaynakları, iş güvenliği ve sağlığı ve kimyasalların yönetimi başlıkları altında firma incelemesi yapılmakta ve tedarikçi firma puanlandırılmaktadır. Denetim konularının tamamı çevresel bakış açısıyla irdelenmektedir. 100 üzerinden 50 ve altında puan alan firmalarla çalışılmamakta, üst puan alan firmalarla çalışmaya devam edilmesi, bir sonraki yıl daha yüksek puan alınmasına bağlanmaktadır.

2020 Yılında Yerel Tedarikçilerden Satın Alma Oranı

ÇEVREYE İYİ BAKMAK

Çevre Yönetimi
Su Yönetimi
Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi
Atık Yönetimi

• Aztekler'den dünyaya yayılan çarkıfelek günümüzde rengârenk çiçek açan bir sarmaşık türü olmasının yanı sıra, özellikle hava kirliliğinin olmadığı yerlerde yetişebilme özelliği ile temiz doğanın simgesi.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ÇEVRE YÖNETİMİ

Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz

“Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapar, bugünden daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunuruz. Sosyal sorumluluk bilinciyle toplumsal yaşam kalitesini artırmaya yönelik olarak çağdaş eğitime, spora, kültür ve sanata destek verme geleneğimizi sürdürürüz.”

Küresel iklim değişikliği, kuraklık, nüfus artışı ve doğal kaynakların hızla azalması çevresel sorunları ve riskleri de beraberinde getirmektedir. Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapmak ve bugünden daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunmak Yaşar Topluluğu'nun en önemli değerlerinden biridir. Sektörleri gereği en temel ihtiyaçları karşılayarak, topluma hassas bir noktadan dokunan Yaşar Topluluğu, toplum ile çevrenin uyumunu gözeterek, faaliyetlerini ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılacak kaynakların sürdürülebilirliğine yönelik olarak şekillendirmektedir.

Topluluk, “su yönetimi”, “enerji ve iklim değişikliği” ve “atık yönetimi” konularını sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında çevre ile ilgili öncelikli alanları olarak belirlemiştir. Bu çevresel alanlarda stratejiler belirleyen Yaşar Topluluğu, stratejileri ve Çevre Politikası doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yaşar Topluluğu bünyesinde Pınar Su ve İçecek, Pınar Süt, Pınar Et, Çamlı Yem Besicilik ve DYO Boya'da, operasyonel faaliyetlerden

kaynaklanan çevresel etkileri azaltmak ve çevresel performansı iyileştirmek amacıyla ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi kurulmuştur. Topluluk şirketleri, Çevre Yönetim Sistemleri Politikaları gereği; tüm faaliyetlerini, ürün ve proseslerinin çevreye olan etkilerini düzenli olarak değerlendirmekte ve önemli etkilerini yıllık planlar doğrultusunda en aza indirmektedir. Bununla birlikte, enerjiyi verimli kullanmak, enerji tüketimlerini azaltmak, doğal kaynakları korumak ve iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunmak amacıyla, Pınar Süt, Pınar Et, Çamlı Yem Besicilik, Viking Kâğıt ve DYO Boya şirketleri, kuruluşları bünyesinde enerji yönetim sistemi kurarak ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Belgesi almaya hak kazanmıştır.

Topluluk, çevresel etkilerini ve doğal kaynak kullanımını azaltırken, yasal gereklilikler dışında uluslararası direktifler ve AB direktifleri, standartları ve metodolojileri temel almaktadır. 2020 yılında Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Komitesi altında kurulan İklim Krizi Çalışma Grubu ile şirketlerin “su yönetimi”, “enerji ve iklim değişikliği” ve “atık yönetimi” alanlarında

hedeflerini belirlemeleri ve topluluk genelinde iyileştirme projelerinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Topluluk şirketleri çevre ile ilgili performanslarını her yıl takip ederek sürekli iyileştirmektedir. Yaşar Topluluğu şirketlerinden Pınar Süt ve Pınar Et, CDP (Karbon Saydamlık Projesi) girişiminin iyi uygulama, ölçme ve değerlendirme yöntemlerini benimseyerek, her yıl paydaşları için CDP iklim değişikliği ve su raporları hazırlamaktadır.

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi imzacısı olan Yaşar Holding, TÜSİAD, SKD ve Global Compact Türkiye öncülüğünde 2019 yılında oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi'nin ilk imzacılarından ve ileriye yönelik plastik azaltım hedeflerini belirlemiştir.

Bunun dışında Yaşar Topluluğu küresel hedef ve trendler çerçevesinde geliştirdiği çevre yönetim sistemini ve çevresel performansını aktif ve verimli bir şekilde iyileştirmek için Topluluk şirketlerinden biri olan Yaşar Bilgi ile kolektif olarak Endüstri 4.0'a uyum alanında çalışmalarına hız vermiştir.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

Su yönetimi Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında çevre ile ilgili üç öncelikli alanından biridir. Topluluk şirketleri, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, ulusal yasal gereklilikleri ve standartları, uluslararası su standartlarını, bölgesel ve yerel su yönetim politikalarını temel alan yaklaşımı ile çalışmalarını yürütmektedir. Topluluk, su yönetimi stratejisini yönetim düzeyindeki komiteler ve sürdürülebilirlik komitesi düzeyinde ele alarak belirlemektedir.

Yaşar Topluluğu, faaliyet gösterdiği ve üretim tesislerinin bulunduğu bölgelerde, su yönetimi stratejisi çerçevesinde su kaynaklarının korunması yönünde aktif ve sürekli izleme ve kontrol faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Su kaynaklarının etkin yönetimi ve ekosistemin devamlılığı hedefi kapsamında, kaynaklardan çekilen su hacmi (su debisi), değişkenliği ve üretime alınan su miktarı debimetreler ile izlenmekte, üretim planlamaları yapılırken su miktarı verileri analiz edilerek doğal kaynağın sürdürülebilir yapısının korunması öncelikli olarak gözetilmektedir.

Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik stratejisi kapsamında, doğal kaynakların tüketimini izlemek ve çevreye olan duyarlılığı artırmak amacı ile belirlenen pilot bölgelerde su ayak izi hesaplama ve raporlama yapılmaya başlanmıştır. Bunun dışında Pınar Süt ve Pınar Et gönüllülük esasına dayanan CDP Karbon Saydamlık Projesi Su Programı girişimine katılarak her yıl su ayak izi raporu hazırlanmaktadır.

Topluluk şirketleri başta üretimde olmak üzere tüm operasyonel süreçlerinde su tüketiminin kontrol altına alınmasını ve azaltılmasını sağlamak amacıyla fabrikalarında çeşitli verimlilik çalışmalarını sürdürmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde operasyonel faaliyetler sonucu oluşan atık sular, ilgili yönetmeliklerce belirlenmiş ve bölgesel sınır değerlere uygun olarak arıtılarak deşarj edilmektedir. Raporlama döneminde çevreye önemli bir sızıntı veya su kaçağı olmamıştır.

2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar

Pınar Su ve İçecek

Pınar Su ve İçecek, endüstriyel ve tarımsal faaliyet alanlarından ve yerleşim merkezlerinden uzak, doğal alanlarda konumlanmış, 3 farklı lokasyonda yer alan su kaynaklarından üretim yaparak, ülke genelinde tüketicileri için temiz, sağlıklı, güvenilir ve nitelikli ambalajlı su temini sağlamaktadır. Bu çerçevede kaynaklardan çekilen suyun toplam debisinin %30'u ekosistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması için doğal ortama verilmektedir. Yeni kaynak seçimi ve yapılacak yeni yatırımlarda da "ekonomik verimlilik", "suyun adil paylaşımı, sosyal eşitlik", "çevre sağlığı ve ekosistem devamlılığı" gözetilmektedir.

Şirket, belirlediği su kaynaklarının miktar ve kalite olarak genel bir plan çerçevesinde korunması, kontrol edilmesi ve en verimli şekilde kullanılması için iki farklı bölgede jeoloji mühendislerinden oluşan uzman bir ekip ile çalışmaktadır.

Pınar Su ve İçecek tesislerinde T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve Atık Su Deşarj Standartları ve Atık Su Arıtma Tesisleri Teknik Usuller Tebliği kapsamında belirlenen koşullarda atık su yönetimi yapılmaktadır. Tesislerdeki biyolojik ve endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan atık sular, arıtımı gerçekleştirildikten ve analizlerle doğrulandıktan sonra doğaya bırakılmaktadır.

Pınar Su ve İçecek, proses sularını (yıkama ve çalkalama sularının) kuyu suyundan temin ederek doğal su kaynaklarının verimli kullanımını gözetmektedir. Ayrıca, üretim hatlarında gerçekleştirilen otomasyona dayalı, kapalı devre dezenfeksiyon uygulamaları ile hatların temizliğinde ve dezenfeksiyonunda kullanılan su miktarı minimize edilerek su ayak izi azaltılmaktadır.

2020 yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Üretim hattı yıkamalarının yönetimine, evsel ve endüstriyel su kullanımının ve dolmuş firelerinin azaltılmasına yönelik operasyonel iyileştirme faaliyetlerinin sonucunda ürün çeşitliliğinin artmasına karşın 2020 yılı atık su miktarı 2019 yılına göre %20 azaltılmıştır.
- Üretim proseslerinden kaynaklanan atık su miktarı ise Aydın Madran Tesisinde birim üretim başına %14 oranında, Sakarya Gökçeadağ Tesisinde birim üretim başına %2 oranında azaltılmıştır.

Pınar Su ve İçecek Atık Su Miktarları (ml)	2018	2019	2020
Atık Su Miktarı	58.839	26.795	21.567

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

Pınar Süt

Pınar Süt ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi kapsamında Çevre Politikası'nda taahhüt ettiği gibi doğal kaynak kullanımını en aza indirecek yöntemler uygulayarak kirliliği kaynağında önlemeyi ve su kullanımının azaltılması yönünde çalışmalar yapmaktadır.

Pınar Süt fabrikalarında kullanılan su, kuyulardan temin edilmektedir. Proses kaynaklı endüstriyel atık sular fabrikalarda bulunan atık su arıtma tesisinde istenilen deşarj limitlerinde arıtıldıktan sonra İzmir fabrikada, İZSU Çiğli Atıksu Arıtma Tesisinde tekrar arıtılmak üzere, Eskişehir ve Şanlıurfa fabrikalarında, Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisinde tekrar arıtılmak üzere deşarj edilmektedir.

Pınar Süt Çekilen Toplam Su Hacmi (ML)

Pınar Süt Çekilen Su Hacmi (ML)	2018	2019	2020
Yeraltı suyu (≤ 1000 mg/ L tçk)	1.045,52	1.021,42	1.007,18
Şebeke Suyu	1.494,59	1.309,81	1.423,69

Pınar Süt Su Deşarjı (ML)

Pınar Süt Atık Su Arıtma Tesisinden Deşarj Edilen Su Miktarları (ML)	2018	2019	2020
Atık Su Miktarı	2.026,34	1.936,49	2.040,01

Pınar Süt Eskişehir Fabrikası OSB ile iş birliği içinde yürüttüğü yağmur suyu projesinde tarımsal sulama amacıyla kullanılmak üzere 2500 çiftçiye ulaşmaktadır. Fabrika alt yapısı, yağmur suyu ve proses sularının ayrı ayrı giderlerde toplanacağı şekilde dizayn edilmiştir ve yağmur suları ayrı giderlerde toplandıktan sonra Organize Sanayi Bölgesi'nin yağmur suyu bağlantı noktasına iletilmektedir. Proses suları ise fabrika içerisinde bulunan ön arıtma tesisine ulaşmakta, burada ön arıtmadan geçirildikten sonra Organize Sanayi Bölgesi'nin bağlantı noktasına deşarj edilmektedir. Deşarj edilen proses suları Organize Sanayi Bölgesi'nin arıtma tesisine ulaşmakta ve burada toplanan bütün proses suları ile birlikte arıtılmaktadır. Arıtılan sular, tarım arazilerinin sulamasında kullanılmak üzere, yağmur suyu hattı ile birleşmekte ve çiftçilerin kullanımına sunulmaktadır.

Pınar Süt fabrikalarında arıtma tesislerinin kapasitesi programlı bir şekilde arttırılarak kullanılan suyun geri dönüşümü sağlanmaktadır. Bu anlamda İzmir fabrikada İZSU tarafından belirlenen yeni deşarj standartlarına uygun arıtma sağlanması ve arıtma proseslerinde oluşacak biyogaz ile enerji elde edilmesi amacıyla projelendirilen "Arıtma Tesis Revizyonu" çalışmaları devam etmektedir. Elde edilen enerji ile fabrikadaki proseslerde kullanılmak üzere buhar üretimi yapılacaktır. Pınar Süt'te su ayak izi hesaplamaları her yıl yapılarak suyun en verimli şekilde kullanılması için düzenli su tasarrufu çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Su ayak izi hesaplamaları ile yıllık hedefler belirlenmekte ve bu hedeflere ulaşmak amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Pınar Süt, Eskişehir fabrikası bünyesindeki atık su arıtma tesisinde kimyasal ve enerji optimizasyonu çalışmaları yapılarak, hem karbon ayak izi hem gri su ayak izi hem de atık azaltımı çalışmaları sonucu ekonomik fayda sağlanmış, "Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması"nda Çevresel Kategoride Birincilik Ödülü alınmıştır.
- Pınar Süt, 2020 yılında sürdürülebilirlik alanında gerçekleştirdiği faaliyetlerle CDP Su Programı'nda Türkiye'nin bu alandaki en başarılı şirketleri arasında yer alarak CDP Türkiye 2020 Su Liderlerinden biri olmuştur. Türkiye'nin lider süt ve süt ürünleri üreticisi olan Pınar Süt, sürdürülebilir bir çevre için gerçekleştirdiği çalışmalarla CDP (Carbon

Disclosure Project – Karbon Saydamlık Projesi) Su Programı'nda Türkiye'deki şirketler içerisinde en başarılı grupta yer alarak "A-" derecelendirme notu almıştır.

- Pınar Süt Şanlıurfa Fabrikası bünyesinde sayaç adetlerinin artırılması ile birlikte su takip sistemi kurulmuş olup etkin izleme ile ton üretim başına su tüketimi %3,42 oranında düşürülmüştür. Ayrıca CIP Ünitesi yıkama süreleri ve yıkama debileri optimize edilerek enerji ve su tasarrufu sağlanmıştır.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

Pınar Et

Tüm faaliyetlerinde çevrenin korunması ve kirliliğin azaltılmasını odak noktasına alan Pınar Et, Çevre Yönetim Sistemi kapsamında hazırlanan Çevre Politikası doğrultusunda faaliyetlerini yasal yükümlülüklerle uygun olarak sürdürmektedir. “Daha az enerji, daha az su ve daha az atık” ile üretim yapmayı ana hedef olarak belirleyen Pınar Et, su kaynaklarının önemini farkındalığı ile suyun doğru kullanılması için Şirket taahhütlerini içeren “Su Politikası”nı tasarlayarak internet sitesinde yayınlamıştır.

TSE EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi uygulamalarını 2020 yılında da sürdüren Pınar Et, TSE tarafından denetlenerek süreci başarı ile tamamlamıştır. 2018 yılında kurulan Pınar Et Çevre Komitesi, iyileştirme çalışmalarını artırmak ve tüm süreçlerin dâhil olduğu çevre ve su konularında farkındalık oluşturmak için iyileştirmeleri proje haline getirmiş, 2020 yılı boyunca tüm tesislerinde su tüketimini ölçme ve izleme çalışmalarına devam etmiştir.

Pınar Et tesislerinde yeraltı suyu kullanılmaktadır. Kuyulardan 2020 yılında toplam 731.926 m³ su çekilmiştir. Operasyonel faaliyetlerden oluşan atık sular biyolojik ve kimyasal arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen şartlara

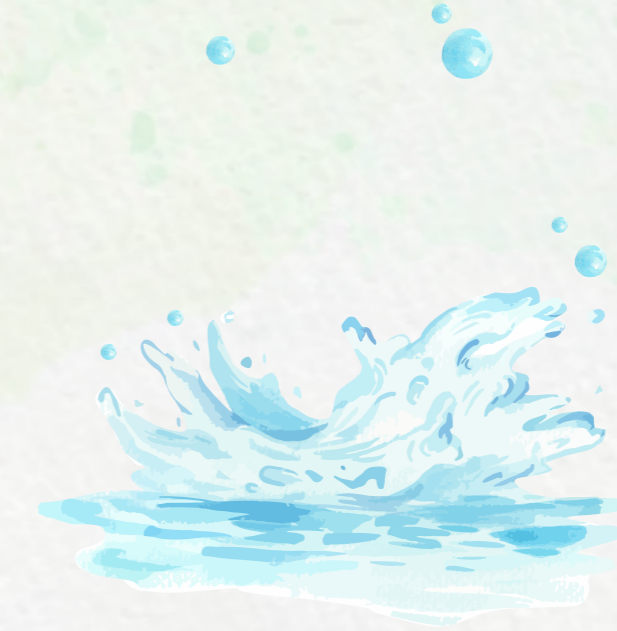
uygun bir şekilde deşarj edilmektedir. Pınar Et atık su deşarjı izni ve çevre izninin gereği olarak ayda 2 kez akredite bir laboratuvara ilgili yönetmelikte belirtilen parametrelerin analizlerini yaptırmaktadır.

Pınar Et Çekilen Toplam Su Hacmi

Pınar Et Çekilen Su Hacmi (ML)	2018	2019	2020
Yeraltı suyu (≤ 1000 mg/ L tçk)	768.973	718.613	731.926

Pınar Et Atık Su Deşarjı

Pınar Et Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı (ML)	2018	2019	2020
Yüzeysel sulara deşarj	639.258	596.449	607.499

Pınar Et'te su ayak izi hesaplama çalışmaları 2017 yılında başlamıştır. Pınar Et yönetimi su ayak izini, 2021 yılına kadar %5, 2023 yılına kadar %10 oranında azaltmayı hedeflemiştir. Pınar Et su ayak izini baz yıla göre %12,98 azaltmıştır.

Pınar Et Su Tüketimi (303-5)

Toplam Su Tüketimi (ML)	2018	2019	2020
	639.258	596.449	607.499

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- 2017 yılını baz yıl kabul ederek su ayak izini hesaplamaya başlayan Pınar Et, baz yıla göre 2020 yılında su ayak izini %12,98 oranında azaltmıştır.
- Şirket, su ayak izini 2021 yılı sonuna kadar %5, 2023 yılının sonuna kadar %10 ve 2030 yılına kadar ise %15 azaltmayı hedeflemektedir.
- Pınar Et 2020 yılında CDP Karbon Türkiye Saydamlık Projesi kapsamında hazırladığı 2020 Su Raporu ile “management (yönetim)” seviyesinde (B) puanı almaya hak kazanmıştır.
- Pınar Et 2020 yılında Karbon ve Su Ayak izi azaltma çalışmaları projesi ile KALDER tarafından “Yılın Başarılı Ekibi Ödülleri”nde Gümüş Ödül'e layık görülmüştür.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

DYO Boya

DYO Boya, tüm su yönetimi süreçlerini çevre üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirecek şekilde planlarken, üretim faaliyetlerini güncel teknolojileri kullanarak, mevzuatın öngördüğü asgari standartların üstünde gerçekleştirmektedir.

DYO Boya Çiğli tesisinde su bazlı üretim yapılmaması sebebi ile sadece araç yıkama, yer-zemin yıkama ve insani tüketim amaçlı su kullanılmaktadır. Su tasarrufu çalışmaları kapsamında lavabolarda sensörlü musluklar ve araç yıkamalarda su jetleri kullanılmaktadır. Su tüketiminin olduğu üretim yerleri için sayaçlar takılarak su tüketimleri takip edilmektedir.

DYO Boya Dilovası tesisinde ise, su bazlı boya ve bağlayıcı üretimi yapılmaktadır. Bu nedenle Çiğli tesisindeki kullanımlara ek olarak ürün içinde su kullanılmaktadır. Dilovası bölgesinde yoğun sanayi varlığı ve denize yakın olması nedeniyle yeraltı su kaynakları oldukça kısıtlıdır. 2014 yılında Dilovası tesisinde başlatılan su ayak izi çalışmalarında yıllık su kullanımı, 100.000 m³ seviyelerinden 90.000 m³ seviyelerine kadar geriletilmiştir. Yıllara göre su tüketimi ve birim ürün başına düşen su miktarına dayalı su ayak izi verileri ilgili tablolarda verilmektedir.

Çiğli Tesisi Birim Ürün Başına Temin Edilen Su Miktarı (m³/ton)

Yıllar	Ürün(ton)	Su Temini m ³	m ³ /ton	%Fark
2018	47.490	64.691	1,362	-
2019	48.245	54.612	1,132	-16,9
2020	49.799	67.134	1,348	19,1

DYO Boya Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı (ML)

	2018	2019	2020
Yüzeysel sulara deşarj	64.052	42.625	60.958
Proseste kullanılmak üzere ayrılan su	31.975	28.365	32.455

DYO Boya Su Tüketimi

DYO Boya Toplam Su Tüketimi (ML)	2018	2019	2020
Şebeke Suyu	148.331	137.135	157.980

2020 yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- TS EN ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi denetimlerini başarı ile geçen DYO Boya, çevre duyarlılığına ilişkin farkındalık yaratılması amacıyla çalışanları için 4 adet su, hava ve toprak kirliliğini önlemeye yönelik çevre tatbikatı yapmıştır.
- DYO Boya'da raporlama yılında toplam 1.992 adam x saat Çevre Eğitimi verilmiştir.
- Yaşar Holding bünyesinde gerçekleştirilen sürdürülebilirlik projeleri kapsamında DYO Boya, su ayak izi hesaplama çalışmalarına raporlama yılında da devam etmiştir.
- Dilovası DYO Boya tesislerinde devreye alınan kuru toz aspirasyon sistemiyle toz emisyonlarının önlenmesi ve su tasarrufu sağlanmıştır. Ayrıca bu sistemle toplanan atık tozların üretimde tekrar kullanılması mümkün kılınmıştır.
- Yağmur ve endüstriyel kanal hatlarını belirleyen DYO Boya, atık su kaynakları ve diğer çevreyi kirletici unsurlar ile çevresel risk haritası oluşturmak üzere, risk derecesine göre 5s kontrol yönetim sistemi tablolarını kullanarak kontrollerini yapmaktadır.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

- Suyun en verimli şekilde kullanılması için tasarruf çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 2020 yılında yapılan su kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar:

2020 yılında yaşanan Covid-19 pandemisi dolayısıyla küçülen üretim rakamları Mayıs 2020 sonundan itibaren artış göstermiştir. Zorunlu zemin yıkama, personelin insani ihtiyaçları ve tesisin eski olmasından kaynaklı ekstra yıkama ve kirlilik giderme çalışmaları dolayısıyla mevcut su kullanımı miktarında büyük değişiklikler gözlenmemiştir. Ancak üretim miktarında artış olması dolayısıyla üretilen ürün başına düşen su kullanımı, arıtma çamuru ve atık su miktarında 2016-2018 seviyelerine ulaşılmıştır.

Dilovası Tesisi için 2019 Yılına Göre 2020 Yılı Çalışmalarına Yönelik Özet Sonuçlar:

- birim ürün(ton) başına düşen su tüketimi miktarı %3,45
- birim ürün(ton) başına düşen atık su üretimi %16,6
- birim ürün(ton) başına düşen atık su maliyeti %19,39
- birim ürün(ton) başına düşen arıtma çamuru üretimi %12,35 azaltılmıştır.

Dilovası Tesisi ön arıtma tesisinden çıkan arıtma çamurlarında %30-50 oranında su bulunduğu için arıtma çamurunun azaltılması aynı zamanda su ayak izi çalışma sonucu olarak yorumlanmaktadır. Projeye ek olarak Çiğli Arıtma Tesisinden çıkan atık sular da Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) düşürme hedef çalışması başlatılmış olup 2021 yılında hayata geçirilecektir.

Dilovası Tesisi 2018-2020 Birim Ürün Başına Çıkan Endüstriyel ve Evsel Atıksu Miktarları (m³/ton)

Yıllar	Ürün(ton)	Atık Su m ³	m ³ /ton	%Fark
2018	79.935,73	29.347,00	0,367	-
2019	57.920,19	21.271,00	0,367	0
2020	81.131,35	24.849	0,306	-16,6

Dilovası tesisinde endüstriyel atık sular, evsel atık sular ve yağmur suları olmak üzere başlıca üç tip atık su kaynağı mevcuttur. Evsel ve endüstriyel atık sular kapalı kanal sistemiyle Ön Arıtma Tesisine bağlıdır. Yağmur kanallarından geçen temiz yağmur suları bağımsız olarak Dilderesi'ne deşarj edilmektedir. Yağmur suyu kanal kapakları farklı renklere boyanarak tesis içinde farkındalık arttırılmıştır. Konuyla ilgili fabrika çalışanlarına düzenli çevre eğitimleri verilmektedir.

Yağmur sularında oluşabilecek herhangi bir kontaminasyona karşı yağmur çıkışı rögarlarına stopper konulmuştur. Tüm kanallar günlük olarak kontrol edilerek kirlilik denetimi yapılmakta ve kayıt tutulmaktadır. Herhangi bir kirlilik tespit edildiğinde kanal çıkışları kapatılarak yağmur kanallarındaki tüm sular arıtma tesisine transfer edilmektedir.

Dilovası tesisinde faal olarak çalışan bir adet ön arıtma tesisi mevcuttur. Tüm evsel ve endüstriyel atık sular ön arıtması yapıldıktan sonra Dilovası İşletme'de Dilovası Organize Sanayi Bölgesi (DOSB), Çiğli İşletme'de Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (AOSB) Ortak Arıtma Sistemi'ne verilmektedir. Dilovası İşletmede Ön Arıtma Tesisini çıkış suları DOSB Ortak Arıtma Sistemi'ne bağlandıktan sonra arıtma çıkış suları, DOSB tarafından bağımsız numune alınarak analiz edilmektedir. Atık sular OSB'lerde tekrar arıtıldıktan sonra alıcı ortama deşarj edilmektedir. DYO Dilovası İşletmesi, 2012 yılında DOSB'den ilk Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı (DKKR) alan firma olmuştur. DKKR 3'er yıllık periyotlarla sorunsuz olarak yenilenmektedir. İşletmelerde atık suyun azaltılması ve su tasarrufu esastır. Atık suyun ön arıtılması sonucunda çıkan arıtma çamurları T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan lisanslı sözleşmeli bertaraf tesislerine gönderilmektedir.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

Viking Kâğıt

Suyu yoğun kullanan Viking Kâğıt, 2014 yılından bu yana gerçekleştirdiği su ayak izi hesaplamaları ile su kullanımını gözlem altında tutarak gerçekleştirdiği iyileştirmeler ile yıldan yıla su tüketimini azaltmaktadır. Yıllık toplam su ayak izi, mavi su ve gri sudan oluşmakta olup, 2014 yılından bu yana hesaplanmaktadır.

Viking Kâğıt'ta su çekimi işletmeye yaklaşık 4 km uzaklıktaki yeraltı kuyularından sağlanmaktadır. Bu bölge koruma altında olan biyolojik çeşitlilik barındırmamaktadır. Aynı yeraltı su kaynakları hem çok yakında bulunan Aliağa Organize Sanayi Bölgesi tarafından endüstriyel amaçlı, hem de bölgede yer alan çiftçiler tarafından tarımsal sulama amaçlı kullanılmaktadır. Kuyulardan çekilen su, kâğıt üretim sürecinde kullanılmaktadır.

Viking Kâğıt Çekilen Toplam Su Hacmi (ML)

Viking Kâğıt Çekilen Su Hacmi (ML)	2018	2019	2020
Yeraltı suyu (≤ 1000 mg/ L tçk)	990	826	914

Viking Kâğıt Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı (ML)

	2018	2019	2020
Yüzeysel sulara deşarj	987	760	683

2014 yılı su ayak izi baz alındığında, toplam su ayak izinde 2020 yılında %32'lik iyileştirme sağlanmıştır. 2014 yılı 1 ton kâğıt üretimi başına su tüketimi değerinin 23,8 ton olduğu göz önüne alındığında, 2020 yılı ton ürün başına su tüketimi 2014'e göre %4,2'lik bir iyileşmeye karşılık gelmektedir.

Viking Kâğıt Üretim Tesislerinde Su Tüketimi

Yıllar	Üretim tesisleri su tüketimi m ³	Kâğıt Üretim miktarı (MÇ-ton)	m ³ /ton
2018	766.417	39.054	19,62
2019	682.209	30.552	22,33
2020	745.788	32.706	22,80

Viking Kâğıt Çekilen Su, Deşarj Miktarı ve Ortalama KOİ Değeri

Çekilen Su ve Deşarj	2018	2019	2020
Kuyudan Çekilen Su, m ³	990.497	825.784	913.654
Deşarj Su Miktarı, m ³	986.684	760.164	683.152
Deşarj KOİ ort., mg/l	47,3	63,6	48,1

Viking Kâğıt, gri su ayak izinin hesaplanması ile ilgili olarak, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'ne göre atık suyu Su Kalite Parametre Sınıfı II'de yer almaktadır (KOİ sınır değeri=50 mg/l). Deşarj noktası (alıcı ortam) Güzelhisar Deresi'dir. Her yıl düzenli olarak yapılan su ayak izi hesaplamalarında 2020 yılı itibarıyla 2014 yılına göre toplam su ayak izi %32 azalma göstermektedir. Bu azalım miktarının neredeyse tamamı mavi su ayak izinden kaynaklanmaktadır.

Viking Kâğıt Su Ayak izi (m³) ve Yıllara Göre Değişim

Su Ayak İzi (m ³)	2018	2019	2020
Mavi Su Ayak İzi, m ³	990.497	825.784	913.654
Gri Su Ayak İzi, m ³	933.403	967.385	656.782
Toplam Su Ayak İzi, m ³	1.923.900	1.793.169	1.570.436
2014 yılına baz yılına göre Değişim, %	-16%	-19%	-32%

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / SU YÖNETİMİ

Çamllı Yem Besicilik

Su, Çamllı Yem Besicilik'in yürüttüğü tarımsal faaliyetlerin ana girdilerinden biridir. Bu nedenle, su tüketimleri izlenerek kayıt altına alınmakta, su kayıplarının ortadan kaldırılması ve suyun verimli bir şekilde kullanılması konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda 2020 yılı içerisinde tesislere su temin eden ana hatlardaki su kayıplarının önlenmesi için düzenlemeler yapılmış, çalışanlar için su kullanımı ve verimliliği konusunda bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları yapılmıştır.

Çamllı Yem Besicilik'in faaliyet alanları, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği gereğince, düzenli olarak kirlilik parametrelerinin su analizleri yapılarak izlenmektedir. Kuluçkahane deşarj suları da dâhil olmak üzere izinlerin takibi sırasında hiçbir yasal sınır değeri aşılmamıştır.

Çamllı Yem Besicilik Çekilen Toplam Su Hacmi (ML)

Çamllı Yem Besicilik Çekilen Toplam Su Hacmi (ML)	2018	2019	2020
Yağmur suyu	401,31	342,5	191,6
Yeraltı suyu	2.481,13	2.509,7	3.731,4
Deniz suyu	2.673,77	2.099,71	2.315,9
Şebeke Suyu	34,56	41,47	43,77

Çamllı Yem Besicilik Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı (ML)

	2018	2019	2020
Denize deşarj	3.933,97	3.414,31	4.041,8
Proseste kullanılmak üzere ayrılan su	1.656,8	1.537,6	2.227,45

Çamllı Yem Besicilik Su Tüketimi (ML)

	2018	2019	2020
Toplam Su Tüketimi (ML)	1.656,8	1.537,6	2.227,45

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama, satış, pazarlama ve dağıtım hizmetlerinde yürüttüğü tüm operasyonel süreç iyileştirmeleri projelerinde çevreyi de gözetenek hareket etmektedir. Şirket, Yaşar Topluluğu'nun su yönetim politikaları doğrultusunda su tüketimini azaltıcı çalışmalar yürütmektedir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Adana YBP'de su tüketimi konusunda, gereksiz kullanımlar azaltılarak, kaynakların verimli kullanımı çerçevesinde 2019 yılında 147 m³ olan su tüketimi 123 m³'e gerileyerek %16'lık bir iyileşme sağlanmıştır.
- İzmir YBP idari binada, su tasarrufu sağlamak amacıyla lavabolarda fotoselli bataryalar kullanılmaktadır.

Yaşar Birleşik Pazarlama Çekilen Toplam Su Hacmi (ML)

Çekilen Su (ML)	2018 Tüm Bölgeler	2019 Tüm Bölgeler	2020 Tüm Bölgeler
Yeraltı suyu (toplam)	3,326	5,176	9,71
Şebeke Suyu Çekilen (Toplam)	12,247	8,627	6,638
Toplam	15,573	13,802	16,347

Yaşar Birleşik Pazarlama Su Tüketimi (ML)

	2018	2019	2020
Toplam su tüketimi (ML)	15,5730	13,8020	16,3473

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

Yaşar Topluluğu iklim değişikliğini; olumsuz çevresel, sosyal, ekonomik ve toplumsal sonuçlara neden olabilecek önemli bir risk unsuru olarak tanımlamaktadır. İklim değişikliğinin küresel riskleri ve doğal kaynakların azalması, Yaşar Topluluğu şirketlerinde etkili bir iklim stratejisinin belirlenerek uygulanmasını, etkin bir enerji yönetim sisteminin kurulmasını ve enerjinin verimli kullanımını kaçınılmaz kılmaktadır.

Gelecek nesiller için çevrenin en iyi şekilde korunması gerektiği bilinciyle çevresel etkilerini azaltmayı hedefleyen Topluluk, tesisleri için enerji verimliliği çalışmalarının düzenli takibi, geliştirilmesi, uygulamalar için gerekli altyapıların kurulması ve kurulu altyapıların yenilenmesi çalışmalarını yürütmekte, faaliyetlerini ekonomik ve çevresel kazanç etkisini göz önünde tutarak seçmekte ve uygulamaktadır.

Topluluk iklim değişikliği ile mücadele kapsamında temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına yönelmekte, iklim ve enerji stratejisi doğrultusunda bu alanda ilgili ulusal yönetmeliklerin yanı sıra uluslararası direktif, standartları ve trendleri takip etmekte ve desteklemektedir. Yaşar Topluluğu iklim alanında iyi uygulamaları ile küresel platformlarda yer alarak örnek olmaktadır.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde Çevre ve Enerji Yönetim Sistemi Politikaları, iklim değişikliği ile mücadele ve doğal kaynakların verimli kullanılması stratejisi doğrultusunda her yıl enerji tüketimini iyileştirme çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda Topluluk şirketleri en iyi teknolojileri iş süreçlerine dâhil etmeye aralıksız devam etmiştir.

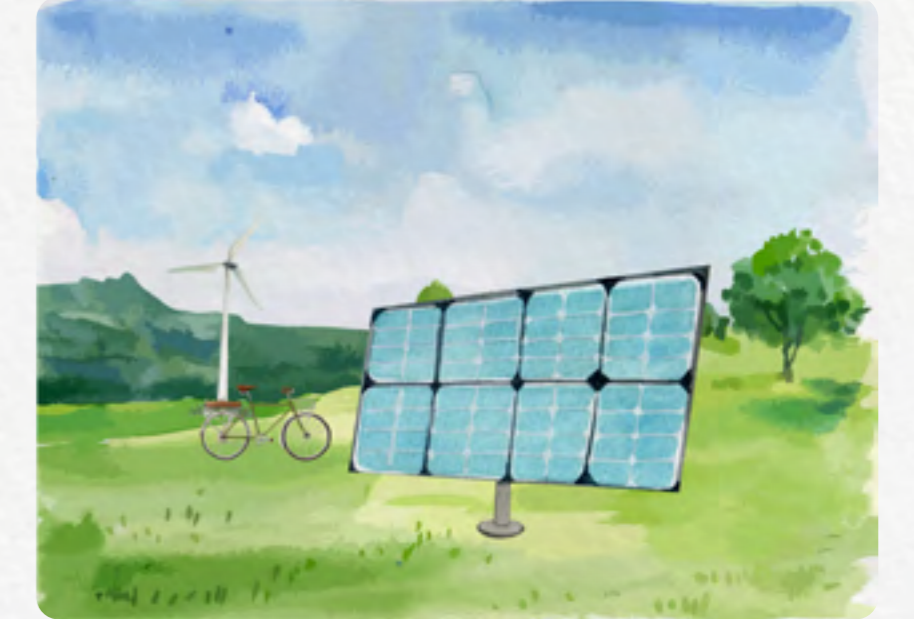
Yaşar Topluluğu'nun 2015 yılından bu yana tüm grup şirketlerinde karbon ayak izi çalışmaları devam etmekte ve her yıl Topluluk için belirlenen hedefler takip edilerek karbon ayak izi raporlanmaktadır. Yaşar Topluluğu 10 şirketi için kurumsal bazda yaptığı karbon ayak izi hesaplamaları sonucunda belirlediği, 2020 yılına kadar birim ton üretim başına %15 azaltım hedefine çok yaklaşmış ve 2020 yılı itibarıyla Topluluğun karbon ayak izi baz yıla göre %13,22 oranında azalma göstermiştir.

Yaşar Holding Şirketleri Toplam Sera Gazı Emisyonları

	2018	2019	2020
Kapsam 1 (tco ₂ e/yıl)	175.003	174.222	105.836
Kapsam 2 (tco ₂ e/yıl)	96.201	83.626	150.009

Yaşar Holding Şirketleri Toplam Enerji Tüketimi

	2018	2019	2020
Toplam Enerji Tüketimi (GJ)	3.096.272	2.734.242	3.283.611

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar

Pınar Su ve İçecek

Karbon salımını azaltmaya yönelik iyileştirme çalışmalarına büyük önem veren Pınar Su ve İçecek, bu konuda projelerine devam etmektedir. Son dokuz yılda pet şişe üretiminde kullanılan ambalaj ve kapak malzemelerinin plastik miktarını düzenli olarak azaltan Pınar Su ve İçecek, düşük gramajlı şişelerin şişirme sürecinde daha az enerji tüketerek, enerji verimliliğini artırmış, üretim tesislerinin karbon ayak izini küçülmüştür.

Tüketiciyle buluşan "Pınar Yaşam Pınarım" markalı ürünlerde çevre ikonuyla birlikte, üretimde kullanılan pet şişe ambalaj malzemesinin azaltım miktarlarını gösteren ibarelere yer verilmektedir. Sosyal medya iletişimi ile tüketicilerini bilgilendirerek farkındalık oluşturmayı amaçlayan Pınar Su ve İçecek, ambalaj atık miktarını azaltacak ve maliyetin düşürülmesine olanak sağlayacak yenilikçi yaklaşımların Şirket'in tüm üretim süreçlerine entegre edilmesi için çalışmalarını devam ettirmektedir.

Pınar Su ve İçecek, endüstriyel prosesler ve evsel enerji tüketimleri kaynaklı açığa çıkan sera gazı emisyonunu azaltmak ve engellemek amacıyla; enerji verimliliği, enerji tasarrufu ve operasyonel iyileştirme çalışmalarını yıl boyunca sürdürmüştür. 2020 yılı karbon emisyonu yoğunluğu baz yıl 2010'a kıyasla %33 oranında azaltılmıştır.

Pınar Su ve İçecek Sera Gazı Emisyonu (t.CO₂e)

Yıllar	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2018	433,27	6.900,30	7.333,57
2019	434,68	5.255,70	5.690,37
2020	401,68	4.913,74	5.315,42

Yıllar	Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonu [t.Co ₂ e]	Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonu [t.Co ₂ e]	Toplam Sera Gazı Emisyonu [t.Co ₂ e]	Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu [t.CO ₂ /ton ürün]
2018	433,27	6.900,30	7.333,57	0,0144
2019	434,68	5.255,70	5.690,37	0,0143
2020	401,68	4.913,74	5.315,42	0,0142

Küresel çapta da sorumluluk almak amacıyla, ürünlerinde karbon denkleştirme gerçekleştiren Pınar Su ve İçecek, 2020 yılında Türkiye'de ilk "Karbon Nötr Sertifikalı Ambalajlı Doğal Kaynak Suyu ve İçecek Ürün"lerini üretmiştir. Pınar Su ve İçecek, karbon emisyonu denkleştirme işleminde, üretim prosesinden kaynaklanan endüstriyel ve evsel enerji tüketimlerine ek olarak ürünlerinin kara ve deniz yolu ile taşınması sonucu oluşan karbon emisyonları hesabını da dikkate almıştır. Karbon emisyonu denkleştirme işleminde kullanılan karbon kredisi, "Gold Standard Certification" tarafından sertifikalandırılmış, yenilenebilir enerji kaynağı ile enerji üreten bir rüzgâr türbini projesinden alınmıştır.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar:

- Bursa Uludağ Tesisi geri dönüşlü ürün üretimlerinde tüketilen elektrik enerjisi miktarı birim üretim başına %4,1 oranında azaltılmıştır.
- Üretim proseslerinde kullanılan LNG miktarı; Aydın Madran Tesis içecek üretimlerinde birim üretim başına %23 oranında, Bursa Uludağ Tesisi geri dönüşlü ürün üretiminde birim üretim başına %3,2 oranında azaltılmıştır.

Pınar Su ve İçecek, 2021 yılında da Endüstri 4.0 alt yapısını güçlendirecek otomasyon projeleri ile verimliliği olumlu etkileyecek yatırımlara devam etmeyi hedeflemektedir.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

Pınar Süt

2020 yılında TS EN ISO 50001:2018 Enerji Yönetim Sistemi belgelendirme denetimini başarı ile tamamlayan Pınar Süt, enerji verimliliği ile ilgili çalışmalarını yıl boyunca sürdürmüştür. 2020 başında çevre faaliyet plan ve programları oluşturan Şirket, kaynak ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik iyileştirme çalışmalarına ve bu kapsamdaki teknolojileri iş süreçlerine dâhil etmeye aralıksız devam etmiştir.

Mevzuatlara uyum çerçevesinde Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Hakkında Tebliğ kapsamında "Sera Gazı İzleme Planı" hazırlayan Şirket, Sera Gazı Envanter Yönetim Sistemi yazılımını da tamamlamıştır.

Pınar Süt, 2020 yılında sürdürülebilir kalkınma amaçlarından "Sosyallye Tüketim ve Üretim" kapsamında çeşitli kategorilerde karbon ve su ayak izini azaltmak amaçlı projeler başlatmıştır. Ambalajlarda gramaj azaltılmasıyla daha az plastik kullanarak, çevresel boyutta piyasaya verilen ambalaj tonajında ve karbondioksit salımında da azalma gerçekleştirilmiştir.

Yaşar Topluluğu'nun 2011 yılını baz alarak, tüm Topluluk şirketlerinde başlattığı karbon ayak izi hesaplamaları kapsamında Pınar Süt'te 2020 yılında da "Kurumsal Karbon Ayak İzi" hesaplama ve raporlama çalışmaları yapılmıştır. Yaşar Topluluğu'nun karbon emisyonunun %15 azaltılması hedefine yönelik çalışmaları, Pınar Süt bünyesinde de uygulanmaya devam etmektedir.

Pınar Süt Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

Yıllar	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2018	32.228	39.803	72.031
2019	32.487	36.656	69.143
2020	32.454	38.511	70.965

Yıllar	Pınar Süt Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu / tCO ₂ e / ton
2018	0,202
2019	0,214
2020	0,210

Pınar Süt, yatırımına devam ettiği ve 2022 yılında tamamlanacak olan atık su arıtma ve biyogaz tesisi ve tesisten üretilecek biyogazın fabrikada yeniden kullanımı ile karbon emisyon oranını %20 azaltmayı hedeflemektedir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Pınar Süt İzmir fabrikasında, Enerji Tasarrufu Projesi ile 2020 yılında sözleşme gücü 8 MW'dan 4 MW'a düşürülmüştür. Aktif olarak kullanılan trafo sayısı %25 azaltılarak, trafo kayıplarının azaltılması ile 231.142,308 kWh tasarruf elde edilmiştir. Verimsiz ve sıklıkla arıza-

lanan floresan armatürlerin yerine LED armatüre geçiş sağlanarak kullanılan armatür sayısı azaltılmış ve değişim tarihi itibari ile ayda 6.226 kWh enerji verimliliği sağlanmıştır.

- Pınar Süt Şanlıurfa Fabrikasında kazan dairesi ana buhar basıncı optimize edilerek doğalgaz tüketimi azaltılmıştır.
- Pınar Süt Eskişehir fabrikasında, ambalaj iyileştirme çalışmaları kapsamında; UHT süt ve meyve suyu paletlerinde dopel seperatörü kullanımının azaltılması, Kahvaltı Keyfi Beyaz Peynirlerde kullanılan koli içi seperatörlerin kaldırılması ve 125-200-250 gr folyo tereyağlarında kullanılan tepsili seperatörün yerine alternatif seperatör kullanımı sağlanmıştır.

Enerji iyileştirme çalışmaları kapsamında; yeni yapılan Kuru Depo alanında enerji verimliliği sağlanması adına depo çatısında aydınlatma panelleri kullanılmış ve gün ışığından faydalanılmıştır. Aynı alanın çevre iç aydınlatmasında enerji verimliliği yüksek LED armatür kullanımı sağlanmıştır. 40 adet floresan lamba yerine LED armatür takılarak yapılan aydınlatma revizyonunda yıllık 8500 kWh tasarruf sağlanmıştır.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

Pınar Et

TSE EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemlerini uygulayan Pınar Et, 2020 yılı boyunca tüm tesislerinde, enerji tüketimi ölçme ve izleme çalışmalarına devam etmiştir. Şirket 2010 yılı itibarıyla enerji tüketimi ölçüm çalışmalarına başlamış ve enerji tüketimi ve karbon azaltım hedeflerini belirlerken 2010 yılını baz yılı olarak almıştır. Bu kapsamda 2020 yılı içinde "Kurumsal Karbon Ayak İzi" hesaplaması yapılmıştır.

- Pınar Et baz yıla göre 2020 yılı sonuna kadar %15 azalma sağlama hedefine yaklaşarak karbon emisyon değerini %14,34 azaltmayı başarmıştır.
- Pınar Et, 2020 yılında CDP'ye yaptığı başvuru sonucunda 2020 İklim Raporu ile iklim değişikliği konusunda "yönetim" seviyesinde (B-) puanı almıştır.

Yıllar	Pınar Et Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu / tCO ₂ e /ton
2018	0,627
2019	0,662
2020	0,627

Pınar Et Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

Yıllar	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2018	11.190	16.428	27.618
2019	12.872	14.956	27.828
2020	10.195	14.989	25.184

DYO Boya

İklim değişikliği kapsamında DYO Boya plastik kullanımı zorunlu olan kapları için tamamen geri dönüştürülebilir malzemelerden yapılmış ambalajlar kullanmaktadır. Gerek piyasaya sürülen ürünler için kullanılan ambalajlar, gerekse ambalaj atıklarının tamamı geri dönüşümü yapılarak tekrar ekonomiye kazandırılmaktadır. Tedarik zinciri içinde temin edilen su, deterjan vb. malzemelerin geri dönüşümlü ambalajlardan üretilmiş olanlarının teminine özen gösterilmektedir.

Fosil yakıtların kullanımının azaltılması için çalışmalar yapılmıştır. 2009 yılında alınan bir kararla fosil yakıtların kullanımına son verilmiş, 2011 yılına kadar kademeli olarak doğal gaz kullanımına geçilmiştir. 2018-2020 yılları arasında tesislerde kullanılan tüm forkliftler elektrikli modellerle değiştirilerek karbon emisyonlarında azalma sağlanmıştır.

Dilovası tesisi için önümüzdeki yıllarda devreye alınacak güneş panellerinin kurulumu için çalışma başlatılmış olup proje sona erdiğinde elektrik, karbon salımı ve doğal gaz kullanımında önemli miktarda azalma ve tasarruf elde edilmesi planlanmaktadır.

Tesislerde LED aydınlatma kullanılmaktadır.

Yaşar Holding bünyesinde gerçekleştirilen sürdürülebilirlik projeleri kapsamında DYO Boya, karbon ayak izi hesaplama çalışmalarına 2020 yılında da devam etmiştir.

DYO Boya Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

Yıllar	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2018	8.059	8.109	16.168
2019	6.067	7.782	13.849
2020	6.679	8.574	15.253

Yıllar	DYO Boya Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu / tCO ₂ e /ton
2018	0,124
2019	0,125
2020	0,114

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

DYO Boya Toplam Enerji Tüketimi

Enerji Tüketimi (MWh)	2018	2019	2020
Elektrik	15.575	14.921	16.443
Doğalgaz	17.699	18.878	134.353
Dizel (Jeneratör)	24,2	22,7	24,1
Üretim Miktarı (ton)	132.281	110.305	134.353
Ton Üretim Başına Enerji Kullanımı (MWh/ton ürün)	0,2517	0,3066	0,2771

Çamllı Yem Besicilik

Çamllı Yem Besicilik'te enerji ve iklim değışikliği konusunda Yaşar Holding yönetiminin bu konuda verdiği hedefler ve belirlediği prensipler doğrultusunda çalışmalar yapılmaktadır.

- Çamllı Yem Besicilik, 2020 yılında sera gazı yoğunluğunu 2019 yılına göre %1,4, 2010 baz yılına göre %21,4 azaltmıştır.

Çamllı Yem Besicilik Enerji Tüketimi

Enerji Tüketimi (GJ)	2018	2019	2020
Birim üretim başına enerji kullanımı (GJ/ton)	0,5114	0,4593	0,4839

Çamllı Yem Besicilik 2018-2020 Sera Gazları Yoğunluğu CO₂ (tCO₂e /ton)

Sera Gazı Salınımları ton CO ₂	2018	2019	2020
Kapsam 1	9.361	9.728	9.348
Kapsam 2	9.941	9.091	10.275
Toplam	19.302	18.819	19.623
Yođunluk CO ₂ ton/ton	0,072	0,071	0,070

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

Desa Enerji

Desa Enerji Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

Yıllar	Toplam
2018	57.972
2019	55.044
2020	59.294

Yıllar	Desa Enerji Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu / tCO ₂ e /ton
2010 – Baz Yıl	0,276
2018	0,278
2019	0,273
2020	0,274

Viking Kâğıt

Viking Kağıt 2010 baz yılına göre toplam sera gazı emisyonunu (CO₂ kg) %31,5, ürün başı sera gazı yoğunluğunu ise (ton CO₂/ton ürün) %19,8 azaltmıştır.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Viking Kağıt her yıl olduğu gibi 2020 yılında da enerji tasarrufu çalışmalarına devam etmiştir. Son yıllarda hız kazanan enerji optimizasyonları, kurutma rejimindeki iyileştirmelere 2018 yılı başlarında fiilen devreye giren kojen yatırımı da dâhil olmuştur. Bu yatırım ve yıllar içerisindeki iyileştirmeler, karbon ayak izi azaltımına önemli bir katkı sağlamıştır.
- Daha önce doğal gazın kazanda yakılması ile elde edilen buhar kullanılırken, Kojen projesi ile kâğıt makinasında kurutma prosesinde buhar yerine elektrik üretiminden açığa çıkan atıl ısının (sıcak gazın) kullanımı ile açığa çıkan atık ısının kullanımına geçilmiştir. 2017 yılında kurutma için 5.038 TEP/ton kâğıt enerji tüketimi mevcut iken gerçekleşen proje sonunda kurutmada enerji tüketimi 6.338 TEP/ton kâğıt değerine çıkarılmıştır. Bu kazanım direkt doğalgaz yakımı ile buharın üretilmesi ve kurutmada kullanımının yerine elektrik üretiminden çıkan atık ısının kullanımı ile elde edilmiştir.

Viking Kağıt'ta yapılan iyileştirme çalışmaları ile 2010 baz yılıdaki toplam sera gazı emisyonu 54.746 tCO₂'den 2020'de 37.516 tCO₂'ye indirilmiştir. 2020 yılındaki verilere göre azaltım %32 olarak gerçekleşmiştir.

Viking Kâğıt Sera Gazı envanteri, kg CO₂/ yıl

Baz Yıl	2010	2018	2019	2020
2010	54.746	42.109	37.278	37.516

Viking Kağıt Sera Gazı Yoğunluğu, ton CO₂/ton ürün

Baz Yıl	2010	2018	2019	2020
2010	1,43	1,17	1,32	1,15

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama, satış, pazarlama ve dağıtım hizmetlerinde yürüttüğü tüm operasyonel süreç iyileştirmeleri projelerinde Yaşar Topluluğu'nun enerji ve iklim yönetim politikaları ile uyumlu hareket etmektedir. Özellikle karbon emisyonunda en büyük paya sahip şehirlerarası lojistik ve şehir içi dağıtımını etkileyen her türlü iyileştirme, şirket karlılığını ve operasyonel verimliliği artırırken çevreye verilen zararı da azaltmaktadır. Yapılan her türlü projede dijitalleşme ve iyileştirme adımı ile birlikte sadece bir sayfa kâğıt çıktısından başlayarak her türlü kaynak ve enerji tasarrufu göz önünde bulundurulmaktadır.

YBP'nin Türkiye genelinde Pınar markalı süt ve et bitmiş ürünlerin ön dağıtımının gerçekleştirildiği sekiz adet merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler: Ankara, Antalya, Bodrum, Bursa, Esenyurt, Dudullu, İzmir ve Konya'da yer almakta ve bu merkezlerin operasyonel kontrolü YBP tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle bu merkezlerden kaynaklı emisyonlar YBP sınırları içerisinde değerlendirilmiştir.

Yaşar Birleşik Pazarlama Enerji Tüketimi (GJ)

Enerji Tüketimi (GJ)	2018	2019	2020
Toplam Enerji Tüketimi	289.495	280.622	274.451

Yaşar Birleşik Pazarlama 2018-2020 Sera Gazları Yoğunluğu CO₂ (tCO₂e /ton)

Sera Gazı Emisyonları (CO ₂ e ton)	2018	2019	2020
Kapsam 1 Emisyonları	21.678	20.964	20.567
Kapsam 2 Emisyonları	2.300	2.110	2.140

Yaşar Birleşik Pazarlama 2020 yılında sera gazı yoğunluğunu baz yıla göre %10,42, toplam CO₂'e emisyonu ise %6,45 azaltmıştır.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- 2020 yılında tüm Yaşar Topluluğu şirketlerinde olduğu gibi Yaşar Birleşik Pazarlama'da da karbon ayak izi hesaplamaları yapılmıştır.
- Enerji tasarrufu sağlamak ve elektronik tehlikeli atıkların oluşumunu azaltmak için çalışma ortamlarında LED aydınlatma ürünlerinin kullanımına devam edilmektedir. YBP ofis ve depo içinde ve dışında bulunan aydınlatma sistemlerinin LED lambalarla değişimi için çalışma yapılmıştır. Söz konusu alanlarda kullanılacak LED lambalarda

optimum adet belirlenerek enerji tasarrufu sağlanması hedeflenmektedir. Ayrıca ofis içinde, depo içinde ve dışındaki aydınlatmalar gerekmedikçe açık tutulmamakta, depolardaki soğutucular ürün olmadığına çalıştırılmayarak enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

- Müşterilerden gelen siparişlerin içeriğindeki ürünlerin hacmine göre en uygun sevk noktasından sevk edilmesi sağlanmaktadır.
- Taşınan ürünün hacmine göre yakıt oranı daha düşük olan tır araç tipinin yurt içi kara nakliye operasyonlarında kullanımının artırılması sağlanmıştır.
- Yurt içi kara nakliye operasyonlarında müşteriler için taşınan ürünlerin en kısa mesafe kat edilerek ulaştırılması için km matrisi satın alınmış olup, bu matrise göre araçların seyahat güzergâhları belirlenmektedir.
- SAP yazılımının SCM modülü ile en uygun rotalama ve en uygun araç tipi seçilmektedir.

Şehir İçi Dağıtım (Mikro Dağıtım) Verimlilik Çalışmaları

- BURSA YBP'de 2019 yılında 20 olan dağıtım aracı sayısı 2020 yılında 19'a, ASYA YBP'de toplam 59 adet olan araç sayısı 51 adede ve Esenyurt YBP'de 2019 yılında 63 adet olan araç sayısı 2020 yılında 50'ye düşürülmüştür.
- Avan sahasında depo dağıtım araçlarının saat 24.00'te elektrik fişlerine takılma işlemi, saat 05.00'te başlayacak şekilde tekrar düzenlenmiş ve elektrik tasarrufu sağlanmıştır.
- Esenyurt'ta 2019 yılı doğal gaz kullanımını 122.877 m³ iken, 2020 yılında doğal gaz çalışma süresinin otomatik saat düzenine geçmesi nedeniyle 106.162 m³ gerilemiş ve 16.715 m³ tasarruf sağlanmıştır.
- Ofis ve ortak kullanım alanlarında LED aydınlatmalar kullanılmakta, gereksiz kullanımların önüne geçilmektedir.
- Klima ve doğal gaz kullanımları konusunda çalışanlar bilgilendirilmekte, verimsiz ve gereksiz kullanımların önlenmesi sağlanmaktadır.

Yaşar Topluluğu şirketleri, Çevre Yönetim Sistemleri Politikası çerçevesinde ürünleri ve faaliyetleri için tükettiği çevre kaynaklarının kullanımını en aza indirecek ürün, proje ve yöntemleri geliştirirken; atıkların kaynağında ayrılması, azaltılması ve geri dönüşümünü sağlayacak çalışmalar yapmaktadır. Topluluk şirketleri geri dönüşümü veya kazanımı mümkün olmayan atıklarının ilgili yönetmeliklere uygun olarak lisanslı firmalar tarafından bertaraf edilmesini sağlamaktadır.

Topluluk şirketleri raporlama yılında, üretim sırasında ve ürünlerin tüketimi/kullanım sonrasında en az atık üretecek malzemelerin kullanımını için geliştirdikleri "Sıfır Atık Projeleri", ambalaj ağırlığı optimizasyon çalışmaları ve atıkların geri dönüşümü çalışmaları ile ambalaj atıklarının geri toplanması ve dögüsel ekonomi kapsamında yeniden kullanılması konularına da odaklanmıştır.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde operasyonel faaliyetler sonucu oluşan atık sular, ilgili yönetmeliklerce belirlenmiş ve bölgesel sınır değerlerine uygun olarak arıtılıp deşarj edilmektedir. Topluluk şirketlerinde raporlama döneminde atıklardan kaynaklanan ilgili herhangi bir çevresel kaza veya kirlilik yaşanmamıştır.

2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar

Pınar Su ve İçecek

Tüketicilere sunduğu ürünlerde, üretim ve kullanım sonrasında en az atık üretecek ve çevreye en az zarar verecek ambalaj malzemelerini kullanan Pınar Su ve İçecek, ürün ambalajlarının tekrar kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir özellikte olmasına öncelik vermektedir. Pınar Su ve İçecek, operasyonlarında yürüttüğü projelerin yanı sıra, kurucu ortağı olduğu Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı (ÇEVKO) ile de iş birliğini sürdürerek ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması, geri dönüştürülmesi ve geri kazanılması konularında tüketicilere yönelik farkındalık çalışmalarına destek vermektedir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Ambalaj gramaj optimizasyon çalışmalarını 2011 yılından bu yana sürdüren Pınar Su ve İçecek, teknolojik yatırımlar ve AR-GE çalışmaları sonucunda pet şişelerin ambalaj ağırlıklarını azaltmaktadır. Bu kapsamda ambalaj ağırlıklarındaki düşüş 0,5L ürün grubunda %26'ya, 0,33L ürün grubunda %23'e, 1,5L ürün grubunda ise %18'e ulaşmıştır.

- Ürün paketlerinde yapılan gramaj optimizasyon çalışmaları ile shrink ve stretch kullanımında, belirli ürün gruplarında, %25 ile %30 arasında azaltım sağlanmıştır. Yıl boyunca devam eden çalışmalar kapsamında; Madran Tesisi'nde üretim hatlarında ürün ve tonaj optimizasyonu yapılarak, firelerin azaltılması ve hat verimliliğinin artırılması sağlanmıştır.

Sürekli iyileştirme hedefi ile atık yönetim sistemini gözden geçiren Pınar Su ve İçecek; atıkların azaltılması, kaynağında ayrıştırılması, geçici depolanması, taşınması ve geri dönüştürülmesi için yetkilendirilmiş kuruluşlara iletilmesi süreçlerini kapsayan Sıfır Atık Yönetim Sistemi'ni kurmuştur. Bu kapsamda oluşturulan çalışma ekipleri ile atıkların özelliği, miktarı, biriktirme-toplama-depolama-taşıma-teslim yöntemi gözden geçirilmiştir. İhtiyaç ve fırsatlar belirlenerek Sıfır Atık Eylem Planı hazırlanmış ve Sıfır Atık Belgesi almaya hak kazanılmıştır. Devam eden sürdürülebilirlik projeleri ile geri dönüştürülmüş ambalaj malzemesi kullanımının üretim süreçlerine dâhil edilmesi hedeflenmektedir.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ATIK YÖNETİMİ

Pınar Süt

Pınar Süt fabrikalarında, üretimden ve çalışanlardan kaynaklanan tüm atıklar türlerine göre kaynağında ayrı toplanarak geçici depolama-atık sahasında atık kodları belirlenmiş şekilde ayrı olarak depolanmaktadır. Pınar Süt fabrikalarının Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından onaylanmış Endüstriyel Atık Yönetim Planları ve geçici depolama izinleri mevcuttur. Üretim ve kullanım faaliyetleri sonucu oluşan geri dönüştürülebilir atıkları, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının tanımladığı lisans sahibi olan firmalara göndererek bertaraf edilmesini sağlayan Pınar Süt, sorumlu üretici kimliğiyle, değerlendirilebilir atıklar için yine lisanslı geri dönüşüm firmaları ile çalışarak döngüsel ekonomiye katkı sağlamayı sürdürmektedir. Pınar Süt, tehlikeli atıklarını uygun koşullarda geçici depolandıktan sonra, geri kazanım ya da nihai bertarafının sağlanabilmesi için lisanslı geri kazanım ve/veya bertaraf tesislerine

göndermektedir. Organik ve evsel atıklar ise Büyükşehir Belediyelerinin depolama sahalarına gönderilmektedir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

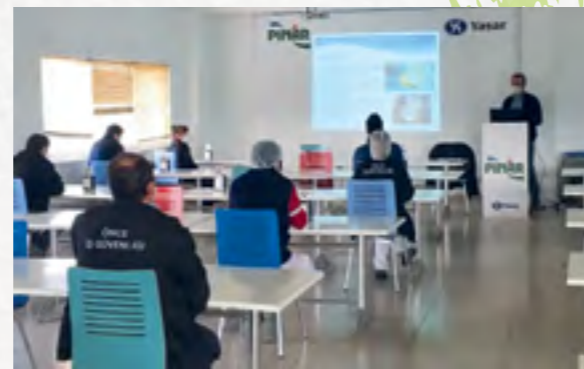
- Pınar Süt'te yıllık çevre eğitimlerine "sıfır atık yönetimi" konuları da eklenerek, atık yönetimi konusunda detaylı eğitimler verilmektedir. Pınar Süt, Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı (ÇEVKO) aracılığı ile ambalaj atıklarının kaynağında toplanması, geri dönüştürülmesi ve geri kazanılmasına dair tüketicileri ve belediyeleri bilgilendirici eğitim faaliyetleri düzenlemektedir. Çevre bilincini artırmak üzere çalışanlarına verdiği eğitimlere ek olarak Şirket, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında da eğitimler düzenlemiştir.

Şirket bünyesinde ayrıca Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından yıllık Çevre Yönetimi Sistemi tetkikleri gerçekleştirilmektedir. İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa fabrikalarında T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen "Çevre İzin Belgesi"ne sahip olan Pınar Süt, yetkili devlet kurumları tarafından düzenli olarak çevre mevzuatlarına uyum kapsamında gerekli denetim ve kontrollere tabi tutulmaktadır. Raporlama yılında çevre ile ilgili denetimler başarı ile tamamlanmıştır.

- Sürdürülebilirlik anlayışını iş süreçlerinin tamamına yansıtmayı hedefleyip tüm faaliyetlerini çevre ve topluma karşı olan sorumluluk bilinciyle gerçekleştiren Pınar Süt tüm fabrikaları Sıfır Atık Projesi'ni hayata geçirmiş, çevreye olan duyarlılığı ile israfın önlenmesi için doğal kaynakların en verimli şekilde kullanılması adına çalışmalar yürütüp, atık oluşumunu en aza indirip oluşan atıkların geri dönüşümünü sağlayarak "Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi"ni almaya hak kazanmıştır.

Pınar Süt 2018-2020 Bertaraf Yöntemlerine Göre Atık Miktarları

ATIK TÜRÜ VE GERİ KAZANIM / BERTARAF YÖNTEMLERİ	2018	2019	2020
TEHLİKELİ ATIK (ton)			
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri Dönüştürülen Ambalaj, Geri Kazanıma Gönderilen Atıklar) Kontamine Ambalaj Atıkları	22,775	22,76	30,29
Yeniden Kullanılabilen Atıklar (Yağların Yeniden Rafine Edilmesi ya da Yeniden Kullanılması) Atık yağlar	3,71	3,41	4,15
Özel Yöntemlerle Geri Dönüştürülen Atıklar Metallerin ve Metal Bileşiklerinin Islahı Geri Dönüşümü Atık Piller, Akümülatörler, elektronik atıklar	2,843	1,797	1,8
Özel Mühendislik Gerektiren Düzenli Depolama Gerektiren Atıklar Floresan Lambalar, Atık Kartuş ve Tonerler	0,28	0,72	0,56
Yakma Tesisine Gönderilen Tehlikeli Atıklar Kontamine bez eldiven atıkları	0	0,39	0,74
Özel Fiziksel-Kimyasal İşlemler Gerektiren / Sterilizasyon Tesisine Gönderilen Atıklar (Laboratuvar atıkları ve tıbbi atıklar)	18,897	37,484	23,943
Toplam Tehlikeli Atık	48,505	66,56	61,483
TEHLİKESİZ ATIK (ton)			
Geri Dönüştürülen Atıklar Geri Dönüştürülen Ambalaj Atıkları (Kâğıt karton, plastik, ahşap, metal, cam...)	5,975,73	5,910,66	3,409,76
Düzenli Depolama / Katı Atık Sahasına Giden Katı Atıklar Evsel atıklar	1,202,11	994,63	917,83
Başka Şekilde Değerlendirilmesi Mümkün Olmayan Tehlikesiz Atıklar Yakma Tesisine Gönderilen Arıtma Çamurları	4,736,64	4,570,63	2,266,06
Toplam Tehlikesiz Atık	11,914,4	11,475,9	6,593,65

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ATIK YÖNETİMİ

Pınar Et

Daha yaşanabilir bir dünya için döngüsel ekonominin önemine inanan Pınar Et, her türlü atığın potansiyel enerji kaynağı olduğu anlayışıyla daha iyi uygulamalar için dünyadaki gelişmeleri yakından takip ederek AR-GE ve atık yönetimi çalışmalarında ilerlemeler kaydetmiştir. Pınar Et Atık Yönetim Sistemi kapsamında atıkların türlerinin belirlenmesi, kaynağında ayrı toplanması, geçici depolanması ve ilgili lisanslı geri kazanım tesislerine ulaştırılması sağlanmaktadır. Atık yönetimine dair veriler, her yıl düzenli olarak T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bilgi sisteminde raporlanmaktadır.

- Pınar Et T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2018 yılında başlattığı Sıfır Atık Projesi çalışmalarına 2020 yılında da devam etmiş ve "Sıfır Atık Belgesi" almıştır.
- Çevresel sorumluluk bilincini oluşturmak amacıyla gerçekleştirilen projeler kapsamında Pınar Et, 2014 yılında başlattığı fidan dikim projesine devam etmiştir. 10 adet atık pil getiren tüm çalışanları adına Orman Bölge Müdürlüğü aracılığıyla sertifikalandırılmış fidan dikimi gerçekleştiren Şirket, 2020 yılında 1.510 adet pil karşılığında 151 adet fidan dikilmesini sağlamıştır. Pınar Et, KOSBİ tarafından kurulan Çevre ve Ağaçlandırma Komisyonu faaliyetlerine de katılım sağlamaktadır. Bu faaliyetler kapsamında Bitkisel Atık Yağ Projesi'ne katılan çalışanlar, evlerinden getirdikleri atık yağların suya ve kanalizasyon sistemine karışmasını önlemektedir.

Pınar Et, Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması kapsamında Çevresel Sürdürülebilirlik kategorisinde atık yönetimine ve azaltılmasına katkı sağlayan "Sevkiyat Paletlerinin Optimizasyonu" projesi ile üçüncülük ödülü kazanmıştır.

Pınar Et 2018-2020 Bertaraf Yöntemlerine Göre Atık Miktarları

Atık Türü ve Bertaraf Yöntemi	2018	2019	2020
TEHLİKELİ ATIK (ton)			
Yeniden kullanma	8,95	20,1	26,14
Enerji geri kazanımı da dâhil olmak üzere geri kazanım	24,83	7,826	8,926
TEHLİKESİZ ATIK (kg)			
Geri dönüşüm	951,902	848,296	862,540
Kompostlama	1.718,28	1.350,65	1.301,019
Düzenli depolama	325,180	886,360	791

DYO Boya

DYO Boya, temin edilen ham maddeden üretime, ürün kullanımından sunulan hizmetlere kadar her aşamada Çevre Yönetim Sistemi'nin etkinliğinin sağlanmasını amaçlamaktadır. DYO Boya Çiğli Tesisinde atık yönetimi süreçleri, Çevre Yönetim Sistemi, Atık Yönetimi Prosedürü ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde yönetilmektedir. Dilovası tesisinde Çevre Kanunu'nun 11. maddesi gereği DYO Boya Fabrikalarından çıkan tüm atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır.

DYO Boya Tesislerinde her bölümden birer kişinin temsilci olarak katıldığı Çevre Çalışma Grupları oluşturulmuştur. Bölümlerdeki risk analizleri, iyileştirmeler ve çevre faaliyetlerinin takibi bu çalışma grubu temsilcileri tarafından yapılmaktadır. DYO Boya Çiğli tesislerinde çalışanlara atık yönetimi, "Sıfır Atık", tıbbi atık; kaynağında ayırma, toplama, depolama ve sevk eğitimleri düzenli olarak verilmektedir.

DYO Boya, 2020 yılında Sıfır Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak kurduğu Sıfır Atık Yönetim Sistemi kapsamında atık azaltımı konusunda iyileştirme çalışmalarına devam etmiş, Kocaeli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden temel seviye Sıfır Atık Belgesini almaya hak kazanmıştır.

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ATIK YÖNETİMİ

2020 yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- DYO Boya tesislerinde 2020 yılında "Sıfır Atık Temel Yönetim Belgesi" alınmıştır. Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamındaki tüm alanlarda sıfır atık kuralları uygulamaya geçirilmiştir. Tüm ofislerden atık kutuları alınarak koridorlara konulan Sıfır Atık kutuları ortak atık istasyonları olarak hizmet verir hale getirilmiştir. Toplantı odalarında, sosyal alanlarda plastik kâğıt vb. bardak kullanımı kaldırılmış, su şişeleri yerine sürahi kullanımına geçilmiştir. Her çalışana birer adet Sıfır Atık kupası verilmiş, bu kupaların kullanılması özendirilmiştir. 2021 yılında Sıfır Atık Yönetim sisteminin kapsam haricindeki üretim alanlarına yaygınlaştırılması için çalışmalar başlatılmıştır. Sıfır Atık Yönetmeliği uygulamalarını devreye alan Şirket, cinsine göre atık toplama noktaları oluşturmaktadır.
- DYO Boya'da ham madde ile gelen paletler, kontrol ve onarımdan geçirilip, tesis içi transferlerinde kullanılarak doğal kaynak tüketimi ve dolayısıyla atık miktarı en az seviyeye indirilmektedir.
- Çevre Politikası gereği atıkları kaynağında azaltmak, yeniden kullanım, geri kazanım ve nihai tüketiciye kadar bertaraf etmek gibi temel çevre yönetim ilkeleri ile hareket eden DYO Boya, solvent geri kazanım tesisini devreye alarak solvent atıklarını %85 oranında kendi tesisinde

geri kazanmaktadır. Şirket %15 oranındaki solvent çamurunu geri kazanım tesislerine göndererek atığın tekrar değerlendirilmesine destek olmaktadır.

- DYO Boya'da 2020 yılında T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan Covid-19 Genelgesi çerçevesinde hijyen atıklarının ayrı toplanması ve özel bir geçici atık depolama sahasında depolanması uygulaması hayata geçirilmiştir. DYO Boya, Dilovası tesisinde konuyla ilgili çevre tatbikatı düzenlemiş, atıklarını gönderdiği firmalarına da 2 denetim ziyareti gerçekleştirmiştir.

- Tehlikeli kimyasalların yönetimi, su ayak izi, karbon ayak izi ve diğer iyileştirme çalışmaları, Dilovası Tesisinde yüksek miktarda çıkan arıtma çamuru atıklarını olumlu yönde etkilemiştir. Tesiste bu sayede çamur miktarları su ayak izi verilerine göre düşmüştür. Ayrıca Nisan ayında TÜBİTAK'a yaptırılan tehlikelilik analizlerine göre Dilovası tesisinden çıkan arıtma çamurları "Tehlikeli" kategorisinden "Tehlikesiz" kategorisine alınmıştır. Bu bakımdan 2020'den itibaren tehlikesiz atıkların tehlikeli atıklara oranı çok fazla miktarda artış göstermiştir. Net veriler 2021 yılından itibaren alınacaktır.

Atık Türü	Çiğli (ton)	Dilovası (ton)	Toplam (ton)
Tehlikeli	1.603,263	2.610,743	4.214,006
Tehlikesiz	681,48	762,410	1.443,890
Geri Dönüşümlü	681,48	1.123,744	1.805,224
Bertaraf	792,242	2.249,409	3.041,651

DYO Boya 2018-2020 Bertaraf Yöntemlerine Göre Atık Miktarları

Atık Türü ve Bertaraf Yöntemi (ton)	2018	2019	2020
TEHLİKELİ ATIK			
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri Dönüştürülen Ambalaj, Geri Kazanıma Gönderilen Atıklar)	1.704,5	1.820,6	1.172,4
Yakma veya ATY Tesislerine Gönderilen Tehlikeli Atıklar	24,83	7,826	8,926
Toplam Tehlikeli Atık (ton)	4.392,50	4.175,30	4.214,00
TEHLİKESİZ ATIK			
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri Dönüştürülen Ambalaj, Geri Kazanıma Gönderilen Atıklar)	1.375,2	1.215,3	1.443,8
Katı Atık Sahasına Giden Atık ve Ambalaj Atıkları (Atık Ambalaj, Katı Atık Sahasına Giden)	597,96	674,36	125,7
Toplam Tehlikesiz Atık	1.973,16	1.889,66	1.569,5
Genel Toplam (ton)	6.365,66	6.064,96	5.783,50

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ATIK YÖNETİMİ

Çamllı Yem Besicilik

Çamllı Yem Besicilik'te ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve atık yönetimi kapsamında tehlikeli ve tehlikesiz atıklar kaynağında ayrıştırılarak hem üretim hem ofis içerisinde ayrı ayrı toplanarak geçici depolama alanında biriktirilmektedir. Çamllı Yem Besicilik atık yönetim yaklaşımında atıkların kaynağında azaltımı ve oluşum sürecinin önüne geçilecek şekilde önleyici önlemlerin alınması esastır. Tehlikesiz atıklar yılda bir kez, tehlikeli atıklar 6 ayda bir tesis dışına lisanslı firmalara gönderilmektedir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Her sene olduğu gibi 2020 yılında da çalışanlar için atık yönetimi ve çevre eğitimleri düzenlenmiştir.
- 2020 yılı içerisinde her yıl üretimde kullanılan plastiklerin bir önceki seneye nazaran azaltılması çalışmaları sonunda işletmede plastik oluşumu 119.440 kg/yıl olarak gerçekleşmiştir. Plastik atıkların azaltımı için 2021 yılında geri dönüşüm hedefleri belirlenecektir.
- Çamllı Yem Besicilik ayrıca 2021 yılı içerisinde "Sıfır Atık Belgesi" için başvuru yapmayı hedeflemektedir.

Çamllı Yem 2018-2020 Bertaraf Yöntemlerine Göre Atık Türleri

Atık Türü ve Bertaraf Yöntemi	2018	2019	2020
TEHLİKELİ ATIK			
Geri dönüştürülen Atıklar (Geri dönüştürülen ambalaj, geri kazanıma gönderilen atıklar)	2.838	7.980	19.888
Yakma Tesisine Gönderilen Tehlikeli Atıklar	-	-	-
Toplam Tehlikeli Atık (ton)	2.838	7.980	19.888
TEHLİKESİZ ATIK			
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri dönüştürülen ambalaj, geri kazanıma gönderilen atıklar)	244.030	290.517	264.636
Katı Atık Sahasına Giden Atık ve Ambalaj Atıkları (Atık ambalaj, katı atık sahasına giden)	-	-	-
Genel Toplam (ton)	246.868	298.493	284.524

Viking Kâğıt

Viking Kâğıt'ta atıkların tamamı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen geri kazanım yöntemleri uygulanarak geri dönüşümü veya geri kazanımı sağlanması için lisanslı firmalara gönderilmektedir. Bunun dışında her yıl olduğu gibi raporlama yılında atıkların azaltılması ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Viking Kâğıt'ta Viking baskılı ilk ambalaj PE (polietilen) kalınlıkları %13 oranında, baskısız son ambalaj PE kalınlıkları ise %20 oranında azaltılarak toplamda 14.780 kg PE daha az kullanılmıştır.
- Ayrıca depoya alınan bitmiş ürün paletlerinin streçlenmesi amacıyla kullanılan plastik streç film kalınlıkları 18 mikrondan 14 mikrona düşürülerek 2020 yılında bir önceki yıla göre 2.000 kg daha az plastik streç kullanılması sağlanmıştır. Yapılan iyileştirmelerle üretilen ambalaj başına karbon emisyon salımı 50 ton azaltılmıştır.

Viking Kâğıt Atık Türleri (ton) ve Bertaraf Yöntemleri

Atık Türü ve Bertaraf Yöntemi (ton)	2018	2019	2020
TEHLİKELİ ATIK			
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri Dönüştürülen Ambalaj, Geri Kazanıma Gönderilen Atıklar)	38	53,41	41,02
Yakma Tesisine Gönderilen Tehlikeli Atıklar (Bertaraf Edilen)		12,188	20,3
Toplam Tehlikeli Atık	38	65,598	61,320
TEHLİKESİZ ATIK			
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri Dönüştürülen Ambalaj, Geri Kazanıma Gönderilen Atıklar)	-	294,23	300,98
Katı Atık Sahasına Giden Atık ve Ambalaj Atıkları	27.397	24.790,24	19.058,59
Toplam Tehlikesiz Atık	27.397	25.084,47	19.359,57
GENEL TOPLAM (ton)	27.435	25.150,068	19.420,89

ÇEVREYE İYİ BAKMAK / ATIK YÖNETİMİ

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama'da sürdürülebilir atık yönetimi kapsamında, ofis içi ve dışında, satış ve dağıtım faaliyetlerinden oluşan atıklarla ilgili eğitimler sırasında bilgilendirme ve farkındalık yaratılmış olup iyi uygulamalara da yer verilmektedir. Atık yönetimi konusunda bölge ofisleri farklı süreçler yürütmektedir. İzmir YBP Binasının, Pınar Süt ile ortak kampüste olması sebebi ile Pınar Süt'te uygulanan geri dönüşüm yöntemleri YBP için de geçerlidir.

2020 Yılında Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Desa depoda yapılan tadilat kapsamında çıkan 30.560 kg hurda demir geri dönüştürülmek üzere lisanslı firma verilmiş ve bertarafı sağlanmıştır.
- Bursa YBP'da depo kullanımı dışında ortaya çıkan 13.050 kg karton ve naylon geri dönüştürülmüştür.
- YBP Merkez İade Kabul Departmanında sayım raporları, tutanak, E-fatura, E-posta, vb. evraklar için gerekmedikçe çıktı alınmaması uygulamasına devam edilmektedir. Kâğıt tüketiminin en aza indirilmesi için çıktı alınmasının gerekli olduğu durumlarda ise kullanılmış A4 kâğıtları ikinci kez kullanılmaktadır. Hurdaya çıkan kâğıtlar ise ofis içindeki atık kâğıt kutularında biriktirilmektedir. YBP Merkez İade Kabul birimine ürünlerle birlikte gelen koli ambalajları atık kâğıt kapsamında toplanarak hurdalık alana gönderilmektedir.

- Antalya Ofis ve Depo içerisinde ve dışında geri dönüşüm ÇEVKO atık kâğıt toplama üniteleri bulunmaktadır. Bu atıklar Antalya Kepez Belediyesi tarafından haftanın belirli günlerinde toplanarak geri dönüşüm ve kâğıt, naylon, cam toplama ve ayrıştırma merkezine gönderilmektedir.
- İstanbul Bölgesi Dudullu YBP'de ofis ve depolardan çıkan atıklar Ümraniye Belediyesi tarafından plastik-kâğıt-metal olarak ayrıştırılmakta ve geri dönüşümü sağlanmaktadır. Pil atıkları da yönetmeliklere uygun bertarafı için Ümraniye Belediyesi'ne teslim edilmektedir. Çevreye sağlanan katkıdan dolayı 2017-2018 yıllarında Ümraniye Belediyesi tarafından "Tebrik Plaketi" alınmıştır.
- Ankara ve İstanbul Esenyurt YBP'de pil, naylon, streç, plastik ve sepetleri, ürünlerin plastik atıkları lisanslı bir geri dönüşüm firmasına gönderilmektedir.
- Yaşar Holding'in İş Dünyası Plastik Girişimi'nin imzacılarından olmasıyla plastik kullanımında analiz ve iyileştirme çalışmaları hızlandırılmıştır.
- Ortak alanlardaki plastik karıştırıcılar yerine tahta karıştırıcılar kullanılmaktadır. Toplantı odalarında plastik şişe kullanımını azaltma amacı ile sebil üzerinden su kullanımına geçilmiş olup burada da karton bardaklar kullanılmıştır.

Desa Enerji

Üretim ve bakım & onarım çalışmalarında oluşan tüm atıklar birbirinden ayrı olarak tesisteki mevcut geçici atık depolama alanında çevre mevzuatına uygun şekilde depolanmaktadır. Depolanan atıklar T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisanslı firmalara gönderilmektedir. Çevre danışmanlık hizmeti alındığı için atıkların bertarafa gönderilmesi

konusunda çevre danışmanı firma ile koordinasyon halinde organizasyon gerçekleştirilmektedir. Atıkların tesiste geçici olarak depolanması sürecinde; birbirine karıştırılmaması ve tüm atıkların çevre mevzuatına uygun olarak lisanslı tesislere gönderilmesi ile ilgili yıllık olarak düzenlenen çevre eğitimlerinde tüm çalışanlar bilgilendirilmektedir.

Desa Enerji 2018-2020 Bertaraf Yöntemlerine Göre Atık Miktarları

Atık Türü ve Bertaraf Yöntemi (ton)	2018	2019	2020
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri dönüştürülebilir ambalaj, geri kazanıma gönderilen atıklar) (ton)	2.140	1.645	1.970
Yakma Tesisine Gönderilen Atıklar (ton)	0	0	0
Toplam Tehlikeli Atık (ton)	2.140	1.645	1.970
Geri Dönüştürülen Atıklar (Geri dönüştürülebilir ambalaj, geri kazanıma gönderilen atıklar) (ton)	0	0	0
Katı Atık Sahasına Giden Atık ve Ambalaj Atıkları (Atık ambalaj, katı atık sahasına giden) (ton)	11	11	11
Toplam Tehlikesiz Atık (ton)	11	11	11
GENEL TOPLAM (ton)	2.151	1.656	1.981

EKLER / PERFORMANS VERİLERİ VE GÖSTERGELER

Bu bölümde Yaşar Topluluğunun ek 2020 yılı sürdürülebilirlik performans göstergeleri verilmiştir.

İş Sözleşmesi ve Cinsiyete göre Toplam Çalışan Sayısı

2020	BELİRSİZ SÜRELİ						BELİRLİ SÜRELİ		GENEL
	Kilit	Kapsam Dışı	Kapsam İçi	Taşeron	SDE/Ajans	Toplam	Geçici/Sözleşmeli	Toplam	Toplam
KADIN	70	655	166	184	9	1.084	11	11	1.095
ERKEK	237	2.072	1.549	1.054	40	4.952	112	112	5.064

*Toplam İş gücü kadrolu + alt işveren+ajans çalışanların toplamından oluşmaktadır.

*Sözleşmeli olarak çalışan Kilit çalışanların da Geçici / Sözleşmeli bölümünde yer almaktadır.

*Çırac ve Stajyerler listeye dâhil değildir.

İstihdam Türü ve Cinsiyete Göre Toplam Çalışan Sayısı

2020	Kilit	Toplam Çalışan sayısına Oranı	Beyaz Yaka	Toplam Çalışan sayısına Oranı	Mavi Yaka	Toplam Çalışan sayısına Oranı	Geçici	Toplam Çalışan sayısına Oranı	Toplam
KADIN	70	%1	641	%10	373	%6	11	%0	1.095
ERKEK	237	%4	1.797	%29	2.918	%47	112	%2	5.064
TOPLAM	307	%5	2.438	%40	3.291	%53	123	%2	6.159

*Toplam çalışan sayısı kadrolu + alt işveren +SDE çalışanların toplamından oluşmaktadır.

*Alt işveren ve SDE çalışanlar için çalışma kapsamına göre Beyaz Yaka veya Mavi Yaka kapsamına dâhil edilmiştir.

*Çırac ve Stajyerler listeye dâhil değildir.

Çalışanlara, Gözetime Tabi İşçilere ve Cinsiyete Göre Toplam İş Gücü

2020	BELİRSİZ SÜRELİ					BELİRLİ SÜRELİ			GENEL
	Kilit	KD	Kİ	Geçici	Toplam	Taşeron	SDE/Ajans	Toplam	Toplam
KADIN	70	655	166	11	902	184	9	193	1.095
ERKEK	237	2.072	1.549	112	3.970	1.054	40	1.094	5.064

*Toplam çalışan sayısı kadrolu + alt işveren + SDE çalışanların toplamından oluşmaktadır.

*Çırac ve Stajyerler listeye dâhil değildir.

Bölge ve Cinsiyete Göre Toplam İş Gücü

Bölge	Kadın		Erkek		Toplam
	Çalışan Sayısı	Oran	Çalışan Sayısı	Oran	
Ege Bölgesi	755	%19	3.190	%81	3.945
Marmara Bölgesi	197	%17	987	%83	1.184
İç Anadolu Bölgesi	114	%15	653	%85	767
Akdeniz Bölgesi	13	%15	76	%85	89
Karadeniz Bölgesi	5	%14	31	%86	36
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	11	%8	127	%92	138
Doğu Anadolu Bölgesi					
Toplam	1.095	%18	5.064	%82	6.159

*Toplam İş gücü kadrolu + alt işveren+ SDE çalışanların toplamından oluşmaktadır.

*Çırac ve Stajyerler listeye dâhil değildir.

EKLER / PERFORMANS VERİLERİ VE GÖSTERGELER

Toplu İş Sözleşmeleri Kapsamındaki Toplam Çalışan Sayısının Yüzdesi

YIL	PINAR ET		VİKİNG KAĞIT		PINAR SÜT		DYO BOYA	
	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK
2016	%14,0	%61,7	%0,0	%64,1	%6,6	%55,2	%0,7	%54,0
2017	%13,6	%60,9	%0,4	%63,6	%6,5	%53,6	%0,6	%54,0
2018	%13,3	%58,9	%1,0	%61,9	%6,6	%56,1	%0,6	%46,6
2019	%13,1	%59,4	%0,6	%40,0	%4,2	%37,4	%0,6	%40,9
2020	%12,9	%58,9	%0,9	%41,4	%4,0	%35,7	%0,6	%40,6

Yaş Grubu, Cinsiyet ve Bölgeye Göre İşe Yeni Alınan Çalışanların ve Çalışan Devrinin Toplam Sayısı ve Oranı

2020 Yılında İşe Alınanlar	ALT İŞVEREN+GEÇİCİ HARIÇ (KADROLU)					ALT İŞVEREN+GEÇİCİ DÂHİL TOPLAM				
	Kadın	Oran	Erkek	Oran	Toplam	Kadın	Oran	Erkek	Oran	Toplam
30 yaş altı	46	%14	105	%33	151	87	%7	637	%54	724
30-50	25	%8	142	%44	167	51	%4	378	%32	429
50 yaş üzeri		%0	5	%2	5	4	%0	19	%2	23
TOPLAM	71	%22	252	%78	323	142	%12	1.034	%88	1.176

2020 Yılında İşe Alınanlar	ALT İŞVEREN+GEÇİCİ HARIÇ (KADROLU)				
	Kadın	Oran	Erkek	Oran	Toplam
Ege Bölgesi	46	%14	170	%53	216
Marmara Bölgesi	14	%4	42	%13	56
İç Anadolu Bölgesi	9	%3	32	%10	41
Karadeniz Bölgesi		%0	1	%0	1
Akdeniz Bölgesi	1	%0	4	%1	5
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	1	%0	3	%1	4
Doğu Anadolu Bölgesi		%0		%0	0
TOPLAM	71	%22	252	%78	323

ALT İŞVEREN+GEÇİCİ DÂHİL TOPLAM				
Kadın	Oran	Erkek	Oran	Toplam
87	%7	637	%54	724
51	%4	378	%32	429
4	%0	19	%2	23
142	%12	1.034	%88	1.176

EKLER / PERFORMANS VERİLERİ VE GÖSTERGELER

Yaş grubu, cinsiyet ve bölgeye göre işe yeni alınan çalışanların ve çalışan devrinin toplam sayısı ve oranı

Yaş Dağılımına Göre Personel Devir Oranı	Yılbaşındaki Personel Sayısı		Topluluk Dışı Giriş		Topluluk İçi Transfer		İşten Ayrılanlar		Devir oranı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
30 yaş altı	177	298	46	105			30	47	%13,5	%11,7
30-50	676	3.386	25	142	3		40	231	%5,7	%6,5
50 yaş üzeri	32	235		5		1	4	50	%12,5	%20,7
TOPLAM	885	3.919	71	252	3	1	74	328	%7,7	%7,9

Bölgelere Göre Personel Devir Oranı	Yılbaşındaki Personel Sayısı		Topluluk Dışı Giriş		Topluluk İçi Transfer		İşten Ayrılanlar		Devir oranı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Ege Bölgesi	596	2.448	46	170	3	1	45	184	%7,0	%7,0
Marmara Bölgesi	177	822	14	42			17	78	%8,9	%9,0
İç Anadolu Bölgesi	92	445	9	32			12	28	%11,9	%5,9
Karadeniz Bölgesi	4	29		1			0	4	%0,0	%13,3
Akdeniz Bölgesi	9	94	1	4			0	31	%0,0	%31,6
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	7	81	1	3			0	3	%0,0	%3,6
Doğu Anadolu Bölgesi										
TOPLAM	885	3.919	71	252	3	1	74	328	%7,7	%7,9

Cinsiyete Göre Doğum İzninden Sonra İşe Dönme ve İşte Kalma Oranı

	Doğum iznine hak kazanan toplam çalışan sayısı	Doğum izni alan toplam çalışan sayısının	Doğum izninin sona ermesinden sonra işe dönen toplam çalışan sayısı	Doğum izninin sona ermesinden sonra işe dönen ve işe dönüşlerinden on iki ay sonra hala iş başında olan toplam çalışan sayısı
KADIN	50	50	37	32
ERKEK	217	217	217	192

İşe Dönüş Oranı = (Doğum izninden sonra işe dönen çalışanların toplam sayısı / Doğum izninden sonra işe dönmesi gereken çalışanların toplam sayısı) x 100

2020	İşe Dönüş Oranı	İşte Kalma Oranı
KADIN	%74	%86
ERKEK	%100	%88

Yönetim (Ekip lideri ve üzeri kademeler) Kademelerinde Çalışanların Cinsiyete Göre Yüzdesi

	Genel Müdür ve Üzeri Çalışan Sayısı	Oran	Direktör çalışan Sayısı	Oran	Müdür Çalışan Sayısı	Oran	Ekip Lideri Çalışan Sayısı	Oran	Toplam
Kadın	2	%8	12	%26	53	%26	38	%17	105
Erkek	23	%92	35	%74	151	%74	185	%83	394
Toplam	25		47		204		223		499

EKLER / PERFORMANS VERİLERİ VE GÖSTERGELER

Yönetim (Ekip lideri ve üzeri kademeler) Kademelerinde Çalışanların Yaş Grubuna Göre Yüzdesi (LA12) Yaş grubu: 30 yaş altı, 30-50 yaş, 50 yaş üstü

	Genel Müdür ve Üzeri Çalışan Sayısı	Oran	Direktör çalışan Sayısı	Oran	Müdür Çalışan Sayısı	Oran	Ekip Lideri Çalışan Sayısı	Oran	Toplam
30 yaş altı		%0		%0		%0	9	%4	9
30-50 Yaş	5	%20	31	%66	169	%83	200	%90	405
50 yaş Üzeri	20	%80	16	%34	35	%17	14	%6	85
Toplam	25		47		204		223		499

Yönetimde Çalışanların Azınlık Grupları (Engelli Çalışanlar) Kategorisine Göre Yüzdesi

	Genel Müdür ve Üzeri Çalışan Sayısı	Oran	Direktör çalışan Sayısı	Oran	Müdür Çalışan Sayısı	Oran	Ekip Lideri Çalışan Sayısı	Oran	Toplam
Engelli Çalışan	0	0	0	0	0	0	1	%100	1

Çalışanların Toplumsal Cinsiyet Kategorisine Göre Yüzdesi

2020	Kilit	Oran	Beyaz Yaka	Oran	Mavi Yaka	Oran	Geçici	Oran	Toplam
Kadın	70	%23	641	%26	373	%11	11	%9	1.095
Erkek	237	%77	1.797	%74	2.918	%89	112	%91	5.064
Toplam	307		2.438		3.291		123		6.159

Çalışanların Yaş Grubu: 30 Yaş Altı, 30-50 Yaş, 50 Yaş Üstü Kategorisi Göre Yüzdesi

2020	Kilit	Oran	Beyaz Yaka	Oran	Mavi Yaka	Oran	Geçici	Oran	Toplam
30 yaş altı		%0	416	%17	689	%21	79	%64	1.184
30-50 Yaş	233	%76	1.958	%80	2.510	%76	35	%28	4.736
50 yaş Üzeri	74	%24	64	%3	92	%3	9	%7	239
Toplam	307		2.438		3.291		123		6.159

Çalışanların Azınlık Grupları Kategorisine Göre Yüzdesi

2020	Kilit	Oran	Beyaz Yaka	Oran	Mavi Yaka	Oran	Geçici	Oran	Toplam
Engelli Çalışan Sayısı	0	0	59	%39	94	%61	0	%0	153

EKLER / PERFORMANS VERİLERİ VE GÖSTERGELER

ÇALIŞAN GELİŞİMİ

Cinsiyete ve Çalışan Kategorisine Göre Çalışan Başına Verilen Yıllık Ortalama Eğitim Saati

Ortalama Eğitim Saati 2020	Kilit	Beyaz Yaka	Mavi yaka	Geçici	Toplam
Kadın	10,9	10,1	4,7	30,2	8,7
Erkek	8,6	7,8	6,5	17,7	7,4
Toplam	9,2	8,4	6,3	19,4	7,6

Cinsiyete ve Çalışan Kategorisine Göre Çalışan Başına Verilen Yıllık Toplam Eğitim Saati

Toplam Eğitim Saati 2020	Kilit	Beyaz Yaka	Mavi yaka	Geçici	Toplam
Kadın	764	6.429	1.840	634	9.667
Erkek	2.033	14.119	19.130	2.334	37.615
Toplam	2.797	20.547	20.970	2.967	47.282

Cinsiyete ve Çalışan Kategorisine Göre Düzenli Performans ve Kariyer Gelişim Değerlendirmelerinden Geçen Çalışan Yüzdesi

2020	Performans Sistemine Dâhil Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Oran
KADIN	283	725	%39
ERKEK	526	2.309	%23

2020	Prim Sistemine Dâhil Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Oran
KADIN	58	725	%8
ERKEK	612	2.309	%27

2020	Performans Sistemine Dâhil Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Oran
Kilit	227	307	%74
Kapsam Dışı	582	2.727	%21

2020	Prim Sistemine Dâhil Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Oran
Kilit	68	307	%22
Kapsam Dışı	602	2.727	%22

EKLER / PERFORMANS VERİLERİ VE GÖSTERGELER

İş Sağlığı ve Güvenliği

Kaza Sıklık, İş Kazası Ağırlık Hızı ve Devamsızlık Oranları

2019 YILI	KAZA SIKLIK ORANI		İŞ KAZASI AĞIRLIK HIZI		DEVAMSIZLIK ORANI	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
PINAR SÜT						
EGE BÖLGESİ	19,34	39,01	0,062	0,3249	0,179	0,147
MARMARA BÖLGESİ					0,078	0,016
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	34,24	29,30	0,138	0,184	0,224	0,147
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ		43,23		0,201	0,494	0,110
PINAR ET						
EGE BÖLGESİ	16,04	46,67	0,015	0,345	0,251	0,173
MARMARA BÖLGESİ		112,04		0,896	0,057	0,063
PINAR SU						
EGE BÖLGESİ	12,71	19,32	0,067	0,000	0,003	0,001
MARMARA BÖLGESİ		15,33		0,000	0,002	0,001
YBP						
EGE BÖLGESİ		16,07		0,064	0,187	0,091
MARMARA BÖLGESİ	6,84	35,35	0,051	0,410	0,201	0,094
İÇ ANADOLU BÖLGESİ					0,077	0,041
AKDENİZ BÖLGESİ					0,104	0,083
KARADENİZ BÖLGESİ					0,113	0,088

2019 YILI	KAZA SIKLIK ORANI		İŞ KAZASI AĞIRLIK HIZI		DEVAMSIZLIK ORANI	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
ÇAMLI YEM BESİCİLİK						
EGE BÖLGESİ	8,39	41,45	0,000	0,083	0,500	0,036
DYO BOYA						
EGE BÖLGESİ		16,16		0,117	0,130	0,060
MARMARA BÖLGESİ		15,79		0,064	0,185	0,137
İÇ ANADOLU BÖLGESİ		20,20		0,000		
VİKİNG KAĞIT						
EGE BÖLGESİ	13,09	32,71	0,128	0,180	0,120	0,110
MARMARA BÖLGESİ					0,091	0,061
ALTIN YUNUS						
EGE BÖLGESİ					0,111	0,071
DESA ENERJİ						
EGE BÖLGESİ					0,085	0,069
YABİL						
EGE BÖLGESİ					0,112	0,073

EKLER / GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	BÖLÜM/BAŞLIK	SAYFA NUMARASI / DOĞRUDAN KAYNAK	HARİÇ TUTULANLAR
GRI 101: Temel 2016			
	Kuruluş Profili		
102-1	Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil	14-19	
102-2	Yaşar Topluluğu Hakkında, Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil	10, 14-19	
102-3	Kurumsal Profil	14	
102-4	Yaşar Topluluğu Hakkında, Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil	10, 14-19	
102-5	Yaşar Topluluğu Hakkında, Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil	10, 14-19	
102-6	Yaşar Topluluğu Hakkında, Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil	10, 14-19	
102-7	Yaşar Topluluğu Hakkında, Yaşar Topluluğu Kurumsal Profil, Ekonomik Performans	10, 14-19, 60-61	
102-8	Çalışan Hakları, Ekler-Sosyal Performans Göstergeleri	76, 246-247	
102-9	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	182	
102-10	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	182	
102-11	Etik ve Uyum, Risk Yönetimi	50-53, 8-9	
102-12	Sürdürülebilirlik Yolculuğu, Sürdürülebilirlik Yaklaşımı ve Yönetimi, Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi	24-28, 76	
102-13	Kurumsal Üyelikler	56-59	
GRI 102: Genel Standart Bildirimler 2016			

GRI Raporlama Hizmetleri Bölümü, Materiality Disclosures Service kapsamında GRI içerik endeksinin açık bir şekilde raporda yer aldığını ve 102-40 ile 102-49 arasında yer alan bildirimlerin referanslarının rapor içeriğinde ilgili yerlerde bulunduğunu incelemiştir. Bu hizmet raporun Türkçe versiyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Strateji		
102-14	Yönetimin Mesajı	8-9
Etik Kurallar ve İlkeler		
102-16	Etik İlkeler	50-51
Yönetişim		
102-18	Kurumsal Yönetim, Sürdürülebilirlik Yaklaşımı ve Yönetimi, Ekler-Yaşar Topluluğu Yönetim Kurulu ve Üst Yönetimi, Etik ve Uyum, Kurumsal Yönetim	48-49, 34-39, 50-51, 48-49
Paydaş Katılımı		
102-40	Paydaş Diyalogu	54-55
102-41	Çalışan Hakları, Uygun Çalışma Koşulları	76-79, 80-83
102-42	Paydaş Diyalogu	54-55
102-43	Paydaş Diyalogu	54-55
102-44	Sürdürülebilirlik Öncelikleri	40-43
Raporlama		
102-45	2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında	6-7,
102-46	2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında, Sürdürülebilirlik Öncelikleri	6-7, 40-43
102-47	Sürdürülebilirlik Öncelikleri	40-43
102-49	Sürdürülebilirlik Yaklaşımı ve Yönetimi, Sürdürülebilirlik Öncelikleri	34-39, 40-43
102-50	2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında	6-7,
102-51	2020 finansal yılı için hazırlanan rapor Eylül 2019'da yayınlanmıştır.	
102-52	2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında	Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Raporu her yıl hazırlanıp yayınlanmaktadır.
102-53	2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında	6-7,
102-54	2020 Sürdürülebilirlik Raporu Hakkında	6-7,
102-55	Ekler GRI İçerik Endeksi	254-261
102-56		Rapor için dış denetim alınmamıştır.

GRI 102: Genel Standart Bildirimler 2016

EKLER / GRI İÇERİK ENDEKSİ

Öncelikli Konular			
Öncelikli Konu: Etik ve Uyum			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Etik ve Uyum	50-51
	103-2	Etik ve Uyum	50-51
	103-3	Etik ve Uyum	50-51
GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-2	Etik ve Uyum	50-51
	205-3	Etik ve Uyum	Raporlama döneminde herhangi bir yolsuzluk vakası tespit edilmemiştir.
GRI 206: Rekabete Aykırı Davranış 2016	206-1	Etik ve Uyum	Raporlama döneminde rekabete aykırı davranış, tröstleşme ve tekelciliği önleme konusunda sürmekte olan ve karara bağlanmış bir dava bulunmamaktadır.
GRI 419: Sosyo-Ekonomik Uyum 2016	419-1	Etik ve Uyum	Raporlama döneminde sosyal ve ekonomik alandaki yasalara ve / veya yönetmeliklere uyulmamasına ilişkin herhangi bir yaptırım tespit edilmemiştir.
Öncelikli Konu: Ekonomik Performans			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Ekonomik Performans	60-61
	103-2	Ekonomik Performans	60-61
	103-3	Ekonomik Performans	60-61
GRI 201: Ekonomik Performans 2016	201-1	Ekonomik Performans	60-61
GRI 203: Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-2	Ekonomik Performans, Yerel Ekonomiye Katkı, Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerine Etkisi	60-61, 146, 60
Öncelikli Konu: Dijital Dönüşüm			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Dijital Dönüşüm	62-71
	103-2	Dijital Dönüşüm	62-71
	103-3	Dijital Dönüşüm	62-71

Öncelikli Konu: Çalışan Hakları			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Çalışan Hakları	76-79
	103-2	Çalışan Hakları	76-79
	103-3	Çalışan Hakları	76-79
GRI: 401 İstihdam 2016	401-1	Ekler-Sosyal Performans Göstergeleri	246
	401-2	Çalışan Hakları	76-79
	401-3	Çalışan Hakları, Ekler-Sosyal Performans Göstergeleri	76-79, 244
Öncelikli Konu: Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi	84-93
	103-2	Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi	84-93
	103-3	Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi	84-93
GRI 404: Eğitim 2016	404-1	Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi, Ekler-Sosyal Performans Göstergeleri	84-93, 250
	404-2	Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi	84-93
	404-3	Ekler-Sosyal Performans Göstergeleri	250
GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1	Ekler-Sosyal Performans Göstergeleri	251
GRI 406: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	406-1	Çalışan Hakları, Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi	84-93, 76-79
Öncelikli Konu: İş Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	İş Sağlığı ve Güvenliği	94-107
	103-2	İş Sağlığı ve Güvenliği	94-107
	103-3	İş Sağlığı ve Güvenliği	94-107

EKLER / GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2018	403-1	İş Sağlığı ve Güvenliği, Şirketlerden İyi Uygulamalar	94-107	
	403-2	İş Sağlığı ve Güvenliği, Şirketlerden İyi Uygulamalar	94-107	
	403-3	İş Sağlığı ve Güvenliği, Şirketlerden İyi Uygulamalar	94-107	
	403-4	İş Sağlığı ve Güvenliği, Şirketlerden İyi Uygulamalar	94-107	
	403-5	İş Sağlığı ve Güvenliği, Şirketlerden İyi Uygulamalar	94-107	
	403-8	İş Sağlığı ve Güvenliği, Şirketlerden İyi Uygulamalar	94-107	
	403-9	İş Sağlığı ve Güvenliği, Ekler Sosyal Performans Göstergeleri	94-107, 252-253	
	Öncelikli Konu: Ürün ve Hizmet Kalitesi			
	GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	116-119
103-2		AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	116-119	
103-3		AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	116-119	
Öncelikli Konu: İnovasyon ve AR-GE				
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	116-119	
	103-2	AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	116-119	
	103-3	AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	116-119	
Öncelikli Konu: Tüketici Müşteri Sağlığı ve Güvenliği				
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Tüketici, Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	112-115	
	103-2	Tüketici, Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	112-115	
	103-3	Tüketici, Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	112-115	
GRI:416 Müşteri Sağlığı ve Güvenliği 2016	416-1	Tüketici, Müşteri Sağlığı ve Güvenliği, Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti, AR-GE, Ürün ve Hizmet Kalite Yönetim Sistemleri	112-115, 131-141, 116-119	
	416-2	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi, Etik Pazarlama	130	

GRI:417 Pazarlama - Ürün ve Hizmet Etiketleme 2016	417-1	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi, Etik Pazarlama	130
	417-2	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi, Etik Pazarlama	130
	417-3	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi, Etik Pazarlama	130
Öncelikli Konu: Sürdürülebilir Tedarik Zinciri			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	182-195
	103-2	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	182-195
	103-3	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	182-195
GRI:308 Tedarikçilerin Çevresel Bakımdan Değerlendirilmesi 2016	308-1	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri, Şirketlerden İyi Uygulamalar ve Gelişmeler	184-195
	308-2	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri, Şirketlerden İyi Uygulamalar ve Gelişmeler	184-195
GRI:414 Tedarikçi Sosyal Değerlendirmesi 2016	414-1	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri, Şirketlerden İyi Uygulamalar ve Gelişmeler	184-195
	414-2	Sürdürülebilir Tedarik Zinciri, Şirketlerden İyi Uygulamalar ve Gelişmeler	184-195
Öncelikli Konu: Su Yönetimi - GRI 303: Su 2016			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Su Yönetimi	198-199, 200-213
	103-2	Su Yönetimi	198-199, 200-213
	103-3	Su Yönetimi	198-199, 200-213
GRI 303: Su ve Atıksu 2018	303-1	Su Yönetimi	200-213, 201-213
	303-2	Su Yönetimi	200-213, 201-213
	303-3	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	200-213, 201-213
	303-4	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	200-213, 201-213
	303-5	Su Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	200-213, 201-213

EKLER / GRI İÇERİK ENDEKSİ

Öncelikli Konu: Enerji Yönetimi			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	198-199, 214-227
	103-2	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	198-199, 214-227
	103-3	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	198-199, 214-227
GRI 302: Enerji 2016	302-1	Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	214-227, 216-227
	302-3	Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	214-227, 216-227
	302-4	Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	214-227, 216-227
Müşteri Memnuniyeti			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti	131-136
	103-2	Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti	131-136
	103-3	Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti	131-136
Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık	144-145
	103-2	Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık	144-145
	103-3	Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık	144-145
Toplumsal Yatırım			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları	147-157
	103-2	Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları	147-157
	103-3	Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları	147-157
Çevresel Sorumluluk			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Çevre Yönetimi	198-199
	103-2	Çevre Yönetimi	198-199
	103-3	Çevre Yönetimi	198-199
GRI 307: Çevresel Uyum 2016	307-1	Çevre Yönetimi	198-199

Emisyonlar			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	198-199, 214-227
	103-2	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	198-199, 214-227
	103-3	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi	198-199, 214-227
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	198-199, 214-227, 216-227
	305-2	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	198-199, 214-227, 216-227
	305-4	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	198-199, 214-227, 216-227
	305-5	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	198-199, 214-227, 216-227
	305-5	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	198-199, 214-227, 216-227
Atık Yönetimi			
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Çevre Yönetimi, Atık Yönetimi	198-199,228-239
	103-2	Çevre Yönetimi, Atık Yönetimi	198-199,228-239
	103-3	Çevre Yönetimi, Atık Yönetimi	198-199,228-239
Atıksular ve Atıklar			
GRI 306-2:Yönetim Yaklaşımı 2016	306-2	Atık Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	228-239, 229-239
	306-3	Su Yönetimi, 2020 Yılında Şirketlerden İyi Uygulamalar	200-213, 201-213

EKLER / BMKİS ENDEKSİ (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ)

Konular	Küresel İlkeler	Bölüm /Sayfa
İnsan Hakları	İlke 1 – İş dünyası ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve bu haklara saygı duymalıdır.	Yönetimin Mesajı s.8 Sürdürülebilirlik Yolculuğu s.24
	İlke 2 – İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalıdır.	Etik ve Uyum s.50 İnsan Kaynakları Yaklaşımı s.76
Çalışma Standartları	İlke 3 – İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemelidir.	Çalışanlara İyi Bakmak s.72
	İlke 4 – Her türlü zorla ve zorunlu çalıştırmaya son verilmelidir.	
	İlke 5 – Her türlü çocuk işçiliğine son verilmelidir.	
	İlke 6 – İşe alma ve çalışma süreçlerinde ayrımcılığa son verilmelidir.	
Çevre	İlke 7- İş dünyası çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemelidir.	Çevreye İyi Bakmak s.196
	İlke 8 – İş dünyası çevreye yönelik sorumluluğu artıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermelidir.	
	İlke 9 – Çevre dostu teknolojilerin gelişmesi ve yaygınlaştırılması özendirilmelidir.	
Yolsuzluk Karşıtlığı	İlke 10 – İş dünyası rüşvet ve haraç dâhil her türlü yolsuzlukla mücadele etmelidir.	Etik ve Uyum s.50

Yaşar Holding A.Ş

Merkez
Şehit Fethi Bey Caddesi No:120
Alsancak - İzmir
Tel : 0 232 495 00 00
Faks :0 232 484 17 89
Web: www.yasar.com.tr
E-posta: info@yasar.com.tr

İstanbul Temsilcilik
Ömer Avni Mah. İnebolu Sok. No:17 (Set Üstü)
Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0 212 251 46 40
Faks: 0 (212) 244 42 00
Web: www.yasar.com.tr
E-posta: info@yasar.com.tr

Ankara Temsilcilik
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Ali Suavi Sok.No: 11 Maltepe 06570 Ankara
Faks: 0 (312) 232 01 82 - 232 16 73
Tel: 0 (312) 294 92 00 (Pbx)
Web: www.yasar.com.tr
E-posta: info@yasar.com.tr

İçerik ve Raporlama Danışmanı
Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı
www.mikadoconsulting.com

Rapor Konsepti ve Tasarım Uygulama
Brand Suite İstanbul Marka Tasarım Ajansı
"Marka Tasarımı, Marka Danışmanlığı, Trend Analizi"
www.brandsuiteistanbul.com

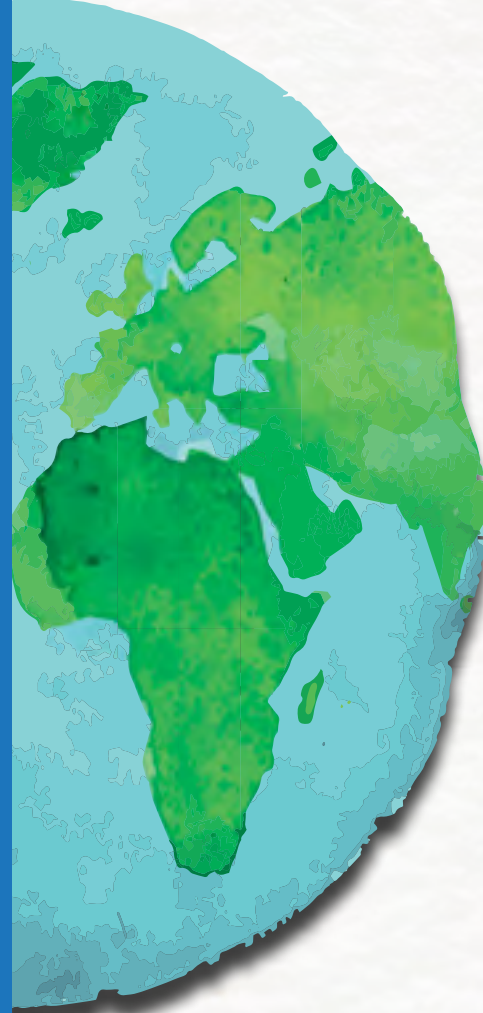
Yaşar 2019 Sürdürülebilirlik Raporu sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve Rapor'un kapsadığı döneme ait doğru ve güvenilir olduğuna inanılan bilgi ve kaynaklar kullanılmıştır. Bu Rapor'da yer alan içerik herhangi bir beyan, garanti veya taahhüt olarak yorumlanamayacağı gibi, bu içeriğin eksiksiz ve değişmez olduğu garanti edilmemektedir.

Bu Rapor'un her hakkı Yaşar Holding A.Ş.'ye aittir.

Yaşar

daha iyi bir yaşam için

YAŞAR 2020
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU